

การศึกษาการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

นางสาวศรัญญา จันทรวง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF PREPARATION FOR UNDERGRADUATE ART EDUCATION STUDY

Miss Saranya Chantarakong

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Art Education

Department of Art, Music and Dance Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชา
ศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

โดย

นางสาวศรัญญา จันทร์คง

สาขาวิชา

ศิลปศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร.วัชรินทร์ จูติอดิศัย

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์

(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำไพ ตีรณสาร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์ ดร.วัชรินทร์ จูติอดิศัย)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(อาจารย์ ดร.อริยพร คุโรตะ)

ศรัณญา จันทรวง : การศึกษาการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชา
 ศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต. (A STUDY OF PREPARATION FOR
 UNDERGRADUATE ART EDUCATION STUDY) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก :
 อาจารย์ ดร.วัชรินทร์ จูฑิตอดิศัย, 174 หน้า.

การศึกษาการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวนทั้งสิ้น 185 คน ได้แก่ 1) ครูผู้สอนวิชาศิลปศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 คน 2) ครูผู้สอนวิชาศิลปะในโรงเรียนกวดวิชาศิลปะต่างๆ จำนวน 2 คน 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน และ 4) นิสิต/นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 สาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 5 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 141 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS เพื่อหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า การเตรียมตัวเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษามีการเตรียมความพร้อมในการสอบวิชาการทั่วไป ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่เตรียมตัวเกี่ยวกับวิชาภาษาไทย ในระดับมาก รองลงมา คือ วิชาสังคมศึกษา น้อยสุด คือ วิชาวิทยาศาสตร์ มีการเตรียมตัวในระดับปานกลาง สำหรับการเตรียมความพร้อมในการสอบวิชาเฉพาะ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งในด้านความรู้ทางสุนทรียศาสตร์ ส่วนใหญ่เตรียมตัวเกี่ยวกับวิชาศิลปะนิยม รองลงมา คือ วิชาศิลปวิจิตร และน้อยสุด คือ วิชาสุนทรียศาสตร์ ด้านความรู้ทางด้านศิลปวิจารณ์ มีการเตรียมตัวในระดับปานกลาง ส่วนด้านความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ศิลป์ มีการเตรียมตัว ในระดับปานกลาง ซึ่งส่วนใหญ่เตรียมตัวเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะไทย รองลงมา คือ วิชาประวัติศาสตร์ศิลปะร่วมสมัย และน้อยสุด คือ วิชาประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันออก และวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะพื้นบ้าน สำหรับความรู้ทางด้านศิลปะปฏิบัติ มีการเตรียมตัว ในระดับปานกลาง ซึ่งส่วนใหญ่เตรียมตัวเกี่ยวกับวิชาการจัดองค์ประกอบศิลป์ รองลงมา คือ วิชาการเขียนภาพหุ่นนิ่ง และน้อยสุด คือ วิชาการพิมพ์ภาพ ส่วนวิธีการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยส่วนใหญ่มีการทบทวนความรู้วิชาการทั่วไปด้วยตนเอง ในระดับมาก รองลงมา คือ มีการเตรียม ความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจก่อนการสอบคัดเลือก และน้อยสุด คือ มีการเรียนกวดวิชาการทั่วไปแบบกวดเดียว

ภาควิชา ศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา ลายมือชื่อนิสิต..... ศรัณญา จันทรวง.....
 สาขาวิชา ศิลปศึกษา..... ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก..... วัชรินทร์ จูฑิตอดิศัย.....
 ปีการศึกษา 2553.....

5083405627 : MAJOR ART EDUCATION

KEYWORDS : ART EDUCATION / PREPARATION / UNDERGRADUATE EDUCATION

SARANYA CHANTARAKONG : A STUDY OF PREPARATION FOR
UNDERGRADUATE ART EDUCATION STUDY. ADVISOR : WATCHARIN
THITIADISAI, Ph.D., 174 pp.

The objective of this quantitative research is to study the preparation process necessary for the undergraduate art education study. The population and the sample groups used in the research involved 185 people including 1) two Grade 12 art teachers; 2) two tutors from art tutoring schools; 3) 40 Grade 12 students; and, 4) 141 first year undergraduate art students of five public higher education institutions in the second semester of academic year 2010, namely Chulalongkorn University, Srinakharinwirot University, Khon Kaen University, Prince of Songkhla University (Pattani Campus), and, Chiang Mai University. The tools used were interview and questionnaire with data analysis by SPSS to determine frequency, percentage, average and standard deviation.

The research has found that the preparation process for undergraduate art education study involves moderate level of preparation for general academic tests. Most of the students have had significant preparation for the Thai test, followed by Social Studies test, with the least preparation being for Science at a moderate level. With regard to Artistic Specialty test, it is found that the students have had a moderate level of preparation. Where appreciation is concerned, most of the students have had preparation for Artistic Appreciation, followed by Artistic Empiricism, with the least preparation being for Aesthetics. They have had a moderate level of preparation for artistic criticism while the same is true for art history where the majority of the students have had preparation for History of Thai Art, followed by History of Contemporary Art, with the least preparation being for History of Eastern Art and History of Folk Art. As for artistic practice, preparation is found to be at a moderate level. The majority of the students have had preparation for Composition, followed by Still-Life, with the least preparation being for Photo Printing. Preparedness for undergraduate art education study is at a moderate level. For the majority of students, this process involves mostly review of the textbooks on their own, followed by physical and mental preparation, with private tutoring being the least resorted option.

Department : Art, Music and Dance Education

Field of Study : Art Education

Academic Year : 2010

Student's Signature Saranya Chantarakong

Advisor's Signature Watcharin Thitidisai

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์ ดร.วัชรินทร์ วุฒิอดิษฐ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำ ข้อคิด และการแก้ไขข้อบกพร่อง สนับสนุนและให้กำลังใจเป็นอย่างดียิ่งเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำไพ ตีรณสาร ประธานสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.อริยพร คุโรตะ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความกรุณาในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆของงานวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สัญญา วงศ์อร่าม รองศาสตราจารย์วุฒิวัฒน์สิน อาจารย์ ดร.ชนบทพร วัฒนสุขชัย อาจารย์ธิดิพร ธวัชสิน อาจารย์นิภา หวังหิรัญโชติ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการตรวจแก้ไข และให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงเครื่องมือ ตลอดจนการตรวจวิเคราะห์และการทดลองเครื่องมือ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิมนนวล ศรีจาด ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่า ให้ความกรุณาและเมตตา ให้คำแนะนำที่ดี ให้ความรู้ ให้กำลังใจ และให้รอยยิ้ม ตลอดจนการศึกษาที่ผ่านมา

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า อาจารย์ ดร.ศิริพงษ์ เพ็ญศิริ อาจารย์ชัยวัฒน์ ผดุงพงษ์ อาจารย์ประไพลิน จันทน์หอม อาจารย์มนชัย พิทยวราภรณ์ อาจารย์สัจจา จันทิม ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือทำให้สามารถดำเนินงานวิจัยให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ โรงเรียนบดินเดชา (สิงห์ สิงหเสนี๒) โรงเรียนสารวิทยา โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร สถาบันสอนศิลปะ ART OF ARTS ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ศึกษาและทดลองเครื่องมือ

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ผู้ให้ทุกสิ่งทุกอย่าง คอยห่วงใย เป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา จนกระทั่งผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา ขอขอบพระคุณยิ่ง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา.....	8
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษา.....	11
ความหมายของการเตรียมความพร้อม.....	11
ลักษณะของการเตรียมความพร้อม.....	12
ความสำคัญของการเตรียมความพร้อม.....	12
องค์ประกอบของการเตรียมความพร้อม.....	13
ประโยชน์ของการเตรียมความพร้อม.....	13
การเตรียมความพร้อมในการเข้าสถาบันอุดมศึกษา.....	14
การเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	15
การทวนวิชา.....	16
การแนะแนวการศึกษา.....	18
การเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษา.....	21
การเตรียมความพร้อมวิชาการทั่วไป.....	21
การเตรียมความพร้อมวิชาเฉพาะทางศิลปศึกษา.....	23

	หน้า
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ.....	28
ความหมายของศิลปะ.....	28
ความสำคัญและคุณค่าของศิลปะ.....	31
ประเภทและสาขาของศิลปะ.....	35
ความหมายของศิลปศึกษา.....	37
ความสำคัญของศิลปศึกษา.....	39
จุดมุ่งหมายของการศึกษาศิลปศึกษา.....	39
แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์.....	40
ความหมายของคุณลักษณะ.....	40
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต/นักศึกษา.....	40
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต/นักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี.....	40
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต/นักศึกษาคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์...	44
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	45
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	47
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต/นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์.....	49
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เข้าศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ในสถาบัน	
อุดมศึกษาของรัฐทั้ง 5 แห่ง.....	50
ความถนัดและความสนใจ.....	51
ทัศนคติต่อวิชาชีพครู.....	52
หลักสูตรศิลปศึกษา.....	55
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	55
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	56
หลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต.....	57
หลักสูตรศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยของรัฐ	59
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	59
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	60
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	61
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.....	62
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.....	62

	หน้า
หลักสูตรศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในมหาวิทยาลัยต่างประเทศ.....	64
หลักสูตรมาตรฐานศิลปศึกษาระดับปริญญาตรีประเทศสหรัฐอเมริกา	64
มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียสเตท.....	66
มหาวิทยาลัยแมริวัล.....	67
หลักสูตรตามหลักเกณฑ์ของDBAE.....	69
การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ.....	74
ระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ.....	74
การสอบตรง.....	75
การสอบแอดมิชชันกลาง.....	77
การรับโควตา.....	84
ระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา.....	86
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	87
งานวิจัยในประเทศ.....	87
งานวิจัยต่างประเทศ.....	89
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	91
การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	91
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	91
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	92
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	93
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	94
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	97
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	98
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	99
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม.....	110
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับแนวทางการเตรียมความพร้อม.....	117
	124

5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	
สรุปผลการวิจัย.....	125
อภิปรายผลการวิจัย.....	132
ข้อเสนอแนะ.....	138
รายการอ้างอิง.....	140
ภาคผนวก.....	150
ก ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	151
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	153
ค แบบสัมภาษณ์อาจารย์.....	165
ง แบบสัมภาษณ์นักเรียน.....	170
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	174

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาในสถาบัน อุดมศึกษาของรัฐทั้ง 5 แห่ง.....	50
2	แสดงกลุ่มวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ทั้ง 5 แห่ง.....	64
3	แสดงจำนวนผู้สมัครและผ่านการคัดเลือกแอดมิชชั่นกลางประจำปี 2553.....	84
4	แสดงระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษาในสถาบัน อุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง 5 แห่ง.....	86
5	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนมา.....	94
6	แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานศึกษา...	99
7	แสดงจำนวน และค่าร้อยละ อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	100
8	แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแผนการเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการเรียนปัจจุบัน และผลการเรียนรายวิชา ศิลปะ.....	101
9	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการสอบ คัดเลือกเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษา.....	103
10	แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมตัวเพื่อ สอบเข้าสาขาวิชาศิลปศึกษา.....	104
11	แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเหตุผลในการเรียน กวดวิชาและไม่เรียนกวดวิชา.....	105
12	แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวิชาที่เรียนกวด....	106
13	แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมตัวสอบ เข้าสาขาวิชาศิลปศึกษา.....	108
14	แสดงค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการเตรียมตัวเข้า ศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมในการสอบวิชาการทั่วไป.....	110
15	แสดงค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการเตรียมตัวเข้า ศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมในการสอบวิชาเฉพาะ.....	111

ตารางที่		หน้า
16	แสดงค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในวิธีการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา.....	114

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาที่ต้องเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในศาสตร์ต่างๆ ซึ่งมีองค์ความรู้ที่เฉพาะเจาะจง และสามารถต่อยอดของการเรียนรู้ได้ แนวทางการจัดการศึกษาของประเทศไทยก็สอดคล้องกับแนวคิดนี้ โดยได้มีการระบุในพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองได้ โดยมาตรา 15 ในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ได้แบ่งประเภทการศึกษาของไทยไว้ 3 รูปแบบ คือ 1) การศึกษาในระบบ 2) การศึกษานอกระบบ และ 3) การศึกษาตามอัธยาศัย และในมาตรา 16 ระบุถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาว่า มี 2 ระดับ คือ 1) การศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 2) การศึกษาระดับอุดมศึกษา

สำหรับการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำเป็นต้องมีความเชื่อมโยงกันกับการจัดการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐาน ที่จะสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการการเรียนรู้ ซึ่งต้องมีความต่อเนื่อง นอกจากนี้ในกระบวนการศึกษาผู้เรียนถือว่าเป็นตัวป้อน (Input) ที่สำคัญที่จะทำให้กระบวนการผลิต (Process) และผลของการผลิต (Output) ซึ่งหากเป็นการศึกษาระดับอุดมศึกษาก็คือ บัณฑิตสาขาวิชาต่างๆ ที่ถือเป็นผลผลิตที่จะมีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

การศึกษาในระดับอุดมศึกษา (Higher Education) เป็นการจัดการศึกษาที่มีเป้าหมายในการสร้างผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะเฉพาะในรายวิชาหรือวิชาชีพสาขานั้นๆ ในหลักสูตรจะมีสาขาวิชาพื้นฐาน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาการหรือวิชาชีพนั้นๆ และมีวิชาชีพเฉพาะที่มุ่งสร้างความสามารถในการประกอบวิชาชีพ (จรัส สุวรรณเวลา, 2540)

การศึกษาระดับอุดมศึกษาในระบบของประเทศไทย ได้ใช้การสอบคัดเลือกเป็นวิธีการตัดสินว่าผู้สมัครคนใดเหมาะสมที่จะเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยการทดสอบความรู้ความสามารถตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย และในบางสาขามีการทดสอบความถนัดด้วย การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐดำเนินการมาตั้งแต่อดีตเป็นระบบการสอบคัดเลือกรวม ซึ่งผู้สมัครสามารถเลือกสาขาวิชาต่างๆ ของมหาวิทยาลัยต่างๆ ได้หลายอันดับ การตัดสินพิจารณาจากคะแนนแต่ละรายวิชาที่ใช้สอบแต่ละสาขาวิชา ซึ่งจากการสอบที่ผ่านมาพบว่ามีปัญหาหลายด้านเกี่ยวกับการดำเนินการสอบคัดเลือก อาทิเช่น นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไม่ให้ความสำคัญของวิชาที่ไม่ใช่การสอบคัดเลือก นักศึกษาที่ผ่านการ

คัดเลือกจำนวนหนึ่งที่มีความรู้ความสามารถไม่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียน จำนวนผู้สมัครมีแนวโน้มสูงขึ้น ในแต่ละปีการศึกษามีนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และมุ่งที่จะศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะความต้องการที่จะเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยของรัฐหรือมหาวิทยาลัยปิดมีอัตราสูงมาก (สุกัญญา เกษศิริ, 2542) ทั้งนี้ เนื่องมาจากในการประกอบอาชีพของบุคคลทั่วไป บุคคลจากคณะและสถาบันที่มีชื่อเสียงจะมีโอกาสได้รับการพิจารณารับคัดเลือกเข้าทำงานมากกว่าบุคคลอื่น โดยการตัดสินใจมีพื้นฐานมาจากการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา เพื่อทดสอบความรู้ความสามารถตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนั้น ผู้ที่มีสิทธิ์คัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยต้องมีการเตรียมตัวเริ่มตั้งแต่การเลือกแผนการเรียนและการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อนำผลการเรียนสะสมมาใช้ประกอบกับคะแนนจากการสอบวิชาหลักและวิชาเฉพาะ จึงส่งผลให้มีการแข่งขันในการสอบมากขึ้น อันเนื่องมาจากจำนวนนักเรียนที่สมัครสอบเพิ่มขึ้นในขณะที่จำนวนรับนักเรียนมีจำนวนจำกัด ดังนั้น ทบวงมหาวิทยาลัยจึงหาวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาที่มีคุณภาพและเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุด เพื่อที่จะได้นักศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถเรียนจนจบหลักสูตรและนำศาสตร์แขนงที่ตนเองศึกษาไปใช้ในเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง (ผุสดี บัจจมิตร, 2547)

การเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐ หมายถึง การที่นักเรียน ได้ลงมือปฏิบัติงานหรือกิจกรรม เพื่อการเตรียมตัวในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งนักเรียนผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแต่ละคน ต้องการเป็นผู้ที่สอบคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐที่ตนเองต้องการได้ โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นระบบการผลิตกำลังคนระดับสูงที่ต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งกำลังคนตามความต้องการของประเทศและช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แต่มหาวิทยาลัยของรัฐได้จำกัดจำนวนผู้ที่เข้าศึกษาต่อ ส่งผลให้ไม่สามารถรองรับผู้ที่ต้องเข้าศึกษาต่อได้ทั้งหมด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) ดังนั้น นักเรียนที่เตรียมพร้อมได้ดีกว่าย่อมมีโอกาสได้รับการคัดเลือกมากกว่า การเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ นักเรียนต้องมีการเตรียมความพร้อมในด้านความรู้ การอ่านหนังสือ การมีสมาธิ (จิรพร ศรีวิฒนานุกุลกิจและนงลักษณ์ เขียนงาน, 2544) ฝึกทำข้อสอบเก่า ดูรูปแบบคำถามและหัวเรื่อง เพื่อเป็นแนวทางของข้อสอบปีนี้ การนำผลการเรียนตลอดหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาเป็นเกณฑ์พิจารณาในการสอบคัดเลือก ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนมากขึ้น การดำเนินการสอบวัดความรู้ได้ 2 ครั้ง ใน 1 ปีการศึกษา ส่งผลดีต่อนักเรียนเพราะเตรียมตัวสอบเพียงครั้งเดียว แต่นำผลการสอบวัดความรู้ไปสมัครเข้าศึกษาต่อ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีสิทธิ์ที่จะศึกษาในมหาวิทยาลัยมากขึ้น (พัศตรีวิภา โพธิ์ศรี, 2543) นอกจากนี้

เพศ อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา มารดา สังกัดของโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2527) เกรตเจ็ลย์ เวลาที่ใช้ในการเตรียมตัว ซึ่งทำให้นักเรียนต้องมีการเตรียมความพร้อม โดยมีการสอนเพิ่มเติมนอกเวลาเรียนและการเรียนการสอนแบบเร่งรัดเน้นการทำข้อสอบเก่า (สุกัญญา เกษมศิลป์, 2542) การสอนของครู กิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน ยังมีผลต่อการเตรียมความพร้อมของนักเรียนด้วย (วิไลลักษณ์ บุญเคลือบ และคณะ, 2544)

กรณีการศึกษาด้านศิลปศึกษา จัดเป็นศาสตร์ที่ผู้เรียนต้องมีทั้งความรู้ ทักษะและทัศนคติที่ดีต่องานศิลปะ พัฒนาความรู้ ทักษะ ทัศนคติ การเป็นนักการศึกษาหรือการเป็นครู ซึ่งพัฒนาการเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการขัดเกลาทางสังคม และกระบวนการเรียนรู้ในทุกๆ ระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา (Primary Education) และระดับมัธยมศึกษา (Secondary Education) ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ภูมิปัญญา ค่านิยม ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

อย่างไรก็ตาม เป็นที่ประจักษ์ว่าในระบบการศึกษาของประเทศไทยนั้น นอกจากผู้เรียนจะได้รับการเตรียมความพร้อมหรือการสอนในระดับมัธยมศึกษา ก่อนเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาแล้ว ผู้ปกครองมีความต้องการที่จะให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งอาจจะเป็นในรูปแบบของการกวดวิชา การเรียนเพิ่มเติม และการเสริมทักษะด้านต่างๆ เช่น การเรียนรู้ทักษะปฏิบัติด้านศิลปะ ภาษา และอื่นๆ ซึ่งการเตรียมความพร้อมหรือการเรียนเสริม อาจมีความจำเป็นในการเรียนด้านศิลปศึกษาในระดับอุดมศึกษา ดังที่ สุกัญญา ศรีบุรี (2530) กล่าวว่า วิชาศิลปะเป็นวิชาที่ต้องอาศัยความถนัดหรือความสามารถพื้นฐานของตนเองและแสดงออกมา

เกษร ธิตะจารี (2542) กล่าวว่า การศึกษาศิลปศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น ผู้เรียนจะต้องมีการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง เรียนรู้กระบวนการถ่ายทอด และการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตร และเน้นทักษะทางด้านการปฏิบัติทางศิลปะ เป็นต้น

ผดุง พรหมมูล (2547) กล่าวว่าคุณสมบัติที่สำคัญของการเป็นผู้เรียนศิลปะว่า ต้องเป็นนักปฏิบัติที่เชื่อมโยงทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติ สามารถถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์ออกมาได้อย่างมีเป้าหมาย และเชื่อมโยงความรู้ศิลปะกับศาสตร์อื่นๆ ได้ สอดคล้องกับ อริยพร คุโรตะ (2550) ที่กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาว่า ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้พื้นฐานทางด้าน

ศิลปะ เช่น พื้นฐานทางองค์ประกอบศิลป์ และหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ มีความถนัดทางด้านทักษะปฏิบัติ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ และมีเกณฑ์คะแนนสอบจากผลการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าอยู่ในเกณฑ์ดี

ทั้งนี้ จากการศึกษาหลักสูตรคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทั้ง 5 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ และเป็นผู้นำในการสร้างสรรค์การเรียนรู้แนวใหม่ มีความเป็นครู และเป็นนักวิชาการที่พร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม และมีความศรัทธาในวิชาชีพ และจากการศึกษาหลักสูตรศิลปศึกษา พบว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเพื่อให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในมโนทัศน์และเนื้อหาสาระของศาสตร์ทางศิลปศึกษา และตระหนักในคุณค่าของศาสตร์ศิลปศึกษา และการมีคุณธรรมจริยธรรมอันดี สามารถพัฒนาความคิดให้เป็นระบบ ดังนั้น การเตรียมความพร้อมผู้เรียนเข้าสู่ระบบในสาขาวิชา นี้ จึงต้องมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพื่อที่จะเป็นบัณฑิตที่สามารถถ่ายทอดความรู้ด้านศิลปศึกษาให้กับผู้เรียนในอนาคตได้อย่างสมบูรณ์

จากการศึกษารายงานการวิจัยของ อรุณพร เนียมสุวรรณ (2549) เรื่องการเตรียมความพร้อมในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลาง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชวินิตบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ผลพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงย่อมมีการเตรียมความพร้อมให้กับตนเองสูง รวมถึงนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมากจะมีความคาดหวัง และความเพียรพยายามในการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย เพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการเรียน และสามารถสอบเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยที่ตนเองต้องการเรียน สอดคล้องกับการศึกษารายงานการวิจัยของ กมลวรรณ ดีเลิศ (2551) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ในระบบกลางของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ผลพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามาก ทั้งนี้เพราะ เมื่อนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงแล้ว จะเป็นพื้นฐานให้นักเรียนมีแรงจูงใจที่จะรักษาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีไว้ จึงแสดงพฤติกรรมการศึกษาที่ดี และเตรียมพร้อมที่จะสอบเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยที่ตนเองต้องการ ทำให้นักเรียนตั้งใจเรียน และเอาใจใส่ในการเรียน มีความกระตือรือร้น ขยันอ่านหนังสือ และทบทวนบทเรียน ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ จึงทำให้มีการเตรียมความพร้อมตลอดเวลา และนักเรียนที่มีแรงจูงใจ

ใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมาก มีการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามาก ทั้งนี้ เพราะนักเรียนปรารถนาที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ต้องการได้รับการยกย่อง แม้จะยุ่งยากลำบากก็ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องการที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เพื่อบรรลุตามจุดประสงค์ที่ตนเองตั้งไว้

จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทำให้ความต้องการการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพิ่มมากขึ้นเนื่องจากความต้องการในการพัฒนาทักษะประกอบอาชีพ และความต้องการการแสวงหาความรู้อันเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตลอดชีวิต (ทบทวนมหาวิทยาลัย, 2543) ดังนั้น ความพร้อมหรือการเตรียมตัวในการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา นั่น ผู้เรียนต้องมีการเตรียมตัวหรือความพร้อมมากที่สุด เพราะผลสัมฤทธิ์ในการเรียนจะสะท้อนพฤติกรรมของผู้เรียนว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการเรียนรู้เพียงใด ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกี่ยวเนื่องมา จากการได้รับการแนะแนวทางทางการศึกษา การช่วยให้ผู้เรียนได้รู้ความต้องการและโอกาสทางการศึกษาของตัวเองในปัจจุบันและอนาคตนั้น จะเป็นแนวทางให้ผู้เรียนตัดสินใจในการศึกษาต่อได้ การแนะแนวการศึกษาต่อจึงจำเป็นและมีประโยชน์อย่างมากแก่ผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง เกิดความรู้ความเข้าใจในด้านต่างๆ ช่วยให้ผู้เรียนทราบข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการศึกษาได้อย่างเหมาะสม และมีโอกาสได้รับการตอบสนองของความต้องการ ความสนใจ และศักยภาพด้านอื่นๆ ของตนเองได้ อันนำไปสู่การช่วยให้ผู้เรียนเกิดการวางแผนในการศึกษาต่อว่าจะต้องทำอะไรบ้าง หรือการเรียนได้ตามจุดมุ่งหมายนั้นต้องทำอะไร ต้องใช้ความพยายาม ความสามารถเพียงไหน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนทราบความสามารถที่แท้จริงเฉพาะตัวของเขา และเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาต่อได้ (ลักขณา สรวิวัฒน์, 2543)

แรงจูงใจเป็นหัวใจของกระบวนการเรียนรู้ แรงจูงใจที่ดีไม่เพียงแต่จะเป็นการริเริ่มกิจกรรมให้เคลื่อนไหวเพื่อให้เกิดการเรียนรู้เท่านั้น แต่ยังกำหนดทิศทางการเรียนรู้ด้วย นอกจากนี้ การคิดไตร่ตรอง ความสนใจ ความพยายาม เป็นสิ่งที่ครูต้องการและมีคุณค่าต่อนักเรียนอย่างยิ่ง สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นด้วยแรงจูงใจในการเรียน แรงจูงใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้ ความสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียน นอกจากจะขึ้นอยู่กับความสามารถแล้วยังขึ้นกับแรงจูงใจ นักเรียนที่มีความสามารถสูงแต่ขาดแรงจูงใจ ก็จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2547)

แรงจูงใจที่มีบทบาทและมีความสำคัญต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ และความสำเร็จของนักเรียนมากที่สุด คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพราะลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้น จะเป็นผู้ที่ปรารถนาจะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จ โดยพยายามที่จะแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเลิศ มีความทะเยอทะยาน กล้าเสี่ยง กระตือรือร้น มานะพยายาม เลือกรับในสิ่งที่เหมาะสมกับ

ความสามารถของตน มีการวางแผนในการทำงาน และมีลักษณะของการพึ่งตนเอง นักเรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนนั้น ถ้ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง คือ มีความมุ่งมั่นที่จะทำงานหรือเรียนให้ดีกว่าผู้อื่น มีความทะเยอทะยาน จะมีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ (ฉัตรสสุตา หาญประกอบสุข, 2541)

การที่จะกระตุ้นให้นักเรียนสนใจเรียนนั้นจะต้องสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นก่อน เพราะถือได้ว่ามีอิทธิพลและความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ดังแนวคิดที่กล่าวไว้ว่า แรงจูงใจย่อมมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของบุคคล สามารถจะกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากรู้อยากเห็นและเกิดความสนใจเป็นพิเศษได้ (มาลินี จุฑะรพ, 2542) แรงจูงใจมีความสำคัญพอๆกับทักษะทางปัญญาที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต เหตุผลที่แรงจูงใจมีความสำคัญมากก็เพราะเมื่อบุคคลอยู่ในสิ่งแวดล้อมจะมีความแตกต่างในเชิงความสามารถไม่มาก แต่จะแตกต่างกันมากในเรื่องของแรงจูงใจ แรงจูงใจนี้เป็นตัวแปรสำคัญของความสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็แรงจูงใจภายในหรือภายนอกก็ล้วนเป็นส่วนสำคัญ ที่ทำให้มีการแสดงออกของปัญญาและนำไปสู่ความสำเร็จ (อารี สัณห์หวี, 2545) การเรียนรู้ถึงแรงจูงใจในตัวผู้เรียนเป็นหน้าที่ที่สำคัญสำหรับครูเพื่อจะได้ให้กำลังใจ รู้ถึงความต้องการของวัยและสนองตอบได้ถูกต้อง แรงจูงใจเป็นแรงเสริมที่ดีเกิดจากทั้งภายในและภายนอกเป็นขวัญและกำลังใจในการเรียนรู้และการทำงาน ครูสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในด้านต่างๆของนักเรียนให้บังเกิดผลดี ต้องมีการพัฒนาแรงจูงใจสร้างขวัญและกำลังใจในการจัดสภาพการเรียนและการทำงาน รวมทั้งการให้บทเรียนที่เหมาะสมกับสติปัญญาความสามารถของผู้เรียน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2544) แรงจูงใจเป็นกระบวนการที่มีอยู่แล้วภายในตัวผู้เรียน เมื่อได้รับแรงกระตุ้นจากภายนอกกระบวนการนี้จะทวีพลังมากขึ้นทำให้เกิดความพยายามที่จะเรียน ครูไม่สามารถทำให้เกิดกระบวนการแรงจูงใจนี้ได้ เพราะของเดิมมีอยู่แล้วแต่ครูจะเป็นผู้ค้นหา สิ่งที่จะเป็นแรงกระตุ้นจากภายนอกให้ผู้เรียนทวิกำลังของกระบวนการแรงจูงใจที่มีอยู่แล้วให้มากขึ้น หากขาดแรงกระตุ้นแล้วกระบวนการนี้ก็จะยังคงสงบนิ่งอยู่ (ทองจันทร์ หงศ์ลดา รมณ์, ม.ป.ป.)

การแนะแนว ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษา โดยมีบทบาทในการช่วยส่งเสริมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นซึ่ง วัชรวิ ทรัพย์มี (2531) ได้กล่าวถึงบทบาทของการแนะแนวที่มีต่อการจัดการศึกษา พอสรุปได้ดังนี้

1. การแนะแนวช่วยให้นักเรียนมีความมั่นคงทางจิตใจ โดยกิจกรรมแนะแนวจะช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเองอย่างแท้จริง รู้ขอบเขตความสามารถรวมทั้งจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง เป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นตัวของตัวเอง กล้าเผชิญความจริง ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ เป็นแนวทางไปสู่การพัฒนาจนถึงขีดสุด ซึ่งเป็นจุดประสงค์สำคัญของการศึกษา

2. การแนะแนวเป็นการช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม ทำให้นักเรียนสามารถวางแผนการในอนาคตให้เหมาะสมกับตนเอง ทั้งด้านการศึกษาและอาชีพ

3. การแนะแนวช่วยให้นักเรียนปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี ทำให้นักเรียนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. การแนะแนวช่วยให้นักเรียนตั้งใจเรียนดีขึ้น ทำให้นักเรียนสามารถจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม การศึกษาจะได้ผลดียิ่งขึ้น

5. การแนะแนวช่วยให้นักเรียนแก้ปัญหาของนักเรียน เป็นการลดปัญหาในการเรียนการสอนไปด้วย

6. การแนะแนวจะเป็นแหล่งสำคัญ ในการเสนอข้อมูลให้ผู้บริหารโรงเรียน เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน

7. การแนะแนวจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา การเลือกอาชีพ และดำรงชีวิตในสังคมแก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม และก้าวไปสู่ความสำคัญในชีวิตต่อไป

การจัดการแนะแนวนั้น จำเป็นจะต้องจัดตั้งแต่ระดับประถมศึกษา สืบต่อเนื่องขึ้นไปจนถึงระดับอุดมศึกษา และในระดับอุดมศึกษานั้นเองที่ต้องถือว่าเป็นช่วงที่สำคัญอีกช่วงหนึ่ง เพราะว่าการศึกษาระดับนี้ นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาเริ่มที่จะมีวุฒิภาวะสูง โดยเริ่มเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ จำเป็นอย่างยิ่งที่ทางโรงเรียนจะต้องจัดบริการแนะแนว เพื่อช่วยบริการข่าวสารหรือการให้การปรึกษาต่างๆ ทั้งในด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม นอกเหนือจากในชั้นเรียน เพราะยังมีความรู้อีกมากในสังคม ที่ผู้เรียนจะเผชิญในวันข้างหน้า ถ้าสถาบันการศึกษาใดที่จัดเตรียมสิ่งเหล่านี้ให้ผู้เรียนอย่างสมบูรณ์ เขาก็จะสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขได้ (คณิศ เทพสุวรรณ, 2543)

ด้วยหลักการและเหตุผลความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าในการสอบ เข้าศึกษาต่อของนิสิต/นักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษานั้น ได้มีการเตรียมความพร้อมในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยอย่างไร เป็นไปตามความถนัด ความสนใจ ตามที่ตนเองตั้งใจไว้หรือไม่ โดยคาดว่าข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยจะเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมสำหรับผู้เรียน และเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนศิลปะ ครูแนะแนวในการแนะแนวผู้เรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาศิลปศึกษาได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรในการวิจัย ได้แก่ นิสิต/นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 สาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 5 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้มาจากการคัดเลือกโดยใช้วิธีเจาะจง จำนวน 141 คน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อ หมายถึง การเตรียมตัวหรือการกระทำของผู้เรียนเพื่อที่จะเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในด้านวิชาการทั่วไปและวิชาเฉพาะ และแนวทางในการเตรียมความพร้อม

สาขาวิชาศิลปศึกษา หมายถึง สาขาวิชาที่จัดการเรียนการสอนด้านศิลปศึกษา ในหลักสูตรครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ 5 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางในการเตรียมความพร้อมสำหรับผู้เรียนที่ต้องการจะศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต
2. ได้เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนวิชาศิลปะและครูแนะแนวในการแนะนำนักเรียนที่ต้องการ ศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎี

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา ระดับปริญญาบัณฑิต ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการเตรียมความพร้อม
 - 1.2 ลักษณะของการเตรียมความพร้อม
 - 1.3 ความสำคัญของการเตรียมความพร้อม
 - 1.4 องค์ประกอบของการเตรียมความพร้อม
 - 1.5 ประโยชน์ของการเตรียมความพร้อม
 - 1.6 การเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อสถาบันอุดมศึกษา
 - 1.6.1 การเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 1.6.2 การกวดวิชา
 - 1.6.3 การแนะแนวการศึกษา
 - 1.7 การเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษา
 - 1.7.1 การเตรียมความพร้อมวิชาการทั่วไป
 - 1.7.2 การเตรียมความพร้อมวิชาเฉพาะทางศิลปศึกษา
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ/ศิลปศึกษา
 - 2.1 ความหมายของศิลปะ
 - 2.2 ความสำคัญและคุณค่าของศิลปะ
 - 2.3 ประเภทและสาขาของศิลปะ
 - 2.4 ความหมายของศิลปศึกษา
 - 2.5 ความสำคัญของศิลปศึกษา
 - 2.6 จุดมุ่งหมายของการศึกษาศิลปศึกษา
3. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์
 - 3.1 ความหมายของคุณลักษณะ
 - 3.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต/นักศึกษา
 - 3.2.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต/นักศึกษาปริญญาตรี

- 3.2.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต/นักศึกษาคณะครุศาสตร์/
ศึกษาศาสตร์
- 3.2.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต/นักศึกษาศาสาวิชาศิลปศึกษา
- 3.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เข้าศึกษาศาสาวิชาศิลปศึกษาใน
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐทั้ง 5 แห่ง
 - 3.3.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 - 3.3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.3.3 ความถนัดและความสนใจ
 - 3.3.4 ทักษะคิดต่อวิชาที่พหุ
4. หลักสูตรศิลปศึกษา
 - 4.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 4.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
 - 4.3 หลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต
 - 4.4 หลักสูตรศิลปศึกษาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยของรัฐ
 - 4.4.1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - 4.4.2 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 - 4.4.3 มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 - 4.4.4 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
 - 4.4.5 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 - 4.5 หลักสูตรศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในมหาวิทยาลัยต่างประเทศ
 - 4.5.1 หลักสูตรมาตรฐานศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรีของสมาคม
ศิลปศึกษาแห่งชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกา
 - 4.5.2 มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียสเตท
 - 4.5.3 มหาวิทยาลัยแมริวัล
 - 4.6 หลักสูตรตามหลักเกณฑ์ของ DBAE
5. การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาศาสาวิชาศิลปศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
 - 5.1 ระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาระดับอุดมศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
 - 5.1.1 การสอบตรง
 - 5.1.2 การสอบแอดมิชชันกลาง
 - 5.1.3 การรับโควตา
 - 5.2 ระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาศาสาวิชาศิลปศึกษา

6. รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 รายงานการวิจัยในประเทศ

6.2 รายงานการวิจัยต่างประเทศ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษา

1.1 ความหมายของการเตรียมความพร้อม

ความพร้อม (Readiness) คือ การที่บุคคลมีการวางแผนให้กับตนเองเพื่อให้พร้อมที่จะเรียนรู้ในสิ่งต่างๆทำให้บุคคลเกิดความพอใจ และเกิดผลตามที่มุ่งหวังไว้ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

อารี ทองสุภผล (2523) ได้ให้ความหมายของความพร้อมว่า สภาพความเจริญเติบโตเต็มที่ทุกด้าน รวมทั้งประสบการณ์เดิมหรือความรู้พื้นฐาน และความสนใจของบุคคลซึ่งมีมากพอที่จะเรียนรู้เรื่องต่างๆได้ง่ายและสะดวก

เด็อนใจ เศรษฐสุศักดิ์โก (2524) กล่าวว่า การเตรียมความพร้อม หมายถึง การควบคุมตนเองทั้งร่างกายและจิตใจ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้

สุโท เจริญสุข (2525) การเตรียมความพร้อม หมายถึง ความสนใจและเอาใจใส่ในการเตรียมตนเองเพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่เหมาะสมและนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการ

Mouley (อ้างในอารี พันธุ์มณี, 2534) ได้ให้ความหมายของความพร้อมว่า สภาพความพร้อมของอินทรีย์ทางร่างกาย จิตใจ อวัยวะต่างๆในการเรียนรู้รวมทั้งความเจริญเติบโตของร่างกาย จิตใจ แรงจูงใจ ความสนใจ ประสบการณ์ เป็นต้น ซึ่งความพร้อมดังกล่าวเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้บุคคลสามารถเรียนรู้ได้แตกต่างกัน บุคคลที่มีความพร้อมมากก็อาจเรียนรู้ได้ดี เป็นต้น

Cronbach (อ้างในอารี พันธุ์มณี, 2534) กล่าวว่า ความพร้อมเป็นลักษณะเฉพาะตัวของนักเรียนหรือผู้เรียนแต่ละคน หมายถึงวุฒิภาวะของผู้เรียนด้วย คนที่มีความพร้อมจะเรียนได้ดีกว่าทั้งที่อยู่ในสถานการณ์เดียวกัน จึงควรสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับนักเรียน เพื่อให้เขาพร้อมที่จะเรียนได้

วรภากรณ์ รักรวิชัย (2535) ได้ให้ความหมายว่า ความพร้อมคือขั้นพัฒนาการของเด็กที่พัฒนาถึงระดับหนึ่งที่ทำให้เด็กมีความสามารถที่จะเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ๆได้อย่างง่าย โดยที่วุฒิภาวะทางกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา มีการพัฒนาถึงจุดหนึ่ง ซึ่งจะเป็นพื้นฐานให้เขาก้าวไปสู่การเรียนรู้ใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ

จากเอกสารเกี่ยวกับความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า ความพร้อมเป็นสภาวะของบุคคลที่จะเรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างบังเกิดผล ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะ การที่ได้รับการฝึกฝน การ

เตรียมตัว ความสนใจหรือแรงจูงใจ ความพร้อมในการเรียนกิจกรรมแต่ละอย่างมีต่าง ๆ กัน เช่น ความพร้อมในการเรียนการอ่าน ความพร้อมในการคิดคำนวณ การเตรียมความพร้อมเป็นส่วนย่อยส่วนหนึ่งของกรวางแผน หากมีการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานใด ๆ ดี งานก็สำเร็จไปเกินครึ่งแล้ว การเตรียมความพร้อมถือได้ว่าเป็นการเตรียมการจัดแจงไว้ให้เรียบร้อยหรือทำให้ล่วงหน้า ซึ่งการเตรียมการเป็นขั้นตอน และรายละเอียดในการปฏิบัติการของการจัดการใด ๆ ไว้แต่ต้นแล้ว และนำมาปฏิบัติจะทำให้ประสบความสำเร็จตามการวางแผนไว้

1.2 ลักษณะของการเตรียมความพร้อม

นักจิตวิทยามีความเห็นแยกเป็น 2 พวก คือ กลุ่มที่ 1 Natural Readiness Approach เห็นว่าความพร้อมเป็นเรื่องของธรรมชาติ กลุ่มที่ 2 Guided-experience Approach เห็นว่าความพร้อมจะสามารถเร่งให้เกิดขึ้นได้โดยการจัดประสบการณ์ให้ไม่จำเป็นต้องรอ (พรพนี ชูทัย เจนจิต, 2545)

ลักษณะของการเตรียมความพร้อม อีรพงศ์ แก่นอินทร์ (2537) ได้แบ่งความพร้อมออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ความพร้อมทางใจ (Mental Set) เป็นความพร้อมเกี่ยวกับความรู้สึกทางใจ สำหรับการปฏิบัติที่ใช้กล้ามเนื้อ (Motor Act) ซึ่งเกี่ยวข้องกับระดับของการรับรู้ที่ต้องมีมาก่อน การจำแนกก็เป็นอีกลักษณะหนึ่งของการเตรียมความพร้อมทางใจ

2. ความพร้อมทางกาย (Physical Set) เป็นความพร้อมทางกายวิภาคที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติที่ใช้กล้ามเนื้อ ความพร้อมทางกายเป็นลักษณะของการอยู่ในท่าเตรียมความพร้อมสำหรับการปฏิบัติของอวัยวะที่เกี่ยวข้อง

3. ความพร้อมทางอารมณ์ (Emotional Set) เป็นความพร้อมเกี่ยวกับเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติ ที่ใช้กล้ามเนื้อที่กำลังจะเกิดขึ้นเป็นความเต็มใจที่จะปฏิบัติ

1.3 ความสำคัญของการเตรียมความพร้อม

ความพร้อมเป็นสิ่งสำคัญในการรับรู้ของนักเรียน เป็นสภาพของความสนใจและความรู้พื้นฐานที่สูงพอที่จะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ Gagne (อ้างในดวงกมล คมใส, 2544) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเตรียมความพร้อมไว้ ดังนี้ คือ

1. ความสนใจหรือเอาใจใส่ (attention set) เป็นลักษณะทางจิตใจที่มีความสืบเนื่องกันเป็นชุด ไม่ได้เป็นลักษณะประการใดประการหนึ่งเพียงอย่างเดียว โดยแรกที่สุดจะต้องมีสิ่งเร้ามาก่อนแล้วจึงเกิดการตอบสนอง ซึ่งจะเกิดขึ้นสืบเนื่องเป็นลูกโซ่ตลอดไปที่ใส่ใจ เป็นสิ่งสำคัญที่ชักจูงให้ผู้เรียนมีประสบการณ์มากขึ้น

2. แรงจูงใจที่จะเรียน (motivation) เป็นผลสืบเนื่องมาจากความใส่ใจในการเรียน คือ เมื่อเอาใจใส่การเรียนมากขึ้นก็จะทำให้อยากเรียนหรือเกิดแรงจูงใจ โดยปกติแรงจูงใจในการเรียนของเด็กนั้นจะมี 2 ลักษณะคือ แรงจูงใจที่จะได้รับผลสำเร็จในการทำงาน และแรงจูงใจที่จะได้รับผลสัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นความต้องการที่จะได้ประสบผลสำเร็จ

3. สภาพของการพัฒนา (developmental status) เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตของกล้ามเนื้อระบบประสาทและสติปัญญา ซึ่งความพร้อมในการเรียนรู้ของเด็กมักขึ้นอยู่กับการศึกษาที่เด็กได้เรียนรู้สะสมหรือมีประสบการณ์เดิมมากก่อน

ผู้ที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนหนึ่งก็มุ่งที่จะได้รับการศึกษาสูงขึ้น และสูงที่สุดเท่าที่ศักยภาพและความพร้อมของตนทำได้ ทั้งศักยภาพความพร้อมด้านเศรษฐกิจ ความรู้ความสามารถ และโอกาสที่จะได้รับการศึกษาประกอบกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาระดับอุดมศึกษา ดังนั้น ผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่ละคนต้องการเป็นผู้ที่สอบคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐที่ตนเองปรารถนาได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นระบบการผลิตกำลังคนระดับสูงที่ต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งกำลังคนตามความต้องการของประเทศ และช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

1.4 องค์ประกอบของการเตรียมความพร้อม

บันลือ พลฤกษ์วัน (2533) กล่าวว่า ความพร้อมที่จะเรียนของเด็กมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ความพร้อมทางร่างกาย ได้แก่ สุขภาพของเด็ก การใช้สายตา การฟัง การพูด ความสัมพันธ์ทางกล้ามเนื้อ
2. ความพร้อมทางสมอง ได้แก่ ความสามารถในการลำดับเหตุการณ์ จากนิทานที่ตนได้ฟังหรือดูภาพ ลำดับภาพได้ สติปัญญาดี จำได้แม่นยำ จะพูดหรือสั่งอะไรก็เข้าใจง่าย
3. ความพร้อมในด้านอารมณ์ ได้แก่ รู้จักควบคุมอารมณ์ สามารถทำงานเป็นหมู่เล่นเป็นหมู่ ไม่ทะเลาะวิวาทกันบ่อยๆ ไม่เข้าแหย่กัน
4. ความพร้อมในด้านจิตวิทยา ได้แก่ มีความสนใจในการอ่าน รู้จักฟังอย่างตั้งใจ ใช้ภาษาได้ดีพอสมควร

1.5 ประโยชน์ของการเตรียมความพร้อม

ประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าศึกษาต่อ เป็นการลดข้อบกพร่องทางความพร้อมของนักเรียน ที่มักจะประสบปัญหาในการเตรียมตัวที่จะสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ ซึ่งการเตรียมความพร้อมเป็นสิ่งสำคัญและมีอิทธิพลโดยตรงต่อความสำเร็จของ

นักเรียนทำให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถที่จะเตรียมตัวและปรับตัวก่อนที่จะเข้าศึกษาต่อใน มหาวิทยาลัยของรัฐ เพราะผู้ที่จบการศึกษาชั้นพื้นฐานส่วนหนึ่งก็มุ่งที่จะได้รับการศึกษาชั้นสูงและ สูงที่สุดเท่าที่ศักยภาพและความพร้อมของตนทำได้ ซึ่งการเตรียมความพร้อมจะส่งผลดีต่อ นักเรียน ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถที่จะเตรียมตัวและปรับตัวก่อนที่จะเข้าศึกษาต่อใน มหาวิทยาลัยของรัฐ (สุมนา พานิช, 2544) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเตรียมความพร้อม ดังนี้

1. ช่วยเด็กที่เสียเปรียบทางด้านสิ่งแวดล้อม เพราะเด็กทุกคนมีศักยภาพที่จะ เจริญเติบโตโดยเท่าเทียมกัน แต่ศักยภาพนั้นไม่ได้สมบูรณ์ในตัวของมันเอง จึงต้องอาศัยปัจจัย ทางด้านสิ่งแวดล้อมเข้ามาช่วยเป็นอันมาก กล่าวคือ สิ่งแวดล้อมที่ดีจะช่วยเสริมสร้างพัฒนาการ ของเด็กให้สมบูรณ์ในทุกๆด้าน และสิ่งแวดล้อมที่ดีจะช่วยให้พัฒนาการของเด็กมีความบกพร่อง เด็กที่ครอบครัวมีฐานะยากจนจึงไม่มีความพร้อมที่จะเรียน เพราะมีความเสียเปรียบทางด้าน สิ่งแวดล้อม ทำให้มีปัญหาทางการเรียนและในการปรับตัวเป็นอันมาก ดังนั้นการจัดการศึกษาใน พื้นที่ที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ จึงเป็นการช่วยเหลือเด็กที่เสียเปรียบทางด้านสิ่งแวดล้อม การเรียน ในระดับก่อนประถมศึกษาจะเสริมพัฒนาการและความพร้อมในการเรียน ตลอดจนลดความ ล้มเหลวในการเรียนที่จะเกิดขึ้นในระยะเริ่มแรกและระยะยาว

2. ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางด้านลักษณะนิสัยและสังคมนิสัย เด็กนักเรียนที่ อยู่ในสังคมแคบๆ ซึ่งมีเฉพาะครอบครัวและญาติพี่น้อง คนเหล่านี้ก็จะคอยเอาอกเอาใจ ตามใจ เด็กจนเด็กคิดว่าตนเองมีความสำคัญที่สุด ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้จะส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยยึดตนเอง เป็นศูนย์กลางยิ่งขึ้น ดังนั้นการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาจึงมีจุดมุ่งหมาย เพื่อเสริมสร้าง ลักษณะนิสัยและสังคมนิสัยที่พึงปรารถนาอย่างจริงจังให้แก่เด็ก มิเช่นนั้นเด็กจะกลายเป็นคนที่มี นิสัยเห็นแก่ตัวไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่เข้าใจถึงกฎระเบียบของสังคม ซึ่งเป็นอันตราย ต่อตัวเด็กเองและส่วนรวมเป็นอย่างยิ่ง

1.6 การเตรียมความพร้อมในการเข้าสถาบันอุดมศึกษา

ความพร้อมของผู้เรียนถือว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากในการเรียนการสอน เนื่องจากมันอาจจะเป็นปัจจัยส่งเสริมให้การเรียนการสอนเกิดขึ้นได้โดยง่าย และมีประสิทธิภาพ ถ้าผู้เรียนมีความพร้อมสูง แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าผู้เรียนไม่ค่อยมีความพร้อมการเรียนการสอนก็ จะเกิดขึ้นได้ลำบากขึ้น ยิ่งผู้เรียนมีความพร้อมน้อยมาก การเรียนการสอนก็ยิ่งเกิดขึ้นได้ลำบาก มากเช่นกัน ผู้เรียนส่วนใหญ่จึงต้องเตรียมความพร้อมทางด้านทฤษฎีเพิ่มเติมเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาที่ตนเองต้องการได้

การเตรียมความพร้อมมีหลายวิธี ดังนี้

1.6.1 การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงที่ทั่วโลกเต็มไปด้วยข่าวสารและข้อมูลต่างๆ ที่ล้นล้นส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตและการตัดสินใจของผู้คนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้ที่สามารถเข้าถึงและมีความแม่นยำของข่าวสารและข้อมูลมากกว่า ย่อมตัดสินใจในสิ่งต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง การรับรู้ข่าวสารและข้อมูลเหล่านี้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตบนพื้นฐานของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การเรียนรู้ด้วยตนเองมีแนวคิดพื้นฐานมาจากทฤษฎีกลุ่มมานุษยนิยม (Humanism) ซึ่งมีความเชื่อเรื่องความเป็นอิสระ และความเป็นตัวของตัวเองของมนุษย์ ดังที่มีผู้กล่าวไว้ว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมกับความดี มีความเป็นอิสระเป็นตัวของตัวเอง สามารถหาทางเลือกของตนเอง มีศักยภาพและพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างไม่มีขีดจำกัด มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อผู้อื่น ซึ่งเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับนักจิตวิทยาามานุษยนิยม (Humanistic Psychology) ที่ให้ความสำคัญในฐานะที่ผู้เรียนเป็นปัจเจกบุคคล และมีแนวคิดที่ว่า มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพ และมีความโน้มเอียงที่จะใส่ใจ ใฝ่รู้ ขวนขวายเรียนรู้ด้วยตนเอง มนุษย์สามารถรับผิดชอบพฤติกรรมของตนเองและถือว่าตนเองเป็นคนที่มีความค่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง มีกระบวนการ ดังต่อไปนี้

1. การประเมินความต้องการของตนเอง (Assessing Needs)
2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย (Setting goals)
3. การกำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ (Specifying learning content) โดยกำหนดระดับความยากง่าย ชนิดของสิ่งที่ต้องการเรียน พิจารณาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการเรียน ความต้องการความช่วยเหลือ แหล่งทรัพยากร ประสบการณ์ ที่จำเป็นในการเรียน

กระบวนการเรียนรู้

กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ความต้องการ และความถนัด อย่างมีเป้าหมาย รู้จักแสวงหาแหล่งเรียนรู้ เลือกวิธีการเรียนและประเมินความก้าวหน้าการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งทำด้วยตนเอง หรือขอความช่วยเหลือผู้อื่นก็ได้

การเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองมีหลายรูปแบบ เช่น การอ่าน การอภิปราย การเขียน การเสาะหาความรู้โดยการสัมภาษณ์ การท่องเที่ยว การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้รู้ เรียนรู้ด้วยตนเองจากการใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม สื่อต่างๆ เป็นต้น

การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning)

การเรียนรู้จากประสบการณ์ เป็นกระบวนการสร้างความรู้ ทักษะและเจตคติด้วยการนำเอาประสบการณ์เดิมของผู้เรียนมาบูรณาการเพื่อสร้างความรู้ใหม่ขึ้น

การเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม เป็นประสบการณ์ การเรียนรู้ที่เกิดจากความรูสึกของบุคคลเมื่อได้ทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งและผู้นั้นสังเกตแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อมูลสะท้อนสิ่งที่ได้จากการสังเกตและนำการสังเกตมาประมวลสร้างเป็นแนวคิดต่างๆ เป็นทฤษฎีหรือกฎเกณฑ์ของตนเอง สุดท้ายผู้เรียนจะนำผลสรุปของสิ่งที่เรียนรู้ไปทดลองใช้กับสถานการณ์ใหม่ที่ต่างออกไป (Active experimentation) และหมุนเวียนอยู่ในวงจรการเรียนรู้

การเรียนรู้แบบเปิด (Open Learning)

เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสทางการศึกษาโดยยึดปรัชญาการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเลือกวิธีการเรียน เวลา และสถานที่ตลอดจนสิ่งที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเองหลักสูตรที่จัดมีความยืดหยุ่น สนองความต้องการของผู้เรียน และเลือกวิธีการเรียนแบบชั้นเรียนหรือแบบอื่นๆ โดยการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

การเรียนรู้ตามอัธยาศัย (Informal Learning)

การเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยตั้งใจ หรือไม่ตั้งใจ ได้รับความรู้อย่างไม่รู้ตัว โดยผ่านสื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ สื่อบุคคล ฯลฯ สามารถนำความรู้นั้นไปใช้ เช่น การดูละครทางโทรทัศน์เพื่อการผ่อนคลาย อ่านหนังสือ ดูรายการที่ให้ความรู้ที่จัดขึ้นทางโทรทัศน์ ฟังข่าววิทยุ อ่านหนังสือพิมพ์ การท่องเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดการเรียนรู้ด้วยตนเอง นับตั้งแต่การเลือกที่จะเรียนรู้หรือไม่เรียน จะเรียนรู้เรื่องใดผู้เรียนเป็นผู้ประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2544)

1.6.2 การกวดวิชา

การกวดวิชาเป็นปรากฏการณ์ทางการศึกษาของไทยที่มีพัฒนาการและการเติบโตอย่างกว้างขวางเรื่อยมา โดยในขั้นแรกจะเป็นการกวดเพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัยเฉพาะในช่วงก่อนการสอบประมาณ 1-2 เดือน หลังจากนั้นก็ได้พัฒนามาเป็นการกวดวิชาตลอดปีและขยายขอบเขตไปถึงการสอบเข้า ป.1, ม.1, ม.4 และแม้แต่วระดับบัณฑิตศึกษา อีกทั้งรูปแบบและวิธีการก็มีความหลากหลายครอบคลุมถึงการกวดโดยครูประจำการ การกวดวิชาในโรงเรียน การกวดวิชาในโรงเรียนกวดวิชาเอง และการกวดวิชาผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นต้น วิธีการกวดวิชาที่มีหลากหลาย เช่นเดียวกันทั้งการเรียนกับครูตัวต่อตัว การเรียนเป็นกลุ่มย่อยที่บ้านของผู้สอน

ตลอดจนการเรียนเป็นกลุ่มใหญ่ในชั้นเรียนปกติและการเรียนกับผู้สอนผ่านระบบวิดีโอ ในส่วนของเวลาเรียนก็มีกรอบคลุมตั้งแต่ช่วงเวลาเช้า 7 โมงขึ้นไปจนถึงตอนกลางคืนแล้วแต่ความสะดวก

คำว่า “กวดวิชา” เป็นคำทั่วไปที่ใช้กันแพร่หลายจนอาจกล่าวได้ว่าในสังคมไทยไม่มีใครที่จะปฏิเสธว่าไม่รู้จักคำนี้ โดยเฉพาะนักเรียนและพ่อแม่ผู้ปกครอง ความหมายที่ใช้และเข้าใจกันก็คือ การกวดวิชา หมายถึง การเรียนเพิ่มพิเศษไปจากชั้นเรียนปกติ เพื่อเป้าหมายให้สอบเข้าศึกษาในสถาบันใดสถาบันหนึ่งได้ นอกจากนั้นการกวดวิชายังคงแฝงความหมายรวมไปถึงกิจกรรมในลักษณะอื่น เช่น เรียนพิเศษ เรียนเสริม เรียนซ่อม เรียนซ่อมเสริม เรียนเร่งรัด ตลอดจนใช้คำทับศัพท์ว่า ตู (tue) ด้วย ลักษณะรวมของการเรียนกวดวิชาจึงเป็นการเพิ่มเวลาในการศึกษาหาความรู้ตั้งแต่การเติมส่วนขาดตกบกพร่อง การเสริมเนื้อหาและทักษะในระดับชั้นเรียนที่ผู้เรียนศึกษาในปัจจุบันและรวมไปถึงการเตรียมการล่วงหน้าในชั้นเรียนต่อไป อันจะนำไปสู่การตามให้ทันและความทัดเทียมทางการศึกษา ตลอดจนมุ่งสู่ความเป็นเลิศเพื่อความเหนือกว่าแห่งศักยภาพของตนในทุกๆด้านภายใต้บริบทสังคมไทยที่ปรากฏในสภาพแห่งการแข่งขันต่อสู้ เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่มีปริมาณจำกัด เมื่อเทียบเคียงกับจำนวนคนมหาศาลที่มีความต้องการเช่นเดียวกัน (ไพฑูริย์สินลาวัณย์, 2545)

ในปัจจุบัน การกวดวิชาได้เข้ามามีบทบาทอย่างกว้างขวางในระบบการศึกษาไทย โดยอาจกล่าวได้ว่าผู้เรียนแทบทุกคนและทุกระดับจะต้องเรียนกวดวิชา โดยให้เหตุผลว่าการกวดวิชาจะทำให้สามารถสอบเข้าไปเรียนในสถาบันที่มีชื่อเสียงและมีคุณภาพได้

ลักษณะการกวดวิชาเพื่อศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย

ในกลุ่มผู้เรียนกวดวิชาทั้งหมด กลุ่มผู้เรียนที่มีความเข้มข้น ขนาดค่อนข้างใหญ่ และมีลักษณะเฉพาะ ก็คือ กลุ่มผู้เรียนที่กวดวิชาเพื่อสอบคัดเลือกเข้าเรียนต่อมหาวิทยาลัย ซึ่งมีลักษณะการเรียนแตกต่าง จำแนกได้เป็น 5 ลักษณะ (ประยูร ศรีประสาธน์, 2530) คือ

1. การเรียนกวดวิชาโดยการจ้างครูมาสอนเองที่บ้าน ลักษณะนี้ส่วนใหญ่จะเป็นการเรียนเสริมวิชาที่ผู้เรียนยังอ่อนอยู่ หรือเป็นการเพิ่มพูนวิชาที่จะเป็นประโยชน์ต่อการสอบคัดเลือก อันได้แก่ วิชาเกี่ยวกับภาษา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เป็นหลัก ผู้ที่ทำหน้าที่สอนเหล่านี้มีทั้งมาจากครูในโรงเรียน นิสิตนักศึกษาและบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ตลอดจนอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเอง

2. การเรียนในสถานศึกษากวดวิชาที่เปิดสอนตลอดปี สถานศึกษากวดวิชาลักษณะนี้อาจจะจัดในสถานศึกษาบางแห่งที่มีชื่อเสียง โดยมีคณะอาจารย์ในสถาบันนั้นเป็นผู้สอนหรือในสถานกวดวิชาที่จัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะ โดยรับสมัครผู้เรียนทั่วไป แนวการสอนก็เป็น การ

เตรียมตัวผู้เรียนในด้านการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษา รวมทั้ง การเฉลยข้อสอบและการแก้งข้อสอบด้วย

3. การเรียนในสถานกวดวิชาที่เปิดสอนในช่วงก่อนสอบ เป็นการกวดวิชาในลักษณะของการติวเข้มที่เป็นการเฉลยข้อสอบและการแก้งข้อสอบเป็นสำคัญ การกวดวิชาในช่วงก่อนสอบโดยเฉพาะก่อนสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย ผู้เรียนส่วนใหญ่จะเป็นพวกเด็กนักเรียนในต่างจังหวัดที่ไม่มีโอกาสเรียนกวดวิชาตลอดปีก็จะเข้ามาเรียนกวดวิชาในช่วงก่อนสอบ ส่วนเด็กนักเรียนในกรุงเทพมหานคร มักจะไม่เรียนกวดวิชาช่วงนี้ เพราะได้เรียนกวดวิชาในสถาบันที่เปิดสอนตลอดปีมาแล้ว

4. การเรียนกวดวิชาในโรงเรียนของตน การเรียนกวดวิชาในโรงเรียนของตน โดยเฉพาะในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร หรือมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในจังหวัดต่างๆ จะเปิดการสอนกวดวิชาเพื่อการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยให้แก่เด็กนักเรียนของตน เพื่อให้สามารถแข่งขันกับนักเรียนในโรงเรียนอื่นด้วย การกวดวิชาในลักษณะนี้จะเริ่มตั้งแต่ภาคที่สองของปีการศึกษา

5. ลักษณะการสอบ pre-entrance เป็นการทดสอบความรู้ก่อนการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ซึ่งอาจจะมีการทำโดยคณะนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยต่างๆ หรือสถาบันที่จัดตั้งขึ้นเพื่อทำการทดสอบความรู้ดังกล่าวและการสอบ pre-entrance นี้เป็นสิ่งที่ได้รับความนิยมอยู่มากในปัจจุบัน

การกวดวิชาเพื่อศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย เป็นการสอนที่เน้นเนื้อหาที่ใช้ในการสอบคัดเลือก ฝึกฝนการทำแบบทดสอบจากข้อสอบเก่า ฝึกเทคนิคการคิด ครูผู้สอนกวดวิชาจะทำหน้าที่สอนสรุปเนื้อหา โดยยกตัวอย่างให้ดูวิเคราะห์ให้ฟัง ซึ่งผู้เรียนต้องกลับไปฝึกทำ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเอง

1.6.3 การแนะแนวการศึกษา

พนม ลีมาเรีย (2533) ได้ให้ความหมายว่า การแนะแนว คือ การชี้แนะ การชี้ช่องทาง การบอกแนวทางเพื่อช่วยให้ผู้มีปัญหาตัดสินใจได้ แต่ไม่ใช่การแนะนำ เพราะการแนะนำนั้นผู้ให้ความช่วยเหลือจะทำหน้าที่เป็นผู้เลือก หรือทำหน้าที่เป็นผู้ตัดสินใจ ส่วนการแนะแนวนั้นผู้ให้ความช่วยเหลือหรือนักแนะแนวไม่ได้ทำหน้าที่เป็นผู้ตัดสินใจ แต่จะทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลต่างๆ เสนอผู้ที่มีปัญหาทำหน้าที่เลือกและตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

วัชรวิ ทรัพย์มี (2531) ให้ความหมายของการแนะแนวว่า เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถนำตนเองได้ เป็นต้นว่า ตัดสินใจได้ว่าจะศึกษา

ในด้านใด ประกอบอาชีพหรือแก้ปัญหาอย่างไร และสามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุขความเจริญก้าวหน้าในชีวิต ได้พัฒนาตนเองให้ถึงขีดสุดในทุกด้าน

William (อ้างใน สถิต วงศ์สุวรรณ, 2531) กล่าวว่า การแนะแนว คือ บริการซึ่งจัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือเด็กเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ไม่ว่าเด็กคนนั้นจะกำลังเรียนอยู่หรือออกจากโรงเรียนไปแล้วก็ตาม เพื่อช่วยให้เขาสามารถปรับตัวได้ดีที่สุดและรู้จักตัดสินใจในการเลือกอาชีพ รู้จักปฏิบัติตนในเรื่องสุขภาพ นันทนาการ และการสังคมอย่างเหมาะสมที่สุด

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การแนะแนว หมายถึง กระบวนการช่วยให้บุคคลได้รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างลึกซึ้ง รู้จักและเข้าใจโลกและสิ่งแวดล้อม รู้จักพัฒนาศักยภาพหรือใช้ความสามารถที่มีอยู่ในตนให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดแก่ตนเองและผู้อื่นในสังคม รู้จักตัดสินใจอย่างฉลาดและอย่างมีเหตุผล รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างผาสุกตามสมควรแก่อัตภาพ

ความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องมีการแนะแนวในโรงเรียน

วัลนิภา ฉลากบาง (2535) กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องมีการแนะแนวในโรงเรียนว่า เกิดจาก

1. การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา

1.1 การเปลี่ยนแปลงทางด้านหลักสูตรและวิชาเรียน เพราะถ้าหากนักเรียนไม่เข้าใจในหลักสูตรและวิชาที่เรียนแล้ว เด็กจะมีปัญหาทางการเรียน อาจจะไม่เรียนผิดวิชาเอกที่ตัวเองชอบ ทำให้เกิดการสูญเปล่าทางการศึกษา

1.2 ความสูญเปล่าทางการศึกษา ความต้องการของงานจะต้องมีความถนัดทางด้านเฉพาะทาง หรือความถนัดเฉพาะทางของนักเรียนมีแต่งานไม่ต้องการรับ ทำให้ประสบปัญหาการว่างงาน ดังนั้น ในระหว่างเรียนจึงมีการเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพในอนาคตด้วย

1.3 ค่านิยมที่จะเรียน ในปัจจุบันมีความนิยมที่จะเรียนสูงขึ้น ทำให้อัตราส่วนระหว่างครูและนักเรียนไม่สมดุลกัน ทำให้ครูไม่อาจจะดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง การแนะแนวจะทำให้ครูและนักเรียนได้รู้จักกันมากขึ้น ได้ข้อมูลที่จะแก้ปัญหากับเด็กได้มากยิ่งขึ้น

2. ความจำเป็นด้านอาชีพ

2.1 การเลือกอาชีพ เมื่อสังคมเปลี่ยนไป อาชีพในสังคมก็เปลี่ยนไป ทำให้เกิดอาชีพใหม่ๆ ขึ้นมากมาย ดังนั้น เพื่อให้นักเรียนสามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตัวเขา จึงจำเป็นที่บุคลากรแนะแนวจะต้องเตรียมนักเรียนให้มีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ในสังคม ให้นักเรียนรู้จักเพื่อให้นักเรียนได้เตรียมความพร้อมในการที่จะตัดสินใจประกอบอาชีพต่างๆ

2.2 ทักษะติดต่อการอาชีพศึกษา นักเรียนส่วนมากมุ่งที่จะเรียนให้ได้ปริญญา ทำให้การเรียนด้านช่างต่างๆขาดแคลนไป เมื่อนักเรียนได้รับการชี้แจงก็จะทำให้นักเรียนได้รับทราบข้อมูลและได้ปรับความเข้าใจใหม่ต่ออาชีพได้

3. ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และวิทยาการ

ความเจริญดังกล่าวมีผลต่อสภาพจิตใจ อารมณ์ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ก่อให้เกิดความขัดแย้ง ความเครียด ความไม่สบายในนานาประการ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินชีวิต จำเป็นที่จะต้องมีผู้ที่เข้าใจรับฟังปัญหาต่างๆ และเห็นอกเห็นใจ เพื่อบรรเทาความรู้สึกต่างๆ

4. สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

ภาวะการครองชีพและความจำเป็นทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้การดำเนินชีวิตของผู้คนเปลี่ยนไป แม้แต่ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวก็เปลี่ยนไปด้วย ทำให้เกิดความเห็นห่างกันในระหว่างสมาชิกของครอบครัว ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับเยาวชนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในแง่ของการวางตัวและการปรับตัว

5. ความจำเป็นในด้านศีลธรรมและจริยธรรม

ด้วยเหตุที่วิถีชีวิตของคนในสังคมเปลี่ยนไป สภาพจิตใจก็ย่อมเปลี่ยนไป โอกาสที่จะศึกษาศาสนาและนำหลักศาสนามาใช้เป็นแนวประพฤติปฏิบัติลดลง หากพอมีเวลาวาง ก็มักจะนึกถึงการพักผ่อนในรูปแบบต่างๆ ซึ่งบางคนได้แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ผิดหลักธรรม เพราะเด็กขาดแม่แบบในการดำเนินการ และถ้าหากปล่อยต่อไปจะเกิดปัญหาทางด้านสังคมได้

6. การช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา

สภาพการณ์ที่คนส่วนใหญ่ไม่ได้สนใจ คือ เรื่องการใช้เวลาว่างของนักเรียน ปัญหาการใช้เวลาว่างที่พบในหมู่นักเรียน คือ เรื่องการใช้เวลาของบางคนใช้เพื่อการบันเทิงอย่างเดียว บางคนใช้เวลาว่างเพื่อการท่องเที่ยว ทบตวนบทเรียนอย่างเดียว ลักษณะที่เป็นอยู่เช่นนี้ทำให้นำมาเป็นห่วง ดังนี้ เพื่อป้องกันปัญหานี้ นักเรียนควรจะได้รับ การชี้แนะเรื่องการใช้เวลาว่างและการวางแผนกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลา ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมที่จะเสริมสร้างปัญญาและการเข้าสังคมต่างๆ เป็นต้น

7. การพัฒนาบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพเป็นคุณสมบัติเฉพาะตัวที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบัน บุคลิกภาพมีส่วนทำให้ได้รับความร่วมมือ และทำให้งานประสบความสำเร็จ บุคลิกที่ดีจำเป็นต้องได้รับการปลูกฝังและพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เด็ก การแนะแนวจะช่วยปลูกฝังและพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีให้แก่ นักเรียนทั้งบุคลิกภาพทางกายและบุคลิกภาพภายใน คือ การควบคุมอารมณ์ ความรับผิดชอบ เป็นต้น

1.7 การเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษา

ความพร้อมในการเรียน หมายถึง สภาวะทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญาของผู้เรียนที่เอื้อให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้ดี ความพร้อมเกิดขึ้นได้สองทางคือ ทางที่หนึ่งเกิดขึ้นตามธรรมชาติ อันเนื่องมาจากพัฒนาการทางจิตวิทยาของบุคคลและทางที่สองคือเกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงชั่วคราวของบุคคลนั้น อันเนื่องมาจากการกระทำของตนเองหรือสภาวะแวดล้อม

การศึกษาศาสาวิชาศิลปศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มีการสอบแข่งขันกันสูง เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีวัตถุประสงค์ในการได้ผู้เรียนที่มีความรู้ ความสามารถและความถนัดตรงตามสาขาที่เรียน และเพื่อส่งเสริมให้การเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นไปตามปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ดังนั้น ผู้เรียนจึงควรมีการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อในด้านต่างๆ ทั้งนี้ องค์ประกอบของการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษาจะพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครจากองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ผลการเรียนตลอดหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6) หรือเทียบเท่าที่นักเรียนแต่ละคนได้รับจากสถาบันศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ให้ค่าน้ำหนักร้อยละ 10
2. ผลการสอบวิชาความรู้พื้นฐานวิชาการ (วิชาหลักและวิชาเฉพาะ) ให้ค่าน้ำหนักรวมกันร้อยละ 90
3. ผลการสอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย มหาวิทยาลัยจะทำการสอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย เพื่อหาข้อมูลประกอบการพิจารณาความพร้อม และความเหมาะสมเป็นขั้นสุดท้ายก่อนการรับเข้าศึกษาโดยไม่คิดเป็นค่าน้ำหนักคะแนนวิชาหลักที่จัดสอบ (<http://arts.kmutt.ac.th>)

การเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษา มีดังนี้

1.7.1 การเตรียมความพร้อมวิชาการทั่วไป

การทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ จะเป็นผู้รับผิดชอบจัดการทดสอบ ข้อสอบ O-NET ออกเป็นแบบเดียวกันทั้งหมด เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ไม่มีการแยกแผนการเรียน นักเรียนจะได้เรียนเนื้อหาที่ออกสอบซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานทั้งหมด จึงต้องสอบทุกคน วิชาที่จัดสอบและเนื้อหาตามสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ คือ

(1) การเตรียมความพร้อมวิชาภาษาไทย

วิชาภาษาไทย มีเนื้อหาสาระหลัก ได้แก่

- การอ่าน

- การเขียนและการพูด
- หลักการใช้ภาษา
- วรรณคดีและวรรณกรรม

วิชาภาษาไทย เป็นวิชาที่ทุกคณะ/ประเภทวิชาที่กำหนดให้สอบเนื่องจากวิชาภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ และเป็นสื่อที่สำคัญในการเรียนการสอน

(2) การเตรียมความพร้อมวิชาสังคมศึกษา

วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีเนื้อหาสาระหลัก 5 สาระ ได้แก่

- ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม (พระพุทธศาสนาและศาสนาอื่นๆ)
- หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม (กฎหมาย สังคมวิทยา และการเมือง)
- เศรษฐศาสตร์
- ประวัติศาสตร์
- ภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

วิชาสังคมศึกษา เป็นวิชาที่ทุกคณะ/ประเภทวิชาที่กำหนดให้สอบเนื่องจากวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่จะช่วยให้นักเรียนเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในสังคมและการใช้ชีวิต

(3) การเตรียมความพร้อมวิชาภาษาอังกฤษ

วิชาภาษาอังกฤษ มีเนื้อหาสาระหลัก ได้แก่

- การใช้ภาษาและคำศัพท์
- การอ่าน
- การเขียน (หาที่ผิดทางไวยากรณ์)
- การพูด

(4) การเตรียมความพร้อมวิชาคณิตศาสตร์

วิชาคณิตศาสตร์ มีเนื้อหาสาระหลัก ได้แก่

- เซต การให้เหตุผลแบบอุปนัยและนิรนัย จำนวนจริง
- ความสัมพันธ์และฟังก์ชัน อัตราส่วนตรีโกณมิติ
- ลำดับและอนุกรม ความน่าจะเป็น
- สถิติ

(5) การเตรียมความพร้อมวิชาวิทยาศาสตร์

วิชาวิทยาศาสตร์ เนื้อหากว้างๆ มี 4 กลุ่ม ได้แก่ ชีววิทยา เคมี ฟิสิกส์ และกายภาพ (โลก ดาราศาสตร์และอวกาศ) แต่หากแบ่งตามสาระการเรียนรู้ ได้แก่

- สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม
- สารและสมบัติของสาร
- แรงและการเคลื่อนที่
- พลังงาน
- กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก
- ดาราศาสตร์และอวกาศ
- ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1.7.2 การเตรียมความพร้อมวิชาเฉพาะทางศิลปศึกษา

วิชาเฉพาะทางด้านศิลปศึกษาที่ใช้ในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษา มี 2 วิชา คือ วิชาความถนัดทางวิชาชีพครูและวิชาความรู้ความถนัดทางศิลป์

การเตรียมความพร้อมวิชาวัดแววความเป็นครู

วิชาวัดแววความเป็นครู ลักษณะของข้อสอบได้กำหนดเนื้อหาในการสอบ แบ่งออก เป็น 3 ส่วนใหญ่ๆ คือ

1. วิชาความสามารถทั่วไป สอบเพื่อวัดความสามารถของนักเรียนในด้านต่างๆ
 - ความสามารถด้านคณิตศาสตร์ ทดสอบโดยการวัดความสามารถด้านคณิตศาสตร์ สรุปเหตุผลเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ ข้อมูลและรูปภาพต่างๆ
 - ความสามารถด้านภาษา ทดสอบโดยการวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ สรุปความจากบทความต่างๆ และหาความสัมพันธ์ของคำ ข้อความหรือรูปภาพตามที่โจทย์กำหนดมาให้
 - ความสามารถด้านเหตุผล ทดสอบโดยการวัดความสามารถในการคิดสรุปหาเหตุผลและอุปมาอุปไมยของนักเรียนผู้สอบเอง
2. วิชาภาษาไทย สอบเพื่อวัดความสามารถของนักเรียนในด้านเกี่ยวกับภาษาไทย ดังนี้
 - ความหมายของคำหรือสำนวน
 - การเรียบเรียงข้อความ
 - ความเข้าใจภาษา
3. วิชาการศึกษาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบัน (คู่มือเตรียมสอบเข้ามหาวิทยาลัยคณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์)

การเตรียมความพร้อมวิชาความรู้ความถนัดทางศิลป์

ศิลปะเป็นวิชาการที่เน้นเรื่องของทักษะ ความสามารถพื้นฐาน ความถนัดหรือพื้นฐานที่ติดมากับตัว เรียกว่า พรสวรรค์ วิชาศิลปะจึงเปรียบเสมือนวิชาที่ต้องอาศัยความถนัด ความสามารถที่มีอยู่ในตัว และโอกาสแสดงออกได้มากยิ่งขึ้นต่อไป (สุลักษณ์ ศรีบุรี, 2530) ดังนั้น การเตรียมความพร้อมทางด้านการปฏิบัติทักษะพื้นฐานทางศิลปะ จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษา วิชาความรู้ความถนัดทางศิลป์ที่เป็นวิชาหลัก ได้แก่

1. วิชาวาดเส้น

การวาดเส้นหรือการวาดเขียน นับว่าเป็นกิจกรรมอันหนึ่งของมนุษย์ที่เกิดขึ้นมา ช้านาน หากย้อนกลับไปในประวัติศาสตร์ มนุษย์สมัยเริ่มแรกจะวาดภาพเหตุการณ์ต่างๆไว้บนผนังถ้ำด้วยถ่านไม้และเนื้อดิน ต่อมามนุษย์ได้พัฒนาวัสดุอุปกรณ์การวาดเขียนให้สามารถใช้ได้ง่ายและสะดวกขึ้น เช่น ดินสอ กระดาษ หมึกพู่กัน ฯลฯ

การวาดเขียนตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2538) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คือ วิชาว่าด้วยการเขียนรูปภาพต่างๆ ส่วนคำว่าวาด หมายถึงเขียน หรือลากเส้นเป็นลวดลายหรือรูปภาพ เช่น วาดภาพดอกไม้ วาดภาพทิวทัศน์ เขียนเป็นลายเส้น เช่น วาดภาพลายไทย

พจนานุกรมศัพท์และเทคนิคทางศิลปะ (มะลิฉัตร เอื้ออานันท์, 2540) ได้อธิบาย ความหมาย Drawing ไว้ว่า หมายถึงการวาดเขียนซึ่งเป็นกลวิธีพื้นฐาน เป็นงานวิจิตรศิลป์ที่มีคุณค่า ในตัวของมันเอง หรือเป็นการร่างสำหรับกลวิธีอื่นสร้างต่อให้สำเร็จเป็นรูปภาพ เป็นขั้นตอนแรกของการเริ่มต้นทำงานจิตรกรรม ประติมากรรมหรือสถาปัตยกรรม แม้ว่าการวาดเขียนจะเป็นกลวิธี ประปนกับการระบายสี แต่การวาดเขียนและการระบายสีก็มีความหมายแตกต่างกัน กลวิธีการวาดเขียนนั้นมีมากมาย เช่น การใช้ดินสอ ปากกา สีเขียน แปรง พู่กัน สีน้ำ ฯลฯ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การวาดเส้นหรือการวาดเขียน หมายถึงการวาดให้เป็นรูปภาพ ต่างๆบนพื้นระนาบบนกระดาษ แผ่นไม้ ฯลฯ เป็นกระบวนการแรกของการเริ่มต้นทำงานจิตรกรรม ประติมากรรมหรือสถาปัตยกรรม และเป็นการออกแบบสำหรับงานศิลปะทุกประเภท เป็นงานวิจิตรศิลป์ที่มีคุณค่าด้วยตัวของมันเอง โดยสามารถสร้างขึ้นได้ด้วยกลวิธีต่างๆ

การวาดเส้นหรือการวาดเขียนนับว่ามีบทบาทสำคัญแก่ผู้เรียนศิลปะเป็นอันมาก เพราะจะช่วยฝึกทักษะขั้นพื้นฐาน ความสามารถในการควบคุมสายตาและมือให้สัมพันธ์กัน โดยเฉพาะการร่างภาพและการแรเงา แรเงาให้ถูกต้องตามแบบวัตถุจริง ตลอดจนเป็นวิชาที่สามารถนำไปใช้ร่วมกันกับการศึกษาศิลปะประเภทอื่นๆได้ทุกสาขา ผู้เรียนเมื่อได้ฝึกฝนการวาดไป

ระยะเวลาหนึ่งจะเกิดประสบการณ์ ทักษะ ความชำนาญและความมั่นใจ (เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ ,2550)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การวาดเส้นหรือการวาดเขียนมีความสำคัญเป็นอย่างมากแก่ผู้เรียนศิลปะ หากผู้เรียนขาดทักษะและความสามารถในวิชานี้แล้ว ก็เชื่อว่าจะมีปัญหาต่อการศึกษาวិชาเฉพาะทางสาขาศิลปศึกษาต่อไป

ประเภทของการวาดเส้นหรือการวาดเขียน

การวาดภาพหุ่นนิ่ง (Still Life) เป็นการเขียนภาพเกี่ยวกับสิ่งของที่เคลื่อนที่ไม่ได้ ด้วยตนเอง ก่อนทำการวาดเขียนจึงต้องมีการจัดวางหุ่น เพื่อให้ได้มุมมองประกอบ และน้ำหนักแสงเงาที่สวยงาม การเขียนภาพหุ่นนิ่งแสดงออกถึงทักษะ และความละเอียดของผู้วาดมี

ภาพหุ่นนิ่ง หมายถึงภาพจิตรกรรมระบายสีหรืองานวาดเขียน ซึ่งเป็นการถ้อยทอดการจัดวางกลุ่มวัตถุที่ไม่เคลื่อนไหว หรือถ่ายทอดในลักษณะเนื้อหาซึ่งอาจเป็นในเชิงสัญลักษณ์หรือความงามเพื่อสนองสุนทรียรส กลุ่มวัตถุที่จัดวางน้อยอย่างน้อยจะต้องมีวัตถุชิ้นหนึ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น โต๊ะ เก้าอี้ แจกันหรือสิ่งอื่นเข้าร่วมประกอบเสมอ ภาพลักษณะนี้จะแตกต่างไปจากการวาดภาพดอกไม้ ก้อนหินจริงในธรรมชาติ (มะลิฉัตร เอื้ออนันท์, 2540)

พจนานุกรมฉบับเว็บสเตอร์ (Webster 1973) ได้ให้คำจำกัดความหุ่นนิ่งไว้ว่า หมายถึงวัตถุขนาดเล็ก ได้แก่ ผลไม้ ขวด ดอกไม้ หนังสือ ฯลฯ ที่ใช้เป็นเนื้อหาสำหรับการวาดภาพหุ่นนิ่ง แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

- 1) หุ่นนิ่งจากธรรมชาติ เช่น ดอกไม้ ผลไม้ สัตว์ ฯลฯ
- 2) หุ่นนิ่งจากวัตถุสิ่งของ เช่น ขวด แก้ว ตะเกียง ภาชนะเครื่องใช้ต่างๆ
- 3) หุ่นนิ่งจากรูปทรงทางวัฒนธรรม เช่น หัวโขน เครื่องแต่งกาย เครื่องบูชา
- 4) หุ่นนิ่งจากวัตถุทางเทคโนโลยี เช่น เครื่องจักรกล โลหะ พลาสติก ฯลฯ

2. วิชาองค์ประกอบศิลป์

องค์ประกอบศิลป์เป็นวิชาพื้นฐานที่สำคัญ เป็นโครงสร้างหลักหรือแกนของศิลปะทุกประเภท สำหรับผู้ที่เริ่มศึกษาศิลปะเบื้องต้น จำเป็นอย่างยิ่งต้องเรียนรู้หลักขององค์ประกอบศิลป์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและนำมาใช้เป็นหลักในการออกแบบสร้างสรรค์ หรือการจัดวางส่วนประกอบต่างๆภายในงานศิลปะให้เกิดความสวยงาม

หลักขององค์ประกอบศิลป์ เป็นหลักเกณฑ์ที่สามารถยึดหยุ่นได้ ไม่ได้กำหนดให้เป็นกฎเกณฑ์ที่ตายตัว การจัดระเบียบภายในผลงานศิลปะ สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามเหตุผล

เพราะการสร้างสรรค์องค์ประกอบทางศิลปะ เป็นกระบวนการแก้ปัญหาทางด้านความงามของศิลปะแต่ละสาขาโดยตรง

คำว่า Composition มาจากภาษาละตินว่า Compositio หมายถึงการจัดเข้าด้วยกัน ในทางศิลปะ Composition แปลว่าองค์ประกอบแห่งศิลป์ ซึ่งหมายถึงการนำส่วนประกอบสำคัญของศิลปะ (Element of Art) มาจัดเข้าด้วยกันตามความคิดจินตนาการหรือประสบการณ์ของผู้สร้างแต่ละคน โดยอาศัยหลักของศิลปะสร้างให้เกิดการประสานกลมกลืนกันอย่างเป็นเอกภาพ

องค์ประกอบศิลป์ (Composition) ตามพจนานุกรมฉบับเว็บสเตอร์ (Webster, 1961) ได้อธิบายไว้ข้อหนึ่งว่า ในทางจิตรศิลป์หมายถึง ศิลปะปฏิบัติหรือการปฏิบัติ กระทำให้เกิดการรวมกันของส่วนประกอบต่างๆในผลงานและส่วนประกอบทั้งหมดนั้นจะต้องประสานกลมกลืนกัน

Allen and Holden (1979) ได้กล่าวถึงความหมายขององค์ประกอบศิลป์ไว้ว่าเป็น การจัดระเบียบส่วนต่างๆภายในงานศิลปะให้ประสานกลมกลืนกันทั้งภาพ รูปที่มีองค์ประกอบที่ดี จะแสดงความสมดุลของรูปทรง การใช้สี ค่าน้ำหนักอ่อนแก่ ส่วนต่างๆ บริเวณว่าง จังหวะ และเนื้อหาที่เป็นเอกภาพ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าองค์ประกอบศิลป์ หมายถึงการนำส่วนประกอบย่อยหรือส่วนประกอบที่สำคัญของศิลปะ ได้แก่ จุด เส้น สี น้ำหนักอ่อนแก่ พื้นผิว รูปร่างรูปทรง นำมา รวมเข้าด้วยกัน โดยการจัดระเบียบส่วนต่างๆเหล่านั้น ให้ประสานกลมกลืนกันในงานศิลปะ

องค์ประกอบศิลป์เป็นวิชาที่มีความสำคัญมาก สำหรับผู้ที่สร้างสรรค์งานศิลปะ ถ้าขาดความรู้วิชานี้แล้ว ผลงานที่สร้างขึ้นก็ยากที่จะทำให้ประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะงานศิลปะสมัยใหม่ที่แสดงเฉพาะ เส้น สี น้ำหนักอ่อนแก่ของแสงและเงา พื้นผิว จังหวะ และบริเวณว่าง ยิ่งมีความจำเป็นต้องนำหลักขององค์ประกอบศิลป์มาใช้

หลักขององค์ประกอบศิลป์ จะเกี่ยวโดยตรงกับงานทัศนศิลป์ ประเภทจิตรศิลป์ และศิลปะประยุกต์ การจัดภาพหรือการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ให้เกิดความงาม องค์ประกอบศิลป์จะมีบทบาทสำคัญและนำมาใช้กับผลงานทัศนศิลป์ทุกสาขา เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ศิลปะภาพพิมพ์ ภาพถ่าย และการออกแบบสาขาต่างๆ มีความจำเป็นต้องนำหลักขององค์ประกอบศิลป์ หรือการออกแบบเข้าร่วมสร้างสรรค์ความงามเสมอ (เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ, 2549)

หลักขององค์ประกอบศิลป์เบื้องต้นประกอบด้วย

1) เอกภาพ (Unity) เอกภาพนับว่ามีความสำคัญและมีความจำเป็นต้องสร้างให้เกิดขึ้นอาจเป็นเอกภาพของเนื้อหา เรื่องราว รูปแบบ ความคิด และเอกภาพของส่วนประกอบสำคัญของศิลปะหรือรูปร่างรูปทรง

ชลูด นิรมเสมอ (2531) ได้ให้ความหมายของเอกภาพไว้ว่า หมายถึง สภาพที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความสอดคล้องกลมกลืนกัน การประสานกันหรือการจัดระเบียบส่วนต่างๆ เพื่อสร้างผลรวมอันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันไม่อาจแยกออกจากกันได้

ดังนั้น การสร้างเอกภาพในงานศิลปะคือ การนำส่วนประกอบสำคัญของศิลปะหรือรูปร่างรูปทรง มาจัดเข้าด้วยกันให้แต่ละหน่วยมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน ประสานกลมกลืนเกิดเป็นผลรวมที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ โดยการถ่ายทอดเป็นผลงานทัศนศิลป์ ด้วยกระบวนการทางศิลปะของแต่ละสาขา

2) ดุลยภาพ (Balance) ดุลยภาพ หมายถึงการจัดส่วนประกอบย่อยต่างๆ ได้แก่ จุด เส้น สี น้ำหนัก พื้นผิว และบริเวณว่าง รูปร่างรูปทรง ภายในผลงานศิลปะให้เกิดความสมดุลหรือเท่าเทียมกัน โดยมีเส้นแกนสมมุติ 2 เส้นเป็นตัวกำหนดดุลยภาพ เส้นแกนสมมุตินี้จะทำหน้าที่แบ่งภาพออกเป็นด้านซ้าย ด้านขวา ด้านบน และด้านล่าง เพื่อให้รูปร่างรูปทรงที่ปรากฏในภาพเกิดความสมดุลในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

3) จุดเด่นและการเน้น (Dominance and Emphasis) จุดเด่น หมายถึงส่วนที่สำคัญในภาพมีความชัดเจนสะดุดตาเป็นแห่งแรก รับรู้ได้ด้วยการมองเห็นผลงานที่สำเร็จแล้ว จุดเด่นจะมีลักษณะการมีอำนาจ ตระหง่าน เด่นชัดกว่าส่วนประกอบอื่นๆ ทั้งหมด จุดเด่นจะเกิดขึ้นด้วยการเน้น

การเน้น หมายถึงการกระทำ กำหนด หรือการจัดวางสร้างขึ้นให้เป็นจุดรวมของความสนใจ การเน้นเป็นกระบวนการสร้างที่ผู้ทำงานศิลปะเจตนาจะให้จุดเด่นมีความชัดเจนขึ้น (เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ, 2549)

จากความสำคัญดังกล่าวอาจสรุปได้ว่า วิชาองค์ประกอบศิลป์เป็นวิชาที่มีความสำคัญมาก เป็นโครงสร้างหลักหรือแกนของงานศิลปะทุกประเภท ผู้เรียนจึงต้องมีพื้นฐานด้านทักษะการปฏิบัติ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการสอบเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษา

3. วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์

ประวัติศาสตร์ศิลป์ หมายถึง เรื่องราวที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ และความเปลี่ยนแปลงของสังคมมนุษย์ในอดีต ซึ่งได้สอบสวนค้นคว้าและได้บันทึกไว้อย่างเป็นระเบียบ โดย

จัดระบบข้อเท็จจริงให้สัมพันธ์กับมิติเวลา สถานที่ บุคคล และเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในลักษณะที่สามารถอธิบายให้เข้าใจได้ ขอบเขตของประวัติศาสตร์ศิลป์นั้นกว้างขวาง วิชานี้จึงแบ่งแยกออกเป็นหลายสาขาตามลักษณะของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (สุภาภรณ์ ชุ่มเมตตาจิต, 2541)

อารี สุทธิพันธุ์ (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ว่า เป็นวิชาที่เกี่ยวกับสิ่งที่มนุษย์ได้กระทำด้วยกำลังกาย ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ และวัตถุต่างๆตามความเหมาะสม ให้เป็นผลงานศิลปะอันแสดงถึงความรู้สึกที่สะท้อนสังคมที่คนมีส่วนร่วมอยู่ ผลงานทางศิลปะหรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น อาจมีความงามหรือไม่งาม อาจแสดงถึงความสำเร็จหรือความเชื่อหรือล้มเหลวก็ได้

กัจจ สุนพงษ์ศรี (2530) ได้กล่าวถึงวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ว่า วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์เป็นศาสตร์หนึ่งในประวัติศาสตร์ เป็นศาสตร์เฉพาะอย่าง โดยมุ่งศึกษาความเป็นไปของประวัติศาสตร์ด้วยการใช้ศิลปกรรม ได้แก่ จิตรกรรม ประติมากรรม ศิลปะภาพพิมพ์ สถาปัตยกรรม และประยุกต์ศิลป์ ที่มนุษย์สร้างขึ้นเป็นหลักค้ำค้ำ และเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงในอดีต เป็นวิชาที่ผูกพันอยู่กับประวัติศาสตร์ และโบราณคดีอย่างแนบแน่น จะผิดแปลกแตกต่างจัดประสงค์การยึดถือข้อมูลและวิธีการทำงาน

ในปัจจุบันการสอนวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ก็เหมือนกับวิชาอื่นๆ ในระดับมัธยมศึกษาที่ไม่เพียงแต่มุ่งสอนให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจเท่านั้น แต่ยังต้องมุ่งพัฒนาจิตใจ ความรับผิดชอบ ค่านิยมและคุณธรรมต่างๆ โดยมุ่งให้สามารถปฏิบัติได้ด้วย และเนื่องจากวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ เป็นวิชาการสอนแบบบรรยาย ผู้เรียนจึงต้องจดจำและทำความเข้าใจ จึงจะสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น ดังนั้น วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์จึงเป็นวิชาที่สำคัญอีกวิชาหนึ่งที่ผู้เรียนต้องมีการเตรียมความพร้อมในด้านเนื้อหาและความเข้าใจเป็นอย่างดี

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ

2.1 ความหมายของศิลปะ

ศิลปะ เป็นคำที่มีนิยามความหมายอย่างกว้างขวางและจำเพาะเจาะจง และน่าสนใจมากมาย ทั้งนี้ย่อมแล้วแต่ทัศนะของนักปราชญ์แต่ละคน แต่ละสมัยที่จะกำหนดแนวความคิดของศิลปะให้แตกต่างกันออกไป แต่ก็ยังคงหาข้อสรุปเป็นคำจำกัดความแน่นอนตายตัวไม่ได้ เนื่องจากศิลปะเป็นผลงานสร้างสรรค์ที่ศิลปินพยายามใช้แนวคิด และรูปแบบที่แปลกแตกต่างไปจากเดิมตลอดเวลา

นับตั้งแต่สมัยคลาสสิกของกรีกซึ่งอยู่ระหว่าง 450-300 ปีก่อนคริสตกาล ได้มีนักคิดนักปรัชญาเริ่มให้ความสนใจต่อผลงานศิลปะและสาระเกี่ยวกับความงาม โดยมีผู้ให้นิยาม

ศิลปะทั้งในความหมายกว้างและเฉพาะเจาะจง ซึ่งมีทั้งความหมายกว้าง และเฉพาะเจาะจงซึ่งมีทั้งความเห็นสอดคล้อง และแตกต่างกันมากมาย (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์, 2543) สรุปได้ ดังนี้

Plato นักปรัชญาชาวกรีกได้ให้คำนิยามศิลปะว่าหมายถึง การจำลองแบบจากธรรมชาติ โดยมีความเห็นว่าสิ่งต่างๆในโลกล้วนเป็นการเลียนแบบ และการรับรู้สิ่งต่างๆจากธรรมชาติ เป็นเพียงความเชื่อซึ่งเปลี่ยนแปลงได้ สำหรับความจริงนั้นมีอยู่เพียงในอุดมคติเท่านั้น

Aristotle ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ศิลปะไม่เป็นเพียงการเลียนแบบคุณลักษณะของรูปทรงภายนอก แต่ต้องสามารถแสดงออกถึงคุณลักษณะภายนอกของสิ่งนั้นๆด้วย เช่น เมื่อวาดรูปคน สิ่งสำคัญไม่ใช่เพียงวาดให้เหมือนที่สุด แต่จะต้องสามารถถ่ายทอดแสดงออกถึงบุคลิกภาพหรืออารมณ์ ความรู้สึกของคนๆนั้นอีกด้วย

Freud นักจิตวิทยาอธิบายตามหลักจิตวิทยาว่า ความฝันเป็นจินตนาการชนิดหนึ่ง ซึ่งได้รับการกระตุ้นจากจิตใต้สำนึก มนุษย์ทุกคนต่างมีความคิดความฝัน ซึ่งความฝันนั้นหลายๆครั้งไม่สามารถสมหวังได้ในโลกแห่งความเป็นจริง แต่สำหรับศิลปินที่จะถ่ายทอดความฝันผ่านการแสดงออกทางศิลปะ โดยแปลความฝันเป็นรูปทรง หรือสัญลักษณ์ที่ไม่ใช่การแสดงออกอย่างตรงไปตรงมา ดังนั้นศิลปะจึงเป็นผลสืบเนื่องของความฝัน ซึ่งเป็นการแสดงออกของความปรารถนาอันถูกเก็บซ่อนไว้ในจิตใต้สำนึก

Bell (1913) นิยามศิลปะว่า ศิลปะเพื่อศิลปินเพื่อยกระดับสังคม ไม่ใช่เพื่อชีวิต ไม่ใช่การแสดงออกของความรู้สึก แต่เป็นความเพลิดเพลินในด้านเส้น สี และรูปทรง

Croce (1922) เน้นว่าศิลปะเป็นทัศนวิสัยหรือการหยั่งรู้ และศิลปะเป็นการแสดงของการสังเคราะห์อย่างสุนทรีย์ในจิตใจ การเห็นแจ้งหมายถึงการรับรู้หรือการรู้ที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลัน โดยไม่ผ่านความคิดเชิงเหตุผล เมื่อมนุษย์จะมองเห็นความจริงใหม่ที่ไม่เคยเห็นในสิ่งนั้นมาก่อน ศิลปะคือการเห็นแจ้งและการเห็นแจ้งก็คือการแสดงออก

Dewey (1934) นักปรัชญาชาวอเมริกันมีความเห็นว่าศิลปะคือ ประสบการณ์ของศิลปิน เพราะศิลปินเป็นบุคคลที่สามารถสัมผัสชีวิตและเหตุการณ์ต่างๆด้วยความรู้สึกลึกซึ้งเข้มข้นกว่าคนธรรมดาทั่วไป เรียกว่าเป็นประสบการณ์แท้คือประสบการณ์ที่ฝังใจมีความหมาย มีความแจ่มชัดของอารมณ์ศิลปิน จึงสามารถนำประสบการณ์เหล่านั้นมาถ่ายทอดหรือสื่อไปยังผู้อื่นผ่านงานศิลปะ ดังนั้นศิลปินที่มีประสบการณ์แท้ในชีวิตมากจะสามารถทำงานศิลปะได้ดี และผู้ชมงานศิลปะที่มีประสบการณ์ในชีวิตมากก็จะสามารถรับสารที่ศิลปินสื่อในผลงานได้ลึกซึ้งกว่าผู้มีประสบการณ์ในชีวิตน้อย

Fry (1937) จิตรกร และนักวิจารณ์ศิลปะที่สนับสนุนแนวคิดที่ว่าศิลปะคือ การแสดงออกซึ่งอารมณ์หรือสิ่งที่อยู่ภายในของชีวิตและธรรมชาติ เช่นเดียวกับ Tolstoy แต่มีความเห็นเพิ่มเติมว่านอกจากศิลปะคือการแสดงออกหรือเป็นตัวแทนของอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดแล้ว

งานนั้นจะต้องแสดงคุณค่าของรูปทรง องค์ประกอบทางศิลปะอันได้แก่ เส้น น้ำหนัก ว่าง สี และ ลักษณะผิวด้วยจึงจะถือว่าเป็นงานศิลปะที่มีคุณค่า

Barken (1962) ให้ความหมายว่า วิชาศิลปะมีสาระความรู้ที่อยู่ในศาสตร์ของตนและสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเรียนการสอนสาระความรู้นี้

Tolstoy (1965) ให้ทรรศนะว่า ศิลปะเป็นการแสดงออกด้านอารมณ์และความรู้สึก เพื่อสื่อสารไปยังผู้อื่นให้เกิดการรับรู้ร่วมกับศิลปิน ดังที่ได้กล่าวไว้ว่า “Art is one of the means of intercourse between man and man : where as by words a man transmits his thought to another, by means of art he transmits his feeling” ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ศิลปะเป็นวิธีการสื่อสารระหว่างมนุษย์ ในขณะที่ภาษาสื่อสารความคิด แต่ศิลปะสื่อสารความรู้สึก

Read (1977) สรุปว่าศิลปะไม่ใช่การเลียนแบบธรรมชาติ หากศิลปะเป็นเพียงการเลียนแบบธรรมชาติ ผู้สามารถเขียนภาพได้เหมือนหรือใกล้เคียงธรรมชาติมากที่สุดก็คงได้รับยกย่องว่ามีคุณค่ามากที่สุด แต่แท้ที่จริงแล้วเมื่อศิลปินวาดรูปทิวทัศน์ จุดมุ่งหมายของศิลปินไม่ได้ต้องการแสดงภาพท้องฟ้าที่เหมือนท้องฟ้าที่สุด ภาพทะเลที่เหมือนทะเลที่สุด แต่ต้องการสื่อความหมายหรืออารมณ์บางอย่างที่ศิลปินได้สัมผัสเกี่ยวกับท้องฟ้าหรือทะเลนั้น ท้องฟ้าอาจหมายถึงความปลอดโปร่ง ความเป็นเสรี และคลื่นทะเลแสดงถึงความปั่นป่วน บ้าคลั่งของอารมณ์ที่สับสน เป็นต้น

Moore (1989) ได้ให้ความหมายของศิลปะว่า ศิลปะ คือ กิจกรรมอันต่อเนื่องแห่งสากล ที่ปราศจากการแบ่งแยกระหว่างอดีตและปัจจุบัน

Cromer (1990) กล่าวว่า ศิลปะเคยถูกใช้ในการเป็นสื่อกลางการนำเสนอความคิดที่เป็นนามธรรมและก่อให้เกิดรูปธรรม นำไปสู่อารมณ์และการอธิบายด้วยหลักของเหตุผล

Gaudius Y and Speivs P (2002) กล่าวว่า ศิลปะคือ รูปแบบเฉพาะตัวบุคคล และการแสดงออกทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นอิทธิพลในการดำเนินชีวิตของพวกเขาเอง ไม่ว่าจะใช้เพิ่มความสำคัญในการรับรู้ เหมือนเป็นตัวแทนของบุคคลหรือความหมายของสังคม เหมือนรูปแบบข้อคิดเห็นทางการเมือง เหมือนความหมายของศาสนาหรือจิตวิญญาณ ความมีจิตสำนึก เหมือนการใช้จินตนาการ การปฏิบัติไปสู่การแก้ปัญหาหรือเกี่ยวกับเครื่องมือทางเทคโนโลยี ซึ่งวัตถุประสงค์ของศิลปะมีมากมาย รวมถึงการแสดงออก การสื่อสาร การศึกษา การสนับสนุน ความเพลิดเพลินและการค้า

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ระบุว่า ศิลปะหมายถึง ฝีมือ หรือ ฝีมือทางการช่าง การทำให้วิจิตรพิสดาร การแสดงออกซึ่งอารมณ์สะเทือนใจให้ประจักษ์ด้วยสื่อต่างๆ อย่างเสียง เส้น สี ผิว รูปทรง เป็นต้น เช่น ศิลปะการดนตรี ศิลปะการวาดภาพ ศิลปะการละคร รวมถึงจิตรศิลป์

นอกจากนั้นได้มีนักการศึกษาของไทยกำหนดคำนิยามหรือกล่าวถึงความหมายของศิลปะไว้ต่างๆดังนี้

จิรพันธ์ สมประสงค์ (2533) ให้ความหมายของคำว่าศิลปะ (Art) หมายถึงการลอกเลียนแบบจากธรรมชาติ การแสดงออกเกี่ยวกับศรัทธา ความเชื่อถือในแต่ละสมัย การแสดงออกทางความคิด การแสดงออกทางความงาม การแสดงออกทางบุคลิกภาพอันสำคัญของมนุษย์ การถ่ายทอดความรู้สึกเป็นเอกลักษณ์ และรูปทรง เป็นสื่อติดต่อระหว่างกันของมนุษย์ เป็นภาษาชนิดหนึ่งได้ เป็นต้น

ชลุด นิมเสมอ (2538) กล่าวว่าศิลปะคือ สิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น เพื่อแสดงออกซึ่งอารมณ์ ความรู้สึก สติปัญญา ความคิดหรือความงาม

อารี สุทธิพันธ์ (2535) มีความเห็นว่าศิลปะคือ ศาสตร์ที่รวมผลงานที่มีคุณค่าของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นทัศนศิลป์ที่ประกอบไปด้วย จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม นาฏศิลป์ และศิลปะการแสดง ดนตรี วรรณศิลป์หรือประยุกต์ศิลป์

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2544) ได้ให้ความคิดเห็นว่าศิลปะคือ ผลงานสร้างสรรค์ที่ศิลปินพยายามใช้แนวคิดและรูปแบบที่แตกต่างจากเดิมตลอดเวลา

วนิดา ขำเขียว (ม.ป.ป.) กล่าวว่าศิลปะคือ การสร้างสรรค์และจินตนาการของมนุษย์ ทั้งนี้อาจเกิดจากการลอกเลียนแบบธรรมชาติหรือเกิดจากการหลั่งไหลของความคิด และจินตนาการของผู้สร้างสรรค์

จากนิยามดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่า ความหมายของศิลปะคือ ผลแห่งความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ที่แสดงออกมาในรูปแบบต่างๆโดยผ่านสื่อวัสดุ เทคนิควิธีการต่างๆ มีคุณค่า ทั้งเนื้อหา เรื่องราวและความหมาย ให้ปรากฏซึ่งสุนทรียภาพ ความประทับใจ หรือความสะเทือนอารมณ์ ความอัจฉริยภาพ พุทธิปัญญา ประสบการณ์ รสนิยม และทักษะของแต่ละคน เพื่อความพอใจ ความรื่นรมย์ ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณีหรือความเชื่อทางศาสนา

2.2 ความสำคัญและคุณค่าของศิลปะ

ในปัจจุบันเป็นที่เข้าใจและยอมรับกันมากขึ้นว่า ศิลปะเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์ของทุกคน ศิลปะมีความผูกพันอยู่กับชีวิตประจำวัน แทรกซึมอยู่ในกิจกรรมทุกอย่างในทุกสถานที่และทุกเวลา แต่ศิลปะยังนับว่าไม่ได้รับความสนใจและการเน้นความสำคัญมากเท่าที่ควรจะเป็น ไม่ว่าจะด้านการศึกษา การศึกษาค้นคว้าวิจัยหรือการส่งเสริม คนโดยทั่วไปยังรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่เข้าใจยาก ข้อค้นพบทางด้านจิตวิทยาและการศึกษาได้เสนอความจริงที่ว่ามนุษย์ทุกคนมีความต้องการ และความสามารถที่จะแสดงออกและสร้างสรรค์ศิลปะอยู่ในตัวมาตั้งแต่เด็ก ซึ่งถ้าได้รับโอกาสและการส่งเสริมที่เหมาะสมแล้ว ความสามารถนี้ก็จะมีเจริญงอกงามขึ้น

ได้ เพราะศิลปะมีคุณค่าในแง่ของการส่งเสริมพัฒนาการและการบำบัดปัญหา คุณค่าของศิลปะในแง่ของการส่งเสริมพัฒนาการคือ การส่งเสริมความเจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ ได้แก่

1) ทางด้านร่างกาย กิจกรรมทางศิลปะจะช่วยสนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็กที่ชอบเคลื่อนไหวไม่อยู่นิ่ง ฝึกหัดใช้กล้ามเนื้อมือและสายตา อวัยวะต่างๆทำงานประสานกันได้อย่างคล่องแคล่วว่องไว

2) ทางด้านสติปัญญา กิจกรรมทางศิลปะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็กได้เรียนด้วยการกระทำ ได้มีประสบการณ์ตรงด้วยตนเองในการสำรวจ ค้นคว้า ทดลอง สร้างสรรค์ แก้ปัญหากับงาน และวัสดุ นานาชนิดซึ่งมีขอบข่ายกว้างขวาง และแตกต่างจากกิจกรรมการเรียนรู้ทางด้านอื่นๆ การเรียน และประสบการณ์ของเด็กจึงมีชีวิตจิตใจ และมีความหมายมากขึ้นเพราะเด็กได้มีโอกาสฝึกหัด และค้นคว้าความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของตนเอง

3) ทางด้านสังคม ศิลปะเป็นสื่อให้เด็กได้มีโอกาสมากขึ้นในการทำงานร่วมกับคนอื่นทั้งในบ้าน ในโรงเรียน และในชุมชน ซึ่งย่อมนำไปสู่การเพิ่มประสบการณ์การฝึกนิสัย และทักษะทางด้านสังคม รวมทั้งทัศนคติอันดีต่อการมีชีวิตอยู่ในสังคมประชาธิปไตย นอกจากนั้นยังเป็นโอกาสให้เด็กได้สนองความต้องการที่จะได้มีผู้ยอมรับเห็นความสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะด้วยการทำกิจกรรมด้านศิลปะร่วมกัน

4) ทางด้านอารมณ์ นับเป็นพัฒนาการด้านสำคัญที่ควรได้รับความสนใจเป็นพิเศษจากการส่งเสริมทางด้านศิลปะ เพราะศิลปะช่วยสนองความต้องการที่จะแสดงออกและสร้างสรรค์ เมื่อเด็กเกิดความสำเร็จก็มีความพึงพอใจ มีอารมณ์แจ่มใส เบิกบาน การแสดงออกโดยเสรีด้วยตัวเองยอมทำให้เด็กมีอารมณ์มั่นคง และเกิดความมั่นใจในตนเอง ซึ่งเป็นพื้นฐานของความกล้าที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ รู้จักหาทางแก้ปัญหาพึ่งตนเอง และปรับตัวได้ดีในโอกาสต่อไป คุณลักษณะเหล่านี้นับเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน

ศิลปะช่วยให้เด็กเกิดอารมณ์ชื่นชมซึ่งในความงามของสิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัว ทฤษฎีทางจิตวิทยาอธิบายไว้ว่า มนุษย์ทุกคนมีความต้องการทางสุนทรียะ ซึ่งเป็นทั้งอาหารตาและอาหารใจ ศิลปศึกษาจะช่วยให้เด็กได้มองเห็น และชื่นชมในความงามที่เขาอาจไม่เคยรู้สึกมาก่อน ความงามนั้นมีอยู่ในทุกหนทุกแห่ง และทุกเวลาแต่คนมักมองไม่เห็น ความสามารถในการมองเห็นความงามเหล่านั้นจึงก่อให้เกิดอารมณ์ชื่นชม ซาบซึ้ง และเป็นสุข ซึ่งเป็นสิ่งที่มีค่าเป็นอย่างยิ่งต่อการมีชีวิตอยู่ในโลก

คุณค่าของศิลปะในแง่ของการบำบัดปัญหา เด็กทุกคนย่อมมีปัญหา และต้องการปรับตัวในชีวิตของเขา สำหรับเด็กที่ปรับตัวได้ดี ศิลปะย่อมช่วยเปิดโอกาสให้เขาได้มีการแสดงตัว

ออกด้วยวิธีการต่างๆตามความต้องการ และความสามารถของเขา แต่สำหรับเด็กที่มีปัญหาในการปรับตัว และต้องการหาทางออกศิลปะก็อาจทำหน้าที่เป็นยาบำบัดได้ (เลิศ อำนันทะ,2549)

ประสพ ลีเหมือดภัย (2543) ยังได้แบ่งคุณค่าของศิลปะออกเป็น 5 ด้าน คือ

1) คุณค่าทางความงาม ศิลปะเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อมนุษย์ด้วยกัน เพื่อแสดงอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ความงาม ผ่านผลงานศิลปะอันประกอบด้วยความงามทางรูปทรง กล่าวคือ รูปทรงที่เห็นจะให้ความรู้สึกพึงพอใจ ชื่นชม เป็นความสุขทางตา ขณะเดียวกันรูปทรงก็จะชี้นำแก่อารมณ์ความรู้สึก และปัญญาความคิดที่เกิดขึ้นในใจ รูปทรงเปรียบได้กับกายที่รูปธรรมของความงามในเบื้องต้น นอกจากนี้ยังมีความงามทางด้านเนื้อหา ซึ่งเป็นสิ่งแสดงความหมายของงานศิลปะนั้นๆ ผ่านทางรูปทรงศิลปะโดยเกิดจากการประสานกันของเรื่อง แนวเรื่อง และรูปทรง ที่รวมตัวกันอย่างมีเอกภาพ ทำให้เกิดอารมณ์สั่นสะเทือนใจ และพร้อมจะรับอารมณ์อื่นๆ เช่น รัก โกรธ เศร้า เกลียด เนื้อหาจึงเปรียบเหมือนจิตวิญญาณของรูปทรงที่ให้แก่มนุษย์ชื่นชมงานศิลปะ

2) คุณค่าทางเชื้อชาติที่ปรากฏในงานศิลปะ เป็นมรดกตกทอดสำหรับปัจจุบัน เป็นสากลแห่งการยอมรับให้เป็นเหตุผลสำคัญที่ถูกกำหนดขึ้น เพื่อเป็นสัญลักษณ์แก่ชาติ เป็นเกียรติแก่รัฐ เป็นศักดิ์ศรี และอารมณ์แก่คนในชาติ โดยส่งผลให้เกิดความงอกงามขึ้นในจิตใจ แสดงออกซึ่งความหมายแห่งการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และทรงเกียรติในแต่ละชาติ

3) คุณค่าทางวัฒนธรรม ศิลปะทั้งในอดีต และปัจจุบันได้รับการสร้างสรรค์ขึ้นมาเป็นรูปแบบอันเสมือนสิ่งแทนความนึกเห็น และความเข้าใจที่ได้รับการยอมรับในสมัยนั้นๆ ซึ่งแสดงออกให้เห็นถึงลักษณะขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่เป็นต้นความคิดชี้นำให้เกิดผลงานศิลปะ คุณค่าทางวัฒนธรรมที่อยู่ในศิลปะจะมีใช้วัตถุที่มีเพียงความงามทางศิลปะเท่านั้น แต่จะเป็นสัญลักษณ์แห่งการรับรู้ ช่วยแผ่ขยายพฤติกรรมทางจิตใจให้เกิดมโนภาพ ความคิดรวบยอด จิตนาการและเป้าหมายที่ชัดเจนมั่นคง จึงเป็นคุณค่าทางวัฒนธรรมที่ให้มากกว่าเรื่องของความงามและความพึงพอใจ

4) คุณค่าทางปรัชญา ปรัชญาหมายถึง หลักการแห่งการเรียนรู้และความจริง คุณค่าทางปรัชญาของศิลปะจึงมีความหมายถึง การทำผลงานของศิลปะที่ให้หลักความรู้ และความจริงแก่ผู้ชื่นชม ศิลปะได้รับอิทธิพลทางความคิด และปรัชญาที่สั่งสมมานานนับพันปี ความคิดได้ซึมซาบอยู่ในความรู้ของคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่งอย่างมีระบบแบบแผน คุณค่าทางปรัชญาของงานศิลปะจะดำเนินการควบคู่มากับการสร้างสรรค์ศิลปะ และวิวัฒนาการทางสังคมตลอดมา

5) คุณค่าทางประวัติศาสตร์ การสร้างสรรค์ศิลปะใดๆจะด้วยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม ผลงานแต่ละยุคสมัยที่ปรากฏของแต่ละกลุ่มชนล้วนได้บันทึกสภาพสังคมนั้นๆไว้สำหรับคนรุ่นหลังหรือสังคมอื่นได้อ่าน ไม่ว่าจะเป็ความเจริญ ความเสื่อม ความเชื่อ ค่านิยม คุณค่า สติปัญญา ความสามารถต่างถูกถ่ายทอดลงสู่ผลงานศิลปะเหล่านั้น แล้วผ่านการรับรู้ของผู้อื่น

วิรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์ (อ้างถึงในเลิศ อำนันทะ, 2549) ซึ่งจำแนกคุณค่าศิลปะออกเป็น 7 ด้านคือ

1) คุณค่าศิลปะต่อสังคม ศิลปะจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของบุคคลให้มีคุณค่าต่อสังคม แต่ว่าการส่งเสริมนั้นจะต้องเน้นให้เกิดการเรียนรู้ในความสามารถของตนเอง และสามารถทำงานได้ตามความถนัดและความสนใจของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ศิลปะส่งเสริมความเข้าใจ และเห็นคุณค่าของศิลปะ และวัฒนธรรม การให้เด็กได้สามารถเข้าใจในความงามของศิลปวัฒนธรรมของชาติจนสามารถประเมินผล และตีคุณค่าของงานศิลปะนั้นๆได้ นักการศึกษาเชื่อว่าการสอนวิชาศิลปะนิยมมีคุณค่าในการส่งเสริม และรักษาศิลปวัฒนธรรมได้

3) ศิลปะมีคุณค่าส่งเสริมการเตรียมพื้นฐานในการเรียนวิชาชีพ วิชาทางศิลปศึกษามีขอบข่ายกว้างขวาง ครอบคลุม ถึงวิชาศิลปะหลายแขนงตามที่ได้จัดขึ้นในหลักสูตร เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสสำรวจตรวจสอบความถนัด ความสนใจ และความสามารถของตนเอง เพื่อที่จะได้เลือกเรียนวิชาชีพได้ถูกต้อง

4) ศิลปะมีคุณค่าส่งเสริมประสบการณ์ในการดำรงอยู่ในสังคมปัจจุบัน กิจกรรมทางศิลปศึกษามีส่วนส่งเสริมให้เด็กได้แก้ปัญหาเกี่ยวกับการทำงาน เพื่อสามารถเตรียมตัวดำรงอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างเป็นสุข สามารถอยู่ร่วมกันและประสานงานกับผู้อื่นได้

5) ศิลปะมีคุณค่าส่งเสริมความงดงามเป็นระเบียบของบ้านเมืองและสิ่งแวดล้อม วิชาศิลปศึกษามีส่วนร่วมให้เด็กเจริญเติบโตทางสุนทรียภาพและการรับรู้ เด็กที่มีความเจริญเติบโตทางด้านนี้จะได้รับการปลูกฝังนิสัยที่เป็นระเบียบในการทำงาน และรักสวยรักงามช่วยปรับปรุงบ้านช่องและสิ่งแวดล้อมให้สวยงามเป็นระเบียบดีขึ้นอยู่เสมอ

6) ศิลปะมีคุณค่าส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ วิชาศิลปะมีกิจกรรมหลายชนิดที่เด็กสามารถจะทำเป็นงานอดิเรกได้ โดยเฉพาะกิจกรรมทางศิลปะบางแขนง เช่น ศิลปะหัตถกรรม และศิลปะตกแต่งทั่วไป อาจจะทำให้ได้โดยไม่จำกัดเพศและวัย ขอบข่ายของการทำงานอดิเรกกว้างขวางมาก นอกจากนั้นงานอดิเรกบางอย่าง นอกจากช่วยปลูกฝังนิสัยในการทำงานแล้วยังเป็นประโยชน์ช่วยการครองชีพ ช่วยเศรษฐกิจของครอบครัวได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

7) ศิลปะมีคุณค่าส่งเสริมสุขภาพจิต และบุคลิกภาพ การสร้างสรรค์งานศิลปะเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ ความคิดคำนึงและสติปัญญา ความสำเร็จในการทำงานจะช่วยให้เกิดความสุขสบายใจ มีความสุข และเกิดความภาคภูมิใจ ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ และมีความมั่นใจในตนเอง เป็นผลต่อบุคลิกภาพที่ดี

ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงหัวใจสำคัญของการศึกษาด้านศิลปะแล้ว ตามหลักการของ Barkan (1962) ได้ให้ข้อความเห็นไว้ว่า วิชาศิลปะมีสาระความรู้ที่อยู่ในศาสตร์ของตน และสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเรียนการสอนสาระความรู้นี้ ซึ่งสอดคล้องกับ Smith (1987) ที่คำนึงถึงเป้าหมายว่า วิชาศิลปะสามารถให้ความรู้ และประสบการณ์ที่มีคุณค่าแก่ผู้เรียน และดังกล่าวของสุลักษณ์ ศรีบุรี ที่กล่าวว่า ศิลปะเป็นวิชาที่เน้นเรื่องของทักษะ ความสามารถพื้นฐาน ความถนัด หรือพื้นฐานที่ติดมากับตัว ที่เรียกว่า พรสวรรค์ ดังนั้น วิชาศิลปะจึงเปรียบเสมือนวิชาที่ต้องอาศัยความถนัด ความสามารถที่มีอยู่ในตัว วิชาศิลปะจึงควรเป็นวิชาหนึ่งในวิชาพื้นฐานบังคับของหลักสูตรการศึกษาทั่วไป

2.3 ประเภทและสาขาของศิลปะ

การจัดแบ่งประเภทและสาขาของศิลปะ ได้มีผู้จัดไว้ต่างกันหลายแนวคิด ซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปการแบ่งประเภทของศิลปะตามจุดมุ่งหมายของการสร้างสรรค์ออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) ทัศนศิลป์ (Visual Art) คือ งานศิลปะที่สร้างขึ้นเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ และ ความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดที่เป็นนามธรรมออกมาเป็นผลงาน โดยผลงานทัศนศิลป์นั้นเน้นประโยชน์ทางด้านความงามที่มีต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้ชมเป็นหลัก มีคุณค่าทางความงามและคุณค่าทางจิตใจ รูปแบบของงานในลักษณะนี้แบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ได้แก่

- จิตรกรรม (Painting) เป็นงานทัศนศิลป์ที่มีลักษณะเป็น 2 มิติ ซึ่งเกิดจากการขีดเขียน และการระบายสี นอกจากนี้ยังสามารถใช้วัสดุอื่นๆตามจินตนาการ การสื่อความหมาย และการแสดงออกของศิลปิน จิตรกรรมแบ่งออกเป็นหลายประเภทด้วยกัน เช่น ภาพคนเหมือน (Portrait) ภาพหุ่นนิ่ง (Still life) ภาพทิวทัศน์ (Landscape) ภาพกึ่งนามธรรม (Semi Abstract) ภาพนามธรรม (Abstract) เป็นต้น

- ประติมากรรม (Sculpture) เป็นงานทัศนศิลป์ที่มีลักษณะเป็น 3 มิติ คือ มีความกว้าง ยาว สูง หนา กล่าวคือ มีปริมาตรและกินเนื้อที่ในอากาศ สามารถจับต้องได้ โดยศิลปินได้เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างงาน งานประติมากรรมแบ่งออกได้ 4 ลักษณะคือ ประติมากรรมลอยตัว (Round Relief) ประติมากรรมนูนสูง (Alto Relief or High Relief) ประติมากรรมนูนต่ำ (Bas Relief or Low Relief) และประติมากรรมเซาะลึกหรือร่องเว้า (Intaglio)

- สถาปัตยกรรม (Architecture) หมายถึง ศิลปะการก่อสร้าง ลักษณะและรูปแบบอาจจะแตกต่างจากงานจิตรกรรมและประติมากรรมโดยสิ้นเชิง เพราะสถาปัตยกรรมมีลักษณะใหญ่ กินพื้นที่มากกว่างานศิลปะแขนงอื่น สามารถแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 2 ประเภทคือ ปุชนิยสถาน และสถาปัตยกรรมที่เป็นที่อยู่อาศัย อย่างไรก็ตามสถาปัตยกรรมถือได้ว่าเป็นได้ทั้งวิจิตรศิลป์และประยุกต์ศิลป์ คือมีคุณค่าทั้งทางด้านความงามและประโยชน์ใช้สอย

2) ประยุกต์ศิลป์ (Applied Art) หรืองานออกแบบ (Design) คืองานศิลปะที่มีจุดมุ่งหมายในการสร้างผลงานอย่างแน่ชัดคือ เพื่อประโยชน์ใช้สอยที่หลากหลายและความงาม ความพึงพอใจควบคู่ไปกับด้านประโยชน์ใช้สอย ผู้สร้างผลงานศิลปะประเภทนี้จะเรียกว่านักออกแบบ งานศิลปะประยุกต์นั้นมีความหมายกว้างขวางมาก จึงแบ่งออกตามจุดมุ่งหมายของการสร้างงาน และการใช้สอยได้เป็น 5 แขนงดังนี้ คือ

- นิเทศศิลป์ (Visual Communication Design) เป็นงานออกแบบที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการสื่อสาร โดยเป็นการผสมผสานระหว่างศิลปะกับการสื่อความหมาย การให้ข้อมูล ความรู้ความเข้าใจในการศึกษาหรือเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ซึ่งงานออกแบบนิเทศศิลป์จะออกมาในรูปแบบต่างๆ เช่น การออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ งานโฆษณาในลักษณะต่างๆ วิดีทัศน์ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ การจัดนิทรรศการ การออกแบบเครื่องหมายสัญลักษณ์ตลอดจนการออกแบบกราฟฟิกต่างๆ งานนิเทศศิลป์นั้นเป็นการออกแบบที่ครอบคลุมงานศิลปะเพื่อการสื่อสารที่กว้างขวางมากในบางกรณีอาจมีการแบ่งแยกย่อยไปตามเทคนิคหรือสื่อที่ใช้ในการออกแบบนิเทศศิลป์ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ ภาพยนตร์ ภาพถ่าย นิทรรศการ เป็นต้น

- งานออกแบบตกแต่งภายใน (Interior Design) หรือมัณฑนศิลป์ (Decorative Art) เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรม มีจุดมุ่งหมายเพื่อประโยชน์ใช้สอยที่เกี่ยวข้องที่อยู่อาศัย สถานที่ทำงานในลักษณะต่างๆ โดยนำทฤษฎีกฎเกณฑ์ทางศิลปะ ผสมผสานกับหลักการเงื่อนไข และข้อจำกัดของการออกแบบเพื่อการอยู่อาศัย ซึ่งการออกแบบตกแต่งนี้ มีการแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ การออกแบบตกแต่งภายใน โดยเน้นในส่วนภายในของตัวอาคาร หรือเรียกว่า สถาปัตยกรรมภายใน และการออกแบบตกแต่งผังบริเวณภายนอกตัวอาคาร การจัดสวนที่เรียกว่า ภูมิสถาปัตยกรรม นอกจากนี้ยังรวมถึงงานมัณฑนศิลป์ งานประณีตศิลป์ที่ใช้ในการประดับตกแต่งส่วนต่างๆของอาคารอีกด้วย

- งานออกแบบผลิตภัณฑ์ (Product Design) เป็นงานออกแบบวัตถุสิ่งของในรูปแบบลักษณะต่างๆเพื่อสนองประโยชน์ใช้สอยในแต่ละประเภท เช่น ผลิตภัณฑ์เพื่อใช้สอยในครัวเรือน ผลิตภัณฑ์เครื่องประดับ ผลิตภัณฑ์เครื่องเรือน และเครื่องใช้สำนักงาน เป็นต้น นอกจากนี้งานออกแบบผลิตภัณฑ์อาจมีการแบ่งแยกโดยเน้นการแบ่งตามวัสดุหลักในการทำผลิตภัณฑ์ เช่น พลาสติก ไม้ โลหะ เครื่องแก้ว เป็นต้น

- งานหัตถศิลป์ (Handcraft) เป็นงานออกแบบผลิตภัณฑ์ลักษณะหนึ่งแต่เน้นกระบวนการผลิตที่เกิดจากแรงงานคน และเป็นช่างฝีมือที่ทำงานที่ละชิ้น สร้างขึ้นโดยใช้ความชำนาญของมือและมีความละเอียดประณีตในการทำงาน ผลงานจะมีลักษณะคล้ายกันแต่ไม่เหมือนกัน ซึ่งงานหัตถกรรมมักเกิดจากการใช้วัสดุต่างๆ ที่สัมพันธ์กับท้องถิ่น วิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรม โดยอาจมีการพัฒนาปรับปรุงให้เหมาะสมกับการใช้สอยที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดจนมีการผลิตเพื่อธุรกิจการค้ามากขึ้น

- อุตสาหกรรมศิลป์ (Industrial Art) เป็นงานที่สร้างขึ้นโดยอาศัยเครื่องจักรกลในการผลิตการทำงานจะต้องมีการออกแบบไว้ล่วงหน้า มีระบบการทำงานเป็นขั้นตอนและผลิตได้ครั้งละจำนวนมากๆ ซึ่งจะมีลักษณะเหมือนกัน ส่วนรูปแบบก็จะเปลี่ยนไปตามความต้องการของตลาดอุตสาหกรรมศิลป์มีอยู่หลายรูปแบบ เช่น เสื้อผ้า เครื่องใช้ในครัวเรือน (เกษร ธิตะจारी, 2530)

2.4 ความหมายของศิลปศึกษา

ในความหมายของการศึกษาในปัจจุบันนั้น จะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงออก และส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนในทุกด้านมากกว่าจะมุ่งเน้นที่คุณภาพของผลงาน ซึ่งมีนักการศึกษาและนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับศิลปศึกษาหลายท่าน ไว้ดังนี้

เลิศ อานันทนะ (2523) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ศิลปศึกษา หมายถึง การให้การศึกษาศิลปะแก่ผู้เรียนโดยการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีบุคลิกภาพและลักษณะที่ดี มีโอกาสแสดงออกอย่างเสรี (Free Expression) ตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ความคิดจินตนาการ (Imagination) อย่างอิสระของผู้เรียน ซึ่งกิจกรรมประกอบด้วย การเขียนภาพ ระบายสี การปั้น แกะสลัก การพิมพ์ การรู้คุณค่าทางศิลปะ เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา การรับรู้ สุนทรียภาพ และการสร้างสรรค์ ให้เต็มศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล

นิรมล ตีรณสาร (2525) ได้กล่าวถึงความหมายของศิลปศึกษาไว้ว่า ศิลปศึกษา คือ การศึกษาเรื่องของการสร้างงานศิลปะ ซึ่งอาจเป็นทั้งการสร้างงานศิลปะของนักเรียนเอง หรือการสร้างงานศิลปะของผู้อื่น ดังนั้น ศิลปศึกษาจึงเป็นวิชาที่จำเป็นต้องจัดไว้ในหลักสูตร เพราะเป็นวิชาที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่สำคัญหลายประการ และการเรียนรู้เหล่านั้นจะช่วยพัฒนาให้นักเรียนให้เติบโตขึ้น เป็นผู้ที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเจริญก้าวหน้า

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2529) ได้กล่าวถึงความหมายของศิลปศึกษาว่า เป็นการให้การศึกษาศิลปะ โดยจัดประสบการณ์การเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียน ซึ่งมีเป้าหมาย

เพื่อพัฒนาศิลปะกับเด็ก โดยจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียน ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศิลปะนิสัยของผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และความคิดที่ดีต่อศิลปะ

ลลิตพรพร ทองงาม (2540) กล่าวว่า ศิลปศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนการสอน ศิลปศึกษาให้กับเด็ก เน้นเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข มองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวิสัยทัศน์ กว้างไกล โดยยึดเด็กเป็ยศูนย์กลาง ส่งเสริมให้คิดเป็น ทำเป็น จากกิจกรรมและการสอน เพื่อพัฒนาให้เต็มศักยภาพแต่ละด้านของเด็กแต่ละบุคคล โดยเด็กสามารถแก้ปัญหา แสดงออกอย่างอิสระเสรีมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

วิรัตน์ พิชญ์ไพญญ์ (2520) กล่าวว่า วิชาศิลปศึกษา เป็นวิชาที่สร้างเสริมลักษณะนิสัยให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมอันดีงาม เป็นวิชาที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาการที่ดีด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา และความคล่องตัวในการใช้ส่วนต่างๆ ให้สัมพันธ์กับความคิดและการแสดงออก

ผดุง พรหมมูล (2538) กล่าวว่า คุณสมบัติที่สำคัญของการเป็นผู้เรียนศิลปะ จะต้องเป็นผู้พร้อมที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเองในหลายรูปแบบ และมีทัศนคติของคนยุคใหม่ที่ว่า ชีวิตคือการเรียนรู้ สามารถเชื่อมโยงศิลปะกับศาสตร์อื่นๆ ได้อย่างประสานกลมกลืน มีความสามารถที่จะถ่ายทอดพลังงานความคิดสร้างสรรค์ออกมาอย่างมีเป้าหมาย สามารถแสดงภูมิปัญญาที่มีความเป็นตัวของตัวเอง กระบวนการเรียนต้องมีความสามารถที่จะบูรณาการรายวิชาต่างๆ ในเชิงความคิดรวบยอดมากกว่ารายละเอียดและรู้จักเลือกสาระสำคัญมาเป็นสิ่งเรียนรู้ เป็นนักปฏิบัติที่สามารถเชื่อมโยงทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติได้ มีความสามารถในการแสวงหาเครื่องมือทางศิลปะที่จะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ และการดำเนินชีวิตตามความจำเป็น

เกษร ธิตะจารี (2541) กล่าวว่า ศิลปศึกษาก็เป็นสาขาหนึ่งที่ผลิตครูสอนศิลปศึกษา หรือนักวิชาการทางศิลปศึกษา หลักสูตรศิลปศึกษาเน้นให้นิสิตมีความรู้ ความเข้าใจศิลปะและศิลปศึกษา ที่สามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้อย่างมีขั้นตอน

จากแนวคิดของนักการศึกษาและนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับศิลปศึกษา อาจสรุปได้ดังนี้ ศิลปศึกษา หมายถึง การให้การศึกษาศิลปะแก่ผู้เรียนโดยการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสการแสดงออกอย่างเสรี ตามความคิดสร้างสรรค์ การรู้คุณค่าทางศิลปะ การรับรู้สุนทรียภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา ให้เต็มศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล ดังนั้น ในการเรียนการสอนใดๆ ก็ตาม ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ก็ต่อเมื่อมีความสามารถที่จะเรียนสิ่งนั้นๆ ได้ หรือเกิดจากความพร้อมที่จะเรียนนั่นเอง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถที่จะรับความรู้ที่ผู้สอนจะสอนได้ ความพร้อมจึงถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอน

2.5 ความสำคัญของศิลปศึกษา

สุลักษณ์ ศรีบุรี (2536) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวิชาศิลปศึกษาไว้ 5 ประการ ดังนี้

- 1) ศิลปศึกษาช่วยขยายขอบเขตของการรับรู้ของผู้เรียนทางด้านการใช้ประสาทสัมผัส โดยศิลปศึกษาช่วยให้คนเราสามารถมองเห็นสิ่งต่างๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะเป็นการมองด้วยการสังเกต พังพิจารณาเปรียบเสมือนศิลปินมองเห็นสิ่งที่เห็น และเก็บรายละเอียดจากสิ่งที่เห็นมาถ่ายทอดด้วยงานศิลปะ
- 2) ศิลปศึกษาสามารถทำให้ความคิด และความรู้สึกกระจ่างแจ่มชัดออกมา โดยอาศัยสื่ออย่างอื่นเพิ่มเติมเหนือจากคำพูด จะเห็นได้ว่ามีนักเรียนจำนวนมากที่ไม่สามารถแสดงออกทางศิลปะได้บ้างมีประสิทธิภาพมากกว่าการเขียนหรือการพูด
- 3) ศิลปศึกษาช่วยทำให้คนมีความเป็นคนสมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น กล่าวคือ ศิลปะช่วยให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลายความเครียดต่างๆ ทางอารมณ์ที่สะสมอยู่ในตัว โดยอาศัยการแสดงออกด้วยการทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ
- 4) ศิลปศึกษาช่วยพัฒนาความสนใจ และค่านิยมต่างๆ ของเด็กและเยาวชน การแสดงออกทางศิลปะรูปแบบต่างๆ ถือว่าเป็นพื้นฐานที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และช่วยพัฒนาความเข้าใจในศิลปะต่างๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
- 5) ศิลปศึกษาเป็นวิชาที่ช่วยพัฒนาความสามารถทางเทคนิคได้ เช่น การบวนการที่จะทำให้เกิดทักษะในการระบายสี การวาดภาพคน เป็นต้น

2.6 จุดมุ่งหมายของการศึกษาศิลปศึกษา

เกษร ธิตะจาวี (2530) อธิบายถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษาศิลปศึกษาว่า ศิลปศึกษาเป็นวิชาที่ว่าด้วยการศึกษาทักษะในด้านต่างๆ เช่น ความคิด การแสดงออก และการสร้างสรรค์ มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาและเสริมสร้างความเจริญเติบโตในด้านต่างๆ ของมนุษย์ 7 ด้าน คือ

- 1) พัฒนาทางสติปัญญา (Intellectual Growth)
- 2) พัฒนาทางอารมณ์ (Emotional Growth)
- 3) พัฒนาทางสังคม (Social Growth)
- 4) พัฒนาทางกาย (Physical Growth)
- 5) พัฒนาทางการรับรู้ (Perceptual Growth)
- 6) พัฒนาทางสุนทรียภาพ (Aesthetic Growth)
- 7) พัฒนาทางการสร้างสรรค์ (Creative Growth)

ในระดับอุดมศึกษาการเรียนศิลปะเพื่อไปประกอบอาชีพครู จะเน้นด้านวิธีการสอน และการผลิตสื่อประกอบการสอนเป็นสำคัญ การเตรียมสำหรับผู้สอนศิลปะศึกษา จะต้องเป็นผู้ที่มีความเข้าใจในหลักสูตรศิลปะศึกษาเป็นอย่างดี มีประสบการณ์ในการทำงาน และสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้เข้าใจหลักในการทำงาน มีเทคนิคและวิธีสอนแบบแปลกๆใหม่ๆ รู้จักสร้างโปรแกรมให้เหมาะสมกับวัยวุฒิของผู้เรียน และสภาพการของสังคม ต้องศึกษาค้นคว้าและทำการทดลองการทำงานอยู่เสมอ รู้จักประยุกต์สิ่งต่างๆที่ได้เรียนรู้มา ใช้ดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของสังคมได้

3. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3.1 ความหมายของคุณลักษณะ

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับคุณลักษณะ พบว่า มีการกล่าวถึง คำว่า คุณลักษณะ ในหลายแนวทาง ดังต่อไปนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2546) คุณลักษณะ หมายถึง เครื่องหมายหรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นความดีหรือลักษณะประจำ

พรพรรณ สุทธานนท์ (2538) กล่าวว่า คุณลักษณะ หมายถึง แบบอย่างแห่งพฤติกรรมหรือสิ่งที่ปรากฏให้เห็นและชี้หรือแสดงถึงความดีหรือลักษณะประจำของบุคคล

มิ่ง ศรีเจริญ (2539) กล่าวว่า คุณลักษณะ หมายถึง สิ่งที่ดีชี้ให้เห็นความดีหรือลักษณะประจำตัวของบุคคล กล่าวคือ เป็นพฤติกรรม ลักษณะท่าที อุปนิสัย คุณสมบัติ ความสามารถ ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ

กวี วงศ์พุ่ม (2539) กล่าวว่า คุณลักษณะ เป็นการแสดงการกระทำ ตามคุณสมบัตินองตนเองออกมาให้เห็น

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า คุณลักษณะ หมายถึง สิ่งที่ดีชี้ให้เห็นความดีหรือพฤติกรรมที่ปรากฏให้เห็น หรือลักษณะประจำของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นการแสดงออกที่สามารถสังเกตและเห็นได้

3.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต/นักศึกษา

3.2.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต/นักศึกษาปริญญาตรี

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ จำแนกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆคือ คุณลักษณะที่บัณฑิตทุกคนควรได้รับการส่งเสริมให้มีประสบการณ์เหมือนกัน ซึ่งจะครอบคลุมจุดมุ่งหมายหรือความคาดหวังส่วนใหญ่ของสังคม และคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความสามารถเฉพาะด้านที่บัณฑิตแต่ละคนจะนำไปใช้ประกอบอาชีพของตน (เสริมศรี ไชยสร, 2543)

1. ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับบัณฑิตระดับปริญญาตรี

การศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นการศึกษาที่ต่อเนื่องจากการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เรียนที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐานมาแล้วจำเป็นต้องได้รับประสบการณ์ที่จะเพิ่มพูนความรู้ความสนใจในเรื่องที่จำเป็นต่อการพัฒนาชีวิตและสังคม เพื่อจรรโลงคุณค่าของมนุษยชาติ ในระดับที่มีความลึกซึ้งมากกว่าในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประสบการณ์ดังกล่าวจะให้ความรู้ความเข้าใจ พัฒนาความรู้สึกรู้จักคิดและทักษะเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคม ทำให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะพัฒนาชีวิตและสังคมด้วยปัญญา ด้วยสติและด้วยความมีวัฒนธรรม

1.1 ความรู้ความเข้าใจในชีวิตและสังคม นอกจากจะให้ความรู้ความเข้าใจในระบบและความเปลี่ยนแปลงด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของชุมชนท้องถิ่นและโลก ซึ่งเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิตแล้ว ผู้เรียนควรได้รับประสบการณ์ที่ส่งเสริมความเข้าใจในความคิดค่านิยมที่มักจะต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตจิตใจของบุคคล หรือสถาบัน ไม่ว่าจะเป็นในชีวิตประจำวัน ในชีวิตการทำงาน หรือในการกำหนดความสำคัญของการดำเนินการต่างๆ

1.2 ทักษะการเรียนรู้และการสื่อสาร

- ความสามารถในการใช้ภาษา ความสามารถในการอ่านและเขียน การรู้จักฟังผู้อื่น การรู้จักแลกเปลี่ยนความคิด และการคิดร่วมกัน และการนำเสนอความคิดหรือผลงาน

- ความสามารถในการแสวงหาความจริงทั้งในเรื่องของมนุษย์และเรื่องของวิทยาศาสตร์ด้านต่างๆ ความสามารถในการใช้แหล่งข้อมูล หรือแหล่งวิทยาการ การรู้จักสืบค้นข้อมูล และการใช้ข้อมูลเป็นและความสามารถในการค้นคว้าวิจัย

- ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นข้อมูล เพื่อการนำเสนอข้อมูลความคิดหรือผลงาน

- ความสามารถเรียนรู้ทำงานอย่างอิสระ
- ความสามารถทำงานเป็นทีม
- ความสามารถจัดการเวลาของตนเอง
- ความสามารถวางแผน ประเมินและปรับปรุงตนเองและการทำงาน รวมทั้งผลงานของตนเอง

1.3 ทักษะการคิดและการเรียนแบบลุ่มลึก

- การคิดวิเคราะห์ห้ข้อมูลความคิดอย่างจริงจัง
- การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณหรือวิพากษ์วิจารณ์
- การคิดแบบสหวิทยาการ

- การคิดสร้างสรรค์
- การคิดแบบไตร่ตรองหรือสะท้อนย้อนทวน
- ความสามารถในการเผชิญสถานการณ์ปัญหาและการคิดแก้ปัญหา
- การรู้จักตั้งประเด็นและตั้งคำถาม
- ความสามารถเปรียบเทียบเชื่อมโยงข้อมูลความคิด
- ความสามารถพิจารณาข้อขัดแย้งทางความคิด
- ความสามารถใช้หลักการหรือทฤษฎีในการวิเคราะห์
- ความสามารถสรุปจากหลักฐานข้อมูล
- ความสามารถสร้างความหมายให้กับข้อมูลความคิด

2. คุณลักษณะที่ต้องป่มเพาะ

2.1 ความมีคุณธรรม จริยธรรม

2.2 ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน

- ความมีจิตวิสัย
- ความมีอิสระในการแสวงหาความรู้

2.3 ความมีจิตสำนึกต่อสาธารณะหรือส่วนรวม

- ความมีจิตบริการ
- การมุ่งพัฒนาส่วนรวม

2.4 ความมีวัฒนธรรมในการทำงานจริงจัง

2.5 ความสามารถขึ้นนำสังคม

2.6 ความกล้าหาญทางวิชาการ

2.7 พลังตั้งใจมั่น

2.8 ความเปิดกว้างต่อข้อมูลความคิด

2.9 ความรับผิดชอบต่อพันธกิจ

2.10 ความสามารถปรับตัวได้ ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

2.11 ความสามารถยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลงได้ด้วยหลักฐานข้อมูล

2.12 ความมีอิสระทางความคิด

3. ความรู้ความสามารถเฉพาะทาง เป็นหลักทฤษฎีและการปฏิบัติในวิชาชีพที่

ผู้เรียนเลือกเรียน เพื่อนำไปใช้ประกอบอาชีพในอนาคต (เสริมศรี ไชยศร, 2543)

Joseph Kauffman (1968) ได้กล่าวถึง ลักษณะบางประการของนิสิตนักศึกษาเมื่อเข้าสู่มหาวิทยาลัยไว้ ดังนี้

1. นิสิตนักศึกษาเป็นผู้ที่แสวงหาความไว้วางใจในสังคม แต่ก็สงสัยเกี่ยวกับอุดมการณ์กับความเป็นจริงที่พบเห็นอยู่ในสังคม ซึ่งสั่นคลอนความรู้สึกที่อยากจะไว้วางใจพวกเขา นิสิตนักศึกษาได้พบแต่ความวุ่นวาย ความสับสน การคอร์รัปชันของผู้ใหญ่ในสังคม ความไม่เป็นระบบในสังคมและโลกรอบๆตัวเราทำให้นิสิตนักศึกษารู้สึกกลางแคลงใจ

2. นิสิตนักศึกษามีความสงสัยในอุดมการณ์ที่เป็นแบบแผน นิสิตนักศึกษาจึงใช้สัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นแหล่งสำหรับหาจุดหมาย และความหมายที่เขาต้องการค้นหาในชีวิต

3. นิสิตนักศึกษามีความรู้สึกอย่างแรงกล้า ที่จะถูกรับเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่เขาจะเข้ามาแสวงหาความรู้ พวกเขาต้องการเป็นที่ยอมรับต้องการ ต้องการได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ต้องการที่จะได้แบ่งปันกันในทุกเรื่องรอบๆตัวเขา

4. นิสิตนักศึกษาเป็นผู้ที่มีความใจดี เป็นนักอุดมคติ แต่ก็ไม่รู้ลึกลึกซึ่งนัก จึงทำให้กลัวว่าถ้าต้องให้บริการสังคมไปเป็นเวลานานๆ อาจทำให้ตนเองหมดความเป็นอิสระไปได้

5. นิสิตนักศึกษามีความลังเล และไม่มั่นใจในตนเอง บางครั้งนึกตำหนิตนเอง ทำให้ นิสิตนักศึกษาทั้งหลายเกลียดทั้งกฎการถูกจัดอันดับ การประเมินผล การเปรียบเทียบ การให้คะแนนในระบบมหาวิทยาลัย รวมทั้งกลัวว่าตนเองจะไม่แกร่งพอที่จะประสบความสำเร็จในสังคมที่มีแต่การแข่งขัน

6. นิสิตนักศึกษามีความสงสัยตนเอง เกี่ยวกับสถาบันการศึกษาที่เขาอยู่ จึงมีแนวโน้มว่านิสิตนักศึกษาจะแคลงใจและไม่ไว้วางใจ การบริหารในมหาวิทยาลัย รวมทั้งอาจารย์ของพวกเขา

7. นิสิตนักศึกษาเข้าสู่มหาวิทยาลัยด้วยความตื่นเต้น กระหายและเต็มใจที่จะไฝหาคำรู้อย่างเต็มที่ แม้ว่าพวกเขาอาจจะยังไม่เข้าใจว่าการเรียนในระดับอุดมศึกษาเป็นอย่างไรก็ตาม แต่ความคาดหวังและความตั้งใจเรียนจะลดลงไปอย่างรวดเร็วในช่วงแรกของปีหนึ่ง ถ้า นิสิตนักศึกษาพบความน่าเบื่อหน่าย และความไม่สนใจจากอาจารย์ผู้สอน รวมทั้งความไม่สัมพันธ์ของวิชาที่เรียนกับเป้าหมายในการประกอบอาชีพของตน

8. นิสิตนักศึกษามีความคาดหวัง การเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยจะทำให้พวกเขาได้เป็นตัวของตัวเองและเป็นอิสระจากบิดามารดาและผู้ปกครอง

3.2.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต/นักศึกษาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

การเรียนด้านครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แม้ในอดีตและปัจจุบันจะยังคงเป็นการผลิตบุคคลากรทางการศึกษา โดยเน้นไปที่วิชาชีพครูเป็นส่วนใหญ่แต่ในอนาคต ผู้ที่เรียนจบทางด้านนี้ จะมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะจุดเด่นในการถ่ายทอดความรู้หรือความรู้ในเรื่องของการวิจัยจะทำให้บัณฑิตด้านนี้มีคุณค่ามาก เพราะโลกอนาคตจะมีการส่งเสริมการวิจัยและการสร้างองค์ความรู้ใหม่ทางการศึกษา มีการจัดบริการวิชาการให้แก่สังคม มุ่งเน้นส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาทางการศึกษาของชาติมากขึ้น

ผู้เรียนด้านนี้ต้องมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีความประพฤติเรียบร้อย กิริยาวาจาดี มีมารยาทงดงามและมีความขยันหมั่นเพียรเป็นพิเศษ เนื่องจากจะต้องเป็นผู้ที่ต้องแสวงหาความรู้และวิทยาการใหม่ๆอยู่เสมอ

นอกจากอาชีพครู อาจารย์ นักวิชาการ บุคคลากรทางการศึกษา นักวิจัย นักเทคโนโลยีสารสนเทศ แนวทางการประกอบอาชีพยังสามารถประกอบอาชีพได้หลากหลาย โดยเฉพาะการเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ใหม่ๆ เป็นผู้นำการวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ รวมถึงอาชีพอิสระอื่นๆ (ศักดิ์ศรี วัตศิริศักดิ์, 2550)

Chickering (1974) ได้แบ่งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ แบ่งออกเป็น 3 ประการ

1) ลักษณะความเป็นผู้มีความรู้ความสามารถของครู

- ด้านวิชาการ ครูควรมีความรู้รอบด้าน เพื่อสามารถเชื่อมโยงความคิดระหว่างศาสตร์ต่างๆได้อย่างประสมประสาน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความคิดอย่างกว้างขวางรอบด้าน เกิดความเข้าใจชีวิต สังคม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่สำคัญต่อชีวิต

- ด้านวิชาชีพ ครูควรจะเข้าใจบริบทที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมือง เข้าใจเนื้อหาสาระและหลักสูตร รู้วิธีการถ่ายทอดอย่างแม่นยำ ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่ว เข้าใจสถานะของผู้เรียนและรู้วิธีจูงใจผู้เรียนอยากเรียนรู้ ใช้อุปกรณ์ การสอนวัด และประเมินผลผู้เรียนได้ตามหลักสูตรวิชาการ

- ด้านวัฒนธรรม ครูควรมีความรู้ด้านวัฒนธรรม เมื่อถ่ายทอดวัฒนธรรม ประเพณีที่ดีของสังคม ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมอย่างถูกต้องให้คนในสังคม ความคิดแนวปฏิบัติ ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ศีลธรรมจริยธรรมที่สังคมไทยยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมา อันเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้ประพฤติดี

2) ลักษณะความเป็นครู

- ลักษณะท่าทาง ด้านการแต่งกายให้เหมาะสม การวางท่าทาง การเดิน การนั่ง การยืนให้ดูสง่างาม มีความมั่นใจในตนเอง หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส บ่งบอกถึงความมีเมตตาและพร้อมที่จะให้วิชาการ ความรักความสนใจศิษย์
- วาจาครู พูดได้สั้น กระชับรัด ไม่เยิ่นเย้อ วกวน พูดได้กระจ่าง ชัดเจน ใช้คำพูดเป็น พูดดี ไม่ส่อเสียดเย้ยเยาะผู้เรียน พูดจาเพราะน่าฟัง ชวนให้เชื่อ
- ความประพฤติ ครูต้องมีความประพฤติที่น่าเคารพยกย่อง เช่น มีความเสียสละ อดทนต่อถ้อยคำ ไม่แสดงอารมณ์ร้ายให้ผู้อื่นเห็น เคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่แสดงว่าตนเก่งกว่าผู้อื่น ไม่ก้าวร้าวระรานผู้อื่นโดยวาจาหรือการกระทำ มีมารยาทที่นุ่มนวลมีสมบัติผู้ดี
- การคิดแบบครู ครูจะต้องมีลักษณะการคิดแบบพิเศษแตกต่างจากคนในวิชาชีพอื่นๆ ครูไม่รังรองหรือลงเลที่ช่วยแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาศิษย์ให้มีความสมบูรณ์ ให้ความคิดด้านบวกมากกว่าด้านลบ มองโลกในด้านสร้างสรรค์

3) ลักษณะทางสังคม

ครูควรมีทักษะทางสังคมที่ดี กล่าวคือ ความสามารถในการอยู่ร่วมการทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้ดี ครูต้องเป็นที่พึ่งให้แก่คนในสังคม มีหลักในการคิดอย่างถูกต้อง การวางตัวอย่างถูกต้อง เข้ากับคนอื่นได้ดี มีมนุษยสัมพันธ์ นำคนในสังคมให้ทำในสิ่งทีองงามเป็นประโยชน์ พัฒนาสังคมด้วยใจจริง แก้ไขปรับเปลี่ยนค่านิยมและความประพฤติที่ไม่เหมาะสมมาสู่สิ่งที่ดีกว่า

นอกจากนี้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์อื่นๆของนิสิต/นักศึกษา ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คำว่า “แรงจูงใจ” หรือ “Motivation” มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า “Movere” แปลว่า การเคลื่อนไหว นักจิตวิทยาที่ศึกษาเรื่องแรงจูงใจจะให้ความสำคัญกับสิ่งเร้าภายนอกและสิ่งเร้าภายในที่เป็นพลังผลักดันให้มนุษย์มีการเคลื่อนไหวเพื่อไปสู่เป้าหมายที่แต่ละคนต้องการ ถ้าขาดแรงจูงใจ มนุษย์อาจเปรียบได้กับหุ่นยนต์ตัวหนึ่งที่เคลื่อนไหวได้ตามคำสั่งหรือความต้องการของผู้อื่นและพฤติกรรมหลายอย่างของมนุษย์จะไม่เกิดขึ้นถ้าปราศจากการจูงใจ

องค์ประกอบของแรงจูงใจ นักจิตวิทยาปัจจุบันได้ศึกษาและสรุปว่าองค์ประกอบของแรงจูงใจมี 3 ด้านคือ

1. องค์ประกอบทางด้านกายภาพ (Biological Factor) ในองค์ประกอบด้านนี้จะพิจารณาถึงความต้องการทางกายภาพของมนุษย์ เช่น ความต้องการปัจจัย 4 เพื่อจะดำรงชีวิตอยู่ได้ ซึ่งแต่ละคนจะมีความต้องการเหมือนกันหมดเพราะถ้าขาดมนุษย์จะดำรงชีวิตอยู่ไม่ได้

2. องค์ประกอบทางการเรียนรู้ (Learned Factor) องค์ประกอบทางด้านนี้เป็นผลสืบเนื่องจากองค์ประกอบข้อ 1 ทั้งนี้เพราะมนุษย์ทุกคนไม่สามารถได้รับการตอบสนองของความ ต้องการในเชิงปริมาณ ชนิดและคุณภาพตามที่ตนเองต้องการและในหลายๆครั้ง สิ่งแวดล้อมเป็นตัววางเงื่อนไขในการสร้างแรงจูงใจของมนุษย์

3. องค์ประกอบทางด้านความคิด (Cognitive Factor) องค์ประกอบในด้านนี้มีส่วนสำคัญในการเกิดแรงจูงใจของมนุษย์ ทั้งนี้เพราะความคิดทำให้เกิดเป็นความเชื่อ ทศนคติ และค่านิยมอันส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมโดยตรง (แสงเดือน ทวีสิน, 2545)

บุคคลแต่ละคนมีรูปแบบแรงจูงใจที่แตกต่างกัน ซึ่ง Mccllland (1976) ได้เน้นถึงแรงจูงใจทางสังคม 3 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) หมายถึง ความปรารถนาที่จะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยพยายามแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเลิศมีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อพบกับความล้มเหลว

2. แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (Affiliative Motive) หมายถึง ความปรารถนาที่จะเป็นที่ยอมรับของคนอื่น ต้องการเป็นที่นิยมชมชอบหรือรักใคร่ชอบพอของคนอื่น สิ่งเหล่านี้เป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับจากบุคคลอื่น

3. แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power Motive) หมายถึง ความปรารถนาที่จะได้มาซึ่งอิทธิพลเหนือกว่าคนอื่นในสังคม ทำให้บุคคลแสวงหาอำนาจเพราะจะเกิดความรู้สึกว่า หากทำอะไรได้เหนือคนอื่นเป็นความภูมิใจ ผู้มีแรงจูงใจใฝ่อำนาจจะเป็นผู้ที่พยายามควบคุมสิ่งต่างๆ เพื่อตนเองบรรลุความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือกว่าบุคคลอื่น

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) หมายถึง แรงจูงใจที่เป็นแรงขับให้บุคคลพยายามที่จะประกอบพฤติกรรมที่จะประสบสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานความเป็นเลิศ (Standard of Excellence) ที่ตนเองตั้งไว้ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะไม่ทำงานเพราะหวังรางวัล แต่ทำเพื่อจะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2552)

Hermans (1970) ได้สรุปลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ ดังนี้

1. มีความทะเยอทะยานสูง
2. มีความหวังว่าจะประสบผลสำเร็จ ถึงแม้ว่าการกระทำนั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาส
3. มีความพยายามไต่เต้าไปสู่สถานภาพทางสังคมที่สูงขึ้น
4. มีความอดทนในการทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน
5. เมื่อสิ่งที่กำลังกระทำอยู่มีอุปสรรค ผู้ที่มีเหตุจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงพยายามทำต่อไปจนสำเร็จ

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการศึกษาของบุคคลในแต่ละระดับแตกต่างกันออกไปตามวัย ฐานะและโอกาส (ภัทรธิดา วารินทร์, 2539) กล่าวว่า ช่วงวัยรุ่นตอนปลาย คืออายุ 16-25 ปี ผู้ที่อยู่ในวัยนี้เริ่มมองเห็นแนวทางชีวิตซึ่งรับรู้ประสบการณ์ได้จากคนรอบข้างหรือบุคคลที่ใกล้ชิด ความคิดเกี่ยวกับการเรียนอาจมีแนวทางหันเหเข้าสู่การทำงานหารายได้ เช่น จะเรียนในสาขาที่หางานทำได้ง่าย มีรายได้ดี ที่สำคัญต้องเป็นงานประเภทที่ตนมีใจรักและชอบที่จะทำด้วย

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่งผลหรือมีอิทธิพลโดยตรงต่อการศึกษา เพราะแรงจูงใจเป็นสิ่งที่อยู่ในมนุษย์ทุกคนเป็นความต้องการทางจิตใจที่จะเอาชนะอุปสรรคและนำไปสู่การประสบผลสำเร็จได้ ดังนั้น ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะบรรลุผลสำเร็จในการศึกษาและมีความพยายามที่จะศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ได้มีผู้ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้หลายท่าน ดังนี้

อัจฉรา สุขารมณและอรพินทร์ ชูชม (2530) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับความสำเร็จที่ได้รับจากการเรียนซึ่งได้ประเมินผลจากหลายวิธี ดังต่อไปนี้

1. กระบวนการที่ได้จากแบบทดสอบ โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป (Published Achievement Test)
2. กระบวนการที่ได้จากเกรดเฉลี่ยของโรงเรียน (School Grade) ซึ่งต้องอาศัยกรรมวิธีที่ซับซ้อนและช่วงเวลายาวนาน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2531) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถของบุคคลที่เกิดจากการเรียนการสอน และพัฒนาออกมาจากการเรียนการสอนโดยตรง

พีระยุทธ สันตะวัน (2533) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางเรียนว่า หมายถึง ความสำเร็จ ความสมหวังในด้านการเรียน ที่รวมทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและทักษะทางด้านวิชาการของแต่ละบุคคลที่ประเมินได้จากแบบทดสอบหรือการทำงานที่ได้รับ

มอบหมาย และผลของการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นจะทำให้แยกกลุ่มของนักเรียนที่ถูกประเมินออกเป็นระดับต่างๆ เช่น สูง กลาง และต่ำ เป็นต้น

นิภา เมธาวิชัย (2536) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้และทักษะที่ได้รับและพัฒนาจากการเรียนการสอนวิชาต่างๆ ครูอาศัยเครื่องมือวัดผลช่วยในการศึกษาว่านักเรียนมีความรู้และทักษะมากน้อยเพียงใด

จิราภรณ์ เมืองพรวน (2538) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะและสมรรถภาพด้านต่างๆของสมองที่พัฒนาขึ้นหลังจากการเรียนวิชาต่างๆ โดยพิจารณาจากคะแนนสอบหรือผลงานที่ครูมอบหมายให้หรือจากทั้งสองอย่าง

มาริษา นาคทับที (2541) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถที่ผู้เรียนได้รับหลังจากการเรียนรู้อวิชานั้นๆ แล้วซึ่งจะทราบว่าปริมาณมากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาได้จากคะแนนผลสอบแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือได้จากการสังเกตพฤติกรรมและความสำเร็จด้านอื่นๆ

สันติพงษ์ เจริญศรี (2543) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถ ความรู้ ทักษะหรือคุณลักษณะของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน การฝึกอบรม วัดได้โดยเครื่องมือวัดผลหรือที่เรียกทั่วไปว่าการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

อดิเทพ ศรีสุอารักษ์ (2545) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถที่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อวิชานั้นๆ แล้วซึ่งจะทราบว่าปริมาณมากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาได้จากคะแนนผลสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือได้จากการสังเกตพฤติกรรม และความสำเร็จด้านอื่นๆ ประกอบกัน

ศรินทิพย์ พงษ์ศาสด (2546) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถที่ผู้เรียนได้รับหลังจากการเรียนรู้อวิชานั้นๆแล้ว ซึ่งจะทราบว่า ปริมาณมากน้อยเพียงใดโดยพิจารณาได้จากคะแนนผลสอบแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือได้จากการสังเกตพฤติกรรม และความสำเร็จด้านอื่นๆประกอบ

จากเอกสารเกี่ยวกับความหมายเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนของนักเรียนในทุกกลุ่มวิชา โดยดูจากระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (Grade Point Average) โดยนับจากภาคเรียนที่1 ในชั้นม.4 ถึงภาคเรียนที่1 ในชั้นม.6 (รวม 5 ภาคเรียน) ซึ่งคำนวณได้โดยเอาผลคูณของหน่วยการเรียนกับระดับคะแนนของทุกวิชามารวมกันแล้วหารด้วยผลบวกของหน่วยการเรียนทุกวิชา

Prescott (1961) ได้สรุปองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านร่างกาย (Physical Factors) ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของร่างกาย สุขภาพร่างกาย ข้อบกพร่องทางร่างกาย และลักษณะท่าทางของร่างกาย
2. องค์ประกอบด้านความรัก (Love Factors) ได้แก่ ความสัมพันธ์ของบิดามารดา ความสัมพันธ์ของบิดามารดากับลูก ความสัมพันธ์ระหว่างลูกๆ และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในครอบครัว
3. องค์ประกอบด้านวัฒนธรรมและสังคมประเพณี (Cultural and Socialization Factors) ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเป็นอยู่ของครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน การอบรมเลี้ยงดูและฐานะทางเศรษฐกิจทางบ้าน
4. องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนวัยเดียวกัน (Peer Group Factors) ได้แก่ ความสัมพันธ์ของนักเรียนกับเพื่อนวัยเดียวกัน ทั้งที่บ้านและโรงเรียน
5. องค์ประกอบด้านการพัฒนาตนเอง (Self-Development Factors) ได้แก่ สติปัญญาความสนใจ ทักษะการคิดการเขียน
6. องค์ประกอบด้านการปรับตัว (Adjustment Factors) ได้แก่ ปัญหาการปรับตัว การแสดงอารมณ์

จากเอกสารดังกล่าวจะเห็นได้ว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางสติปัญญา หรือความสามารถเพียงอย่างเดียว ยังอาศัยองค์ประกอบของลักษณะบุคลิกภาพและองค์ประกอบภายนอกอื่นๆ ด้วย

3.2.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต/นักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา

คุณสมบัติที่สำคัญของการเป็นผู้เรียนศิลปะ จะต้องเป็นผู้พร้อมที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเองในหลายรูปแบบและมีทัศนคติของคนยุคใหม่ที่ว่า ชีวิตคือการเรียนรู้ สามารถเชื่อมโยงศิลปะกับศาสตร์อื่นๆ ได้อย่างประสานกลมกลืน มีความสามารถที่จะถ่ายทอดพลังงานความคิดสร้างสรรค์ออกมาอย่างมีเป้าหมาย สามารถแสดงภูมิปัญญาที่มีความเป็นตัวของตัวเอง กระบวนการเรียนต้องมีความสามารถที่จะบูรณาการรายวิชาต่างๆ ในเชิงความคิดรวบยอดมากกว่ารายละเอียด และรู้จักเลือกสาระสำคัญมาเป็นสิ่งเรียนรู้ เป็นนักปฏิบัติที่สามารถเชื่อมโยงทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติได้ มีความสามารถในการแสวงหาเครื่องมือทางศิลปะที่จะช่วยพัฒนาการเรียนรู้อ และการดำเนินชีวิตตามความจำเป็น (ผดุง พรหมมูล, 2538)

ศิลปศึกษาสำหรับนักศึกษาที่ต้องไปประกอบอาชีพครู จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้พื้นฐานทางศิลปะ เพื่อช่วยในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การทำสื่อ

ประกอบ การสอน การจัดกิจกรรมต่างๆ การจัดห้องเรียน ดังนั้น นักศึกษากลุ่มนี้ต้องเรียน ศิลปศึกษา ทั้งทางเนื้อหาและภาคปฏิบัติ (ฝึกทักษะ) เช่น ศิลปศึกษาในโรงเรียนประถม ศิลปศึกษา ในโรงเรียนมัธยม กิจกรรมศิลปะสำหรับครู ฯลฯ เป็นต้น นักศึกษากลุ่มนี้จะต้องเรียนรู้กระบวนการ ถ่ายทอดและจัดกิจกรรมของผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร สำหรับนักศึกษาที่ต้องการประกอบ อาชีพครูสอนศิลปศึกษา จะเน้นทักษะการปฏิบัติมากกว่ากลุ่มวิชาเอกทางการศึกษา โดยจะมี สาขาให้เลือกเรียนเฉพาะตามถนัด เช่น สาขาจิตรกรรม สาขาประติมากรรม สาขาออกแบบ เป็นต้น เมื่อนักศึกษากลุ่มนี้จบไปจะออกไปทำงานอิสระหรือเป็นครูสอนในระดับสูงขึ้นไป (เกษร ธิตะ จารี, 2542)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่า วิชาทางศิลปศึกษามีขอบข่ายกว้าง ขวาง ครอบคลุมถึงวิชาศิลปะหลายแขนงตามที่ได้จัดขึ้นในหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาส สัมผัสตรวจสอบความถนัด ความสนใจและความสามารถของตนเอง เพื่อจะได้เลือกเรียนตาม ความถนัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ของรัฐทั้ง 5 แห่ง

จากข้อกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ของรัฐทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาในสถาบัน อุดมศึกษาของรัฐทั้ง 5 แห่ง

ที่	สถาบัน	ความรู้		คุณธรรม		คิดเป็น ทำเป็น	รู้จักวิธีการ เรียนรู้
		ศาสตร์ทาง ศิลปศึกษา	รู้รอบรู้ลึก	มีคุณธรรมและ จริยธรรม	มี จรรยาบรรณ		
1	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	-	✓	✓	✓	✓	✓
3	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	✓	✓	✓	✓	✓	✓

จากตาราง ผู้ที่จะเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษาควรมีคุณลักษณะทางด้านความรู้ ดังนี้ มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระของศาสตร์ทางศิลปศึกษา มีความรู้รอบและรู้ลึกด้านคุณธรรม ควรมีคุณธรรมและจริยธรรม สร้างตนในกรอบจรรยาวิชาชีพครู คิดเป็นทำเป็น มีความสามารถในการแก้ปัญหา และรู้จักวิธีการเรียนรู้เชิงบูรณาการขององค์ความรู้ต่างๆ นอกจากนี้คุณลักษณะดังกล่าวแล้ว ผู้ที่ต้องการศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษา ควรมีคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

ความถนัดและความสนใจ

ความถนัด หมายถึง สมรรถวิสัยและทิศทางแห่งความมั่งคั่งของสมองหรือขีดระดับความสามารถขั้นสูงสุดของบุคคลที่เขาอาจมีได้ต่อการเรียนรู้และการฝึกฝนวิทยาการ และทักษะต่างๆ ถ้าหากเขาได้รับการสอน การฝึกฝนและประสบการณ์ที่เหมาะสมก็จะประสบผลสำเร็จ ความถนัดเป็นการพยากรณ์ความสำเร็จของผู้เรียน และเป็นความสามารถเฉพาะตัวบุคคลที่ติดตัวมาแต่กำเนิดดังเช่นพรสวรรค์ที่พระเจ้าประทานมาให้ บางคนถนัดคำนวณก็เรียนคณิตศาสตร์ได้เร็ว บางคนถนัดดนตรีก็เรียนดนตรีได้เร็ว แต่องค์ประกอบที่สำคัญของความถนัดคือความรู้เดิมของผู้เรียนเนื่องจากสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้มาก ฉะนั้น ในการวัดความถนัดจึงไม่ได้วัดเฉพาะสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิดเท่านั้น แต่จะเป็นการประมวลความรู้ซึ่งสืบเนื่องมาจากสังคมประกิต เป็นผลทำให้แต่ละคนมีกระสวนชีวิตที่แตกต่างกัน ความถนัดจึงเป็นการพยากรณ์ความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียนโดยวัดจากความรู้เดิมของนักเรียนที่ได้สะสมมา

อารี พันธุ์มณี (2542) กล่าวว่า ความถนัดทางการเรียนเป็นปัจจัยอันสำคัญยิ่งที่จะช่วยชี้แนวทางของบุคคลในการที่จะเลือกวิชาหรืออาชีพที่ตนถนัดทำให้บุคคลได้ฝึกฝน และเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้ประสบความสำเร็จในชีวิตได้ดีกว่าการเคี่ยวเข็ญให้เรียนในทางที่ตนไม่ถนัด ฉะนั้น บุคคลจะมีความสุขและประสบความสำเร็จในชีวิตถ้าเขาได้เลือกประกอบอาชีพตามความสนใจความถนัด และความสามารถของเขา เพราะความถนัด ความสนใจของบุคคลจะช่วยให้เกิดการพัฒนาทักษะในอาชีพ ความสนใจและความถนัดเป็นแรงจูงใจที่สำคัญและมีความสัมพันธ์อย่างมากต่อการเลือกอาชีพของคน ความสนใจในการเลือกอาชีพเปลี่ยนแปลงน้อยมาก ดังนั้นพอจะกล่าวได้ว่า ความถนัดและความสนใจ เป็นอิทธิพลประการหนึ่งในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

Good (1973) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสนใจเป็นความรู้สึกชอบของคนเราที่แสดงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งความรู้สึกนี้อาจจะมีช่วงหนึ่งหรืออาจมีถาวรก็ได้ขึ้นอยู่กับความอยากรู้อยากเห็นของบุคคลนั้น โดยมีอิทธิพลมาจากประสบการณ์ของตนเองและสุชา จันทน์เอม (2539) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติ ความชอบที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่บุคคลมีจิตใจผูกพันและจดจ่อ ทำให้บุคคลเอาใจใส่และกระทำการจนบรรลุถึงความมุ่งหมายนั้น

จากความหมายของความสนใจที่กล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า ความสนใจ หมายถึง ความสามารถเฉพาะที่บุคคลกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ดีเป็นพิเศษตามธรรมชาติหรือรวมผลของลักษณะต่างๆ และสมรรถภาพที่ใช้เป็นรากฐานในการทำนายระดับความสัมฤทธิ์ผลแน่นอนของบุคคลซึ่งตามปกติแล้วจะแสดงออกมาให้ทราบได้โดยการปฏิบัติหรือทดลองทำจริง

ทัศนคติต่อวิชาชีพครู

“ทัศนคติ” หรือ “เจตคติ” มีผู้ให้ความหมายไว้หลายทัศนะ ดังนี้

Good (1959) กล่าวว่า ทัศนคติ คือความรู้สึกที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่งอาจเป็นการเข้าหาหรือการต่อต้านสถานการณ์บางอย่าง บุคคล หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น รัก เกลียด กลัว หรือไม่พอใจมากน้อยเพียงใดต่อสิ่งนั้น

Kendler (1963) กล่าวว่า ทัศนคติ คือ ภาวะความพร้อมของแต่ละบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมในทางสนับสนุนหรือต่อต้านสถานการณ์บางอย่างต่อบุคคลต่อสถาบันหรือต่อแนวคิดบางอย่าง อีกทั้งเป็นการผสมผสานหรือการจัดระเบียบของความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ผลรวมของความเชื่อนี้เป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

Allport (1967) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นลักษณะทางจิตใจ ความพร้อมตลอดจนประสบการณ์ที่จะกระตุ้นให้บุคคลมีพฤติกรรมในการสนองตอบสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้อง

เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ (2520) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ อันเนื่องมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าขึ้นไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง อาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกระบวนการอบรมให้เรียนรู้ระเบียบวิธีของสังคม

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2528) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความพร้อมของร่างกายและจิตใจที่มีแนวโน้มจะโต้ตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ใดๆ ด้วยการเข้าหาหรือถอยออกไป

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึก ความพร้อมของบุคคลที่แสดงออกทางอารมณ์ ทางพฤติกรรมในลักษณะที่ชอบ ไม่ชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสถานการณ์ อิทธิพลของทัศนคติต่อการเรียนการสอนทัศนคติเป็นความรู้สึกนึกคิดซึ่งมีอิทธิพลต่อการกระทำในการแสดงพฤติกรรม

ปราณี รามสูตร (2528) กล่าวถึง เกี่ยวกับอิทธิพลของทัศนคติที่มีต่อการเรียนการสอน ดังนี้

1. ทัศนคติมีผลต่อวิชาที่เรียนที่ชอบหรือไม่ชอบ เช่น นักเรียนชอบครูคนหนึ่งมาก เมื่อรู้ว่าครูนั้นสอนวิชาใด นักเรียนก็อยากเรียนด้วย ทำให้เกิดความชอบในวิชานั้น มีทัศนคติที่ดีต่อวิชานั้น ถ้าเขาเรียนวิชาดังกล่าว ย่อมมีแนวโน้มเขาจะต้องพยายามเรียนให้ได้ผลดี เป็นต้น

2. ทัศนคติที่มีผลต่อการใส่ใจในการเรียน เช่น ถ้านักเรียนไม่ชอบวิชาใด ไม่ชอบครูผู้สอนวิชาใด นักเรียนก็มักไม่สนใจเรียน เช่น ถ้านักเรียนไม่ชอบวิชาใด ไม่ชอบครูผู้สอนวิชาใด นักเรียนก็มักไม่สนใจเรียนวิชานั้น ไม่เข้าชั้นเรียน เมื่อถึงชั่วโมงเรียนวิชานั้น ไม่ทำการบ้าน หากนักเรียนมีทัศนคติไม่ดีต่อโรงเรียนหรือคณะครูเป็นส่วนรวม จะไม่เอาใจใส่ในการเรียน ไม่ว่าวิชาใด เป็นต้น

3. ทัศนคติมีผลต่อการรับรู้ บุคคลรับรู้หรือแปลความหมายสิ่งเร้าตามทัศนคติของคนที่มีต่อสิ่งเร้า นั้น และมีผลสะท้อนไปสู่การเรียนรู้ในที่สุด

4. ทัศนคติมีอิทธิพลทำให้บุคคลมุ่งมั่นที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ได้ผลดี เช่น นักเรียนรักครู ชอบวิชาที่ครูสอนเมื่อเริ่มต้นเรียนก็อาจจะตั้งจุดมุ่งหมายไว้ในใจว่า วิชานี้เขาจะต้องทำคะแนนให้สูง การตั้งจุดมุ่งหมายเช่นนั้น เป็นแรงจูงใจที่สำคัญมากที่จะผลักดันให้นักเรียนตั้งใจเรียนตั้งใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ส่งผลสะท้อนถึงประสิทธิภาพในการเรียนรู้มากที่สุด

จากเอกสารดังกล่าวสรุปได้ว่า ทัศนคติมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน หากผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาเรียน ผู้เรียนจะสนใจ และเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ แต่ถ้าผู้เรียนมีทัศนคติไม่ดีต่อวิชาใด เขาจะรู้สึกเบื่อหน่าย ไม่สนใจ ไม่เข้าร่วมกิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวกับวิชานั้น ส่วนครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการสร้างและพัฒนาทัศนคติของผู้เรียน

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 อธิบายว่า คำว่า ครู นั้นมาจากรากศัพท์ในภาษาบาลีว่า ครู-ครู หรือจากภาษาสันสกฤตว่า ครู ในความหมายที่เป็นคำนาม แปลว่า ผู้สั่งสอนศิษย์หรือถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ ส่วนในความหมายที่เป็นคำวิเศษณ์ในภาษาสันสกฤตแปลว่า ใหญ่ หรือ หนัก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546)

Good (1973) ได้ให้ความหมายของครูไว้หลายนัยด้วยกัน ดังนี้

1. ครู คือ บุคคลที่ทางราชการจ้างไว้เพื่อทำหน้าที่ให้คำแนะนำหรืออำนวยความสะดวกในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับนักเรียนหรือนักศึกษาในสถาบันการศึกษาไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือเอกชน

2. ครู คือ บุคคลที่มีประสบการณ์หรือมีการศึกษามากหรือดีเป็นพิเศษหรือมีทั้งประสบการณ์และการศึกษาดีเป็นพิเศษในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งที่สามารถช่วยทำให้บุคคลอื่นๆ เกิดความเจริญงอกงามและพัฒนาก้าวหน้าได้

3. ครู คือ บุคคลที่สำเร็จหลักสูตรวิชาชีพจากสถาบันฝึกหัดครู และการฝึกอบรมนั้นได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการ โดยการมอบประกาศนียบัตรทางการสอนให้แก่บุคคลนั้น

4. ครู คือ บุคคลที่สั่งสอนอบรมคนอื่นๆ

บุคคลที่กำลังจะเข้าสู่วิชาชีพครูจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนอบรมเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจหลายสิ่งหลายอย่างเกี่ยวกับความเป็นครู เช่น เนื้อหาสาระที่จะต้องนำไปสอนนักเรียน ระเบียบวิธีการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะวิชาต่างๆ การปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับลักษณะวิชาต่างๆ การปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับฐานะความเป็นครู และการยึดปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ เป็นต้น

ภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้ประกอบวิชาชีพครู คือ การสอน การสอนเป็นกระบวนการเฉพาะตัวและมีความซับซ้อน โดยปกติการสอนเป็นกระบวนการที่ผสมผสานระหว่างศาสตร์และศิลป์ กระบวนการบางอย่างต้องอาศัยองค์ประกอบทางจิตวิสัย (Subjective Factors) และบางส่วนต้องอาศัยข้อมูลทางวัตถุวิสัย (Objective Data) การใช้อ้างอิงประกอบทางด้านจิตวิสัยหรือศิลปะและข้อมูลทางวัตถุวิสัยหรือศาสตร์นั้น จะเห็นได้จากผู้เป็นครูอาจารย์บางคนที่เข้าทำการสอนใหม่ๆ ซึ่งยังขาดทั้งความรู้และประสบการณ์ ครูอาจารย์เหล่านั้นได้ใช้วิธีการบางอย่างที่ไม่เป็นไปตามหลักวิชาการ แต่ก็สามารถทำให้นักเรียนทุกคนในชั้นสามารถอ่านออกเขียนได้ นี่แสดงให้เห็นว่าครูได้นำศิลปะหรือความสามารถและบุคลิกภาพเฉพาะตัวมาใช้ในการสอน ขณะเดียวกันครูที่มีความรู้ในหลักวิชาการอย่างเพียงพอ ก็จะนำเอาหลักวิชาการมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นั่นคือ ครูได้นำเอาทั้งหลักวิชาการหรือความรู้ที่ได้ศึกษาเล่าเรียน และคุณสมบัติเฉพาะตัวของครูมาใช้ในการสอนนั่นเอง

สำหรับคุณสมบัติด้านความรู้ของผู้ประกอบวิชาชีพครูนั้น สำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ได้กำหนดมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาซึ่งได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศทั่วไป (ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548) ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 หมวดด้วยกันคือ หมวด 1 ว่าด้วยมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ หมวด 2 ว่าด้วยมาตรฐานการปฏิบัติงานและหมวด 3 ว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ

การเป็นครูนั้นมีค่าใช้จ่ายแต่มีความรู้ในหลักวิชาการก็สามารถเป็นครูที่ดีได้ แต่จะต้องอาศัยแรงจูงใจในด้านอื่นๆมาประกอบอีกมากมาย เช่น ความมีศรัทธาในวิชาชีพ มี

วิญญาณความเป็นครูหรือความรักในการสอน และความรักเมตตาต่อเด็ก ๆ รวมถึงทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ เป็นต้น (ยนต์ ชุ่มจิต, 2553)

ทัศนคติต่อวิชาชีพครู หมายถึง ความรู้สึกของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ที่มีต่อวิชาชีพครู ในด้านความสำคัญ และคุณประโยชน์ของวิชาชีพครู ทัศนคติของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ ดังนั้น ทัศนคติของบุคคลจึงมีความแตกต่างกันไป บุคคลแต่ละคนจะมีทัศนคติที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่งต่างๆไม่เหมือนกัน

จากงานวิจัยของสังวาลย์คำ สิงห์เพชรชัยปัญญา (2543) พบว่า เจตคติต่ออาชีพครู สามารถทำนายพฤติกรรมการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครูได้ และฐิติพร ลิขิตฐิภา (2547) พบว่า เจตคติต่อวิชาชีพครูเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนิสิตนักศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาคณิตศาสตร์ ดังนั้น ทัศนคติต่อวิชาชีพครู จึงน่าจะเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อ

4. หลักสูตรศิลปศึกษา

4.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้ 1) ภาษาไทย 2) คณิตศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์ 4) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5) สุขศึกษาและพลศึกษา 6) ศิลปะ 7) การงานอาชีพและเทคโนโลยีและ 8) ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ มี

คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

4.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นหรือประกอบพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระ ในศิลปะแขนงต่างๆประกอบด้วยสาระสำคัญทางด้านทัศนศิลป์คือ มีความรู้ ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทัศนธาตุ สร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ โดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้เทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ทัศนศิลป์

1. สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อกันศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
2. เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะจะมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับทัศนธาตุ และหลักการออกแบบในการสื่อความหมาย สามารถใช้ศัพท์ทางทัศนศิลป์ อธิบายจุดประสงค์และเนื้อหาของงานทัศนศิลป์ มีทักษะและเทคนิคในการใช้วัสดุ อุปกรณ์และกระบวนการที่สูงขึ้นในการสร้างงานทัศนศิลป์ วิเคราะห์เนื้อหา และแนวคิด เทคนิควิธีการ การแสดงออกของศิลปินทั้งไทยและสากล ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีต่างๆในการออกแบบสร้างสรรค์งานที่เหมาะสมกับโอกาส สถานที่ รวมทั้งแสดงความคิดเห็น

เกี่ยวกับสภาพสังคมด้วยภาพล้อเลียนหรือการ์ตูน ตลอดจนประเมินและวิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ด้วยหลักทฤษฎีวิจารณ์ศิลปะ

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบงานทัศนศิลป์ในรูปแบบตะวันออกและรูปแบบตะวันตก เข้าใจอิทธิพลของมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาระหว่างประเทศที่มีผลต่อการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ในสังคม (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

4.3 หลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2548 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548) มีวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เพื่อมุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษาและมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพของสาขาวิชานั้นๆ โดยมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบ หมั่นแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี รวมทั้งให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม

โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะและหมวดวิชาเลือกเสรี ดังนี้

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง วิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกลมีความเข้าใจธรรมชาติตนเอง ผู้อื่นและสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปและวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี

2. หมวดวิชาเฉพาะ หมายถึง วิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐานวิชาชีพ และวิชาชีพที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติงานได้ โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมดังนี้

- หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 84 หน่วยกิต

- หลักสูตรปริญญาตรี (5 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 114 หน่วยกิต

- หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า 6 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 144 หน่วยกิต

- หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 42 หน่วยกิต

3. หมวดวิชาเลือกเสรี หมายถึงวิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ตามที่ตนเองถนัดหรือสนใจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาใดๆ ในหลักสูตรระดับปริญญาตรี โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี 5 ปี และไม่น้อยกว่า 6 ปี) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) จะต้องรับผู้สำเร็จระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือเทียบเท่าหรือระดับอนุปริญญา (3 ปี) หรือเทียบเท่าตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของทบวงมหาวิทยาลัยหรือตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เกณฑ์การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา ให้สถาบันอุดมศึกษากำหนดเกณฑ์การวัดผล เกณฑ์ขั้นต่ำของแต่ละรายวิชาและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร โดยต้องเรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และต้องได้แต้มระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.00 จากระบบ 4 แต้มระดับคะแนนหรือเทียบเท่า จึงถือว่าเรียนจบหลักสูตรปริญญาตรี

จากเกณฑ์มาตรฐานโครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรีดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว จะเห็นได้ว่า อุดมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญต่อปัจจุบันและอนาคตของสังคมเป็นอย่างมาก มีหน้าที่สำคัญในการผลิตกำลังคนระดับกลาง และระดับสูง สร้างและพัฒนาองค์ความรู้ ค้นคว้า วิจัย บริการวิชาการแก่สังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม รวมถึงมุ่งพัฒนาความเจริญงอกงามทางสติปัญญาและความคิดเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อพัฒนาประเทศและพัฒนาคนให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม อันเป็นบุคคลที่มีค่าแก่สังคมและประเทศชาติ

การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาระดับหนึ่งซึ่งหลังจากระดับการศึกษาตอนปลาย มีหน้าที่สำคัญในการผลิตคนระดับกลางและระดับสูง สร้างและพัฒนาองค์ความรู้ ค้นคว้า วิจัย บริการวิชาการแก่สังคม รวมถึงมุ่งพัฒนาความเจริญงอกงามทางสติปัญญา และความคิดเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ สร้างคนในระดับวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงเพื่อพัฒนาประเทศ และพัฒนาคนให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม อันเป็นบุคคลที่มีค่าแก่สังคม และประเทศชาติ และเป็นศูนย์รวมของนักวิชาการที่มีความรู้ ความสามารถเป็นจำนวนมาก ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาจะมีความสนใจเฉพาะด้าน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และคุณภาพชีวิต โดยการจัดการเรียนการสอนนั้นเน้นให้

ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เน้นกระบวนการคิด ให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหา เป็นด้วยจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้

4.4 หลักสูตรศิลปศึกษาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยของรัฐประกอบด้วย 5 มหาวิทยาลัย

4.4.1 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจในมโนทัศน์และเนื้อหาสาระของศาสตร์ทางศิลปศึกษา สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมิน และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ และเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย
2. เพื่อให้บัณฑิตมีความตระหนักในคุณค่าของศาสตร์ศิลปศึกษาและการมีคุณธรรม และจริยธรรมอันดี สามารถพัฒนาความคิดด้านคุณค่าให้เป็นระบบ และนำนวัตกรรมไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนและในการดำรงชีวิต

โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต แบ่งเป็น
 - 1.1 ตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัย 24 หน่วยกิต
 - 1.2 กลุ่มพิเศษ 6 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ 130 หน่วยกิต แบ่งเป็น
 - 2.1 วิชาครู 54 หน่วยกิต
 - 2.1.1 รายวิชาบังคับ 52 หน่วยกิต
 - 2.1.2 รายวิชาเลือก 2 หน่วยกิต
 - 2.2 วิชาเอก 76 หน่วยกิต
 - 2.2.1 วิชาเอกเดี่ยว 76 หน่วยกิต แบ่งเป็น
 - 2.2.1.1 รายวิชาบังคับ 56 หน่วยกิต
 - 2.2.1.2 รายวิชาเลือก 20 หน่วยกิต
 - 2.2.2 วิชาเอกคู่ (วิชาเอกละ 38 หน่วยกิต) 76 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี 10 หน่วยกิต

(หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2552 หลักสูตร 5 ปี)

4.4.2 หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มี วัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อสนับสนุนพระราช บัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 และการปฏิรูป
การศึกษา
2. เพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐในการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญา
ตรี หลักสูตร 5 ปี
3. เพื่อสร้างกระบวนการทัศน์ใหม่ในการผลิตครูด้านทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์
ศิลปการแสดง เพื่อเชื่อมต่อการพัฒนาคนและพัฒนาสังคมประเทศชาติ
4. เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการขององค์ความรู้ต่างๆเพื่อวางรากฐาน
ไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
5. เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาของมหาวิทยาลัย

โครงสร้างของหลักสูตร ประกอบด้วย

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 38 หน่วยกิต แบ่งเป็น
 - 1.1 กลุ่มภาษา 10 หน่วยกิต ดังนี้
 - ภาษาไทย 4 หน่วยกิต
 - ภาษาต่างประเทศ 6 หน่วยกิต
 - 1.2 กลุ่มมนุษยศาสตร์ 6 หน่วยกิต
 - 1.3 กลุ่มสังคมศาสตร์ 6 หน่วยกิต
 - 1.4 กลุ่มวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ 6 หน่วยกิต
 - 1.5 กลุ่มพลศึกษา 4 หน่วยกิต
 - 1.6 กลุ่มวิชาเลือก 6 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพครู 19 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเอก 58 หน่วยกิต แบ่งเป็น
 - 3.1 วิชาเอกบังคับ ก 22 หน่วยกิต
 - 3.2 วิชาเอกบังคับ ข 16 หน่วยกิต
 - 3.3 วิชาเอกเลือก 20 หน่วยกิต
 - 3.4 กลุ่มวิชาอื่นๆอีก ดังนี้
 - กลุ่มวิชาทัศนศิลป์ 5 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาออกแบบทัศนศิลป์ 5 หน่วยกิต
 - กลุ่มวิชาศิลปะการแสดง 5 หน่วยกิต

- กลุ่มวิชาดุริยางคศาสตร์ 5 หน่วยกิต
- 4. หมวดวิชาโท 18 หน่วยกิต
- 5. หมวดวิชาเลือกเสรี 9 หน่วยกิต

(คณะศิลปกรรมศาสตร์, 2547)

4.4.3 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตของมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. มีความรู้ความ สามารถทางวิชาชีพครู และสาระของศาสตร์ศิลปศึกษา สามารถปฏิบัติการสอนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ และทำการวิจัยในชั้นเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. มีความสามารถในการเลือกใช้นวัตกรรมการสอนศิลปศึกษาได้อย่างเหมาะสม
3. เป็นผู้นำทางวิชาการ มีวิจรรณญาณและความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
4. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมิติทางสังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำมาปฏิบัติประสานประโยชน์และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข
5. ตระหนักในคุณค่าของการสอนศิลปศึกษา มีความรัก ความศรัทธา จิตวิญญาณของความเป็นครู สร้างตนในกรอบจรรยาวิชาชีพครู มีบุคลิกดีและมีสุนทรียภาพ
6. มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบ เสียสละอุทิศตนเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมและประเทศชาติ
7. เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้

โครงสร้างของหลักสูตร ประกอบด้วย

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต แบ่งเป็น
 - 1.1 กลุ่มวิชาภาษา 12 หน่วยกิต
 - 1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 5 หน่วยกิต
 - 1.3 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ 6 หน่วยกิต
 - 1.4 กลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป 7 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ 134 หน่วยกิต
3. กลุ่มวิชาชีพครู 50 หน่วยกิต แบ่งเป็น
 - 3.1 กลุ่มสาระวิชาชีพครู 33 หน่วยกิต
 - 3.2 กลุ่มประสบการณ์วิชาชีพครู 17 หน่วยกิต

4. กลุ่มวิชาเอก 84 หน่วยกิต แบ่งเป็น
 - 4.1 กลุ่มสาระวิชาเอก 54 หน่วยกิต
 - 4.2 กลุ่มกระบวนการเรียนรู้วิชาเอก 30 หน่วยกิต
5. หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต

(คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2547)

4.4.4 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อผลิตบัณฑิตทางการศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา ออกไปพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการสอนศิลปศึกษาในสถาบันการศึกษาทั้งในภาครัฐและเอกชน
2. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถทางด้านศิลปะออกไปปฏิบัติงานในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน
3. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีจรรยาบรรณในวิชาชีพครูและเป็นแบบอย่างที่ดี
4. เพื่อเป็นพื้นฐานและส่งเสริมการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจในด้านศิลปะ เพื่อพัฒนาค่านิยมและการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมภาคใต้อันเป็นมรดกอันมีค่าของชาติ

โครงสร้างของหลักสูตร ประกอบด้วย

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 32 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ 134 หน่วยกิต แบ่งเป็น
 - 2.1 หมวดวิชาแกนหรือพื้นฐานวิชาชีพ 50 หน่วยกิต
 - 2.2 หมวดวิชาเอก 60 หน่วยกิต
 - 2.3 หมวดวิชาโท 24 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต

(คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2547)

4.4.5 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. สามารถนำความรู้ทั้งศาสตร์และศิลป์ไปจัดการเรียนรู้จัดสร้างเงื่อนไขบริบทเพื่อสร้างสรรค์งานทางศิลปะและวัฒนธรรมให้เกิดกับผู้เรียน
2. มีองค์ความรู้ในด้านศิลปะแขนงต่างๆ โดยเน้นทัศนศิลป์เป็นแกนกลางทั้งท้องถิ่นไทยและสากลและสามารถบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. มีทักษะในด้านศิลปะและสามารถสร้างผู้เรียนในการแสดงออก ชื่นชมและวิเคราะห์วิจารณ์งานศิลปะได้
4. สามารถบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นการเรียนรู้ด้านศิลปะของผู้เรียนได้
5. มีความรู้และความสามารถที่จะนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือในการแสดงออกทางศิลปะของผู้เรียนและเป็นสื่อในการเรียนรู้ได้

โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 32 หน่วยกิต แบ่งเป็น
 - 1.1 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ 6 หน่วยกิต
 - 1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ 5 หน่วยกิต
 - 1.3 กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร 15 หน่วยกิต
 - 1.4 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ 6 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 137 หน่วยกิต แบ่งเป็น
 - 2.1 วิชาแกน ไม่น้อยกว่า 50 หน่วยกิต
 - 2.1.1 วิชาบังคับ 47 หน่วยกิต
 - 2.1.2 วิชาบังคับเลือก ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต
 - 2.2 วิชาเอก ไม่น้อยกว่า 63 หน่วยกิต แบ่งเป็น
 - 2.2.1 วิชาทางการศึกษา 14 หน่วยกิต
 - 2.2.2 วิชาทางด้านเนื้อหา ไม่น้อยกว่า 49 หน่วยกิต แบ่งเป็น
 - 2.2.2.1 วิชาบังคับ 36 หน่วยกิต
 - 2.2.2.2 วิชาบังคับเลือก ไม่น้อยกว่า 13 หน่วยกิต
 - 2.3 วิชาโท ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

(หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2549)

ตารางที่ 2 แสดงกลุ่มวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต
ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ทั้ง 5 แห่ง

ที่	สถาบัน	หน่วยกิต รวม	กลุ่ม วิชาศึกษาทั่วไป	กลุ่ม วิชาชีพครู	กลุ่ม วิชาเอก	กลุ่ม วิชาโท	กลุ่มวิชา เลือกเสรี
1	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	170	30	54	76	-	10
2	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	142	38	19	58	18	9
3	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	170	30	50	84	-	6
4	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	172	32	50	60	24	6
5	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	177	32	50	63	24	6

จากตาราง กลุ่มวิชาที่สาขาวิชาศิลปศึกษาเปิดสอนมากที่สุด คือ กลุ่มวิชาเอก โดยมีมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนกลุ่มวิชาเอกมากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 84 หน่วยกิต รองลงมาคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 76 หน่วยกิต และน้อยที่สุดคือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 58 หน่วยกิต

4.5 หลักสูตรศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในมหาวิทยาลัยต่างประเทศ ดังนี้

4.5.1 หลักสูตรมาตรฐานศิลปศึกษา (Standards for Art Teacher Preparation Programs) ระดับปริญญาตรีของสมาคมศิลปศึกษาแห่งชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกา (National Art Education Association, 1976)

1. เนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการสอนวิชาเฉพาะทางด้านศิลปศึกษา ประกอบด้วย
 - 1.1 กลุ่มวิชาปฏิบัติการทางด้านศิลปะขั้นพื้นฐาน เช่น การวาดภาพ ภาพพิมพ์ ประติมากรรม การออกแบบ งานร่าง เป็นต้น กำหนดให้เรียนประมาณ 21-30 หน่วยกิต
 - 1.2 กลุ่มวิชาความรู้ความเข้าใจทางด้านศิลปะ เช่น ประวัติศาสตร์ศิลป์ ศิลปวิจารณ์ ปรัชญาศิลปะ สุนทรียศาสตร์ เป็นต้น กำหนดให้เรียนประมาณ 12-15 หน่วยกิต
 - 1.3 กลุ่มวิชาศิลปะขั้นสูง โดยผู้เรียนสามารถเลือกเรียนทางด้านสาขาใดสาขาหนึ่งหรือมากกว่าตามความสนใจของผู้เรียน กำหนดให้เรียนประมาณ 6-9 หน่วยกิต
2. รายวิชาที่มีเนื้อหาวิชาเสริมความรู้ความเข้าใจ เนื้อหาวิชาทางด้านศิลปะและสาขาที่เกี่ยวข้องที่จำเป็นต่อการนำไปใช้สอน ประกอบด้วย
 - 2.1 กลุ่มวิชาที่ให้ความรู้และความซาบซึ้งในศิลปะสาขาที่เกี่ยวข้อง เช่น ดนตรี วรรณคดี ละคร เป็นต้น

2.2 กลุ่มวิชาเกี่ยวกับความรู้ทางด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ เช่น ความรู้เรื่องแสง องค์ประกอบทางเคมีของสี วัสดุฝีมืองาน การรักษาความปลอดภัยจากการใช้วัสดุ อุปกรณ์ที่มีอันตราย เป็นต้น

2.3 กลุ่มวิชาทางด้านจิตวิทยาของศิลปะ ได้แก่ ทฤษฎีต่างๆ

2.4 กลุ่มวิชาความรู้เกี่ยวกับศิลปะที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและการประกอบอาชีพ

2.5 กลุ่มวิชาความรู้ด้านประวัติและปรัชญาศิลปะศึกษากำหนดให้เรียน ประมาณ 12-15 หน่วยกิต

3. เนื้อหาวิชาทางพฤติกรรมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ประกอบด้วย

3.1 วิชาทางด้านสังคมวิทยา

3.2 จิตวิทยา

3.3 มานุษยวิทยา

3.4 ธรรมชาติวิทยาและปรัชญาการศึกษาทั่วไป

3.5 หลักสูตรการศึกษาทั่วไป กำหนดให้เรียนอย่างน้อย 9 หน่วยกิต

4. เนื้อหารายวิชาเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนการสอน และประสบการณ์ในการฝึกสอน โดยมีเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับ

4.1 การวิเคราะห์และตรวจสอบทฤษฎีทางศิลปะ และการประเมินผลจากการนำทฤษฎีไปปฏิบัติ

4.2 การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ที่ได้รับการออกแบบมาเพื่อพัฒนาความรู้ด้านทฤษฎีในการเรียนการสอนและการนำไปใช้

4.3 การประเมินผลความสามารถและพัฒนาการของผู้เรียนด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม ความคิด สร้างสรรค์และด้านความงาม

4.4 การสังเกตการเรียนการสอนศิลปะในชั้นเรียน

4.5 การวางแผนระยะสั้นและระยะยาวสำหรับประสบการณ์การเรียนศิลปะ การประเมินที่ได้รับ

4.6 ประสบการณ์ในการวางแผนและพัฒนากิจกรรม บทเรียน หลักสูตรและโปรแกรม

4.7 โอกาสในการวางแผนและการนำประสบการณ์ในการประเมินความงามของศิลปะมาใช้ในการดำเนินชีวิตและหลักสูตรในโรงเรียน

4.8 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านศิลปะเพื่อการอาชีพ

4.9 การถ่ายทอดความรู้และสื่อความหมาย

4.10 การบริหารและการจัดการวัสดุอุปกรณ์ สถานที่และเครื่องมือต่างๆ

5. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ผู้เรียนควรมีประสบการณ์การสอนทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา ทั้งในฐานะผู้ช่วยสอนหรือสอนเองโดยตรง ซึ่งมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 นิสิตฝึกสอนสามารถควบคุมชั้นเรียนได้

5.2 ต้องเป็นผู้มีบุคลิกภาพของความเป็นครู

5.3 ควรได้รับการดูแลแนะนำจากอาจารย์นิเทศก์ที่มีประสบการณ์การสอนวิชาศิลปะ

5.4 สถาบันควรมีความพร้อมในด้านบุคลากร เวลาและงบประมาณ เพื่อให้ อาจารย์นิเทศก์นักศึกษาฝึกสอนอย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง

5.5 บุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องเห็นความสำคัญ และยินดีให้ความร่วมมือกับสถาบันในการที่นักศึกษาออกไปฝึกสอน

5.6 อาจารย์นิเทศก์หรือผู้ดูแลการฝึกสอนของนิสิต ควรมีประสบการณ์การสอนอย่างน้อย 2 ปี

5.7 การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ควรประเมินจากกระบวนการเรียนการสอน และสภาพการสอนควบคู่กับการประเมินความก้าวหน้าของนิสิต

4.5.2 มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียสเตต (California University)

ภาควิชาศิลปะและประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียสเตตมีจุดประสงค์ เพื่อพัฒนาการแสดงออกของนักเรียน ทักษะการวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้ทางด้าน ความสวยงามและตระหนักถึงมรดกทางศิลปะตะวันตกและไม่ใช่ตะวันตก หลักสูตรนี้สามารถนำไปสู่การประกอบอาชีพด้านศิลปะ ไม่ว่าจะเป็นศิลปินอิสระ นักออกแบบ ผู้จัดการแกลอรี นักประวัติศาสตร์ศิลปะ ครูศิลปะและอาชีพอื่น ๆ ที่ต้องการจินตนาการ

โครงสร้างหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา

หน่วยกิตตลอดหลักสูตร	114	หน่วยกิต
1. วิชาศึกษาทั่วไป	48	หน่วยกิต
2. วิชาด้านวัฒนธรรม	6	หน่วยกิต
3. ประวัติศาสตร์อเมริกา รัฐธรรมนูญ	6	หน่วยกิต
4. วิชาบังคับ	54	หน่วยกิต
4.1 วิชาแกน	12	หน่วยกิต
4.2 วิชาเอก	42	หน่วยกิต
4.2.1 วิชาเอกบังคับ	18	หน่วยกิต

4.2.1 วิชาเอก	24	หน่วยกิต
- สตูดิโออาร์ต	9	หน่วยกิต
- ประวัติศาสตร์ศิลป์	6	หน่วยกิต
- Professional Orientation	9	หน่วยกิต

วิชาแกน 12 หน่วยกิตประกอบด้วย วิชาการสำรวจประวัติศาสตร์ศิลป์ 1 จำนวน 3 หน่วยกิต การสำรวจประวัติศาสตร์ศิลป์ 2 จำนวน 3 หน่วยกิต วาดเส้นเบื้องต้นจำนวน 3 หน่วยกิต และทฤษฎีสีจำนวน 3 หน่วยกิต วิชาเอก 42 หน่วยกิต ประกอบด้วยกลุ่มวิชาสตูดิโออาร์ตจำนวน 9 หน่วยกิต โดยเลือกเรียนจาก กลุ่มวิชาเซรามิก กลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์ทางศิลปะ กลุ่มวิชาวาดเส้น กลุ่มวิชาออกแบบงานกระดาษ กลุ่มวิชาจิตรกรรม กลุ่มวิชาภาพพิมพ์ กลุ่มวิชาประติมากรรม กลุ่มวิชาผลิตภัณฑ์ไฟเบอร์ (California State University, 1997)

4.5.3 มหาวิทยาลัยแมริวิลล์ (Maryvill University of Saint Louis)

หลักสูตรศิลปศึกษาของคณะศิลปและการออกแบบ และคณะศึกษาศาสตร์ ร่วมมือกันเสนอหลักสูตรศิลปศึกษา (ประกาศนียบัตร K-12) สำหรับนักเรียนที่ต้องการประกอบวิชาชีพครูศิลปะ หลักสูตรการเรียนประกอบด้วย สตูดิโออาร์ตและประวัติศาสตร์ศิลปะเพื่อพัฒนาศักยภาพทางศิลปะด้วยการศึกษา จิตวิทยา และการฝึกงานเพื่อการเตรียมความพร้อมทางวิชาชีพให้แก่ครู

จุดประสงค์เบื้องต้นของหลักสูตรนี้คือ การพัฒนามุมมองของครูศิลปะเพื่อให้มีความกระตือรือร้น รู้จักการวิเคราะห์และมีความยืดหยุ่น ผู้ที่คาดว่าจะน่าจะมีประสิทธิผลการเรียนการสอนในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน

นักศึกษาสามารถเข้าเรียนหลักสูตรนี้ 2 แบบ การสมัครเข้าเรียนในสาขาศิลปะและการออกแบบ จะต้องมี การนำเสนอผลงาน นักเรียนปี 2 จะต้องสมัครเข้าเรียนในคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อแยกไปยังการเรียนวิชาชีพครู นักศึกษาต้องผ่านการปรึกษาและรับรองจากคณบดีของคณะศึกษาศาสตร์ก่อนจึงจะสามารถเรียนรู้หลักสูตรทางการศึกษาได้ วิชาเอกศิลปศึกษาจะมีอาจารย์ที่ปรึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์และอาจารย์ที่ปรึกษาทางศิลปะศาสตร์ในการเรียนด้วย

โครงสร้างหลักสูตรวิชาเอกศิลปศึกษา มีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 132 หน่วยกิต ประกอบด้วย ประวัติศาสตร์ศิลปะ สตูดิโอและสัมมนา 51 หน่วยกิต รายวิชาชีพครู 39 หน่วยกิต วิชาแกนทางศิลปศาสตร์ 42 หน่วยกิต สำหรับหลักสูตร 4 ปี

รายวิชาที่ต้องเรียนมีดังนี้คือ

การออกแบบ 1	3	หน่วยกิต
การวาดเส้น 1	3	หน่วยกิต
การออกแบบ 2	3	หน่วยกิต
การวาดเส้น 2	3	หน่วยกิต
การปั้นและแกะสลัก	3	หน่วยกิต
เซรามิคเบื้องต้น	3	หน่วยกิต
จิตรกรรมเบื้องต้น	3	หน่วยกิต
การถ่ายภาพเบื้องต้น	3	หน่วยกิต
ประติมากรรมเบื้องต้น	3	หน่วยกิต
จิตรกรรม 1	3	หน่วยกิต
ไฟเบอร์อาร์ต	3	หน่วยกิต
การออกแบบกราฟิกเบื้องต้น	3	หน่วยกิต
World Arts and Ideas I	3	หน่วยกิต
World Arts and Ideas II	3	หน่วยกิต
ศิลปะสมัยใหม่	3	หน่วยกิต
สัมมนาทางศิลปศึกษา	3	หน่วยกิต
ทฤษฎีและการวิจารณ์ทางศิลปะ	3	หน่วยกิต
การฝึกประสบการณ์ในการสอน	4	หน่วยกิต
โรงเรียนและสังคม	3	หน่วยกิต
หลักการปฏิบัติงาน (Practicum)	2	หน่วยกิต
การพัฒนาตลอดชีวิต (Life-span) 1	3	หน่วยกิต
การพัฒนาตลอดชีวิต (Life-span) 2	3	หน่วยกิต
กระบวนการเรียนรู้	3	หน่วยกิต
กระบวนการเรียนรู้การปฏิบัติงาน	2	หน่วยกิต
การสอนศิลปะ : K-12	3	หน่วยกิต
Ed. And Psych. Of Excep.Child	3	หน่วยกิต
Tchng.Read.in Content Area	3	หน่วยกิต
การฝึกงานในเดือนกันยายน	0	หน่วยกิต
การฝึกการสอน : K-12	10	หน่วยกิต

(Maryvill University of Saint Louis, 1996)

4.6 หลักสูตรตามหลักเกณฑ์ของ DBAE

พหุศิลป์ศึกษาเชิงแบบแผน (DBAE : Discipline Based Arts Education) คือ ทฤษฎีการสอนศิลปศึกษาที่ครอบคลุมสาระความรู้พื้นฐานทางศิลปศึกษา 4 แกนความรู้ด้วยกัน คือ

1. **แกนความรู้ด้านสุนทรียศาสตร์ (Art Aesthetic)** เป็นแกนที่สะท้อนให้เห็นผลของประสบการณ์ทางสุนทรียศาสตร์ ซึ่งช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจเห็นคุณค่าของความงามทั้งในธรรมชาติ และในศิลปะสามารถรับรู้เกี่ยวกับความงามในสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความพึงพอใจในความงามอันเป็นรากฐานของศิลปะ ซึ่งการสอนให้นักเรียนเกิดความรับรู้ศิลปะจากประสาทสัมผัสต่างๆโดยฝึกทักษะจากการปฏิบัติจริง

สุนทรียศาสตร์ มาจากภาษาสันสกฤตว่า “สุนทรียะ” แปลว่า “งาม” และศาสตร์ แปลว่า “วิชา” รวมความแล้วสุนทรียศาสตร์จึงแปลว่า “วิชาที่ว่าด้วยสิ่งสวยงาม”

สุนทรียศาสตร์ (Aesthetic) หมายถึง วิชาการสาขาหนึ่งของปรัชญาที่เกี่ยวข้องกับความงามหรือศิลปะ (Philosophy of the beautiful or art)

Aesthetics ซึ่งมาจากคำภาษากรีกว่า Perception แปลว่า การรับรู้ด้วยสัมผัส Aesthetics ที่แปลว่า การรับรู้ด้วยสัมผัสก็คือการรับรู้ที่ได้จากประสาทสัมผัสทางตา และหู ส่วนสัมผัสจากลิ้นและจมูกนั้นจะเป็นความรู้สึกทางกาย แต่การรับรู้จากสายตาและจมูกจะเป็นการสัมผัสที่เกี่ยวข้องโดยตรงจากทางสมอง จะเห็นได้ว่าขอบเขตของการศึกษาสุนทรียศาสตร์ ยังรวมทั้งการศึกษาทั่วไปการศึกษาทางทฤษฎีของศิลปะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกัน เช่น ปรัชญาศิลปะ ศิลปวิจารณ์ จิตวิทยาและสังคมวิทยาของศิลปะ (Stephen, 1992)

Tatarkiewicz (1970) นักปรัชญาศิลปะชาวโปแลนด์ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความหมายของสุนทรียศาสตร์ไว้ว่า เป็นศาสตร์ที่มีความหมายรวมอยู่ในเรื่องของความงามและการรับรู้

สันติ คุณประเสริฐ (2535) กล่าวว่าสุนทรียศาสตร์ เป็นกรพยายามค้นหาหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานในเรื่องของความงาม ปัญหาที่สุนทรียศาสตร์ต้องค้นหาคำตอบก็คือ อะไรคือความงาม ความงามเกิดขึ้นได้อย่างไร เนื้อหาของสุนทรียศาสตร์นั้นว่าด้วยความคิดรวบยอดเรื่องความงามหน้าที่ของนักสุนทรียศาสตร์ก็คือ ค้นหาความหมายของความงามนั่นเอง

Clive Bell (1913) กล่าวว่าความงามมีอยู่ในธรรมชาติ คนไม่ได้สร้างความงาม ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกมี Significant form ศิลปะมองสิ่งต่างๆ รอบตัวเขาเท่ากับคนทั่วไป มองงานศิลปะไม่ได้เป็นไปเพื่อสังคม ความรู้สึกหรือเพื่อชีวิต แต่ศิลปะเพื่อศิลปะ ไม่มีสิ่งอื่นมาเกี่ยวข้อง

จากนทานทัศนะนี้จะเห็นได้ว่า สุนทรียศาสตร์ไม่ใช่การศึกษาเฉพาะตัวความงามเท่านั้น เพราะไม่สามารถตัดสินความงามมาตรฐานให้แน่นอนได้และความงามก็ไม่ใช่สิ่งที่มีอยู่ในศิลปะเท่านั้น ศิลปะจึงไม่ใช่สิ่งที่จะต้องเกี่ยวเนื่องกับความงามเสมอไป ฉะนั้น สุนทรียศาสตร์ควร

จะมีเนื้อหาที่รวมไปถึงปัญหาในการตีความและแนวคิดในเรื่องความงาม แทนที่จะค้นหาเฉพาะตัวความงามเท่านั้น นอกจากนี้สุนทรียศาสตร์ควรจะขยายการศึกษาออกไปในเรื่องที่เกี่ยวกับกฎเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ที่จะนำมาใช้ตัดสินความงามและค้นหาวิถีทางที่จะนำความรู้ในเรื่องความงามมาใช้ค้นหาสัจธรรม ด้วยวิธีการเช่นนี้จะทำให้วงการสุนทรียศาสตร์ขยายผลกว้างไกลออกไป ทำให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการมากขึ้น สรุปได้ว่า สุนทรียศาสตร์ศาสตร์เป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกรับรู้ทางด้านความงาม และเป็นวิชาที่ส่งเสริมให้แสวงหาหลักเกณฑ์ของความงาม ไม่ว่าจะเป็นความงามของธรรมชาติและศิลปะ การพิจารณาคคุณค่าของงานศิลปะแขนงต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นงานวิจิตรศิลป์หรือศิลปะประยุกต์ การศึกษาเกี่ยวกับความงามนี้ ก็เพื่อจะนำมาพัฒนารสนิยมทางศิลปะและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. แขนงความรู้ด้านศิลปวิจารณ์ (Art Criticism) เป็นแขนงที่ให้ความสำคัญต่อการรับรู้ การบรรยาย การวิเคราะห์และการตีความ ในการประเมินผลงานศิลปะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนการวิจารณ์ หรือศึกษาบทวิจารณ์ของนักวิจารณ์ เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนเป็นผู้มีความรอบรู้ละเอียดละออมีความเป็นประชาธิปไตย กล้าคิดกล้าแสดงออกอย่างมีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองและปรับปรุงผลงาน

อารี สุทธิพันธุ์ (2535) ได้กล่าวถึง ความหมายของการวิจารณ์ไว้ว่า หมายถึง การแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดตามความรู้ความเข้าใจ จากประสบการณ์ของผู้วิจารณ์ ประกอบกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ปรับปรุงผลงานศิลปะนั้นๆ ในทางดีหรือหนักไปทางบวก

สมโภชน์ ทองแดง (2536) กล่าวถึง การวิจารณ์ศิลปะไว้ว่า เป็นการแสดงทัศนคติ ความรู้ ความเข้าใจ เป็นการพิจารณาถึงรายละเอียดและส่วนประกอบของศิลปะด้วยการวิเคราะห์ แยะแยะ เป็นการสร้างความเข้าใจในคุณค่าของงานศิลปะด้วยการมองควบคู่กับการคิด เพื่อความรู้ความเข้าใจ ทั้งผู้วิจารณ์ ผู้ถูกวิจารณ์และผู้รับฟังคำวิจารณ์

สุชาติ เกาทอง (2537) กล่าวว่า ศิลปวิจารณ์คือ การแสดงออกของความคิดของนักวิจารณ์ในรูปแบบของการพูด บรรยาย อธิบายหรือเขียนเป็นภาษาหนังสือที่ให้คุณค่าทั่วไปได้รับรู้หรือได้เข้าใจในงานศิลปะนั้นๆ ประการหนึ่งและอีกประการหนึ่ง เป็นการพูดการเขียนของนักวิจารณ์เพื่อที่จะตัดสินคุณค่าในงานศิลปะ

ทวีเกียรติ ไชยงยศ (2538) ได้กล่าวถึงความหมายของศิลปวิจารณ์ว่า หมายถึง การแสดงความคิดเห็นต่อผลงานศิลปะอย่างมีหลักการ ใช้องค์ความรู้ประกอบศิลปะเป็นฐาน เพื่อค้นหาค่าทางสุนทรียภาพในผลงานศิลปะนั้นๆ ศิลปวิจารณ์มีอยู่หลายระดับตั้งแต่ระดับห้องเรียนจนถึงระดับอาชีพ

Anderson (1990) ได้อธิบายว่า ศิลปวิจารณ์คือ การพูดหรือการเขียนที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ ซึ่งต่างไปจากการสืบสวนทางความงาม แม้ว่าข้อมูลส่วนหนึ่งจะได้รับการสนับสนุนมาจากทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ก็ตาม แต่โดยความมุ่งหมายแล้วก็เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและความชื่นชมที่มีต่อคุณค่าของงานศิลปะ โดยใช้ทฤษฎีทางสุนทรียศาสตร์เป็นรากฐานในการอธิบายความหมายและนัยสำคัญของงานศิลปะ

Mittler (1994) กล่าวว่า ศิลปวิจารณ์เป็นการมองดูและการพูดถึงศิลปะอย่างมีระเบียบแบบแผนอันจะเป็นแนวทางที่ช่วยสนับสนุนต่อการค้นหาข้อมูลต่างๆที่ปรากฏภายในผลงานศิลปะ

สรุปได้ว่า ศิลปวิจารณ์ หมายถึงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานศิลปะ ด้วยการบรรยายหรือคำพูดในการอธิบายอย่างมีระเบียบแบบแผนเป็นขั้นตอน โดยใช้หลักการทางศิลปะ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและซาบซึ้งในคุณค่าของงานศิลปะ

จุดมุ่งหมายของศิลปวิจารณ์ ศิลปวิจารณ์เป็นการแสดงความคิดเห็น ตีชมในเรื่องของศิลปะโดยเฉพาะซึ่งเกี่ยวข้องกับสุนทรียศาสตร์ นักวิจารณ์ศิลปะจึงจำเป็นต้องมีความรู้ในกฎเกณฑ์ ทฤษฎีของความงามในรูปแบบและเนื้อหาต่างๆ นอกจากนี้ยังต้องสามารถอ่านและเข้าใจในความคิดสร้างสรรค์ของศิลปินเข้าใจกรรมวิธีในการสร้างงานศิลปะและยังต้องมีความรู้ทางด้านจิตวิทยา ปรัชญา สังคมและประวัติศาสตร์ศิลป์ การวิจารณ์ที่ดีและถูกต้องนั้นมิใช่ทำได้ง่ายนัก ผู้วิจารณ์จำเป็นต้องมีข้อมูลในเรื่องที่ตนวิจารณ์ ทั้งจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ จะต้องแสดงความคิดเห็นอย่างละเอียดรอบคอบและมีเหตุผล ข้อสำคัญของกาวิจารณ์คือ ข้อวินิจฉัยหรือคำตัดสินจะต้องสมเหตุสมผล ตรงกับความเป็นจริง มิฉะนั้น การประเมินคุณค่าจะผิดพลาดได้ เพราะเคยมีปัญหาอยู่เสมอที่ผู้วิจารณ์มีความรู้และประสบการณ์ไม่พอเพียงไปให้การวิเคราะห์ตีความผลงานไปในลักษณะตรงกันข้ามโดยขาดความรอบคอบ

3. แกนความรู้ด้านประวัติศาสตร์ศิลป์ (Art History) เป็นแกนที่ถ่ายทอดถึงความเป็นมาของศิลปะและศิลปินที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ความเป็นมาและประวัติการสร้างงานศิลปะ ตลอดจนความสัมพันธ์จากอดีตถึงปัจจุบันเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาและสร้างผลงานศิลปะของนักเรียนเอง ช่วยให้นักเรียนมีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น อีกทั้งยังซาบซึ้งถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมของชาติตนและยอมรับซาบซึ้งในความงามของศิลปวัฒนธรรมของผู้อื่น

ประวัติศาสตร์ หมายถึง เรื่องราวที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์และความเปลี่ยนแปลงของสังคมมนุษย์ในอดีต ซึ่งได้สอบสวนค้นคว้าและได้บันทึกไว้อย่างเป็นระเบียบโดยจัดระบบข้อเท็จจริงให้สัมพันธ์กับมิติเวลา สถานที่ บุคคล และเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในลักษณะที่สามารถอธิบายให้เข้าใจได้ ขอบเขตของประวัติศาสตร์นั้นกว้างขวาง วิชานี้จึงมีการแบ่งแยก

ออกเป็นหลายสาขาตามลักษณะของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น ประวัติศาสตร์การศึกษา ประวัติศาสตร์การดนตรี และประวัติศาสตร์ศิลป์ เป็นต้น (สุภาภรณ์ อุณเมตตาคิจิต, 2541)

ประโยชน์ของการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์

1. ทำให้รู้และเข้าใจประวัติความเป็นมาของศิลปกรรม ตลอดจนวิธีการสร้างสรรค์งานศิลปกรรมของมนุษยชาติในสมัยต่างๆ อย่างถูกต้อง
2. ทำให้เข้าใจความเชื่อถือของสังคมที่มีอิทธิพลต่อศิลปกรรม
3. ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของมนุษยชาติ เพื่อจะได้เก็บและรักษา ตลอดจนการอนุรักษ์ ซึ่งนำไปสู่การศึกษาที่มาของมนุษยชาติ
4. ทำให้เกิดการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมที่ดงามไว้เป็นแบบอย่างของมนุษยชาติ
5. ทำให้รู้ลักษณะเด่นและข้อบกพร่องในการประกอบงานศิลปกรรม เพื่อจะได้นำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมถูกต้องกับสภาพสังคม (วนิดา ขำเขียว, 2543)

4. แขนงความรู้ด้านศิลปะปฏิบัติ (Art Production) เป็นแขนงที่สนับสนุนให้นักเรียนสร้างผลงานศิลปะ ทำให้เกิดประสบการณ์โดยตรง ช่วยให้ได้ฝึกทักษะด้วยตนเองทั้งในด้านการตัดสินใจและการใช้ความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและปัญหาเกี่ยวกับคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์โดยสัมพันธ์กับการจัดองค์ประกอบศิลป์

การเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ เป็นวิชาการที่เน้นเรื่องของทักษะ ความสามารถพื้นฐาน ความถนัด หรือพื้นฐานที่ติดมากับตัว เรียกว่า พรสวรรค์ จึงเปรียบเสมือนวิชาที่ต้องอาศัยความถนัด ความสามารถที่มีอยู่ในตัวและใช้วิธีสอนดึงสิ่งเหล่านั้นออกมาให้ผู้เรียนทราบในความสามารถของตน เสริมหาประสบการณ์ และโอกาสแสดงออกได้มากยิ่งขึ้นต่อไป (สุลักษณ์ ศรีบุรี, 2530)

ทัศนศิลป์ (Visual Art) เป็นศิลปะแขนงหนึ่ง งานวิจิตรศิลป์เป็นผลงานศิลปะที่สนองประสาทสัมผัสทางตา จำแนกออกเป็นแขนงต่างๆ คือ จิตรกรรม (Painting) ได้แก่ ผลงานทางการขีดเขียนด้วยสีต่างๆ มีลักษณะเป็น 2 มิติ คือ กว้าง ยาว สามารถให้ความรู้สึกแบบ 3 มิติได้นั้นขึ้นอยู่กับความรู้สึกของผู้ดู ประติมากรรม (Sculpture) มีความเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ รูปทรงที่มองเห็น (Visual Form) มีลักษณะเป็น 3 มิติ คือ มีความกว้าง ความยาว ความหนาหรือสูง สถาปัตยกรรม (Architecture) เป็นทัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบสิ่งก่อสร้างและการสร้างทุกชนิด เพื่อประโยชน์ของมนุษย์ และภาพพิมพ์ เป็นทัศนศิลป์ที่เกิดจากกระบวนการพิมพ์แบบต่างๆดังกล่าว มุ่งเน้นให้เกิดความงามอันเป็นผลที่เกิดจากการใช้เส้นมิใช่ผลที่เกิดจากการใช้สี โสตศิลป์ (Auditory Art) เป็นงานศิลปะที่สนองประสาทสัมผัสทางหู เช่น การร้องเพลง ดนตรี ศิลปะผสม

(Mixed Media Art) เป็นงานศิลปะที่สามารถสนองประสาทสัมผัสได้ทั้งทางตาและหู เช่น การแสดง นาฏศิลป์ ลิเก รำฟ้อน ประเภทต่างๆ และภาพยนตร์ เป็นต้น

ปรววรรณ ดวงรัตน์ (2541) กล่าวถึงความสำคัญและความหมายของทัศนศิลป์ (Visual Art) ไว้ว่า ทัศนศิลป์เป็นวิถีทางไปสู่การสื่อสารการแสดงออก การสร้างความเฉียบไวในการรับรู้ การตระหนักในสุนทรียภาพเกิดความรู้ความเข้าใจการสร้างสรรค์ การพัฒนาทักษะและการสร้างดุลยภาพของชีวิตและการศึกษา

Clark, Day และ Greer (1987) กล่าวถึงคุณสมบัติสำคัญ 10 ประการของหลักสูตร และการสอบแบบ DBAE รวมทั้งการนำไปใช้ โดยแยกคุณสมบัติออกเป็นแต่ละประเด็น โดยสรุปไว้ ดังนี้คือ

1. DBAE มีเป้าหมายคือ ให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความสามารถในการเข้าใจซาบซึ้ง และเห็นคุณค่าของศิลปะ
2. ศิลปศึกษาอยู่ในส่วนหนึ่งของหลักสูตรที่เป็นส่วนของการศึกษาทั่วไป และเป็นพื้นฐานของวิชาเฉพาะที่ผู้เรียนจะสามารถศึกษาต่อได้ในระดับสูงขึ้นไปในอนาคต
3. เนื้อหาของการสอนคือ แกน 4 แกน ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับธรรมชาติของศิลปะทั้ง 4 แกน การประเมินคุณค่าและการตัดสินใจของศิลปะทั้ง 4 แกน ประเด็นที่ศิลปะทั้ง 4 แกน ถูกสร้างขึ้นมา กระบวนการและวิธีการในการปฏิบัติงานศิลปะทั้ง 4 แกน
4. เนื้อหามีขอบข่ายที่กว้างขวางจากทัศนศิลป์ ซึ่งรวมเอาทั้งศิลปะพื้นบ้าน ศิลปะประยุกต์ วิจิตรศิลป์จากวัฒนธรรมตะวันตกและจากวัฒนธรรมอื่นตั้งแต่อดีตจนถึงยุคร่วมสมัยเข้าไว้ด้วยกัน
5. หลักสูตรที่ใช้สอนทุกระดับชั้นสร้างขึ้นมาอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอน มีความกระจ่างชัดเจน
6. ผลงานศิลปะเป็นศูนย์กลางในระบบของหลักสูตร และใช้ร่วมกันระหว่างสาระความรู้ทั้ง 4 แกน
7. ในหลักสูตรคำนึงถึงสัดส่วนที่เท่าเทียมกันของสาระทั้ง 4 แกน
8. ในระบบหลักสูตรมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา โดยคำนึงความเหมาะสมด้านพัฒนาการและวัยของผู้เรียนเป็นสำคัญ
9. การนำไปใช้อย่างเต็มรูปแบบนั้นทำได้อย่างเป็นระบบ มีแผนการสอนศิลปะที่มีเนื้อหากว้างขวาง สามารถนำไปสอนได้หลายเขตการศึกษา มีผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะให้คำแนะนำ มีการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารและมีสื่อการสอนที่ถูกต้องเหมาะสม
10. มีหลักเกณฑ์การประเมินผลการเรียนและประเมินผลหลักสูตรที่เป็นขั้นตอน มีความเหมาะสม

5. การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

5.1 ระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาระดับอุดมศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

การรับ/คัดเลือกบุคคลเข้าศึกษามีความสำคัญต่อผู้สมัครทุกคน เนื่องจากการได้รับการศึกษาระดับอุดมศึกษาส่งผลต่ออนาคตของผู้ที่มีโอกาสเข้ารับการศึกษาร่วมกับจำนวนผู้ต้องการศึกษาต่อมีเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะความต้องการเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาประเภทจำกัดรับ จึงทำให้เกิดการแข่งขันสูง อย่างไรก็ตามในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งคือ นิสิตนักศึกษา การคัดเลือกนิสิตนักศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับคุณภาพการศึกษา หากสามารถคัดเลือกบุคคลที่ดี มีความรู้ ความสามารถ และสติปัญญาดีเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาตามกระบวนการจัดการศึกษาก็จะได้ผลดี มีคุณภาพ ในการคัดเลือกนั้นจะต้องกำหนดเป้าหมายของแต่ละหลักสูตรให้ชัดเจน รวมทั้งการกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ทั้งระดับสติปัญญา ความรู้ที่ต้องเป็นพื้นฐาน ความถนัด เจตคติ บุคลิกภาพและสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้สามารถรับการศึกษาได้สำเร็จลุล่วง เป็นบัณฑิตที่ดี ทำงานได้หลังจบการศึกษา รวมทั้งสร้างคามยุติธรรมสำหรับผู้ที่มีคุณสมบัติถูกต้อง โดยที่ผู้ประสงค์จะเข้าศึกษามีมากกว่าที่สถาบันการศึกษาจะรับได้ การเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติดีที่สุดจึงเป็นปัจจัยในการเพิ่มและรักษาคุณภาพด้วย (จรัส สุวรรณเวลา, 2539)

ระบบการรับบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เป็นระบบการรับบุคคลที่จบระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งสถาบันของรัฐ และเอกชน โดยระบบการรับบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยระยะแรกซึ่งเป็นระยะที่ใช้มาอย่างยาวนานที่สุดกว่า 40 ปี เป็นระยะที่ใช้ระบบการสอบคัดเลือกหรือที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า "การสอบเอ็นทรานซ์" ซึ่งจัดการสอบคัดเลือกโดยทบวงมหาวิทยาลัย (ปัจจุบันคือ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) ภายหลังเกิดความไม่พึงประสงค์จากการใช้ระบบคัดเลือกแบบเดิม ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้พิจารณาระบบการรับเข้าบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่ โดยมีเจตนารมณ์เพื่อลดการสอบแข่งขัน แล้วมาใช้ระบบการพิจารณาผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และการสอบวัดผลในหลักสูตร จึงเกิดระบบการรับเข้าบุคคลเข้าศึกษาระบบกลางหรือระบบแอดมิสชันส์ (Admissions) เป็นระบบการคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่นำมาใช้แทนระบบเอ็นทรานซ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 (ปีการศึกษา 2548) โดยระบบนี้จะนำผลการเรียนตลอดช่วงชั้นที่ 4 (ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) มาใช้คัดเลือกเพิ่มมากขึ้น และไม่เน้นการใช้ผลการสอบเป็นหลักเหมือนกับระบบเอ็นทรานซ์

ระบบการรับบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เป็นระบบการรับบุคคลที่จบระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งสถาบันของรัฐ

และเอกชน โดยระบบการรับบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยระยะแรกซึ่งเป็นระยะที่ใช้มาอย่างยาวนานที่สุดกว่า 40 ปี เป็นระยะที่ใช้ระบบการสอบคัดเลือกหรือที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า "การสอบเอ็นทรานซ์" ซึ่งจัดการสอบคัดเลือกโดยทบวงมหาวิทยาลัย ปัจจุบันคือ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

5.1.1 การสอบตรง

การสอบตรงเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ใช้การสอบการวัดศักยภาพในการเรียนในมหาวิทยาลัย (GAT) และความรู้ที่เป็นพื้นฐานที่จะเรียนต่อในวิชาชีพเฉพาะ (PAT)

การคัดเลือกนิสิตเข้าศึกษาในหลักสูตรครุศาสตร/ศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขา ศิลปศึกษา การรับตรง เอื้อประโยชน์ต่อนักเรียนหลายด้าน คือ

1. ใช้ผลการสอบ GAT และ PAT ในทุกคณะ/หลักสูตร

GAT (General Aptitude Test) คือ การวัดศักยภาพในการเรียนในมหาวิทยาลัย ให้ประสบความสำเร็จ แยกได้ 2 ส่วน คือ

1.1 ความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์และแก้โจทย์ปัญหา 50%

- การอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์และการแก้โจทย์ปัญหา (ทางคณิตศาสตร์)

50%

- การสื่อสารด้วยภาษา อังกฤษ 50%

1.2 ความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ 50 %

- คะแนนเต็ม 200 คะแนน เวลาสอบ 2 ชั่วโมง
- ข้อสอบเน้น Content Free และ Fair
- เน้นความซับซ้อน (Complexity) มากกว่า ความยาก
- มีการออกข้อสอบเก็บไว้เป็นคลังข้อสอบ

PAT (Professional Aptitude Test) คือ ความรู้ที่เป็นพื้นฐานที่จะเรียนต่อในวิชาชีพ นั้นๆ (ความถนัดเฉพาะวิชาชีพ) กับศักยภาพที่จะเรียนในวิชาชีพนั้นๆ ให้ประสบความสำเร็จ สำหรับการเข้าศึกษาในสาขาวิชาศิลปศึกษาใช้ PAT 5 วัดศักยภาพความถนัดทางวิชาชีพครู ลักษณะแนวข้อสอบ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

- ความรู้พื้นฐานที่จะเรียนต่อในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์สำเร็จ

เช่น ความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคม ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ฯลฯ

- ความถนัดในการเรียนในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์สำเร็จ หรือแนวในการจะเป็นครู เช่น ความสามารถในการแสวงหาความรู้ ทักษะสื่อสารรู้เรื่อง ฯลฯ

วิชาความถนัดทางวิชาชีพครู เป็นวิชาเฉพาะกำหนดให้นักเรียนที่ต้องการจะศึกษาในคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ ต้องสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถทั่วไปและทักษะความเหมาะสมที่จะเป็นครูที่ดีในอนาคต ถ้านักเรียนสามารถทำคะแนนได้มากก็จะมีโอกาสสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้

ลักษณะข้อสอบ PAT จะเป็นปรนัยและอัตนัย ได้กำหนดเนื้อหาในการสอบ แบ่งออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ๆ คือ

1) วิชาความสามารถทั่วไป สอบเพื่อวัดความสามารถของนักเรียนด้านต่างๆ

- ความสามารถด้านคณิตศาสตร์ ทดสอบโดยการวัดความสามารถด้านคณิตศาสตร์ สรุปเหตุผลเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ ข้อมูลและรูปภาพต่างๆ
- ความสามารถด้านภาษา ทดสอบโดยการวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ สรุปความจากบทความต่างๆ และหาความสัมพันธ์ของคำ ข้อความหรือรูปภาพตามที่โจทย์กำหนดมาให้
- ความสามารถด้านเหตุผล ทดสอบโดยการวัดความสามารถในการคิดสรุปหาเหตุผลและอุปมาอุปไมยของนักเรียนผู้สอบเอง

2) วิชาภาษาไทย สอบเพื่อวัดความสามารถของนักเรียนในด้านเกี่ยวกับภาษาไทย ดังนี้

- ความหมายของคำหรือสำนวน
- การเรียบเรียงข้อความ
- ความเข้าใจภาษา

3) วิชาการศึกษาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบัน

2. จะจัดสอบตั้งแต่เดือนมิถุนายน-กรกฎาคม นักเรียนจะรู้คะแนนของตนเองในทุกวิชาก่อนสมัคร จะรับสมัคร 2 รอบ สำหรับโครงการผู้มีความสามารถพิเศษ ที่จะประกาศผลต้นเดือนพฤศจิกายน รอบที่สอง สำหรับโครงการรับตรงทั่วไป ซึ่งจะรับสมัครกลางเดือนพฤศจิกายน

3. นักเรียนมีอากาศเลือกได้ถึง 4 คณะ/หลักสูตร

4. นักเรียนที่ไม่ผ่านการคัดเลือกแบบรับตรงมีโอกาสสมัครเข้าใน Admission กลางอีกรอบหนึ่งในคณะ/หลักสูตรเกือบทั้งหมด เป็นการเปิดโอกาสอย่างกว้างขวางที่สุดให้แก่ นักเรียนที่ปรารถนาจะสมัครเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาบัณฑิต

องค์ประกอบแต่ละค่าร้อยละของคณะ/สาขาวิชาในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยโดยวิธีรับตรง (แบบปกติ) ประจำปีการศึกษา 2553

1. GPAX 10%
2. GAT 20%

3. PAT 30%
4. ความถนัดทางศิลปศึกษา 40%

การสอบสัมภาษณ์

หลังจากการสอบผ่านด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการทั่วไปแล้วต้องมีการสอบสัมภาษณ์ โดยส่วนมากจะเป็นลักษณะการสอบสัมภาษณ์ทางวิชาการ และการสอบสัมภาษณ์เพื่อประเมินความพร้อมและความสนใจในคณะหรือสาขา ของมหาวิทยาลัยนั้นๆ

การสอบสัมภาษณ์ทางวิชาการจะเป็นการถามตอบเชิงวิชาการ ลักษณะข้อสอบเหมือนข้อสอบอัตนัยโดยข้อสอบจะเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย ดังนั้น นักเรียนต้องเตรียมพร้อมโดยศึกษารายละเอียดรายวิชาที่ต้องเรียนของคณะหรือสาขานั้น

การสอบสัมภาษณ์เพื่อประเมินความพร้อมความสนใจ จะเป็นการสอบเพื่อวัดความพร้อมและความสนใจของนักเรียนว่ามีความสนใจที่จะ เข้าเรียนมากน้อยเพียงไร คำถามที่มักพบบ่อยเช่น "ทราบหรือไม่ว่าคณะนี้เรียนเกี่ยวกับอะไร?" อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญและนักเรียนจะต้องเตรียมไปในวันสอบสัมภาษณ์ คือ แฟ้มสะสมงานหรือ Portfolio ซึ่งจะเป็นส่วนช่วยให้คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกได้ง่ายขึ้น (<http://portal.edu.chula.ac.th>)

5.1.2 การสอบแอดมิชชั่นกลาง

Admission คือ ระบบกลางการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (Central University Admissions System: CUAS) หรือระบบแอดมิชชั่นส์กลาง ที่ใช้ทำการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาปีการศึกษา 2549 แทนระบบเอ็นทรานซ์ที่ใช้อยู่เดิม โดยมีองค์ประกอบเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยดังนี้

1. ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า (GPAX) ให้ค่าน้ำหนัก 10%
2. ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ (GPA) 3-5 กลุ่มจาก 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยในปีการศึกษา 2549 ให้ค่าน้ำหนัก 20% ในปีการศึกษา 2550 ให้ค่าน้ำหนัก 30% และในปีการศึกษา 2551 ให้ค่าน้ำหนัก 40%
3. ผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET) ประกอบด้วยกลุ่มสาระการเรียนรู้ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยในปีการศึกษา 2549 ให้ค่าน้ำหนักรวมไม่เกิน 35-70%, ในปีการศึกษา 2550 ให้ค่าน้ำหนักรวมไม่เกิน 30-60% และในปีการศึกษา 2551 ให้ค่าน้ำหนักรวมไม่เกิน 25-50%

4. ผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นสูง (Advanced National Educational Test : A-NET) และ/หรือวิชาเฉพาะไม่เกิน 3 วิชา โดยในปีการศึกษา 2549 ให้ค่าน้ำหนักรวมไม่เกิน 0-35% ในปีการศึกษา 2550 ให้ค่าน้ำหนักรวมไม่เกิน 0-30% และในปีการศึกษา 2551 ให้ค่าน้ำหนักรวมไม่เกิน 0-25%

การรับบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในระบบกลาง (Admissions) มีระบบและวิธีการคัดเลือกโดยสรุป ดังนี้

1. วัตถุประสงค์และองค์ประกอบ

1.1 วัตถุประสงค์

การรับบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในระบบกลาง มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คือ

- 1) เพื่อให้มหาวิทยาลัย/สถาบันได้ผู้เรียนที่มีความรู้ ความสามารถและความถนัดตรงตามสาขาวิชาที่เรียน
- 2) เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้เป็นไปตามปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.2 องค์ประกอบของการรับบุคคลเข้าศึกษา

การรับบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในระบบกลาง จะพิจารณาจากองค์ประกอบดังต่อไปนี้

- 1) ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (GPAX) ให้ค่าน้ำหนัก 20%
- 2) ผลการสอบแบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET) 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้ค่าน้ำหนัก 30%
- 3) ผลการสอบแบบทดสอบความถนัดทั่วไป (GAT : General Aptitude Test) ให้ค่าน้ำหนัก 10-50%
- 4) ผลการสอบแบบทดสอบความถนัดทางวิชาชีพและวิชาการ (PAT : Professional and Academic Aptitude Test) ให้ค่าน้ำหนัก 0-40%
- 5) ผลการสอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย มหาวิทยาลัย/สถาบันจะทำการสอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย เพื่อหาข้อมูลประกอบการพิจารณาความพร้อมและความเหมาะสมเป็นขั้นสุดท้ายก่อนการรับเข้าศึกษา โดยไม่คิดเป็นค่าน้ำหนักคะแนน

2. วิธีการและขั้นตอนการรับบุคคลเข้าศึกษา

2.1 การทดสอบ

ผู้ประสงค์จะสมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจะต้องทำการสอบแบบทดสอบต่างๆที่มหาวิทยาลัย/สถาบัน กำหนดไว้ให้ครบถ้วน ดังนี้

2.1.1 การสอบแบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) จัดสอบโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์

2.1.2 การสอบแบบทดสอบความถนัดทั่วไป (GAT) และแบบทดสอบความถนัดทางวิชาชีพและวิชาการ (PAT) จัดสอบโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) จัดสอบช่วงเดือนกรกฎาคม เดือนตุลาคมและเดือนมีนาคม

2.2 การสมัครเข้าศึกษา

ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยกำหนดให้ผู้ประสงค์จะสมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในระบบกลาง สามารถเลือกสมัครได้ครั้งละไม่เกิน 4 อันดับการเลือก (คณะ/สาขาวิชา) ผู้สมัครจะต้องตรวจสอบคุณสมบัติและเกณฑ์การรับบุคคลเข้าศึกษาในคณะ/สาขาวิชาที่ผู้ประสงค์จะสมัครเข้าศึกษาที่ได้กำหนดไว้ก่อนการสมัคร ดังนั้น หากพบว่าผู้สมัครมีคุณสมบัติไม่ตรงตามที่กำหนดไว้ จะถูกตัดสิทธิ์ในการ เข้าศึกษา

สมาคมอธิการบดีแห่งประเทศไทย จะนำคะแนนสอบรายวิชาที่ได้มารวมคะแนน หลังจากนั้นจะนำมารวมกับคะแนนที่คำนวณจากผลการเรียนเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX) เพื่อใช้พิจารณาตัดสินผลตามอันดับการเลือกที่สมัครต่อไป

3. ขั้นตอนการปฏิบัติ

ผู้สมัครศึกษาคุณสมบัติและเกณฑ์การคัดเลือกของคณะ/สาขาวิชา ที่ต้องการจะสมัครเข้าศึกษา

สมัครและสอบ GAT และ PAT

สอบ O-NET

สมัครคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย

ประกาศผลการคัดเลือกฯ

(www.caus.or.th)

การทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานหรือโอเน็ต (Ordinary National Education Test: O-NET) เป็นการวัดความรู้ที่เรียนมาตลอดช่วงชั้นที่ 4 (ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) โดยจะสอบเมื่อเรียนจบปีที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6) เพียงครั้งเดียว และคะแนนที่ได้ก็จะติดตัวตลอดไป

การทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ จะเป็นผู้รับผิดชอบจัดการทดสอบ ข้อสอบ O-NET ออกเป็นแบบเดียวกันทั้งหมด เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ไม่มีการแยกแผนการเรียน นักเรียนจะได้เรียนเนื้อหาที่ออกสอบซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานทั้งหมด จึงต้องสอบทุกคน วิชาที่จัดสอบและเนื้อหาตามสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ คือ

01 ภาษาไทย มีเนื้อหาสาระหลัก ได้แก่

- การอ่าน
- การเขียนและการพูด
- หลักการใช้ภาษา
- วรรณคดีและวรรณกรรม

02 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีเนื้อหาสาระหลัก 5 สาระ ได้แก่

- ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม (พระพุทธศาสนาและศาสนาอื่นๆ)
- หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม (กฎหมาย สังคม

วิทยา และการเมือง)

- เศรษฐศาสตร์
- ประวัติศาสตร์
- ภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

03 ภาษาอังกฤษ

- การใช้ภาษาและคำศัพท์
- การอ่าน
- การเขียน (หาที่ผิดทางไวยากรณ์)
- การพูด

04 คณิตศาสตร์ ขอบเขตของเนื้อหา ได้แก่

- เซต การให้เหตุผลแบบอุปนัยและนิรนัย จำนวนจริง
- ความสัมพันธ์และฟังก์ชัน อัตราส่วนตรีโกณมิติ
- ลำดับและอนุกรม ความน่าจะเป็น
- สถิติ

05 วิทยาศาสตร์ เนื้อหากว้างๆ มี 4 กลุ่ม ได้แก่ ชีววิทยา เคมี ฟิสิกส์ และกายภาพ (โลก ดาราศาสตร์และอวกาศ) แต่หากแบ่งตามสาระการเรียนรู้ ได้แก่

- สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต
- ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- สารและสมบัติของสาร
- แรงแและการเคลื่อนที่
- พลังงาน
- กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก
- ดาราศาสตร์และอวกาศ
- ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ลักษณะข้อสอบและการประเมินผล O-NET มีคำถาม 75-100 ข้อ เฉพาะในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์จะเป็นข้อสอบที่มีทั้งปรนัย (ตัวเลือก) และอัตนัย (เขียนตอบ) มีประมาณ 10% เป็นการให้เขียนคำตอบสั้นๆ ซึ่งอาจเป็นข้อความหรือตัวเลขจากการคำนวณ โดยจะมีคะแนนแตกต่างกันไปตามระดับความยากของคำถาม ประกอบด้วย

1. แบบทดสอบจะมีทั้งปรนัยและอัตนัย ในอัตราส่วนระหว่าง 80% – 90% : 10% – 20% ข้อสอบแบบปรนัยจะเป็นข้อสอบแบบ 4 ตัวเลือก สำหรับข้อสอบอัตนัยจะเป็นข้อสอบแบบเขียนคำตอบสั้นๆ (Short Answer)

2. เวลาในการทำข้อสอบวิชาละ 2 ชั่วโมง

3. ข้อสอบแต่ละข้อ คะแนนอาจจะไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับความยากง่ายของข้อสอบ

4. ข้อสอบครอบคลุมสาระและทักษะสำคัญของ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ การสอบเป็นบริการของรัฐให้แก่นักเรียนทุกคนโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ

จะเห็นได้ว่า กระบวนการรับบุคคลเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยในระบบแอดมิชชันส์ (Admissions) นี้ จะพิจารณาจากข้อมูลของนักเรียนนี้ได้ในช่วงการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแทบทั้งสิ้น โดยหลีกเลี่ยงการสอบเพิ่มเติมหรือหากมีการสอบก็ให้สอบเท่าที่จำเป็นแต่ไม่เกิน 3 วิชา

การสอบคัดเลือกระบบใหม่ มีวิชาที่สอบ จำนวนทั้งสิ้น 41 วิชา ประกอบด้วย วิชาหลัก 15 วิชาและวิชาเฉพาะ 26 วิชา ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. ภาษาอังกฤษ
3. สังคมศึกษา
4. คณิตศาสตร์ 1 (วิทย์)
5. คณิตศาสตร์ 2 (ศิลป์)
6. เคมี
7. ฟิสิกส์
8. ชีววิทยา

9. วิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพ
10. ภาษาฝรั่งเศส
11. ภาษาเยอรมัน
12. ภาษาบาลี
13. ภาษาอาหรับ
14. ภาษาจีน
15. ภาษาญี่ปุ่น

วิชาเฉพาะมีทั้งหมด 26 วิชา ได้แก่

1. พื้นฐานทางวิศวกรรม
2. วัดแนวความเป็นครู
3. ความถนัดทางสถาปัตยกรรมศาสตร์
4. ความรู้ความถนัดทางศิลป์
5. ความสามารถทางศิลปะ
6. ความรู้ทั่วไปทางศิลปวัฒนธรรม
7. ความถนัดทางนิเทศศิลป์
8. ทฤษฎีทัศนศิลป์
9. ปฏิบัติทัศนศิลป์
10. ทฤษฎีนิยามิตรศิลป์
11. ปฏิบัตินิยามิตรศิลป์
12. วาดเส้น
13. องค์ประกอบศิลป์
14. วาดเส้นมัณฑนศิลป์
15. ออกแบบภายใน
16. ออกแบบนิเทศศิลป์
17. ออกแบบผลิตภัณฑ์
18. ออกแบบประยุกต์ศิลป์
19. ออกแบบเครื่องเคลือบดินเผา
20. ทฤษฎีดุริยางคศิลป์
21. ปฏิบัติดุริยางคศิลป์ (ไทย)
22. ปฏิบัติดุริยางคศิลป์ (สากล)
23. ทฤษฎีนาฏศิลป์

24. ทฤษฎีนาฏยศิลป์ (ไทย)
25. ทฤษฎีนาฏยศิลป์ (สากล)
26. พลศึกษาปฏิบัติ

การสอบคัดเลือกฯ ตามระบบแอดมิชชันส์ (Admissions) พ.ศ. 2549 จนถึงปัจจุบันมีวิชาที่สอบแตกต่างกันไปตามกลุ่มสาขาวิชา ซึ่งจำแนกเป็น 9 กลุ่มสาขาวิชาและวิชาเฉพาะด้าน ดังนี้

1. กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่ คณะแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ เทคนิคการแพทย์ เภสัชศาสตร์ สหเวชศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ สาธารณสุขศาสตร์ วิทยาศาสตร์การกีฬา พลศึกษาและสุขศึกษา

2. กลุ่มวิทยาศาสตร์กายภาพ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและเทคโนโลยีสารสนเทศ

3. กลุ่มวิศวกรรมศาสตร์

4. กลุ่มสถาปัตยกรรมศาสตร์

5. กลุ่มเกษตรศาสตร์ ได้แก่ คณะเกษตร อุตสาหกรรม วนศาสตร์ เทคโนโลยีการเกษตร

6. กลุ่มบริหาร พาณิชยศาสตร์ การบัญชี การจัดการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจศาสตร์ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ พาณิชยศาสตร์ การบัญชี เศรษฐศาสตร์

7. กลุ่มครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (การสอน)

8. กลุ่มศิลปกรรมศาสตร์ วิจิตรศิลป์และประยุกต์ศิลป์ ได้แก่ คณะศิลปกรรมศาสตร์ วิจิตรศิลป์ มัณฑนศิลป์ จิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์

9. กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เช่น คณะนิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์ อักษรศาสตร์ ศิลปศาสตร์ มนุษยศาสตร์ รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ สังคมวิทยา สังคมสงเคราะห์

วิชาเฉพาะด้าน

1. วิชาด้านภาษาต่างประเทศ

2. วิชาความถนัด (ศิลปะ วัดแนวความเป็นครู สถาปัตยกรรม)

การรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย เลือกมุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพียงบางรายวิชาที่สถานศึกษาเห็นว่าจำเป็นสำหรับการศึกษาต่อในแต่ละสาขาวิชาเท่านั้น เนื่องจากที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษามีไม่เพียงพอแก่ความต้องการของผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ประสงค์จะศึกษาต่อ ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงเล็งเห็นว่าการสอบแข่งขันเพื่อเลือกเอาผู้ที่ได้คะแนนดี และมีคุณสมบัติประกอบอื่นๆที่เหมาะสมเข้าศึกษาในระดับ

มหาวิทยาลัยเป็นวิธีการที่ดีที่สุด นำไปสู่สภาวะการณ์ที่ผู้เรียนมุ่งเรียนเฉพาะรายวิชาที่ต้องสอบเท่านั้น เพราะเป้าหมายของการเรียนคือ การเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยให้ได้ในสาขาที่ตนต้องการเท่านั้น จึงทำให้ผู้เรียนต้องมีการวางแผนการศึกษา และเตรียมตนเองล่วงหน้า เพื่อตัดสินใจเลือกคณะ/สาขาวิชาที่จะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยได้

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนผู้สมัครและผ่านการคัดเลือกแอดมิชชันกลางประจำปี 2553

ที่	สถาบัน	คณะ/สาขาวิชา	จำนวนผู้สมัครคัดเลือกฯ (อันดับ)					จำนวนผู้ผ่านคัดเลือกฯ (อันดับ)					
			1	2	3	4	รวม	1	2	3	4	รวม	
1	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	คณะครุศาสตร์ สาขาศิลปศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ	คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาทัศนศิลปศึกษา	47	69	63	51	230	0	0	2	2	4	
3	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	คณะศึกษาศาสตร์ สาขาศิลปศึกษา	126	123	115	95	459	2	3	5	5	15	
4	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	คณะศึกษาศาสตร์ สาขาศิลปศึกษา	14	30	14	28	86	7	6	2	5	20	
5	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	คณะศึกษาศาสตร์ สาขาศิลปศึกษา	59	85	61	67	272	1	1	3	5	10	

จากตาราง มหาวิทยาลัยที่มีผู้สมัครสอบคัดเลือกแอดมิชชันกลางมากที่สุดคือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ส่วนมหาวิทยาลัยที่มีผู้ผ่านการคัดเลือกมากที่สุดคือ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีผู้ผ่านการคัดเลือกน้อยที่สุด ส่วน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่เปิดรับแอดมิชชันกลาง

5.1.3 การรับโควตา

การรับนิสิต/นักศึกษาตามโครงการพิเศษต่างๆมหาวิทยาลัยจะดำเนินการรับสมัครนิสิต/นักศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) ประเภทผู้มีผลการเรียนดี 2) ประเภทผู้มีความสามารถพิเศษทางด้านกีฬา ดนตรี นาฏศิลป์และศิลปะ และ 3) ประเภทผู้มีความบกพร่องทางร่างกาย

เกณฑ์การรับสมัคร

1) ประเภทผู้มีผลการเรียนดี ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2) ประเภทผู้มีความสามารถพิเศษ เช่น กีฬา ดนตรี นาฏศิลป์ ศิลปะหรือความสามารถพิเศษด้านอื่นๆ ที่เคยได้รับรางวัล ในระดับจังหวัด หรือระดับชาติ หรือนานาชาติ ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไป

3) ประเภทผู้มีความบกพร่องทางร่างกาย ผู้สมัครมีความบกพร่องทางร่างกายในลักษณะที่ปรากฏชัดเจน

คุณสมบัติและพื้นความรู้ของผู้สมัคร ผู้สมัครต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้ คุณสมบัติด้านความรู้

- ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี 4 ปี และปริญญาตรี 5 ปี เป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 หรือเทียบเท่า โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายรวม 5 ภาคเรียน

- ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับปริญญาตรีต่อเนื่อง เป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าปีสุดท้าย โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่ารวม 3 ภาคเรียน

คุณสมบัติด้านคุณลักษณะทั่วไป

- มีสัญชาติไทยหรือสำเร็จการศึกษาจากระดับมัธยมศึกษาจากสถาบันการศึกษาในประเทศไทย

- ไม่เป็นพระภิกษุ สามเณรในพุทธศาสนา หากได้รับคัดเลือกเข้าศึกษา

- มีร่างกายแข็งแรง ไม่เป็นโรคต่อไปนี้ คือ โรคเรื้อน วัณโรคในระยะอันตรายโรคเท้าช้างในระยะปรากฏอาการเป็นที่น่ารังเกียจแสบคัน ตึดยาเสพติดให้โทษอย่างร้ายแรงและโรคพิษสุราเรื้อรัง

- มีความประพฤติเรียบร้อยและมีคุณสมบัติ ดังนี้ เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี เป็นผู้เลื่อมใสในศาสนาและสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี ไม่เคยมีประวัติและความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง

- คุณลักษณะทางด้านจิตใจ มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพ มีจิตใจมุ่งพัฒนาตนเอง ครอบครัวยุคและสังคม ไม่เคยมีประวัติเป็นโรคจิต โรคประสาทขั้นรุนแรง ไม่เคยมีประวัติเป็นผู้มีบุคลิกภาพผิดปกติอื่น อันจะเป็นอุปสรรคและก่อให้เกิดความเสียหายในการประกอบอาชีพ

การสอบปฏิบัติและทดสอบความสามารถพิเศษสาขาวิชาศิลปศึกษา

ทดสอบพื้นฐานวาดเส้น การเขียนภาพหุ่นนิ่ง เพื่อวัดความสามารถในการใช้เส้น รูปทรง สัดส่วน ปริมาตร แสง เงา อย่างมีเอกภาพและทดสอบพื้นฐานออกแบบ เพื่อวัดความสามารถในการใช้ธาตุทางทัศนศิลป์ องค์ประกอบศิลป์ สี อย่างมีเอกภาพ (www.cuas.or.th)

5.2 ระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา

การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐทั้ง 5 แห่ง มีการสอบคัดเลือกทั้ง 3 ระบบคือ การสอบตรง การสอบแอดมิชชันกลางและการสอบโควตา ในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง 5 แห่ง

ที่	สถาบัน	สอบตรง	สอบแอดมิชชันกลาง	สอบโควตา
1	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	✓	-	-
2	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	✓	-	✓
3	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	-	✓	✓
4	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	✓	✓	-
5	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	✓	✓	✓

จากตารางพบว่ามหาวิทยาลัยของรัฐทั้ง 5 แห่ง มีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เรียนโดยการสอบตรงเหมือนกันหมดทุกมหาวิทยาลัย ยกเว้นมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ไม่มีการรับการสอบตรง การสอบแอดมิชชันกลางพบว่า มีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ไม่มีการรับการสอบแอดมิชชันกลาง นอกนั้นรับการสอบแอดมิชชันกลาง ส่วนการรับโควตาพบว่า มีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และเชียงใหม่เท่านั้นที่รับการสอบโควตา

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

วิเชียร เกตุสิงห์ (2522) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา อิทธิพลของตัวแปรในองค์ประกอบต่างๆที่มีผลต่อการคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า เพศ การแนะนำของครูในโรงเรียน ผลการเรียนเดิมของนักเรียน ประเภทของโรงเรียนที่จบการศึกษา ที่ตั้งของโรงเรียน และอาชีพของบิดามารดามีอิทธิพลต่อผลการสอบคัดเลือก สรุปได้ว่า การเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพศ การแนะนำของครู เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) ที่ตั้งของโรงเรียน สังกัดของโรงเรียนและอาชีพของบิดามารดา

นฤมล เกื่อนมา (2538) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยกับความพร้อมในการเรียนด้วยตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า เกรดเฉลี่ยสะสม ทักษะคติ สภาพแวดล้อมในวิทยาลัย ด้านหลักสูตร อาจารย์ เพื่อน และสิ่งแวดล้อมทางกาย มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ตัวแปรที่พยากรณ์ความพร้อมในการเรียนด้วยตนเองของนักศึกษา คือ ทักษะคติและเกรดเฉลี่ยสะสม สรุปได้ว่า ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐประกอบด้วย เกรดเฉลี่ยสะสมและทักษะคติในการศึกษาต่อ

อรพินทร์ ชูชมและคณะ (2541) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจทางการศึกษา-อาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างปัจจัยภูมิหลัง ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจทางการศึกษา-อาชีพ พบว่า การตัดสินใจทางการศึกษา-อาชีพของนักเรียนเป็นผลมาจากความรู้เดิม ความเป็นตัวของตัวเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนจากเพื่อน การรู้ข้อมูลทางการศึกษา-อาชีพ ความพร้อมในการตัดสินใจ สรุปได้ว่า การตัดสินใจทางการศึกษาหรือเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐนั้น มีตัวแปรที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย พื้นความรู้เดิม การเห็นคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนจากเพื่อนและความรู้ความเข้าใจในการศึกษา/ระบบการคัดเลือก

สุกัญญา เกษศิริ (2542) ได้สำรวจทัศนคติเกี่ยวกับระบบการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ตามระบบปัจจุบันและระบบเดิม พบว่าปัจจัยที่มีผลต่ออันดับที่นักศึกษาศึกษาสอบได้ของนักศึกษาที่สอบระบบเดิมคือ เกรดเฉลี่ยและเวลาที่ใช้ในการเตรียมตัว และปัจจัยที่มีผลต่อเกรดเฉลี่ยของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคือ เพศและภูมิฐานะ นอกจากนี้ นักศึกษาที่สอบระบบเดิมและสอบระบบปัจจุบันที่สัดส่วนของการเรียนพิเศษใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 78.6 และร้อยละ 78.8 นักศึกษาทั้งสองระบบมีรายจ่ายในการเรียนพิเศษ

ต่อเนื่อง และภาวะความเครียดต่างกัน สำหรับการเตรียมความพร้อมในการสอบ โรงเรียนของนักศึกษาระบบปัจจุบันมีมากกว่าโรงเรียนของนักศึกษาระบบเดิม โดยมีการสอนเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน จัดการเรียนการสอนแบบเร่งรัดเน้นการทำข้อสอบเก่า สรุปได้ว่า การเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพศ ที่ตั้งของโรงเรียน กิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน ทักษะคตินักเรียน การสอนเพิ่มเติมของครู และเกรดเฉลี่ยสะสม (GPA)

พรทิพย์ คำชาย (2543) ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาภาคปกติระดับปริญญาตรี 4 ปี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ ทุกสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 617 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า การเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์กับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นตัวแปรสำคัญในการเลือกสาขาวิชาของนักเรียน

ศรารวรรณ ศิรพันธุ์ (2544) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ของบัณฑิตด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพฯ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาในด้านคอมพิวเตอร์ในสถาบันอุดมศึกษาแบบจำกัดรับของรัฐ ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพฯ จำนวน 320 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ได้แก่ ทักษะคติต่อการศึกษาระดับปริญญาโท ความคาดหวังในการประกอบอาชีพของนักศึกษา และปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พฤตมิภา เขียมสุภาษิต (2545) ศึกษาความต้องการศึกษาต่อและปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษา ในสถาบันสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ในวิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก วิทยาลัยพาณิชยการบึงพระและวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก จำนวน 502 ราย ผลการวิจัยพบว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษา ในสถาบันสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วรัญญา เปรมฤทัย (2545) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดสมุทรปราการ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียน

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 จากโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 5 โรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสมุทรปราการ คือ ความสนใจในวิชาชีพ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ฐิติพร ลิธิษฐา (2547) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) สาขาคณิตศาสตร์ และศึกษาปัจจัยที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) สาขาคณิตศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จากมหาวิทยาลัยที่ร่วมโครงการผลิตครู การศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) สาขาคณิตศาสตร์ที่อยู่ภาคกลาง และ กรุงเทพฯ จำนวน 145 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อ การตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โครงการผลิตครูการศึกษาขั้น พื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) สาขาคณิตศาสตร์ คือ เจตคติต่อวิชาชีพครู อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

อังสนา สารเขวตร (2547) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเลือกเรียน ในคณะครุศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพฯ กลุ่ม ตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ ภาคปกติหลักสูตร 4 ปี ปีการศึกษา 2546 ของสถาบันราชภัฏจันทรเกษม จำนวน 231 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรที่มีความสำคัญทางบวกและส่งผลต่อแรงจูงใจในการเลือกเรียนในคณะครุศาสตร์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพฯ ได้แก่ทัศนคติต่อการเรียนใน คณะครุศาสตร์ และลักษณะมุ่งอนาคต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Sagannall (1945) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนในวิทยาลัยการ เรียน ในระดับประถมและมัธยม โดยใช้ศึกษามหาวิทยาลัยในมลรัฐโอไฮโอ จำนวน 3,202 คน ในระหว่างปี 1945-1953 เป็นกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่าผลเรียนตั้งแต่ชั้นประถมปีที่สี่ (เกรดสี่) จนถึง เกรด 12 มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนในวิทยาลัย ($R = .45$ ถึง $.63$) โดยพบว่าตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด ได้แก่ผลการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา คือ ได้ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเกรดเฉลี่ยในโรงเรียนมัธยม กับเกรดเฉลี่ยกับเกรดเฉลี่ยปีที่หนึ่งและเกรดเฉลี่ยปีในวิทยาลัยเท่ากับ $.67$ และ $.59$ ตามลำดับ

Khan (1969) ได้ศึกษาทัศนคติทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ทัศนคติของนักเรียนชายที่มีต่อครูจะมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ส่วนนักเรียนหญิงแทนที่จะเป็นทัศนคติที่มีต่อครู กลับเป็นนิสัยในการเรียนที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Terman and Oden (1974) ได้ศึกษาพบว่า ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีลักษณะต่อไปนี้เป็นคือ ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่มีความมานะพยายาม ไม่มีแรงจูงใจ ไม่มีความมุ่งมั่นไปสู่เป้าหมาย ไม่มีความมั่นคงทางอารมณ์ ส่วนผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีลักษณะที่ต้องการจะประสบความสำเร็จ มีแรงจูงใจสูง มีความพากเพียรและมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคม

Staudt (1995) ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้กลวิธีกำกับตนเองในการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนลักษณะรายวิชา ลักษณะของนักเรียนและการรับรู้ความสามารถของตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรดที่ 11 จำนวน 248 คน ที่ศึกษาในระดับสูงและขั้นทั่วไป โดยนักเรียนตอบแบบสอบถามกลวิธีในการเรียนวิชาเคมี ภาษาอังกฤษ และวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนในชั้นสูงจะใช้กลวิธีกำกับตนเองในการเรียนมากกว่านักเรียนที่เรียนขั้นทั่วไป การเลือกกลวิธีในระดับสูง มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์การเรียนของนักเรียนที่เรียนในชั้นสูง และกลุ่มนักเรียนที่เรียนในขั้นทั่วไปพบว่า การใช้กลวิธีกำกับตนเองในการเรียน 9 ชนิดมีสหสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษและเคมี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนหญิงใช้กลวิธีกำกับตนเองในการเรียนมากกว่านักเรียนชาย และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Gonzalez and DesJardinas (2002) ศึกษาสมการทำนายของพฤติกรรมกรการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของนักเรียน ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้มาจากฐานข้อมูลของสำนักงานของสถาบันวิจัยขนาดใหญ่ในมลรัฐไอโอวา ประกอบด้วยข้อมูลของนักเรียนมากกว่า 20,000 คน โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมเครือข่ายประสาท (artificial neural networks) และเปรียบเทียบผลการทำนายกับการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก ตัวแปรที่นำมาศึกษาประกอบด้วย เพศ คะแนนสอบเข้ามหาวิทยาลัยของผู้สมัคร ผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อันดับการเลือกมหาวิทยาลัย สาขาวิชาเอก และระดับการศึกษาสูงสุดที่นักเรียนคาดหวัง ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมกรการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของนักเรียน ได้แก่ เพศ คะแนนสอบเข้ามหาวิทยาลัย ผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต” เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
8. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากหลักสูตร คู่มือการเรียน บทความ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาวิจัยและสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิต/นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง 5 แห่ง ได้มาจากการคัดเลือกโดยใช้วิธีเจาะจง จำนวน 141 คน จำแนกได้ ดังนี้

1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	จำนวน	24	คน
2. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	จำนวน	19	คน
3. มหาวิทยาลัยขอนแก่น	จำนวน	27	คน
4. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	จำนวน	42	คน
5. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	จำนวน	29	คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู/อาจารย์ที่สอนศิลปะในระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 2 คน อาจารย์สอนพิเศษศิลปะในโรงเรียนกวดวิชาศิลปะ จำนวน 2 คนและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ต้องการศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษา จำนวน 40 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) ซึ่งมีกรอบแนวคำถาม เพื่อการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ในด้านการเตรียมตัวก่อนสอบวิชาการทั่วไปและวิชาเฉพาะ การแบ่งเวลาในการทบทวนความรู้ และเทคนิคในการสร้างความมั่นใจในการสอบ เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

2. แบบสอบถาม

แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามนิสิต/นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 สาขาวิชาศิลปศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนิสิต/นักศึกษา เป็นแบบตรวจสอบคำตอบ (Checklist) และเติมคำในช่องว่าง (Questionnaire)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเตรียมความพร้อมในการสอบวิชาการทั่วไป
2. ด้านการเตรียมความพร้อมในการสอบวิชาเฉพาะ
3. ด้านวิธีการเตรียมความพร้อม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended questionnaire) เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูล จากหลักสูตร คู่มือการเรียน บทความ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ เพื่อที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม
2. ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์สำหรับใช้ในการเก็บข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถามสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้
3. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้ว ไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจแก้ไข ด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ให้ชัดเจนและเข้าใจยิ่งขึ้น
4. นำแบบสัมภาษณ์มาแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง และนำไปเก็บข้อมูลกับครู/อาจารย์ที่สอนศิลปะในระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 2 คน อาจารย์สอนพิเศษศิลปะในโรงเรียนกวดวิชา จำนวน 2 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ต้องการศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปะศึกษา จำนวน 10 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์และสร้างแบบสอบถาม
5. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องความครอบคลุมเนื้อหา ความถูกต้องชัดเจนของภาษา การใช้ถ้อยคำ ตลอดจนความน่าสนใจของแบบสอบถาม เพื่อปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
6. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไขความตรงของเนื้อหา ความครอบคลุมของเนื้อหา และการใช้ภาษาของแต่ละข้อความ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยมีเกณฑ์พิจารณาเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแก้ไขเครื่องมือในครั้งนี้ จากนักวิชาการที่มีผลงานวิชาการทางด้านศิลปศึกษา วิจัย และการสอนศิลปะระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 3 คน และครูศิลปะศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนศิลปะในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน
7. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจสอบอีกครั้ง
8. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับตัวอย่างอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มประชากรที่จะทำการศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยที่อาจเกิดขึ้นในการตอบคำถาม เช่น ความยากง่ายของข้อความ การใช้ภาษา และถ้อยคำ รวมทั้งเวลาเฉลี่ยของการตอบแบบสอบถาม เพื่อแก้ไขปรับปรุงให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

9. นำแบบสอบถามที่ใช้ทดลองมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) เท่ากับ 0.94

10. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มประชากรจริง แล้วจึงนำข้อมูลทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ผลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย ทั้งแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือไปยังโรงเรียน สถาบันกวดวิชา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองเครื่องมือ และมหาวิทยาลัยที่เป็นกลุ่มประชากรในการวิจัย

2. การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนัดหมายวันเวลาและสถานที่ที่จะสัมภาษณ์นักเรียน และอาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปะศึกษา แล้วเดินทางไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

3. การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ได้การตอบกลับคืนมาไม่ครบตามจำนวนประชากรทั้งหมด โดยได้แบบสอบถามคืนมา ตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนมา

มหาวิทยาลัย	จำนวน		คิดเป็นร้อยละ
	ประชากรทั้งหมด	ได้รับคืน	
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	25	24	96.00
2. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	20	19	95.00
3. มหาวิทยาลัยขอนแก่น	29	27	93.10
4. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	48	42	87.50
5. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	35	29	82.86
รวม	157	141	89.81

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงบรรยาย การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณ โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา จำนวน 141 ชุด มาวิเคราะห์คำนวณหาโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences) ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่ของคำตอบ และวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต นำมาแจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละข้อ โดยให้คำตอบอัตราการประมาณค่า ซึ่งมีสเกล 5,4,3,2 และ 1 ตามลำดับ มาตรวจให้คะแนนในแต่ละข้อ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดให้ความหมายค่าตัวเลข ดังนี้

ระดับความคิดเห็น

เห็นด้วยมากที่สุด	ค่าคะแนนเท่ากับ	5
เห็นด้วยมาก	ค่าคะแนนเท่ากับ	4
เห็นด้วยปานกลาง	ค่าคะแนนเท่ากับ	3
เห็นด้วยน้อย	ค่าคะแนนเท่ากับ	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ค่าคะแนนเท่ากับ	1

เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยแล้วนำไปเปรียบเทียบเกณฑ์เพื่อแปลความหมายคะแนน ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	หมายถึง
4.50-5.00	มีระดับความเห็นด้วยมากที่สุด
3.50-4.49	มีระดับความเห็นด้วยมาก
2.50-3.49	มีระดับความเห็นด้วยปานกลาง
1.50-2.49	มีระดับความเห็นด้วยน้อย
1.00-1.49	มีระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด

เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้วนำมาจัดอันดับและนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (open-ended questionnaire) เป็นส่วนของข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นอื่นๆ ผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปแบบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) สูตรที่ใช้ในการหาความเชื่อมั่น คือ

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right)$$

โดย α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
 n แทน จำนวนข้อในแบบสอบถาม
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของค่าคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 S^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ
 (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, 2548)

2. ค่าร้อยละ จากสูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}} \times 100$$

3. ค่าเฉลี่ย (mean) จากสูตร

$$\mu = \frac{\sum fx}{N}$$

μ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร
 f แทน ความถี่ของข้อมูล
 $\sum fx$ แทน ผลรวมของความถี่คูณคะแนน
 N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด
 (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2533)

4. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากสูตร

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

σ	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum fx$	แทน	ผลรวมทั้งหมดความถี่คูณคะแนน
X	แทน	คะแนนของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคน
f	แทน	ความถี่ของคะแนน
N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

(บุญเรียง ขจรศิลป์, 2533)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลการวิเคราะห์มาอภิปรายผลนำเสนอในรูปแบบความเรียงและทำการสรุปหาความสอดคล้อง ที่แสดงให้เห็นถึงแนวทางการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ในบทที่ 4 ต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชา ศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่เป็นนิสิต/ นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ และคณะศิลปกรรมศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยของรัฐทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 25 คน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 20 คน มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 29 คน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำนวน 48 คน และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 35 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 157 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 141 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.81 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอในรูปแบบตาราง ประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งออก เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชา ศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลค่าระดับความคิดเห็น

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เป็นส่วนของข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับแนวทางการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปแบบความเรียง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นกลุ่มนิสิต/นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2553 สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ และคณะศิลปกรรมศาสตร์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 141 คน จำแนกตามเพศ อายุ แผนการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการเรียนปัจจุบัน ผลการเรียนรายวิชาศิลปะ วิธีการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ การเตรียมตัวเพื่อสอบเข้าสาขาวิชาศิลปศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายละเอียดตามตารางที่ 5 – 12

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานศึกษา

สถานศึกษา	จำนวน			ร้อยละ		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	4	20	24	16.7	83.3	100.0
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	9	10	19	47.4	52.6	100.0
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	11	16	27	40.7	59.3	100.0
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี	9	33	42	21.4	78.6	100.0
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	11	18	29	37.9	62.1	100.0
รวม	44	97	141	31.2	68.8	100.0

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นหญิงมากกว่าชาย โดยหญิง 97 คน คิดเป็นร้อยละ 68.8 ชาย 44 คน คิดเป็นร้อยละ 31.2

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุ	จำนวน	ร้อยละ	μ	σ
18 ปี	17	12.0		
19 ปี	104	73.8		
20 ปี	19	13.5		
21 ปี	1	0.7		
รวม / อายุเฉลี่ย	141	100.0	18.77	2.32

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุ 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 73.8 รองลงมาอายุ 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.5 ส่วนน้อยอายุ 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 0.7 โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 18.77

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแผนการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการเรียนปัจจุบัน และผลการเรียนรายวิชาศิลปะ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
แผนการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	141	100.0
- วิทย์-คณิต	84	59.6
- ศิลป์-คณิต	18	12.8
- ศิลป์-ภาษา	25	17.7
- ศิลป์-สังคม	2	1.4
- ศิลป์-ทั่วไป	5	3.5
- ศิลปกรรม	5	3.5
- อื่นๆ (ไม่ระบุ)	2	1.4
ผลการเรียนปัจจุบัน (เกรดเฉลี่ยสะสม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553	141	100.0
- ต่ำกว่า 2.00	4	2.8
- 2.00 - 2.50	26	18.4
- 2.51 - 3.00	58	41.1
- 3.01 - 3.50	43	30.5
- 3.51 - 4.00	10	7.1
ผลการเรียนรายวิชาศิลปะในระดับชั้นมัธยมปลาย		
- มัธยมศึกษาปีที่ 4	141	100.0
- เกรด 4	117	83.0
- เกรด 3	21	14.9
- เกรด 2	3	2.1
- เกรด 1	-	-
- มัธยมศึกษาปีที่ 5	141	100.0
- เกรด 4	119	84.4
- เกรด 3	20	14.2
- เกรด 2	2	1.4
- เกรด 1	-	-

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- มัธยมศึกษาปีที่ 6	141	100.0
- เกรด 4	114	80.9
- เกรด 3	23	16.3
- เกรด 2	4	2.8
- เกรด 1	-	-
รวมผลการเรียนรายวิชาศิลปะในระดับชั้นมัธยมปลาย	141	100.0
- เกรด 4	117	83.0
- เกรด 3	21	14.9
- เกรด 2	3	2.1
- เกรด 1	-	-

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีแผนการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ วิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 59.6 รองลงมาเรียนศิลป์-ภาษา คิดเป็นร้อยละ 17.7 ส่วนน้อยเรียนศิลป์-สังคมและอื่นๆ ไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ 1.4 ส่วนใหญ่มีผลการเรียนปัจจุบัน (เกรดเฉลี่ยสะสม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 อยู่ระหว่าง 2.51 – 3.00 คิดเป็นร้อยละ 41.1 รองลงมา มีผลการเรียนอยู่ระหว่าง 3.01 – 3.50 คิดเป็นร้อยละ 30.5 ส่วนน้อยมีผลการเรียนต่ำกว่า 2.00 คิดเป็นร้อยละ 2.8 สำหรับผลการเรียนรายวิชาศิลปะในระดับชั้นมัธยมปลาย พบว่า ส่วนใหญ่ได้เกรด 4 คิดเป็นร้อยละ 83.0 รองลงมาได้เกรด 3 คิดเป็นร้อยละ 14.9 ส่วนน้อยได้เกรด 2 คิดเป็นร้อยละ 2.1 โดยส่วนใหญ่มิผลการเรียนรายวิชาศิลปะในระดับชั้นมัธยมปลายได้เกรด 4 ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยคิดเป็นร้อยละ 83.0 84.4 และ 80.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการสอบคัดเลือก
เข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
วิธีการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษา	141	100.0
- สอบตรง	88	62.4
- แอดมิชชันกลาง	36	25.5
- โควต้าจากทางมหาวิทยาลัย	17	12.1
ลำดับที่ของสาขาวิชาศิลปศึกษากลุ่มสอบตรง	88	100.0
- ลำดับที่ 1	69	78.4
- ลำดับที่ 2	10	11.4
- ลำดับที่ 3	6	6.8
- ลำดับที่ 4	3	3.4
ลำดับที่ของสาขาวิชาศิลปศึกษากลุ่มผู้ที่สอบแอดมิชชันกลาง	36	100.0
- ลำดับที่ 1	15	41.7
- ลำดับที่ 2	6	16.7
- ลำดับที่ 3	7	19.4
- ลำดับที่ 4	8	22.2

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษาด้วยวิธีการสอบตรง คิดเป็นร้อยละ 62.4 รองลงมาเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษาด้วยวิธีการสอบแอดมิชชันกลาง คิดเป็นร้อยละ 25.5 ส่วนน้อยเข้าศึกษาต่อด้วยการสอบโควต้าจากทางมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 12.1 โดยที่กลุ่มผู้สอบตรงส่วนใหญ่เลือกสาขาวิชาศิลปศึกษาเป็นลำดับที่ 1 ร้อยละ 78.4 ของกลุ่มสอบตรง รองลงมาเลือกเป็นลำดับที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 11.4 ของกลุ่มสอบตรง ส่วนน้อยเลือกเป็นลำดับที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 3.4 สำหรับกลุ่มที่เข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษาด้วยการสอบแอดมิชชันกลาง ส่วนใหญ่เลือกสาขาวิชาศิลปศึกษาเป็นลำดับที่ 1 ร้อยละ 41.7 ของกลุ่มผู้ที่สอบแอดมิชชันกลาง รองลงมาเลือกเป็นอันดับที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 22.2 ของกลุ่มผู้ที่สอบแอดมิชชันกลาง ส่วนน้อยเลือกอันดับที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 16.7 ของกลุ่มผู้ที่สอบแอดมิชชันกลาง

ตารางที่ 10 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมตัวเพื่อสอบ
เข้าสาขาวิชาศิลปศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เรียนกวดวิชา	66	46.8
ไม่เรียนกวดวิชา	75	53.2
ช่วงระยะเวลาที่เรียน		
- ม.4 เทอมต้น	8	5.7
- ม.4 เทอมปลาย	8	5.7
- ม.4 เทอมต้นและเทอมปลาย	4	2.8
- ม.5 เทอมต้น	6	4.3
- ม.5 เทอมปลาย	10	7.1
- ม.5 เทอมต้นและเทอมปลาย	12	8.5
- ม.6 เทอมต้น	19	13.5
- ม.6 เทอมปลาย	4	2.8
- ม.6 เทอมต้นและเทอมปลาย	11	7.8

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเตรียมตัวเพื่อสอบเข้าสาขาวิชาศิลปศึกษา ส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนกวดวิชา คิดเป็นร้อยละ 53.2 ส่วนน้อยเรียนกวดวิชา คิดเป็นร้อยละ 46.8 โดยที่ผู้ที่เรียนกวดวิชา ส่วนใหญ่จะเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนแรก คิดเป็นร้อยละ 13.5 ของผู้ตอบแบบสอบถาม รองลงมาจะเรียนกวดวิชาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทั้งสองภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 8.5 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนน้อยจะเรียนกวดวิชาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้งสองภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.8

ตารางที่ 11 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เหตุผลในการเรียน กวดวิชาและไม่เรียนกวดวิชา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เหตุผลในการเรียนกวดวิชา	66	100.0
- เวลาเรียนหรือชั่วโมงเรียนในโรงเรียนไม่เพียงพอ	12	18.2
- เป็นการเพิ่มเติมความรู้ / ทบทวนความรู้นอกจากการเรียนในโรงเรียน	15	22.7
- เพื่อสร้างความมั่นใจในการสอบคัดเลือก	13	19.7
- ได้วิธีการและเทคนิคการคิด และการจำแบบหลากหลายช่วยในการทำข้อสอบ	13	19.7
- ครูผู้สอนแนะนำให้เรียนกวดวิชา	11	16.7
- อื่นๆ (ไม่ระบุ)	2	3.0
เหตุผลในการไม่เรียนกวดวิชา	75	100.0
- คิดว่าไม่จำเป็น / หากตั้งใจเรียนในชั่วโมงเรียนก็ได้ความรู้เช่นกัน	15	20.0
- ไม่มีเวลาว่าง / ต้องทำงานอย่างอื่นจึงไม่มีเวลา	14	18.7
- ค่าใช้จ่ายในการเรียนกวดวิชาค่อนข้างสูงเป็นการสิ้นเปลือง	15	20.0
- สถานที่เรียนอยู่ไกล / เดินทางไม่สะดวก	14	18.7
- คิดว่าความรู้ความสามารถหาได้จากแหล่งอื่น เช่น ห้องสมุด, เว็บไซต์ ฯลฯ	13	17.3
- อื่นๆ (ไม่ระบุ)	4	5.3

จากตารางที่ 11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้เหตุผลในการกวดวิชาว่า เป็นการเพิ่มเติมความรู้/ทบทวนความรู้นอกจากการเรียนในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 22.7 ของกลุ่มผู้เรียนกวดวิชา รองลงมาให้เหตุผลว่า เพื่อสร้างความมั่นใจในการสอบคัดเลือก ได้วิธีการและเทคนิค การคิดและการจำแบบหลากหลายช่วยในการทำข้อสอบ คิดเป็นร้อยละ 19.7 ของกลุ่มผู้เรียนกวดวิชา และส่วนน้อยอื่น ๆ ไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ 3.0 ของกลุ่มผู้เรียนกวดวิชา สำหรับเหตุผลในการไม่เรียนกวดวิชา ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า ไม่จำเป็นหากตั้งใจเรียนในชั่วโมงเรียนก็ได้ความรู้เช่นกัน และค่าใช้จ่ายในการเรียนกวดวิชาค่อนข้างสูงเป็นการสิ้นเปลือง คิดเป็นร้อยละ 20.0 ของกลุ่มผู้ที่ไม่เรียนกวดวิชา รองลงมาให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลาว่าง ต้องทำงานอย่างอื่นจึงไม่มีเวลา และสถานที่เรียนอยู่ไกล เดินทางไม่สะดวก คิดเป็นร้อยละ 18.7 ของกลุ่มผู้ที่ไม่เรียนกวดวิชา และส่วนน้อย อื่น ๆ ไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ 5.3

ตารางที่ 12 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวิชาที่เรียนกวดวิชา
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
วิชาหลักทั่วไป	154	100.0
- ภาษาไทย	23	15.0
- สังคมศึกษา	21	13.6
- ภาษาอังกฤษ	33	21.4
- คณิตศาสตร์	35	22.7
- วิทยาศาสตร์	26	16.9
- อื่นๆ (ไม่ระบุ)	16	10.4
วิชาเฉพาะ	90	100
- ทัศนธาตุ	12	13.3
- หลักการออกแบบ	16	17.8
- การจัดองค์ประกอบศิลป์	22	24.4
- ทฤษฎีการวิจารณ์ศิลปะ	1	1.1
- ประวัติศาสตร์ศิลป์	13	14.5
- ความถนัดทางศิลปะ-ศิลป์ศึกษา	18	20.0
- ความถนัดทางวิชาชีพครู	5	5.6
- อื่นๆ (ไม่ระบุ)	3	3.3
วิชาทักษะพื้นฐานทางศิลปะ	147	100.0
- การจัดองค์ประกอบศิลป์	37	25.2
- การเขียนภาพคน	21	14.3
- การเขียนภาพหุ่นนิ่ง	25	17.0
- การเขียนภาพทิวทัศน์	12	8.2
- การวาดภาพสีน้ำ	9	6.1
- การวาดภาพสีน้ำมัน	3	2.0
- การวาดภาพลายไทย	5	3.4
- การเขียนแบบ	16	10.9

ตารางที่ 12 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- การออกแบบ	19	12.6
- การปฏิบัติทางด้านประติมากรรม	0	0.0
- การพิมพ์ภาพ	0	0.0
- การปฏิบัติทางด้านคอมพิวเตอร์กราฟฟิก	0	0.0

จากตารางที่ 12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนกวดวิชา ส่วนใหญ่ในวิชาหลักทั่วไป จะเรียนวิชาคณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 22.7 รองลงมาเรียนวิชาภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 21.4 ส่วนน้อยเรียนวิชาอื่นๆ ไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ 10.4 ส่วนการเรียนกวดวิชาในวิชาเฉพาะ ส่วนใหญ่เรียนกวดวิชาในวิชาการจัดองค์ประกอบศิลป์ คิดเป็นร้อยละ 24.4 รองลงมาเรียนกวดวิชาในวิชาความถนัดทางศิลปะ-ศิลป์ศึกษา คิดเป็นร้อยละ 3.3 ส่วนน้อยเรียนกวดวิชาในวิชาทฤษฎีการวิจารณ์ ศิลปะ คิดเป็นร้อยละ 1.1 สำหรับการเรียนกวดวิชาในวิชาทักษะพื้นฐานทางศิลปะ ส่วนใหญ่เรียนกวดวิชาในวิชาการจัดองค์ประกอบศิลป์ คิดเป็นร้อยละ 25.2 รองลงมาเรียนกวดวิชาในวิชาการเขียนภาพหุ่นนิ่ง คิดเป็นร้อยละ 17.0 ส่วนน้อยเรียนกวดวิชาในวิชาการวาดภาพสีน้ำมัน คิดเป็นร้อยละ 2.0 สำหรับวิชาการปฏิบัติทางด้านประติมากรรม การปฏิบัติทางด้านประติมากรรม และการปฏิบัติทางด้านคอมพิวเตอร์กราฟฟิก ไม่มีผู้เรียนกวดวิชา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมตัวสอบเข้า
สาขาวิชาศิลปศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อ่านหนังสือวิชาการทั่วไป	334	100.0
- ภาษาไทย	72	21.5
- สังคมศึกษา	76	22.7
- ภาษาอังกฤษ	60	18.0
- คณิตศาสตร์	61	18.3
- วิทยาศาสตร์	54	16.2
- อื่นๆ (ไม่ระบุ)	11	3.3
อ่านหนังสือความรู้ทางด้านวิชาเฉพาะ	336	100.0
- ทศนธาตุ	39	11.6
- หลักการออกแบบ	27	8.0
- การจัดองค์ประกอบศิลป์	48	14.3
- ทฤษฎีการวิจารณ์ศิลปะ	10	3.0
- ประวัติศาสตร์ศิลป์	44	13.1
- วาดเส้น	53	15.8
- จิตรกรรม	25	7.4
- ความถนัดทางศิลปะ-ศิลปศึกษา	42	12.5
- ความถนัดทางวิชาชีพครู	46	13.7
- อื่นๆ (ไม่ระบุ)	2	0.6
อ่านข้อสอบเก่าที่เกี่ยวกับการศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษา	154	100.0
- ข้อสอบเกี่ยวกับความรู้วิชาการทั่วไป	24	15.6
- ข้อสอบเกี่ยวกับความถนัดทางวิชาชีพครูหรือวัดแนวความเป็นครู	50	32.5
- ข้อสอบเกี่ยวกับความรู้วิชาการทางศิลปะ-ศิลปศึกษา	23	14.6
- ข้อสอบเกี่ยวกับความรู้ความถนัดทางศิลปะ-ศิลปศึกษา	33	21.4
- ข้อสอบเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปทางด้านศิลปะ-ศิลปศึกษา	24	15.6

ตารางที่ 13 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ฝึกปฏิบัติทักษะพื้นฐานทางศิลปะ	288	100.0
- การจัดองค์ประกอบศิลป์	59	20.5
- การเขียนภาพคน	42	14.6
- การเขียนภาพหุ่นนิ่ง	50	17.4
- การเขียนภาพทิวทัศน์	32	11.1
- การวาดภาพสีน้ำ	34	11.8
- การวาดภาพสีน้ำมัน	5	1.7
- การวาดภาพลายไทย	12	4.2
- การเขียนแบบ	26	9.0
- การออกแบบ	25	8.7
- การปฏิบัติทางด้านประติมากรรม	2	0.7
- การพิมพ์ภาพ	1	0.3
- การปฏิบัติทางด้านคอมพิวเตอร์กราฟฟิก	0	0.0

จากตารางที่ 13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการเตรียมตัวสอบเข้าวิชาศิลปะศึกษา โดยการอ่าน หนังสือวิชาการทั่วไป ส่วนใหญ่อ่านวิชาสังคมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 22.7 รองลงมาอ่าน วิชาภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 21.5 ส่วนน้อยอ่านวิชาอื่น ๆ ไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ 3.3 ส่วนการ เตรียมตัวสอบเข้าวิชาศิลปะศึกษา โดยการอ่านหนังสือความรู้ทางด้านวิชาเฉพาะ ส่วนใหญ่อ่าน วิชาการวาดเส้น คิดเป็นร้อยละ 15.8 รองลงมาอ่านวิชาการจัดองค์ประกอบศิลป์ คิดเป็นร้อยละ 14.3 ส่วนน้อยอ่านหนังสือวิชาอื่น ๆ ไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ 0.6 สำหรับการเตรียมตัวสอบเข้าวิชา ศิลปะศึกษา โดยการอ่านข้อสอบเก่าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปะศึกษา ส่วนใหญ่อ่านข้อสอบ เกี่ยวกับความถนัดทางวิชาชีพอครูหรือวัดแวงความเป็นครู คิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมาอ่าน ข้อสอบเกี่ยวกับความรู้ความถนัดทางศิลปะ-ศิลปะศึกษา คิดเป็นร้อยละ 21.4 ส่วนน้อยอ่านข้อสอบ เกี่ยวกับความรู้วิชาการทางศิลปะ-ศิลปะศึกษา คิดเป็นร้อยละ 14.6 และมีการเตรียมตัวสอบเข้า วิชาศิลปะศึกษาด้วยการฝึกปฏิบัติทักษะพื้นฐานทางศิลปะ ซึ่งส่วนใหญ่ฝึกปฏิบัติทักษะพื้นฐานการ จัดองค์ประกอบศิลป์ คิดเป็นร้อยละ 20.5 รองลงมา ได้แก่ การเขียนภาพหุ่นนิ่ง คิดเป็นร้อยละ 17.4 และส่วนน้อย ได้แก่ การพิมพ์ภาพ คิดเป็นร้อยละ 0.3 สำหรับการปฏิบัติทางด้านคอมพิวเตอร์ กราฟฟิก ไม่มีการเตรียมตัวสอบในวิชานี้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา
ระดับปริญญาบัณฑิต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษา
สาขา วิชาศิลปศึกษา ระดับปริญญาบัณฑิต วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายละเอียดตามตารางที่ 13 - 15

ตารางที่ 14 แสดงค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการเตรียมตัวเข้าศึกษา
สาขาวิชาศิลปศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมในการสอบวิชาการทั่วไป

รายการ	ร้อยละ (N)					μ	σ	แปลค่า
	ของระดับความคิดเห็น							
	5	4	3	2	1			
1. ภาษาไทย	15.6 (22)	35.5 (50)	39.0 (55)	5.7 (8)	4.2 (6)	3.51	1.011	มาก
2. สังคมศึกษา	14.2 (20)	36.2 (51)	39.0 (55)	7.1 (10)	3.5 (5)	3.49	0.990	ปานกลาง
3. ภาษาอังกฤษ	18.5 (26)	24.8 (35)	31.9 (45)	14.9 (21)	9.9 (14)	3.25	1.260	ปานกลาง
4. คณิตศาสตร์	12.1 (17)	25.5 (36)	33.4 (47)	16.3 (23)	12.7 (18)	3.06	1.220	ปานกลาง
5. วิทยาศาสตร์	8.5 (12)	27.7 (39)	33.4 (47)	17.7 (25)	12.7 (18)	2.99	1.192	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	13.8 (19.4)	29.9 (42.2)	35.3 (49.8)	12.3 (17.4)	8.7 (12.2)	3.26	0.886	ปานกลาง

จากตารางที่ 14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเตรียมตัวเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา
เกี่ยวกับ ความพร้อมในการสอบวิชาการทั่วไป ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่เตรียม
ตัวเกี่ยวกับ วิชาภาษาไทย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 รองลงมา คือ วิชาสังคมศึกษา
อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 น้อยสุด คือ วิชาวิทยาศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลาง
มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.9

ตารางที่ 15 แสดงค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการเตรียมตัวเข้าศึกษา
สาขาวิชาศิลปศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมในการสอบวิชาเฉพาะ

รายการ	ร้อยละ (N)					μ	σ	แปลค่า
	5	4	3	2	1			
ความรู้ทางด้านสุนทรียศาสตร์								
1. สุนทรียศาสตร์	7.1 (10)	19.1 (27)	38.3 (54)	21.3 (30)	14.2 (20)	2.79	1.198	ปานกลาง
2. ศิลปนิยม	8.5 (12)	22.1 (31)	36.9 (52)	19.1 (27)	23.4 (19)	2.90	1.197	ปานกลาง
3. ศิลปวิจักษ์	9.2 (13)	20.5 (29)	34.8 (49)	19.1 (27)	16.4 (23)	2.83	1.270	ปานกลาง
รวม	8.3 (11.7)	20.6 (29)	36.6 (51.6)	19.8 (28)	14.7 (20.7)	2.84	1.113	ปานกลาง
ความรู้ทางด้านศิลปวิจารณ์								
1. ศิลปวิจารณ์	5.0 (7)	12.1 (17)	41.0 (58)	23.4 (33)	18.5 (26)	2.55	1.192	ปานกลาง
ความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ศิลป์								
1. ประวัติศาสตร์ศิลปะ ตะวันออก	8.5 (12)	21.3 (30)	40.4 (57)	19.1 (27)	10.7 (15)	2.93	1.193	ปานกลาง
2. ประวัติศาสตร์ศิลปะ ตะวันตก	8.5 (12)	27.7 (39)	33.3 (47)	19.8 (28)	10.7 (15)	2.99	1.210	ปานกลาง
3. ประวัติศาสตร์ศิลปะ ไทย	9.9 (14)	29.1 (41)	40.4 (57)	11.4 (16)	9.2 (13)	3.16	1.154	ปานกลาง
4. ประวัติศาสตร์ศิลปะ พื้นบ้าน	9.9 (14)	22.0 (31)	34.8 (49)	21.3 (30)	12.0 (17)	2.93	1.223	ปานกลาง
5. ประวัติศาสตร์ศิลปะ ร่วมสมัย	10.6 (15)	29.1 (41)	34.0 (48)	14.9 (21)	11.4 (16)	3.09	1.224	ปานกลาง
รวม	9.5 (13.4)	25.8 (36.4)	36.6 (51.6)	17.3 (24.4)	10.8 (15.2)	3.02	1.036	ปานกลาง

ตารางที่ 15 (ต่อ)

รายการ	ร้อยละ (N)					μ	σ	แปลค่า
	ของระดับความคิดเห็น							
	5	4	3	2	1			
ความรู้ทางด้านศิลปะปฏิบัติ								
1. การจัดองค์ประกอบศิลป์	19.9 (28)	31.2 (44)	30.5 (43)	9.2 (13)	9.2 (13)	3.40	1.264	ปานกลาง
2. การเขียนภาพคน	10.7 (15)	20.6 (29)	31.9 (45)	23.4 (33)	13.4 (19)	2.88	1.256	ปานกลาง
3. การเขียนภาพหุ่นนิ่ง	20.6 (29)	26.2 (37)	31.9 (45)	12.1 (17)	9.2 (13)	3.33	1.285	ปานกลาง
4. การเขียนภาพทิวทัศน์	12.1 (17)	27.1 (38)	31.2 (44)	17.7 (25)	12.1 (17)	3.06	1.264	ปานกลาง
5. การวาดภาพสีน้ำ	8.5 (12)	23.4 (33)	34.8 (49)	18.4 (26)	14.9 (21)	2.89	1.223	ปานกลาง
6. การวาดภาพสีน้ำมัน	2.8 (4)	7.8 (11)	24.8 (35)	30.5 (43)	34.1 (48)	2.10	1.142	น้อย
7. การวาดภาพลายไทย	7.8 (11)	14.2 (20)	19.9 (28)	31.9 (45)	26.2 (37)	2.41	1.304	น้อย
8. การเขียนแบบ	7.8 (11)	14.2 (20)	36.2 (51)	24.8 (35)	17.0 (24)	2.67	1.223	ปานกลาง
9. การออกแบบ	7.1 (10)	24.1 (34)	39.1 (55)	17.0 (24)	12.7 (18)	2.92	1.178	ปานกลาง
10. การปฏิบัติทางด้านประติมากรรม	2.8 (4)	12.1 (17)	22.0 (31)	30.5 (43)	32.6 (46)	2.18	1.179	น้อย
11. การพิมพ์ภาพ	35 (5)	7.8 (11)	20.6 (29)	30.5 (43)	37.6 (53)	2.05	1.161	น้อย
12. การปฏิบัติทางด้านคอมพิวเตอร์กราฟฟิก	6.4 (9)	14.2 (20)	22.0 (31)	22.0 (31)	35.4 (50)	2.30	1.330	น้อย
รวม	9.2 (12.9)	18.6 (26.2)	28.7 (40.5)	22.3 (31.5)	21.2 (29.9)	2.68	0.923	ปานกลาง
รวมทั้งสิ้น	8.0 (11.3)	19.3 (27.2)	35.8 (50.4)	20.6 (29.1)	16.3 (23)	2.78	0.874	ปานกลาง

จากตารางที่ 15 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเตรียมตัวเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา เกี่ยวกับความพร้อมในการสอบวิชาเฉพาะ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78 ซึ่งในด้านความรู้ทางสุนทรียศาสตร์ ส่วนใหญ่เตรียมตัวเกี่ยวกับวิชาศิลปะนิยม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.90 รองลงมา คือ วิชาศิลปะวิจัักษ์ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.83 น้อยสุด คือ วิชาสุนทรียศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.79 ในด้านความรู้ทางด้านศิลปวิจารณ์ มีการเตรียมตัวเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.55 ด้านความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ศิลป์ โดยรวมมีการเตรียมตัวเข้าศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02 ซึ่งส่วนใหญ่เตรียมตัวเกี่ยวกับ วิชาประวัติศาสตร์ศิลปะไทย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 รองลงมา คือ วิชา ประวัติศาสตร์ศิลปะร่วมสมัย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 น้อยสุด คือ วิชา ประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันออก และวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะพื้นบ้าน อยู่ในระดับปานกลาง มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 สำหรับความรู้ทาง ด้านศิลปะปฏิบัติ โดยรวมมีการเตรียมตัวเพื่อเข้าศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78 ซึ่งส่วนใหญ่เตรียมตัวเกี่ยวกับ วิชาการจัดองค์ประกอบศิลป์ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 รองลงมา คือ วิชาการ เขียนภาพหุ่นนิ่ง อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 น้อยสุด คือ วิชาการพิมพ์ภาพ อยู่ ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 แสดงค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในวิธีการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา

รายการ	ร้อยละ (N)					μ	σ	แปลค่า
	ของระดับความคิดเห็น							
	5	4	3	2	1			
1. ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสอบเข้าสาขาวิชาศิลปศึกษาจากห้องสมุด เว็บไซต์ หรือแหล่งความรู้อื่นๆ	21.3 (30)	34.0 (48)	27.0 (38)	12.0 (17)	5.7 (8)	3.50	1.199	ปานกลาง
2. ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียนในหลักสูตรศิลปศึกษาในมหาวิทยาลัยต่างๆ	16.4 (23)	34.0 (48)	26.2 (37)	17.7 (25)	5.7 (8)	3.35	1.195	ปานกลาง
3. เตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจก่อนการสอบคัดเลือก	24.2 (34)	37.6 (53)	25.5 (36)	7.8 (11)	4.9 (7)	3.65	1.159	มาก
4. ตั้งใจเรียนในโรงเรียนเพื่อให้ได้คะแนนสอบดีๆ	17.0 (24)	36.2 (51)	32.6 (46)	9.2 (13)	5.0 (7)	3.47	1.156	ปานกลาง
5. วางแผนล่วงหน้าในการอ่านหนังสือก่อนการสอบคัดเลือก	13.5 (19)	41.1 (58)	29.8 (42)	11.4 (16)	4.2 (6)	3.45	1.085	ปานกลาง
6. ทบทวนความรู้วิชาการทั่วไปด้วยตนเอง	21.3 (30)	40.4 (57)	29.1 (41)	5.7 (8)	3.5 (5)	3.67	1.072	มาก
7. ทบทวนความรู้วิชาการทั่วไปกับเพื่อนๆ	12.8 (18)	31.2 (44)	36.9 (52)	12.1 (17)	7.0 (10)	3.27	1.158	ปานกลาง
8. ทบทวนความรู้วิชาการทั่วไปกับทางโรงเรียน	13.5 (19)	30.5 (43)	31.9 (45)	17.0 (24)	7.1 (10)	3.23	1.181	ปานกลาง

ตารางที่ 16 (ต่อ)

รายการ	ร้อยละ (N)					μ	σ	แปลค่า
	ของระดับความคิดเห็น							
	5	4	3	2	1			
9. เรียนกวดวิชาการทั่วไป แบบกวดเดียว	2.8 (4)	9.2 (13)	19.1 (27)	25.5 (36)	43.3 (61)	2.00	1.159	น้อย
10. เรียนกวดวิชาการ ทั่วไปตามโรงเรียน กวดวิชาแบบกลุ่ม	5.7 (8)	19.1 (27)	19.9 (28)	22.0 (31)	33.3 (47)	2.38	1.334	น้อย
11. เรียนกวดวิชาการ ทั่วไปกับทางโรงเรียน	8.5 (12)	20.6 (29)	21.3 (30)	24.8 (35)	24.8 (35)	2.60	1.336	ปานกลาง
12. ฝึกปฏิบัติทักษะ พื้นฐานทางศิลปะด้วย ตนเอง	20.6 (29)	29.1 (41)	36.2 (51)	10.6 (15)	3.5 (5)	3.50	1.125	ปานกลาง
13. ฝึกปฏิบัติทักษะ พื้นฐานทางศิลปะกับ เพื่อนๆ	12.8 (18)	24.0 (34)	30.5 (43)	20.6 (29)	12.1 (17)	3.02	1.262	ปานกลาง
14. เรียนกวดวิชาเฉพาะ ทางศิลปะแบบกวดเดียว	7.1 (10)	9.2 (13)	16.3 (23)	22.7 (32)	44.7 (63)	2.08	1.315	น้อย
15. เรียนกวดวิชาเฉพาะ ทางศิลปะตามโรงเรียน กวดวิชาแบบกลุ่ม	8.5 (12)	12.1 (17)	19.9 (28)	15.6 (22)	43.9 (62)	2.22	1.399	น้อย
16. เรียนกวดวิชาเฉพาะ ทางศิลปะกับทางโรงเรียน	4.3 (6)	7.1 (10)	27.7 (39)	20.6 (29)	40.3 (57)	2.11	1.205	น้อย
17. ฝึกทำข้อสอบเก่าจาก คู่มือเตรียมสอบวิชาการ ทั่วไป	10.6 (15)	28.4 (40)	30.5 (43)	18.4 (26)	12.1 (17)	3.04	1.250	ปานกลาง
18. ฝึกทำข้อสอบเก่าจาก คู่มือเตรียมสอบวิชาความ ถนัดทางวิชาชีพครู	19.1 (27)	31.2 (44)	27.0 (38)	14.2 (20)	8.5 (12)	3.35	1.260	ปานกลาง

ตารางที่ 16 (ต่อ)

รายการ	ร้อยละ (N)					μ	σ	แปลค่า
	ของระดับความคิดเห็น							
	5	4	3	2	1			
19.เพิ่มเติมความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับศิลปะ- ศิลปศึกษา	12.1 (17)	32.6 (46)	30.5 (43)	15.6 (22)	9.3 (13)	3.18	1.234	ปานกลาง
รวมทั้งสิ้น	13.3 (18.7)	26.7 (37.7)	27.2 (38.4)	16.0 (22.5)	16.8 (23.7)	3.00	0.773	ปานกลาง

จากตารางที่ 16 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีวิธีการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 โดยส่วนใหญ่มีการ ทบทวน ความรู้วิชาการทั่วไปด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 รองลงมา คือ มี การเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจก่อนการสอบคัดเลือก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.65 น้อยสุด คือ มีการเรียนกวดวิชาการทั่วไปแบบกวดเดียว อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.00

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับแนวทางการเตรียมความพร้อมในการเข้า
ศึกษาศาขาศิลปะศึกษา ระดับปริญญาบัณฑิต

ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับแนวทางการเตรียมความพร้อมในการเข้า
ศึกษาศาขาศิลปะศึกษา ระดับปริญญาบัณฑิต ผู้วิจัยได้ใช้วิธีสรุปรวบรวม และสังเคราะห์ประเด็น
สรุปได้ดังนี้

1. การเตรียมตัวก่อนสอบเข้าศึกษาศาขาศิลปะศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถาม มีวิธีการเตรียมตัวสอบ และแบ่งเวลาในการอ่านหนังสือ หรือ
ทบทวนความรู้เพิ่มเติม โดย

- มีการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจ
- ตั้งใจเรียนในห้องเรียน
- เตรียมตัวอ่านหนังสือวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ

คณิตศาสตร์ เป็นต้น วิชาความถนัดวิชาชีพรู้อ่านหนังสือความรู้ทางด้านศิลปะทั่วไป

- หาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวาดเส้นพื้นฐาน ทบทวนความรู้ด้านศิลปะ
- กวดวิชาที่สถาบันกวดวิชา และครูที่โรงเรียน
- ฝึกทำข้อสอบเก่าๆ ทำข้อสอบเก่า ทั้งวิชาหลัก และข้อสอบวิชาศิลปะศึกษา และ

ฝึกทำข้อสอบทางอินเตอร์เน็ต

- ฝึกเขียนลายเส้น ฝึกวาดภาพต่างๆ วาดเส้น จัดองค์ประกอบศิลป์
- การอ่านหนังสือ กวดวิชา ฝึกทำข้อสอบ ฝึกวาดภาพต่างๆ ส่วนใหญ่จะทำหลัง

เลิกเรียน ตอนเย็น ก่อนนอน วันเสาร์ - อาทิตย์ เป็นประจำทุกวัน อย่างน้อยวันละ 1 ชั่วโมงขึ้นไป
โดยสรุปอย่างน้อย 7 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สูงสุด 28 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

2. เหตุผล ความจำเป็นในการเรียนกวดวิชาเพิ่มเติม

ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็น เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เห็นว่ามี ความจำเป็น และ
กลุ่มที่เห็นว่าไม่จำเป็นต้องเรียนกวดวิชา โดยสรุปได้ดังนี้

2.1 กลุ่มที่เห็นว่าจำเป็นต้องเรียนกวดวิชา มีเหตุผล คือ

- เนื้อหาบางอย่างมีนอกเหนือจากที่เรียน ได้ความรู้เพิ่มขึ้น ได้เพิ่มความถนัดใน
วิชา สามารถนำความรู้ไปใช้ในห้องเรียนได้

- หลักสูตรของโรงเรียนไม่มีเฉพาะด้านเพื่อรองรับ การเรียนรู้ในโรงเรียนไม่
เพียงพอ บางโรงเรียนให้ความรู้ด้านศิลปะไม่พอ

- เป็นการเพิ่มเติมความรู้ ความรู้ใหม่ๆ ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ ได้แนวข้อสอบ ซึ่งเป็นหนทางหนึ่งที่จะให้เข้าสอบด้วยความมั่นใจ
- สถาบันกวดวิชาจะรู้แนวทางการทำข้อสอบ เป็นการทบทวน และเจาะในเนื้อหาการสอบ ได้รู้เทคนิคในการทำข้อสอบ ได้รู้แนวข้อสอบเพิ่มขึ้น ทำให้รู้แนวทางวิธีคิดที่เป็นขั้นเป็นตอน มีวิธีจำง่ายกว่า
- เป็นการเสริมสร้างความรู้ให้มากขึ้น ทำให้มีความสามารถที่หลากหลายเพื่อเข้าเรียนมหาวิทยาลัย
- การไปกวดวิชาเกี่ยวกับศิลปะ ทำให้ได้เทคนิคต่างๆที่ทางโรงเรียนไม่มีสอน มีความสามารถทางศิลปะขึ้น ซึ่งต้องเรียนให้ตรงจุดที่เราจะเข้าไปเรียนต่อ จะได้ฝึกฝนเฉพาะด้านา ทำให้เก่งขึ้น

2.2 กลุ่มที่เห็นว่าไม่จำเป็นต้องเรียนกวดวิชา มีเหตุผล คือ

- สามารถเรียนด้วยตนเองได้ อ่านเอง ฝึกเอง ทบทวนบทเรียน ทบทวนความรู้ที่อยู่เสมอ และการตั้งใจเรียนในห้องก็เพียงพอแล้ว
- เรียนพิเศษแพงกว่าความจำเป็น สามารถทบทวนในหนังสือเพิ่มเติมได้
- สามารถหาความรู้จากห้องสมุดหรือที่อื่น ๆ หรือในอินเทอร์เน็ตก็มีแบบฝึกหัดให้ทำเพิ่มพูนความรู้ได้
- สามารถศึกษาได้จากครูที่โรงเรียน และอ่านหนังสือได้เอง

3. วิธีการสร้างความมั่นใจในการสอบหรือเทคนิคในการทำข้อสอบ

ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการสร้างความมั่นใจในการสอบ และมีเทคนิคในการทำข้อสอบ สรุปได้ดังนี้

- เตรียมตัวให้พร้อมก่อนจะเข้าสอบ วางแผนล่วงหน้าในการอ่านหนังสือก่อนสอบพักผ่อนให้เพียงพอ รับประทานอาหารที่ดีต่อสุขภาพ ออกกำลังกาย ตั้งใจสอบ ให้กำลังใจกับตนเอง มีสมาธิ ตั้งใจอ่าน ไม่เครียด ไม่ฟุ้งซ่าน
- เชื่อใจในตนเอง และทำงานให้ดีที่สุด ผลงานต้องออกมาดีที่สุด
- ในการทำข้อสอบเชื่อมั่นในคำตอบที่ตอบ ทำข้อที่ทำได้ ทำข้อที่มั่นใจก่อน ทำข้อสอบให้ดีที่สุด ทำข้อสอบให้ครบทุกข้อ ทำโดยไม่กังวลเรื่องใดๆ มุ่งมั่นกับข้อสอบ อ่านโจทย์ให้ละเอียดก่อนตอบ ตัดข้อที่ไม่ใช่ ออก คิดก่อนที่จะลงมือทำทุกข้อ ตรวจสอบให้ดี
- ใช้หลักการจำสั้นๆ ง่ายๆ ไม่ลังเลในการตอบคำถาม เดว่าข้อไหนบ้าง ระหว่างที่อ่านหนังสือพยายามนึกคำตอบที่อยู่ในข้อสอบ

- ฝึกทำแบบทดสอบ อ่านแนวข้อสอบเดิมให้มาก
- ทำข้อสอบให้ตรงตามคำสั่ง มีการตรวจสอบคำสั่งให้รอบคอบก่อนทำข้อสอบ และตรวจความเรียบร้อยเมื่อทำเสร็จ
- วางแผนการเตรียมตัวสอบกับอาจารย์ที่สอนศิลปะที่โรงเรียน อ่านหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับสอบอย่างสม่ำเสมอ และทบทวนเป็นประจำ สวดมนต์แผ่เมตตา นั่งสมาธิ ขอกำลังใจจากพ่อ แม่ ผู้ปกครอง

4. เหตุผลและการให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมในการสอบวิชาการทั่วไป

ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการสอบวิชาการทั่วไป โดยให้เหตุผลและความสำคัญ เรียงตามลำดับวิชาที่เห็นว่าสำคัญมากที่สุดถึงน้อยที่สุด สรุปได้ดังนี้

1. วิชาคณิตศาสตร์ เพราะเกี่ยวข้องกับทุกวิชา ต้องใช้ความจำ เป็นวิชาที่หลายคนไม่ถนัด เป็นวิชาคำนวณใช้ในการคำนวณ เป็นวิชาที่ยาก เป็นวิชาพื้นฐานในการเรียนหลักสูตรการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นพื้นฐานของชีวิต สามารถประยุกต์ใช้ได้ ในหลายๆ สาขาวิชา สามารถเลือกคณะได้หลากหลายเป็นพื้นฐานในการต่อมหาวิทยาลัย เป็นพื้นฐานของการคิดเลข เนื้อหามาก
2. วิชาภาษาอังกฤษ เพราะมีความเกี่ยวเนื่องกัน เป็นภาษาสากลที่ใช้ติดต่อสื่อสารกัน ใช้กันทั่วโลก เนื้อหาเยอะ มีความจำเป็นสูง มีความเกี่ยวข้องเป็นอย่างมากเพราะต้องใช้กับชีวิตประจำวันมากขึ้นทุกวัน ไม่ใช่เพียงเพื่อสอบเท่านั้น เป็นวิชาที่ยากและมีคนน้อยที่ได้คะแนนสูงเพราะได้เรียนพื้นฐานน้อย เป็นพื้นฐานในการต่อมหาวิทยาลัยที่ต้องใช้ในหลายๆคณะ เป็นวิชาที่ใช้สอบ อีกทั้งยังเป็นวิชาที่สามารถหาความรู้ได้จากอินเทอร์เน็ต อ่านบทความต่างๆที่เป็นภาษาอังกฤษ
3. วิชาวิทยาศาสตร์ เพราะเป็นวิชาที่ไม่ถนัด หลายคนไม่เข้าใจ ใช้ในการคำนวณ คณิตวิเคราะห์ เหตุผล ใช้แยกแยะ เป็นเรื่องที่ควรรู้ เป็นวิชาที่สามารถประยุกต์ได้ในหลายๆสาขา เป็นวิชาพื้นฐานในการศึกษาต่อมหาวิทยาลัย เป็นวิชาค่อนข้างยาก เพราะมีทั้งเนื้อหาที่ต้องท่องจำ และมีสูตรที่ยาก
4. วิชาภาษาไทย เพราะเป็นวิชาที่มีความยุ่งยากซับซ้อน เป็นวิชาที่ควรเรียนรู้และรักษาไว้ เป็นวิชาพื้นฐาน ต้องใช้ในการเรียนการพูด ใช้ชีวิตประจำวัน เป็นทักษะสื่อสาร ต้องใช้ในการติดต่อสื่อสาร

5. วิชาสังคมศึกษา เพราะจะได้ศึกษามนุษย์ เนื้อหาจะง่าย เรียนรู้การเปลี่ยนแปลงของโลก ต้องศึกษาถึงชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์และภูมิศาสตร์ต่างๆ มีความสำคัญในการวางแผนชีวิต ต้องติดตามสถานการณ์ นำไปใช้ได้บ่อย ไม่ครอบคลุมเหมือนวิชาอื่น เป็นการศึกษาเหตุการณ์บ้านเมือง เป็นหลักทั่วไปที่เป็นเป้าหมายของศาสตร์ที่กว้างที่สุด สามารถใช้จับประเด็นทางสังคม ชอบอ่านและเรียนรู้ในวิชาสังคม

นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนหนึ่งให้ข้อคิดเห็นว่า สำคัญทุกวิชาเท่าเทียมกัน เพราะมีการนำไปใช้ที่ต่างกัน ต้องเตรียมตัวทุกวิชาจะได้สบายเวลาสอบ เป็นความรู้ที่เราควรมี เพราะทุกวิชาต้องใช้คะแนนต่างๆ มารวมกัน ต้องอ่านอย่างละเอียดๆ กัน โดยเฉพาะวิชาที่เก็บคะแนนเยอะๆ

5. เหตุผลและการให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมในการสอบ วิชาเฉพาะทางศิลปศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการสอบวิชาเฉพาะทางศิลปศึกษา ที่ควรให้ความสำคัญและควรฝึกปฏิบัติวิชาเฉพาะทางด้านปฏิบัติ โดยให้ความสำคัญกับวิชาเรียนและทางด้านการปฏิบัติ เรียงตามลำดับวิชาที่เห็นว่าสำคัญมากที่สุดถึงน้อยที่สุด สรุปได้ดังนี้

1. วิชาจัดองค์ประกอบศิลป์ เพราะเป็นพื้นฐานอีกวิชาหนึ่งที่สำคัญมากต่อศิลปะ เพราะเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นวิชาที่ง่าย เมื่อวาดเป็นแล้วก็ต้องรู้วิธีวางภาพ ให้เกิดความสวยงาม เพื่อภาพที่ออกมาจะได้สมบูรณ์มากที่สุด
2. วิชาความถนัดทางศิลปะ - ศิลปศึกษา เพราะจะทำให้รู้ความถนัดของตน
3. วิชา Drawing สำคัญมากเพราะเป็นพื้นฐานของศิลปะและทุกวิชาที่เกี่ยวข้อง พื้นฐานการเรียนรู้อื่นๆ ทักษะต่างๆ วาดเส้นมีความสำคัญกับทุกวิชาศิลปะ ทำให้สามารถวาดภาพได้ทุกอย่างถ้าสามารถเข้าใจพื้นฐาน เป็นวิชาที่ต้องนำไปศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย เพราะเป็นวิชาพื้นฐานของวิชาศิลปะทุกแขนง ควรฝึกอย่างน้อย 7 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทำให้รู้จักการใช้เส้นต่างๆ เพราะเป็นหัวใจหลักของการศึกษาศิลปศึกษา ต้องมีความแม่นยำ เพราะจะส่งผลกระทบต่อทุกสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง
4. วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ เพราะทำให้ทราบประวัติศาสตร์ที่มาของศิลปะด้านต่างๆ รวมถึงประโยชน์ต่างๆ
5. วิชาการใช้สีน้ำ เป็นพื้นฐานของการใช้สีต่างๆ สำคัญมาก เป็นสีที่ใช้ง่าย แต่เทคนิคเยอะมาก ราคาถูกและหาง่าย
6. วิชาการ sketch การออกแบบ เพราะเป็นพื้นฐานของการเขียนภาพ

7. วิชาจิตรกรรม
8. วิชาทฤษฎีศิลป์ เพราะเป็นพื้นฐานการแสดงความคิดเห็น
9. วิชาทฤษฎีการวิจารณ์ศิลป์
10. ทศนธาตุ รู้จักรายละเอียดต่างๆ
11. การใช้สีโปสเตอร์เพราะเป็นสีที่ใช้ในการเรียนการสอนมัธยมศึกษาตอนปลาย และสะดวกในการใช้งาน
12. วิชาศิลปะพื้นฐาน เช่น การวาดเส้น แสงเงา ประวัติศาสตร์ศิลปะ
13. วิชาศิลปะวิจิตร เพราะเราควรรู้ประวัติ ผลงานศิลปินของศิลปะ
14. วิชาสุนทรียศาสตร์

นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนหนึ่ง เห็นว่าทุกวิชาสำคัญเท่ากันหมด ทุกวิชาควรฝึกฝนทุกวัน ให้ความสำคัญกับทฤษฎีเพียงเล็กน้อยและให้ความสำคัญกับการปฏิบัติมากกว่า ควรฝึกวันละ 1 ชั่วโมง 3 - 4 วันต่อสัปดาห์ การฝึกพื้นฐานการวาดเส้น การจัดองค์ประกอบศิลป์ การเขียนแบบ นำหนักแสงเงา ในหนึ่งสัปดาห์ควรปฏิบัติอย่างน้อย 8 ชั่วโมง และต้องฝึกฝนเป็นประจำ อีกด้วยเพราะจะทำให้เกิดความชำนาญ

6. เหตุผลในการให้ความสำคัญกับวิชาความถนัดทางวิชาชีพครู

ผู้ตอบแบบสอบถาม ให้เหตุผลในการให้ความสำคัญกับวิชาความถนัดทางวิชาชีพ โดยเห็นว่าวิชาความถนัดทางวิชาชีพครูมีความสำคัญ สรุปได้ดังนี้

- เป็นวิชาชีพที่ได้รับความเคารพอย่างสูงสุด ทุกคนย่อมมีครู วิชาชีพครู เป็นอาชีพที่มีความน่าเชื่อถือ มีผู้คนเคารพมากมาย
- เป็นต้นแบบที่ดีของทุกคน วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่เป็นต้นแบบของทุกสาขาอาชีพ ต้องมีระเบียบ เพราะครู คือ แม่พิมพ์ของชาติ
- เป็นวิชาที่วัดความคิดและทัศนคติความพร้อมในการเป็นครู
- ถือเป็นวิชาชีพในอนาคต เป็นวิชาที่ต้องใช้ในอนาคต จึงสำคัญมาก
- เนื่องจากเลือกที่จะเป็นครูแล้ว การให้ความสำคัญกับวิชาชีพครู จึงต้องให้ความสำคัญมากที่สุดวิชาหนึ่ง เพราะเป็นวิชาที่จะทำให้ได้ฝึกคิดวิเคราะห์เหตุการณ์ ที่จะทำให้เรียนรู้วิชาครูมากขึ้น
- แสดงถึงการมีไหวพริบดี
- อยากเป็นครู
- วิชาชีพครู เป็นส่วนหนึ่งของศิลปศึกษา
- เพราะต้องมีพื้นฐานทางด้านวิชาชีพครู

- เป็นวิชาที่จะนำไปประกอบอาชีพ
- ให้ความสำคัญเพราะครูศิลป์ เอาความถนัดครูมาใช้
- ครูต้องเข้าใจวิชาชีพครู
- เป็นส่วนหนึ่งของวิชาที่ใช้ในการประกอบวิชาชีพ
- เพราะการที่จะเป็นครูที่ดี ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่น จะต้องเรียนความถนัดทาง วิชาชีพครู เพื่อที่จะได้เรียนรู้เทคนิค วิธีการ และสามารถเข้าใจผู้เรียนได้

7. เหตุผลในการให้ความสำคัญกับวิชาความถนัดทางศิลปะ/ศิลปศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถาม ให้เหตุผลในการให้ความสำคัญกับวิชาความถนัดทางศิลปะ / ศิลปศึกษา โดยเห็นว่าวิชาความถนัดทางศิลปะ/ศิลปศึกษามีความสำคัญ สรุปได้ดังนี้

- เป็นวิชาที่ถนัดและชื่นชอบมาก
- เป็นวิชาที่รัก ชอบ และทำได้ดีที่สุด
- เป็นวิชาที่สามารถนำไปประกอบอาชีพ
- เป็นวิชาที่สำคัญมากเพราะต้องเรียนในระดับต่อไป
- เพราะความถนัดทางศิลปศึกษาเป็นวิชาที่ใฝ่ฝันมานาน
- พื้นฐานในการเรียนรู้วิชาศิลปะ
- เพราะการที่เป็นครูศิลปะต้องมีความเข้าใจด้านศิลปะอย่างแท้จริง
- เพราะได้มีโอกาสแสดงความสามารถและเป็นวิชาที่ชื่นชอบ
- เพราะจะต้องเป็นครูศิลปะ
- เป็นสิ่งที่เราต้องเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้
- การเป็นครูศิลปะนั้น จำเป็นต้องมีความรู้มากู้จริงจึงจะนำความรู้ทางศิลปะไป

เผยแพร่แก่นักเรียนได้อย่างถูกต้อง

- ศิลปะ คือ ความต้องการ คือ สีสันของชีวิต
- ครูศิลปะก็เหมือนครูอาชีพอื่นๆ เพราะฝึกให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์จินตนาการ และกล้าแสดงออก

8. เหตุผลในการต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนการสอบเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย

ผู้ตอบแบบสอบถาม ให้เหตุผลในการต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนการสอบเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย สรุปได้ดังนี้

- เป็นพื้นฐานในการสอบ และเพื่อความมั่นใจ

- เพราะ การเรียนระดับมหาวิทยาลัยต้องมีการเรียนตามหลักสูตรที่มีเนื้อหาหลัก และซับซ้อนมาก ยากที่จะเข้าใจ
 - เนื่องจากในปัจจุบันต้องการครูที่มีศักยภาพในการสอน
 - เพราะ การสอบไม่ได้วัดความรู้ทางวิชาการเท่านั้น มีการสอบปฏิบัติในการวาดรูป
 - เป็นการปูพื้นฐานในการเรียนต่อ และการสอบเข้าเรียนต่อด้วย
 - เป็นการเตรียมให้มีความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ในพื้นฐานที่ได้เรียนมา เพื่อว่าอยากไปศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ก็จะมีควมลึกซึ้งอย่างแท้จริงเหมือนกับอาคารที่รากฐานดี ก็จะทำให้อาคารแข็งแรง คงทนยืนนาน
- เตรียมพร้อมมากเพราะต้องสอบเข้ามหาวิทยาลัย
- เตรียมพร้อมในด้านทักษะศิลปะ
- เพราะการศึกษาต่อในสาขาวิชาศิลปศึกษา ต้องใช้ความสามารถและฝีมือ จึงต้องเตรียมตัวให้พร้อม
 - การศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยเป็นการกำหนดชีวิตในอนาคต และจะต้องใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัว
 - การเรียนในระดับมหาวิทยาลัย เป็นการเรียนที่ต้องรู้จริง ทำให้ต้องมีการเตรียมความพร้อม
 - เพื่อความมั่นใจในการสอบ
 - การคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมที่จะเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ
 - เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อเป็นเกร็ดความรู้เพื่อพัฒนาความรู้ใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ
 - เป็นพื้นฐานในการสอบเข้า เพื่อจะได้ประสบความสำเร็จในมหาวิทยาลัย และเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวนทั้งสิ้น 185 คน ได้แก่ 1) ครูผู้สอนวิชาศิลปศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 คน 2) ครูผู้สอนวิชาศิลปะในโรงเรียนกวดวิชาศิลปะต่างๆ จำนวน 2 คน 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน และ 4) นิสิต/นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 สาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 5 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 141 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ซึ่งประกอบด้วย 2 ด้าน ดังนี้

1. คุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา
2. ด้านการเตรียมความพร้อมในการสอบวิชาทั่วไป
3. ด้านการเตรียมความพร้อมในการสอบวิชาทั่วไป

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเตรียมความพร้อมในการสอบวิชาการทั่วไป
2. ด้านการเตรียมความพร้อมในการสอบวิชาเฉพาะ
3. ด้านวิธีการเตรียมความพร้อม

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) ค่าสถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นหญิงมากกว่าชาย หญิงคิดเป็นร้อยละ 68.8 ชายคิดเป็นร้อยละ 31.2 ส่วนใหญ่มีอายุ 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 73.8 รองลงมาอายุ 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.5 ส่วนน้อยอายุ 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 0.7 โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 18.77 ปี มีแผนการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ วิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 59.6 รองลงมาเรียนศิลป์-ภาษา คิดเป็นร้อยละ 17.7 ส่วนน้อยเรียนศิลป์-สังคมและอื่นๆ ไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ 1.4 โดยส่วนใหญ่มีผลการเรียนปัจจุบัน (เกรดเฉลี่ยสะสม) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 อยู่ระหว่าง 2.51 – 3.00 คิดเป็นร้อยละ 41.1 รองลงมาเรียนอยู่ระหว่าง 3.01 – 3.50 คิดเป็นร้อยละ 30.5 ส่วนน้อยมีผลการเรียนต่ำกว่า 2.00 คิดเป็นร้อยละ 2.8

สำหรับผลการเรียนรายวิชาศิลปะในระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ได้เกรด 4 คิดเป็นร้อยละ 83.0 รองลงมาได้เกรด 3 คิดเป็นร้อยละ 14.9 ส่วนน้อยได้เกรด 2 คิดเป็นร้อยละ 2.1 ซึ่งส่วนใหญ่มีผลการเรียนรายวิชาศิลปะในระดับชั้นมัธยมศึกษาได้เกรด 4 ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยคิดเป็นร้อยละ 83.0 , 84.4 และ 80.9 ตามลำดับ

การเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษา ส่วนใหญ่เข้าด้วยวิธีการสอบตรง คิดเป็นร้อยละ 62.4 รองลงมาเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษาด้วยวิธีการสอบแอดมิชชันกลาง คิดเป็นร้อยละ 25.5 ส่วนน้อยเข้าศึกษาต่อด้วยการสอบโควต้าจากทางมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 12.1 โดยที่กลุ่มผู้สอบตรงส่วนใหญ่เลือกสาขาวิชาศิลปศึกษาเป็นลำดับที่ 1 ร้อยละ 78.4 ของกลุ่มสอบตรง รองลงมาเลือกเป็นลำดับที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 11.4 ของกลุ่มสอบตรง ส่วนน้อยเลือกเป็นลำดับที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 3.4 สำหรับกลุ่มที่เข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษาด้วยการสอบแอดมิชชันกลาง ส่วนใหญ่เลือกสาขาวิชาศิลปศึกษาเป็นลำดับที่ 1 ร้อยละ 41.7 ของกลุ่มผู้ที่สอบแอดมิชชันกลาง รองลงมาเลือกเป็นอันดับที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 22.2 ของกลุ่มผู้ที่สอบแอดมิชชันกลาง ส่วนน้อยเลือกอันดับที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 16.7 ของกลุ่มผู้ที่สอบแอดมิชชันกลาง

ในด้านการเตรียมตัวเพื่อสอบเข้าสาขาวิชาศิลปศึกษา ส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนกวดวิชา คิดเป็นร้อยละ 53.2 ส่วนน้อยเรียนกวดวิชา คิดเป็นร้อยละ 46.8 โดยที่ผู้ที่เรียนกวดวิชาส่วนใหญ่จะเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนแรก คิดเป็นร้อยละ 13.5 รองลงมาจะเรียนกวดวิชาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทั้งสองภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 8.5 ส่วนน้อยจะเรียนกวดวิชาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้งสองภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.8 ซึ่งมีเหตุผลในการกวดวิชาว่า เป็นการเพิ่มเติมความรู้/

พบทวนความรู้้นอกจากการเรียนในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 22.7 ของกลุ่มผู้เรียนกวดวิชา รองลงมาให้เหตุผลว่า เพื่อสร้างความมั่นใจในการสอบคัดเลือก ได้วิธีการและเทคนิค การคิดและการจำแบบหลากหลายช่วยในการทำข้อสอบ คิดเป็นร้อยละ 19.7 ของกลุ่มผู้เรียนกวดวิชา และส่วนน้อยอื่น ๆ ไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ 3.0 ของกลุ่มผู้เรียนกวดวิชา สำหรับเหตุผลในการไม่เรียนกวดวิชา ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า ไม่จำเป็นหากตั้งใจเรียนในชั่วโมงเรียนก็ได้ความรู้เช่นกัน และค่าใช้จ่ายในการเรียนกวดวิชาค่อนข้างสูงเป็นการสิ้นเปลือง คิดเป็นร้อยละ 20.0 ของกลุ่มผู้ที่ไม่เรียนกวดวิชา รองลงมาให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลาว่าง ต้องทำงานอย่างอื่นจึงไม่มีเวลา และสถานที่เรียนอยู่ไกล เดินทางไม่สะดวก คิดเป็นร้อยละ 18.7 ของกลุ่มผู้ที่ไม่เรียนกวดวิชา และส่วนน้อยอื่น ๆ ไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ 5.3 วิชาที่เรียนกวดวิชา

ในวิชาหลักทั่วไปส่วนใหญ่จะเรียนวิชาคณิตศาสตร์ คิดเป็น ร้อยละ 22.7 รองลงมาเรียนวิชาภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 21.4 ส่วนน้อยเรียนวิชาอื่นๆ ไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ 10.4 ส่วนการเรียนกวดวิชาในวิชาเฉพาะ ส่วนใหญ่เรียนกวดวิชาในวิชาการจัดองค์ประกอบศิลป์ คิดเป็นร้อยละ 24.4 รองลงมาเรียนกวดวิชาในวิชาความถนัดทางศิลปะ-ศิลปศึกษา คิดเป็นร้อยละ 3.3 ส่วนน้อยเรียนกวดวิชาในวิชาทฤษฎีการวิจารณ์ศิลปะ คิดเป็น ร้อยละ 1.1 สำหรับการเรียนกวดวิชาในวิชาทักษะพื้นฐานทางศิลปะ ส่วนใหญ่เรียนกวดวิชาในวิชาการจัดองค์ประกอบศิลป์ คิดเป็นร้อยละ 25.2 รองลงมาเรียนกวดวิชาในวิชาการเขียนภาพ หนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 17.0 ส่วนน้อยเรียนกวดวิชาในวิชาการวาดภาพสีน้ำมัน คิดเป็นร้อยละ 2.0 ในวิชาการปฏิบัติทางด้านประติมากรรม การปฏิบัติทางด้านประติมากรรมและการปฏิบัติทางด้านคอมพิวเตอร์กราฟฟิก ไม่มีผู้เรียนกวดวิชา ในด้านการเตรียมตัวสอบเข้าวิชาศิลปศึกษา โดยการอ่านหนังสือวิชาการทั่วไป ส่วนใหญ่อ่านวิชาสังคมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 22.7 รองลงมาอ่านวิชาภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 21.5 ส่วนน้อยอ่านวิชาอื่นๆ ไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ 3.3

ส่วนการเตรียมตัวสอบเข้าวิชาศิลปศึกษา โดยการอ่านหนังสือความรู้ทางด้านวิชาเฉพาะ ส่วนใหญ่อ่านวิชาการวาดเส้น คิดเป็นร้อยละ 15.8 รองลงมาอ่านวิชาการจัดองค์ประกอบศิลป์ คิดเป็นร้อยละ 14.3 ส่วนน้อยอ่านหนังสือวิชาอื่นๆ ไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ 0.6 สำหรับวิธีการเตรียมตัวสอบโดยการอ่านข้อสอบเก่าที่เกี่ยวกับการศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษา ส่วนใหญ่อ่านข้อสอบเกี่ยวกับความถนัดทางวิชาชีพครูหรือวัดแววความเป็นครู คิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมาอ่านข้อสอบเกี่ยวกับความรู้ความถนัดทางศิลปะ-ศิลปศึกษา คิดเป็นร้อยละ 21.4 ส่วนน้อยอ่านข้อสอบเกี่ยวกับความรู้วิชาการทางศิลปะ-ศิลปศึกษา คิดเป็นร้อยละ 14.6 และมีการเตรียมตัวสอบเข้าวิชาศิลปศึกษาด้วยการฝึกปฏิบัติทักษะพื้นฐานทางศิลปะ ซึ่งส่วนใหญ่ฝึกปฏิบัติทักษะพื้นฐานการวาดองค์ประกอบศิลป์ คิดเป็นร้อยละ 20.5 รองลงมา ได้แก่ การเขียนภาพหุ่นนิ่ง คิดเป็น

ร้อยละ 17.4 และส่วนน้อย ได้แก่ การพิมพ์ภาพ คิดเป็นร้อยละ 0.3 สำหรับการปฏิบัติทางด้านคอมพิวเตอร์ กราฟฟิก ไม่มีการเตรียมตัวสอบในวิชานี้

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม ในการเข้าศึกษาสาขาวิชา ศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

การเตรียมตัวเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับความพร้อมในการสอบวิชาการทั่วไป ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่เตรียมตัวเกี่ยวกับวิชาภาษาไทย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 รองลงมา คือ วิชาสังคมศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 น้อยสุด คือ วิชาวิทยาศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.9

สำหรับการเตรียมความพร้อมในการสอบวิชาเฉพาะ ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78 ซึ่งในด้านความรู้ทางสุนทรียศาสตร์ ส่วนใหญ่เตรียมตัวเกี่ยวกับวิชาศิลปะนิยม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.90 รองลงมา คือ วิชาศิลปะวิจิตร อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83 น้อยสุด คือ วิชาสุนทรียศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.79 ในด้านความรู้ทางด้านศิลปวิจารณ์ มีการเตรียมตัวอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.55 ด้านความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ศิลป์ โดยรวมมีการเตรียมตัวอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02 ซึ่งส่วนใหญ่เตรียมตัวเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะไทย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 รองลงมา คือ วิชาประวัติศาสตร์ศิลปะร่วมสมัย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 น้อยสุด คือ วิชาประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันออก และวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะพื้นบ้าน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 สำหรับความรู้ทาง ด้านศิลปะปฏิบัติ โดยรวมมีการเตรียมตัวอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78 ซึ่งส่วนใหญ่เตรียมตัวเกี่ยวกับวิชาการจัดองค์ประกอบศิลป์ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 รองลงมา คือ วิชาการเขียนภาพหุ่นนิ่ง อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 น้อยสุด คือ วิชาการพิมพ์ภาพ อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.05

ส่วนวิธีการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 โดยส่วนใหญ่มีการทบทวน ความรู้วิชาการทั่วไปด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 รองลงมา คือ มีการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจก่อนการสอบคัดเลือก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 น้อยสุด คือ มีการเรียนกวดวิชาการทั่วไปแบบกวดเดียว อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการเตรียมความพร้อม ในการเข้าศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

ผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา ระดับปริญญาบัณฑิต ผู้วิจัยได้ใช้วิธีสรุปรวบรวมและสังเคราะห์ประเด็น สรุปได้ดังนี้

1. การเตรียมตัวก่อนสอบเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา

วิธีการเตรียมตัวสอบและแบ่งเวลาในการอ่านหนังสือ หรือทบทวนความรู้เพิ่มเติม ผู้ตอบแบบสอบถามได้มีการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจ ตั้งใจเรียนในห้องเรียน เตรียมตัวอ่านหนังสือวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ เป็นต้น วิชาความถนัดวิชาชีพอครู อ่านหนังสือความรู้ทางด้านศิลปะทั่วไป หากความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวาดเส้นพื้นฐาน ทบทวนความรู้ด้านศิลปะ กวดวิชาที่สถาบันกวดวิชาและครูที่โรงเรียน ฝึกทำข้อสอบเก่าทั้งวิชาหลักและข้อสอบวิชาศิลปศึกษา ฝึกทำข้อสอบทางอินเทอร์เน็ต ฝึกเขียนลายเส้น ฝึกวาดภาพต่างๆ วาดเส้น จัดองค์ประกอบศิลป์ ส่วนใหญ่จะทำหลังเลิกเรียน ตอนเย็น ก่อนนอน วันเสาร์-อาทิตย์ เป็นประจำทุกวัน อย่างน้อยวันละ 1 ชั่วโมงขึ้นไป โดยสรุปอย่างน้อย 7 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สูงสุด 28 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

2. เหตุผล ความจำเป็นในการเรียนกวดวิชาเพิ่มเติม

เหตุผล ความจำเป็นในการเรียนกวดวิชาเพิ่มเติม ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เห็นว่ามี ความจำเป็นและกลุ่มที่เห็นว่าไม่จำเป็นต้องเรียนกวดวิชา โดยกลุ่มที่เห็นว่าจำเป็นต้องเรียนกวดวิชา มีเหตุผลคือ เนื้อหาบางอย่างมีนอกเหนือจากที่เรียน ได้ความรู้เพิ่มขึ้น ได้เพิ่มความถนัดในวิชา สามารถนำความรู้ไปใช้ในห้องเรียนได้ หลักสูตรของโรงเรียนไม่มีเฉพาะด้านเพื่อรองรับ การเรียนรู้ในโรงเรียนไม่เพียงพอ การกวดวิชาจะเป็นการเพิ่มเติมความรู้ใหม่ๆทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ อีกทั้งได้แนวข้อสอบ ซึ่งเป็นหนทางหนึ่งที่จะให้เข้าสอบด้วยความมั่นใจ ได้รู้เทคนิคในการทำข้อสอบได้แนวทางวิธีคิดที่เป็นขั้นเป็นตอน มีวิธีจำที่ง่ายกว่า เป็นการเสริมสร้างความรู้ให้มากขึ้น สำหรับการกวดวิชาเกี่ยวกับศิลปะนั้น ทำให้ได้เทคนิคต่างๆ ที่ทางโรงเรียนไม่มีสอน มีความสามารถทางศิลปะ ส่วนกลุ่มที่เห็นว่าไม่จำเป็นต้องเรียนกวดวิชา มีเหตุผลคือ สามารถเรียนด้วยตนเองได้ อ่านเอง ฝึกเอง ทบทวนบทเรียน ทบทวนความรู้อยู่เสมอ และการตั้งใจเรียนในห้องก็เพียงพอแล้ว การเรียนพิเศษเสียค่าใช้จ่ายแพงเกินความจำเป็น ทั้งนี้ เห็นว่าสามารถทบทวนในหนังสือเพิ่มเติมได้จากห้องสมุดหรือที่อื่นๆ หรือในอินเทอร์เน็ตก็มีแบบฝึกหัดให้ทำเพิ่มพูนความรู้ได้ และสามารถศึกษาได้จากครูที่โรงเรียน และอ่านหนังสือได้เอง

3. วิธีการสร้างความมั่นใจในการสอบหรือเทคนิคในการทำข้อสอบ

ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการสร้างความมั่นใจในการสอบ และมีเทคนิคในการทำข้อสอบ คือ ต้องเตรียมตัวให้พร้อมก่อนจะเข้าสอบ วางแผนล่วงหน้าในการอ่านหนังสือก่อนสอบ พักผ่อนให้เพียงพอ รับประทานอาหารที่ดีต่อสุขภาพ ออกกำลังกาย ให้กำลังใจกับตนเอง มีสมาธิ ไม่เครียด ไม่ฟุ้งซ่าน ในการทำข้อสอบต้องเชื่อมั่นในคำตอบที่ตอบ ทำข้อสอบให้ครบทุกข้อ โดยไม่กังวลเรื่องใดๆ มุ่งมั่นกับข้อสอบ อ่านโจทย์ให้ละเอียด คิดก่อนที่จะลงมือทำทุกข้อ ตรวจสอบให้ดี ใช้หลักการจำสั้นๆ ง่ายๆ ไม่ลังเลในการตอบ ฝึกทำแบบทดสอบ อ่านแนวข้อสอบเดิมให้ มีการตรวจสอบคำสั่งให้รอบคอบก่อนทำข้อสอบ และตรวจความเรียบร้อยเมื่อทำเสร็จและขอกำลังใจจากพ่อ แม่ ผู้ปกครอง

4. เหตุผลและการให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมในการสอบวิชาการทั่วไป

การเตรียมความพร้อมในการสอบวิชาการทั่วไป ผู้ตอบแบบสอบถามให้เหตุผลและความสำคัญเรียงตามลำดับวิชาที่เห็นว่าสำคัญมากที่สุดถึงน้อยที่สุด ดังนี้

1. วิชาคณิตศาสตร์ เพราะเกี่ยวข้องกับทุกวิชา เป็นวิชาพื้นฐานในการเรียนหลักสูตรการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นวิชาที่หลายๆ คนไม่ถนัด เป็นวิชาที่ยากที่ใช้ในการคำนวณและเป็นพื้นฐานของชีวิตใช้ในชีวิตประจำวัน อีกทั้งสามารถประยุกต์ใช้ได้ ในหลายๆ สาขาวิชา สามารถเลือกคณะได้หลากหลายเป็นพื้นฐานในการต่อมหาวิทยาลัย เป็นพื้นฐานของการคิดเลขและมีเนื้อหาหมาก

2. วิชาภาษาอังกฤษ เพราะมีความเกี่ยวเนื่องกัน เป็นภาษาสากลที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันทั่วโลก เนื้อหาเยอะ มีความจำเป็นสูงเพราะต้องใช้กับชีวิตประจำวันมากขึ้นทุกวัน ไม่ใช่เพียงเพื่อสอบเท่านั้น เป็นวิชาที่ยากและมีคนน้อยที่ได้คะแนนสูงเพราะได้เรียนพื้นฐานน้อย เป็นพื้นฐานในการต่อมหาวิทยาลัยที่ต้องใช้ในหลายๆ คณะ และเป็นวิชาที่ใช้สอบ อีกทั้งยังเป็นวิชาที่สามารถหาความรู้ได้จากอินเทอร์เน็ต อ่านบทความต่างๆ ที่เป็นภาษาอังกฤษ

3. วิชาวิทยาศาสตร์ เพราะเป็นวิชาที่หลายๆ คนไม่เข้าใจ ใช้ในการคำนวณ คิดวิเคราะห์ เหตุผล ใช้แยกแยะ เป็นเรื่องที่ควรรู้ เป็นวิชาที่สามารถประยุกต์ได้ในหลายๆ สาขา เป็นวิชาพื้นฐานในการศึกษาต่อมหาวิทยาลัย ซึ่งค่อนข้างยาก เพราะมีทั้งเนื้อหาที่ต้องท่องจำและมีสูตรที่ยาก

4. วิชาภาษาไทย เพราะเป็นวิชาพื้นฐานที่ต้องเรียนรู้และรักษาไว้ ต้องใช้ในการเรียนการพูด ใช้ชีวิตประจำวัน เป็นทักษะสื่อสาร ต้องใช้ในการติดต่อสื่อสาร

5. วิชาสังคมศึกษา เพราะมีเนื้อหาเยอะ ง่าย เรียนรู้การเปลี่ยนแปลงของโลก ต้องศึกษาถึงชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์และภูมิศาสตร์ต่างๆ มีความสำคัญในการวางแผนชีวิต ต้องติดตามสถานการณ์ นำไปใช้ได้บ่อย ไม่ครอบคลุมเหมือนวิชาอื่น เป็นการศึกษาเหตุการณ์บ้านเมือง เป็นหลักทั่วไปที่เป็นเป้าหมายของศาสตร์ที่กว้างที่สุด สามารถใช้จับประเด็นทางสังคม ชออ่านและเรียนรู้ในวิชาสังคม

นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนหนึ่งให้ข้อคิดเห็นว่า สำคัญทุกวิชาเท่าเทียมกัน เพราะมีการนำไปใช้ที่ต่างกัน ต้องเตรียมตัวทุกวิชา เป็นความรู้ที่ควรมีเพราะทุกวิชาต้องใช้คะแนนต่างๆ มารวมกัน ต้องอ่านอย่างละเอียดๆ กัน โดยเฉพาะวิชาที่เก็บคะแนนเยอะๆ

5. เหตุผลและการให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมในการสอบวิชาเฉพาะทางศิลปศึกษา

การเตรียมความพร้อมในการสอบวิชาเฉพาะทางศิลปศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามให้เหตุผล และความสำคัญเรียงตามลำดับวิชาที่เห็นว่าสำคัญมากที่สุดถึงน้อยที่สุด ดังนี้

1. วิชาจัดองค์ประกอบศิลป์ เพราะเป็นพื้นฐานที่สำคัญมากต่อศิลปะเพราะเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นวิชาที่ง่าย เมื่อวาดเป็นแล้วก็ต้องรู้วิธีวางภาพ ให้เกิดความสวยงาม เพื่อภาพที่ออกมาจะได้สมบูรณ์มากที่สุด

2. วิชาความถนัดทางศิลปะ-ศิลปศึกษา เพราะทำให้รู้ความถนัดของตน

3. วิชา Drawing สำคัญมากเพราะเป็นพื้นฐานของศิลปะและทุกวิชาที่เกี่ยวข้อง พื้นฐานการเรียนรู้วิชาต่างๆ ทำให้สามารถวาดภาพได้ทุกอย่างถ้าสามารถเข้าใจพื้นฐาน เป็นวิชาที่ต้องนำไปศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย เพราะเป็นวิชาพื้นฐานของวิชาศิลปะทุกแขนง ควรฝึกอย่างน้อย 7 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เพราะเป็นหัวใจหลักของการศึกษาศิลปศึกษา ต้องมีความแม่นยำ เพราะจะส่งผลต่อทุกสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

4. วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ เพราะทำให้ทราบประวัติศาสตร์ที่มาของศิลปะด้านต่างๆ รวมถึงประโยชน์ต่างๆ

5. วิชาการใช้สีน้ำ เป็นพื้นฐานของการใช้สีต่างๆสำคัญมาก เป็นสีที่ใช้ง่าย แต่เทคนิคเยอะมาก ราคาถูกและหาง่าย

นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนหนึ่ง เห็นว่าทุกวิชาสำคัญเท่ากันหมด ทุกวิชาควรฝึกฝนทุกวัน ให้ความสำคัญกับทฤษฎีเพียงเล็กน้อยและให้ความสำคัญกับการปฏิบัติมากกว่า ควรฝึกวันละ 1 ชั่วโมง 3 - 4 วันต่อสัปดาห์ การฝึกพื้นฐานการวาดเส้น การจัดองค์ประกอบศิลป์ การเขียนแบบ น้าหนักแสงเงา ในหนึ่งสัปดาห์ควรปฏิบัติอย่างน้อย 8 ชั่วโมง และต้องฝึกฝนเป็นประจำอีกด้วยเพราะจะทำให้เกิดความชำนาญ

6. เหตุผลในการให้ความสำคัญกับวิชาความถนัดทางวิชาชีพครู

เหตุผลในการให้ความสำคัญกับวิชาความถนัดทางวิชาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถาม เห็นว่าวิชาความถนัดทางวิชาชีพครูมีความสำคัญเป็นวิชาชีพที่ได้รับความเคารพอย่างสูงสุด เป็นอาชีพที่มีความน่าเชื่อถือ วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่เป็นต้นแบบของทุกสาขาอาชีพ ต้องมีระเบียบ เพราะครู คือ แม่พิมพ์ของชาติ เป็นวิชาที่วัดความคิดและทัศนคติความพร้อมในการเป็นครู ถือเป็นวิชาชีพในอนาคตจึงให้ความสำคัญมาก เนื่องจากเลือกที่จะเป็นครูแล้ว การให้ความสำคัญกับวิชาชีพครูเพราะเป็นวิชาที่จะทำให้ได้ฝึกคิดวิเคราะห์เหตุการณ์ ที่จะทำให้เรียนรู้วิชาครูมากขึ้น วิชาชีพครูเป็นส่วนหนึ่งของศิลปศึกษาเพราะต้องมีพื้นฐานทางด้านวิชาชีพครู เป็นวิชาที่จะนำไปประกอบอาชีพ เพราะการที่จะเป็นครูที่ดี ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่น จะต้องเรียนความถนัดทางวิชาชีพครู เพื่อที่จะได้เรียนรู้เทคนิค วิธีการ และสามารถเข้าใจผู้เรียนได้

7. เหตุผลในการให้ความสำคัญกับวิชาความรู้ความถนัดทางศิลปะ/ศิลปศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถาม ให้เหตุผลในการให้ความสำคัญกับวิชาความถนัดทางศิลปะ / ศิลปศึกษา โดยเห็นว่าวิชาความถนัดทางศิลปะ/ศิลปศึกษาเป็นวิชาที่สำคัญมากเพราะเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้วิชาศิลปะ ครูศิลปะต้องมีความเข้าใจด้านศิลปะอย่างแท้จริง จำเป็นต้องมีความรู้มาก รู้จริงจึงจะนำความรู้ทางศิลปะไปเผยแพร่แก่นักเรียนได้อย่างถูกต้อง ครูศิลปะก็เหมือนครูอาชีพอื่นๆ เพราะฝึกให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ และกล้าแสดงออก

8. เหตุผลในการต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนการสอบเข้าศึกษาต่อ สาขาวิชาศิลปศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย

ผู้ตอบแบบสอบถาม ให้เหตุผลในการต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนการสอบเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย เพราะเป็นพื้นฐานในการสอบและเพื่อความมั่นใจ การเรียนระดับมหาวิทยาลัยต้องมีการเรียนตามหลักสูตรที่มีเนื้อหาหลักและซับซ้อนมากกว่าที่จะเข้าใจอีกทั้งในปัจจุบันต้องการครูที่มีศักยภาพในการสอน เพราะการสอบไม่ได้วัดความรู้ทางวิชาการเท่านั้น มีการสอบปฏิบัติในการวาดรูป เป็นการเตรียมให้มีความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ในพื้นฐานที่ได้เรียนมา การเตรียมพร้อมในด้านทักษะศิลปะ เพราะต้องใช้ความสามารถและมีมือ จึงต้องเตรียมตัวให้พร้อม การศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยเป็นการกำหนดชีวิตในอนาคต และจะต้องใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัว ในการเรียนระดับมหาวิทยาลัยเป็นการเรียนที่ต้องรู้จริง ทำให้ต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อความมั่นใจในการสอบ การคัดเลือกบุคคลที่

เหมาะสมที่จะเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ เพื่อจะได้ประสบความสำเร็จในมหาวิทยาลัย และเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ พบว่า คุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา ได้แก่ ด้านความรู้ การศึกษาโครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย มีความสำคัญ และเป็นแนวทางการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อเพื่อตอบสนองของความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน และประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ด้านทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ การออกแบบพื้นฐาน รวมถึงทฤษฎีเบื้องต้นทางศิลปะ เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ที่จะเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษา โดยเฉพาะวิชาการจัดองค์ประกอบศิลป์ อันเป็นวิชาพื้นฐานที่สำคัญ และเป็นโครงสร้างหลักของศิลปะทุกประเภท และด้านเจตคติ การมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาศิลปศึกษา และวิชาชีพครู สามารถรู้และเข้าใจในความสำคัญของการเรียนการสอน และคุณประโยชน์ต่อวิชาชีพครู เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้

การเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษา มี 2 ลักษณะ คือ การสอบวิชาการทั่วไป มีความสำคัญมาก เพราะเป็นวิชาพื้นฐานที่ผู้เรียนทุกคนต้องสอบตามเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ดังนี้ คือ วิชาภาษาไทย วิชาสังคมศึกษา วิชาภาษาอังกฤษ วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ โดยในแต่ละวิชาจะมีสัดส่วนคะแนนที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของข้อสอบและในข้อสอบ ประกอบด้วยคำถามปรนัย และอัตนัย ดังนั้น ผู้เรียนจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมในด้านการทบทวนบทเรียน การหาความรู้เพิ่มเติม รวมถึงการฝึกทำข้อสอบเก่า อันจะส่งผลต่อคะแนนสอบ การใช้คัดเลือกเข้าศึกษาต่อ และเพื่อเป็นการรักษาระดับผลการเรียนของตนเองจึงต้องหมั่นทบทวนความรู้อยู่เสมอ อันจะนำมาซึ่งการบรรลุวัตถุประสงค์ในการสอบได้

ส่วนการสอบวิชาเฉพาะ วิชาความรู้ทั่วไปทางศิลปะ เช่น วิชาการวาดเส้น วิชาการจัดองค์ประกอบศิลป์ และหลักการออกแบบ ล้วนเป็นวิชาปฏิบัติพื้นฐานที่ใช้ในการสอบ ส่วนวิชาความถนัดทางศิลปะ และวิชาความถนัดทางวิชาชีพครู เป็นวิชาที่มีสัดส่วนคะแนนมากและสำคัญ สำหรับการสอบตรง จึงมีความสำคัญในการเตรียมตัวในการสอบเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษาในระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้ ผู้เรียนยังมีความเห็นเพิ่มเติมว่า การเรียนกวดวิชาทั่วไปเป็นสิ่งจำเป็นเพราะ เป็นโครงสร้างหลักสูตรในการเรียนชั้นมัธยมปลายไม่เพียงพอ และความรู้ไม่ครอบคลุมในการสอบ ดังนั้น การเรียนกวดวิชาเพิ่มเติมผู้เรียนจึงเห็นว่า เป็นการช่วยทบทวนความรู้นอกเหนือจากการเรียนในโรงเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้จากการกวดวิชามาประยุกต์ใช้ในการสอบได้ ส่วนการเรียนกวดวิชาเฉพาะทางการปฏิบัติทางศิลปะ วิชาการวาดเส้นเป็นวิชาที่สำคัญที่สุดในการสอบ การมีทักษะการปฏิบัติที่ดีจะส่งผลต่อคะแนนสอบได้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นิสิต/นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาศิลปศึกษา ส่วนใหญ่มีผลการเรียนรายวิชาศิลปะ เกรด 4 ส่วนใหญ่สอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษา โดยเลือกวิธีการสอบตรง รองลงมาเลือกวิธีการสอบแอดมิชชัน และได้โควตาจากทางมหาวิทยาลัย ตามลำดับ ส่วนลำดับที่ของสาขาวิชาศิลปศึกษาที่ผู้เรียนเลือกทั้งสอบตรงและแอดมิชชันกลางนั้น ส่วนใหญ่เลือกเป็นลำดับที่ 1 แสดงให้เห็นว่าผู้สอบคัดเลือกได้ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้ความถนัดทางศิลปะตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงมีความมุ่งมั่นที่จะเข้าศึกษาต่อในสาขาวิชาศิลปศึกษาที่ตนเองถนัด โดยการสอบตรงเป็นส่วนมาก และเลือกเป็นอันดับที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล เกื่อนมา (2538) ที่พบว่าเกรดเฉลี่ยสะสม และทัศนคติมีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนในการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัย ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนกวดวิชา มีจำนวนมากกว่าผู้ที่เรียนกวดวิชา โดยให้เหตุผลว่าไม่จำเป็น ถ้าหากเรียนในช่วงโมงเรียนก็ได้ความรู้เช่นกัน และค่าใช้จ่ายในการเรียนกวดวิชาค่อนข้างสูงเป็นการสิ้นเปลือง แสดงให้เห็นว่าความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในโรงเรียนมีเพียงพอที่จะใช้ในการสอบแล้ว เพียงแต่ผู้เรียนจะต้องหมั่นศึกษาทบทวนความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง และค่าเล่าเรียนกวดวิชา มีค่าใช้จ่ายสูง สอดคล้องกับไพฑูลย์ สินลารัตน์ (2546) ที่กล่าวว่าสาเหตุที่ทำให้ค่าใช้จ่ายในการกวดวิชาเพิ่มมากขึ้นนั้นขึ้นอยู่กับเวลาที่ใช้ในการกวดวิชาด้วย

ส่วนผู้ที่เรียนกวดวิชา ส่วนใหญ่จะเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาคเรียนแรก และให้เหตุผลในการเรียนกวดวิชาว่าเป็นการเพิ่มเติมความรู้/ทบทวนความรู้นอกจากการเรียนในโรงเรียน รองลงมาให้เหตุผลว่าเพื่อสร้างความมั่นใจในการสอบคัดเลือก และได้วิธีการและเทคนิคการคิดการจำแบบหลากหลายช่วยในการทำข้อสอบ ผู้ที่เรียนกวดวิชาหลักทั่วไป ส่วนใหญ่เรียนวิชาคณิตศาสตร์ รองลงมาเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ผู้ที่เรียนกวดวิชาเฉพาะ ส่วนใหญ่เรียนวิชาการจัดองค์ประกอบศิลป์ รองลงมาเรียนกวดวิชาความถนัดทางศิลปะ-ศิลปศึกษา ผู้ที่เรียนกวดวิชาทักษะพื้นฐานทางศิลปะ ส่วนใหญ่เรียนวิชาการจัดองค์ประกอบศิลป์ รองลงมาเรียนวิชาการเขียนภาพหุ่นนิ่ง การเขียนภาพคน และการออกแบบตามลำดับ ซึ่งการที่ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการเรียนกวดวิชานั้นเพราะคิดว่าเป็นพื้นฐานในการสอบแข่งขันสามารถทำให้เพิ่มคะแนนในการสอบแข่งขันได้ ซึ่งสอดคล้องกับสถิติการเรียนกวดวิชาในปัจจุบันของผู้เรียน ที่พบว่าปริมาณการกวดวิชาเพิ่มมากขึ้นทุกปี

การอ่านหนังสือวิชาการทั่วไป ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการอ่านวิชาสังคมศึกษา รองลงมาอ่านวิชาภาษาไทย ส่วนวิชาวิทยาศาสตร์ผู้เรียนให้ความสำคัญในการอ่านน้อยที่สุด การอ่านหนังสือความรู้ทางด้านวิชาเฉพาะ ผู้เรียนส่วนใหญ่อ่านวิชาการวาดเส้น รองลงมาอ่านวิชาการจัดองค์ประกอบศิลป์ ความถนัดทางวิชาชีพครู ความถนัดทางศิลปะ-ศิลปศึกษา

ประวัติศาสตร์ศิลป์ ตามระดับ การอ่านข้อสอบเก่าเกี่ยวกับการศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษา ส่วนใหญ่อ่านข้อสอบเก่าเกี่ยวกับความถนัดทางวิชาชีพครูหรือวัดแนวความเป็นครู รองลงมาอ่านข้อสอบเกี่ยวกับความรู้ความถนัดทางศิลปะ-ศิลปศึกษา และส่วนน้อยอ่านข้อสอบเกี่ยวกับความรู้วิชาการทางศิลปะ-ศิลปศึกษา การฝึกปฏิบัติทักษะพื้นฐานทางศิลปะ ส่วนใหญ่ฝึกทักษะพื้นฐาน การจัดองค์ประกอบศิลป์ รองลงมาคือการเขียนภาพหุ่นนิ่ง การเขียนภาพคน การวาดภาพสีน้ำตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต พบว่า การเตรียมตัวเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับความพร้อมในการสอบวิชาการทั่วไป ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่เตรียมตัวเกี่ยวกับวิชาภาษาไทย อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ วิชาสังคมศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับการเตรียมความพร้อมในการสอบวิชาเฉพาะ ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งในด้านความรู้ทางสุนทรียศาสตร์ ส่วนใหญ่เตรียมตัวเกี่ยวกับวิชาศิลปะนิยม รองลงมา คือ วิชาศิลปะวิจิตร และน้อยสุด คือ วิชาสุนทรียศาสตร์ ในด้านความรู้ทางด้านศิลปวิจารณ์ มีการเตรียมตัวอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ศิลป์ โดยรวมมีการเตรียมตัวอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งส่วนใหญ่เตรียมตัวเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะไทย รองลงมา คือ วิชาประวัติศาสตร์ศิลปะร่วมสมัย และน้อยสุด คือ วิชาประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันออก และวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะพื้นบ้าน สำหรับความรู้ทางด้านศิลปะปฏิบัติ โดยรวมมีการเตรียมตัวอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งส่วนใหญ่เตรียมตัวเกี่ยวกับวิชาการจัดองค์ประกอบศิลป์ รองลงมา คือ วิชาการเขียนภาพหุ่นนิ่ง และน้อยสุด คือ วิชาการพิมพ์ภาพ ส่วนวิธีการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยส่วนใหญ่มีการทบทวนความรู้วิชาการทั่วไปด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ มีการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจก่อนการสอบคัดเลือก อยู่ในระดับมาก และน้อยสุด คือ มีการเรียนทบทวนวิชาการทั่วไปแบบกวดเดี่ยว

จากผลการวิจัยข้างต้น สามารถอภิปรายสรุปเป็นประเด็นสำคัญต่างๆ ดังนี้

1. **ด้านการสอบวิชาทั่วไป** จากผลการวิจัยจะเห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมในการอ่านหนังสือด้วยตนเอง โดยการอ่านวิชาภาษาไทย อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องมาจากวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่เป็นวิชาพื้นฐานต้องใช้ในการเรียน การพูด การใช้ในชีวิตประจำวัน และเป็นทักษะสื่อสารที่ต้องใช้ในการติดต่อสื่อสารมากกว่าวิชาอื่นๆ ตลอดจนเป็นวิชาที่ควรเรียนรู้และรักษาไว้ นอกจากนี้ เรื่องหลักภาษามีความสลับซับซ้อน จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ แต่ก็สามารถที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

ส่วนวิชาสังคมศึกษา ผู้เรียนมีการเตรียมความพร้อมในการอ่านรองลงมา เพราะเป็นวิชาที่มีเนื้อหาเยอะ ต้องศึกษาถึงชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์และภูมิศาสตร์ต่างๆ มีความสำคัญในการวางแผนชีวิต เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันและเหตุการณ์บ้านเมือง ซึ่งผู้เรียนสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองได้เช่นกัน จากการอ่านหนังสือและการติดตามข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ จากสื่อที่หลากหลาย สอดคล้องกับองค์ประกอบของระบบแอดมิชชัน พ.ศ. 2553 ในกลุ่มครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ทั้งคะแนนการทดสอบศักยภาพทั่วไปหรือ GAT 20% และการทดสอบศักยภาพทางวิชาชีพ หรือ PAT 30% คะแนนในแต่ละส่วนจะมีวิชาภาษาไทย และสังคมศึกษารวมอยู่ด้วย อีกทั้งการทดสอบศักยภาพ ทางวิชาชีพทางครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ จะใช้ PAT 5 ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ พื้นฐานที่จะเรียนต่อในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์สำเร็จ เช่น ความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สอดคล้องกับค่าสถิติพื้นฐานผลการสอบระดับชาติเปรียบเทียบย้อนหลัง 3 ปี พบว่าวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่ผู้เรียนส่วนใหญ่เข้าสอบมากที่สุด เพราะทุกคณะ/ทุกสาขาวิชาใช้คะแนนวิชาภาษาไทยเป็นหลักในการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ และรองลงมาคือวิชาสังคมศึกษา ดังนั้นสองวิชานี้จึงเป็นวิชาที่มีความสำคัญในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยเป็นอย่างมาก

2. ด้านการสอบวิชาเฉพาะ ผู้เรียนเตรียมความพร้อมวิชาเฉพาะในวิชาองค์ประกอบศิลป์มากที่สุด เพราะวิชาองค์ประกอบศิลป์เป็นพื้นฐานวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญมากต่อศิลปะ เป็นหลักสำคัญในการเริ่มต้นของศิลปะทุกแขนง สอดคล้องกับอริยพร คุโรดะ (2551) ที่กล่าวว่า คุณสมบัติของผู้เข้าเรียนสาขาวิชาศิลปศึกษา ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้พื้นฐานทางด้านศิลปะ เช่น พื้นฐานทางองค์ประกอบศิลป์ และหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ มีความถนัดทางศิลปะ และสนใจในศิลปะ ส่วนทางด้านทักษะ ต้องมีทักษะพื้นฐานการปฏิบัติศิลปะมีความสามารถเฉพาะตน ดังนั้น วิชาองค์ประกอบศิลป์เป็นวิชาที่มีความสำคัญมาก เป็นโครงสร้างหลักหรือแกนของงานศิลปะทุกประเภท ผู้เรียนจึงต้องมีพื้นฐานด้านทักษะการปฏิบัติ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการสอบเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษา

วิชาที่มีการเตรียมความพร้อมมากที่สุดเป็นอันดับสอง คือวิชาการเขียนภาพหุ่นนิ่ง โดยผู้เรียนให้ความคิดเห็นว่าเป็นวิชาที่สำคัญมาก เพราะเป็นพื้นฐานของศิลปะทุกวิชาที่เกี่ยวข้องกับพื้นฐานการเรียนรู้วิชาต่างๆ ทักษะต่างๆ และมีความสำคัญกับศิลปะทุกวิชา เป็นวิชาที่ต้องนำไปศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย ผู้เรียนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติทักษะทางการเขียนภาพหุ่นนิ่งว่า ควรฝึกอย่างน้อย 7 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เพราะเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาศิลปศึกษา การวาดเส้นหรือการวาดเขียนมีความสำคัญเป็นอย่างมากแก่ผู้เรียนศิลปะ หากผู้เรียนขาดทักษะและความสามารถในวิชานี้แล้ว ก็เชื่อว่าจะมีปัญหาต่อการศึกษาวิชาเฉพาะ

ทางสาขาศิลปศึกษาต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาทุกสถาบัน จะมีรายวิชาการเขียนภาพหุ่นนิ่งเป็นวิชาบังคับซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรศิลปศึกษาของรัฐทั้ง 5 สถาบัน

วิชาที่มีการเตรียมความพร้อมมากที่สุดเป็นอันดับสาม คือวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะไทย เป็นวิชาที่ศึกษาประวัติความเป็นมา วิวัฒนาการ แนวคิด รูปแบบ ลักษณะและคุณค่าของศิลปะไทยในยุคสมัยต่างๆ ผู้เรียนส่วนมากมีความคิดเห็นว่า เนื้อความรู้ทางประวัติศาสตร์ศิลปะไทยมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนในสาขาวิชาศิลปศึกษา เพราะวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะไทยเป็นพื้นฐานที่ดี ช่วยในเรื่องของการมอง การเข้าใจลำดับความเป็นมาในทุกเรื่อง เนื่องจากวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะไทยเป็นส่วนหนึ่งของวิชาประวัติศาสตร์มีความเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์แขนงอื่นๆ จำเป็นต้องมีความเข้าใจที่มาที่ไปของเรื่องราวเหล่านั้นด้วย สอดคล้องกับ สาวิตรี เหล็กบุตร (2548) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการสอนประวัติศาสตร์ศิลป์ของสถาบันอุดมศึกษา ได้สรุปไว้ว่า ประวัติศาสตร์ศิลป์เป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่มุ่งศึกษาความคิด ความเชื่อ ความจริงของสังคม สภาพแวดล้อม วัฒนธรรมประเพณี เป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ศาสตร์แขนงอื่นด้วย สอดคล้องกับทัศนะของธิตีพร ธวัชสิน (สัมภาษณ์, 13 มกราคม 2554) กล่าวว่า วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นวิชาที่ใช้ในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ แต่เนื้อหาในหลักสูตรชั้นมัธยมปลายไม่สอดคล้องกับเนื้อหาข้อสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องทุ่มเทในการศึกษา และทบทวนความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวิชานี้ เพื่อที่จะทำคะแนนให้ได้มาก เพราะเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการศึกษาต่อศิลปศึกษา ตลอดจนเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษา ช่วยให้ผู้เรียนมีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น อีกทั้งยังซาบซึ้งถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมของชาติตน และยอมรับซาบซึ้งในความงามของศิลปวัฒนธรรมของผู้อื่นได้อีกด้วย

3. ด้านการเตรียมความพร้อมอื่นๆ การเตรียมความพร้อมด้วยทบทวนความรู้ด้วยตนเอง ผู้ตอบแบบสอบถามมีวิธีการเตรียมตัวสอบและแบ่งเวลาในการอ่านหนังสือ หรือทบทวนความรู้เพิ่มเติม โดยตั้งใจเรียนในห้องเรียน เตรียมตัวอ่านหนังสือวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ เป็นต้น วิชาความถนัดวิชาชีพรู้อ่านหนังสือความรู้ทางด้านศิลปะทั่วไป หากความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวาดเส้นพื้นฐาน ทบทวนความรู้ด้านศิลปะ กวดวิชาที่สถาบันกวดวิชาและครูที่โรงเรียน ฝึกทำข้อสอบเก่าๆ ทั้งวิชาหลักและข้อสอบวิชาศิลปศึกษา และฝึกทำข้อสอบทางอินเทอร์เน็ต ฝึกเขียนลายเส้น ฝึกวาดภาพต่างๆ วาดเส้น จัดองค์ประกอบศิลป์ การอ่านหนังสือ กวดวิชา ฝึกทำข้อสอบ ฝึกวาดภาพต่างๆ สอดคล้องกับ จีรพร ศรีวัฒนานุกุลกิจและนงลักษณ์ เขียนงาม (2544) ที่ว่าการเตรียมตัวสำหรับนักเรียนที่อยากจะเรียนในบางสาขาวิชานั้น นอกจาก จะต้องศึกษาและทบทวนวิชาความรู้พื้นฐานที่ต้องสอบแล้ว ต้อง

ใช้เทคนิคในการวิเคราะห์ ข้อสอบเข้ามาช่วย โดยการหาข้อสอบในปีก่อนๆของแต่ละรายวิชามาดู เป็นแนวทางก็จะช่วยให้ทราบแนวข้อสอบ และช่วยให้นักเรียนทำข้อสอบได้ดี

นอกจากการเตรียมตัวเองให้พร้อมแล้ว โรงเรียน อาจารย์ ผู้ปกครองล้วนมีส่วนเกี่ยวข้อง ควรมีการให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องการสอบคัดเลือก การให้คำแนะนำปรึกษา ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจ การเตรียมความพร้อมด้านร่างกายและจิตใจ เป็นอีกส่วนหนึ่งที่ผู้สมัครคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยจะต้องมีความพร้อม ซึ่งธีรพงศ์ แก่นอินทร์ (2537) ได้แบ่งความพร้อมออกเป็น 3 ลักษณะ คือ ความพร้อมทางใจ เป็นความพร้อมเกี่ยวกับความรู้สึกทางใจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับระดับของการรับรู้ที่ต้องมีมาก่อน ความพร้อมทางกาย เป็นความพร้อมทางกายวิภาคที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติ ความพร้อมทางอารมณ์ เป็นความพร้อมเกี่ยวกับเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติ เกิดขึ้นเป็นความเต็มใจที่จะปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับบันลือ พุกกะวัน (2533) ที่กล่าวว่า ความพร้อมที่จะเรียนมีองค์ประกอบ ด้านความพร้อมทางร่างกาย ความพร้อมทางสมอง ความพร้อมในด้านอารมณ์ เป็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าศึกษาต่อ เป็นการลดข้อบกพร่องทางความพร้อมของนักเรียน ที่มักจะประสบปัญหาในการเตรียมตัวที่จะสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ

ซึ่งการเตรียมความพร้อมเป็นสิ่งสำคัญและมีอิทธิพลโดยตรงต่อความสำเร็จของนักเรียนทำให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถที่จะเตรียมตัวและปรับตัวก่อนที่จะเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐ เพราะผู้ที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนหนึ่งก็มุ่งที่จะได้รับการศึกษาชั้นสูงและสูงที่สุดเท่าที่ศักยภาพและความพร้อมของตนทำได้ ซึ่งการเตรียมความพร้อมจะส่งผลดีต่อ นักเรียน ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถที่จะเตรียมตัวและปรับตัวก่อนที่จะเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐ สุมนา พานิช (2544) ได้กล่าวว่าประโยชน์ของการเตรียมความพร้อม จะช่วยผู้เรียนที่เสียเปรียบทางด้านสิ่งแวดล้อม เพราะผู้เรียนทุกคนมีศักยภาพที่จะเจริญเติบโต โดยเท่าเทียมกัน แต่ศักยภาพนั้นไม่ได้สมบูรณ์ในตัวของตนเอง จึงต้องอาศัยปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมเข้ามาช่วยเป็นอันมาก กล่าวคือ สิ่งแวดล้อมที่ดีจะช่วยเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียนให้สมบูรณ์ในทุกๆด้าน และสิ่งแวดล้อมที่ดีจะทำให้พัฒนาการของผู้เรียนมีความบกพร่อง เช่น ผู้เรียนที่ครอบครัวมีฐานะยากจนจึงไม่มีความพร้อมที่จะเรียน เพราะมีความเสียเปรียบทางด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้มีปัญหาทางการเรียนและการปรับตัวเป็นอันมาก

ดังนั้น การเตรียมความพร้อมจึงเป็นการช่วยเหลือผู้เรียนและจะเสริมพัฒนาการในการเรียน ตลอดจนลดความล้มเหลวใน เรียกว่า พรสวรรค์ จึงเปรียบเสมือนวิชาที่ต้องอาศัย ความถนัด ความสามารถที่มีอยู่ในตัว และใช้วิธีสอนดึงสิ่งเหล่านั้นออกมาให้ผู้เรียนทราบในความสามารถของตน เสริมหาประสบการณ์ และโอกาสแสดงออกได้มากยิ่งขึ้นต่อไป (สุลักษณ์ ศรีบุรี, 2530)

ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ เป็นความพร้อมของผู้เรียนที่จะส่งผลต่อการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย และนำมาซึ่งการบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรศิลปศึกษา และเพื่อเป็นการประสบความสำเร็จในการศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาของผู้เรียนได้ จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา นอกจากนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทัศนคติจะส่งผลต่อการเลือกลำดับที่ในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. อาจารย์ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรเน้นการเรียนการสอนให้ผู้เรียนวิเคราะห์การใช้ทัศนธาตุและหลักการออกแบบโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนอธิบายวัตถุประสงค์ และเนื้อหาของงานทัศนศิลป์ได้ โดยใช้ทฤษฎีการวิจารณ์ศิลปะได้ และสร้างความเข้าใจในความสัมพันธ์ของวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์และวัฒนธรรม โดยสอนให้เห็นคุณค่าของงานทัศนศิลป์ ฝึกให้ผู้เรียนวิเคราะห์ความแตกต่างของงานทัศนศิลป์รูปแบบตะวันออกและตะวันตก และเปิดโอกาสในการแสดงออกทางผลงานทางศิลปะของผู้เรียน
2. อาจารย์ผู้สอนวิชาแนะแนวการศึกษา ควรให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางการเลือกคณะหรือสาขาวิชาที่ผู้เรียนสนใจศึกษาต่อ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนได้รู้จักตนเอง และในการตัดสินใจศึกษาต่อ อันรวมไปถึงการประสบความสำเร็จทางการศึกษาสู่การประกอบอาชีพได้ เช่น ชี้แจงให้เห็นถึงคุณค่าของสาขาวิชาที่เรียน และควรแนะนำวิธีการปรับตัวในการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย รวมถึงการแก้ปัญหาต่างๆเกี่ยวกับการเรียนให้แก่ผู้เรียนได้ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นประโยชน์ในการที่มุ่งช่วยเหลือผู้เรียนให้มีความสามารถในการช่วยตนเอง รู้จักตนเองดีขึ้น ตลอดจนช่วยลดปัญหาและอุปสรรคทางการเรียนของผู้เรียนได้
3. ผู้เรียนควรมีเตรียมตัวก่อนการสอบ และแบ่งเวลาในการอ่านหนังสือหรือทบทวนความรู้เพิ่มเติมโดย เตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจ ตั้งใจเรียนในห้อง เตรียมตัวอ่านหนังสือวิชาหลัก หาความรู้เพิ่มเติมด้านศิลปะ ฝึกทำข้อสอบเก่าๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนสาขาวิชาศิลปศึกษาที่มีต่อหลักสูตรศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต
2. ควรมีการศึกษานักวิจัยในการเตรียมความพร้อมด้านอื่นๆ เช่น รายได้ของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อม
3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรศิลปศึกษาในด้านอื่นๆ เช่น การติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นสุดท้าย ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลรัตน์ หล้าสูงวงศ์. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เดชา, 2528.
- กวี วงศ์พัฒน์. ภาวะผู้นำ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาชีพบัญชี. ปี.เค. อินเตอร์
ปรินทร์. 2539.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. คุณลักษณะและภาพอนาคตคนไทยที่พึงประสงค์. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
การศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545.
- เกษร ธิตะจारी. ศิลปะขั้นนำ Introduction to Art. ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ, 2530.
- เกษร ธิตะจारी. การสอนศิลปะในระดับอุดมศึกษา. ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ, 2542.
- โกสุม สายใจ. Drawing. กรุงเทพมหานคร : โอเอส พรินติ้ง เฮ้าส์, 2530.
- ขอนแก่น,มหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์. คู่มือนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, 2547.
- คณิศ เทพสุวรรณ. สภาพและความต้องการบริการแนะแนวของพระนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ วิทยาลัยสงฆ์ จังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.
- จรัส สุวรรณเวลา. รื้อปรับระบบสถาบันอุดมศึกษา : กรณีศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- จรัส สุวรรณเวลา และคณะ. บนเส้นทางอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2540.
- จิรพันธ์ สมประสงค์. ประวัติศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โอเอส พรินติ้ง เฮ้าส์, 2533.
- จิราภรณ์ กุณสิทธิ์. การทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ด้วยตัวแปรด้านการกำกับ
ตนเองในการเรียน การรับรู้ความสามารถของตนเองทางคณิตศาสตร์ ทักษะคิดต่อวิชา
คณิตศาสตร์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพฯ.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541. (อัดสำเนา)
- จิรพร ศรีวัฒนานุกุลกิจและนางลักษณีย์ เขียนงาม. เอนทรานซ์ระบบใหม่ : ความคิดเห็นการ
เตรียมพร้อมและการปรับตัว. สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์. หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2552 หลักสูตร 5 ปี), 2552.
- ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. การใช้ SPSS เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล. ภาควิชาการประเมินผลและวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2548.
- ฉัตรสุดา หาญประกอบสุข. การใช้ชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดบ้านม้า อำเภอเมืองลำพูน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. การวิจัยทางศิลปะ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. การพัฒนาคนพิการด้วยศิลปะ. กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์, 2544.
- ชลูด นิมเสมอ. องค์ประกอบของศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2531.
- จิตติพร ลิขิตสุภา. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โครงการผลิตครูการศึกษาชั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) สาขาคณิตศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- ดวงกมล คมใส. ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อเตรียมความพร้อมวิชาคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.
- เดือนใจ เศรษฐสุตโก. แบบฝึกความพร้อมทางการเรียน. พระนคร : วัฒนาพานิช., 2524.
- ทองจันทร์ หงส์ดารมภ์. คู่มือวิชาการสำหรับอาจารย์ใหม่. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, ม.ป.ป.
- ทวีเกียรติ ไชยงยศ. สุนทรียทางทัศนศิลป์. กรุงเทพฯ. สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2538.
- เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ. องค์ประกอบศิลป์ 1. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ, 2549.
- เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ. ทฤษฎีวาดเขียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ, 2550.
- จิตติพร ธวัชสิน. หัวหน้าหมวดสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนสารวิทยา. สัมภาษณ์, 13/1/2554.
- ธีรพงศ์ แก่นอินทร์. การพัฒนาการเรียนการสอน. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2537.
- นฤมล เกื้อนมา. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยกับความพร้อมในการเรียนด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

นิภา หวังหิรัญโชติ. หัวหน้าฝ่ายแนะแนวการศึกษา โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร. สัมภาษณ์, 17/1/2554.

นิรมล ตีรณสาร. ศิลปะศึกษากับครูประถม. กรุงเทพฯ : ตีรณสาร, 2525.

บันลือ พฤกษ์วัน. มิติใหม่ในการสอนอ่านภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2533.

บุญเรียง ขจรศิลป์. สถิติวิจัย 1. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ฟิสิกส์เซ็นเตอร์ การพิมพ์, 2533.

ปรววรรณ ดวงรัตน์. การศึกษาศาสนาและปัญหาการเรียนการสอนภาคปฏิบัติสาขาทัศนศิลป์ ในสถาบันศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

ประยูร ศรีประสาธน์. องค์ประกอบที่ก่อให้เกิดการกวดวิชา. วารสารการศึกษาแห่งชาติ ปีที่ 21 ฉบับที่ 2 (ธ.ค.-ม.ค.2530), น.58-68.

ประเวศ วสี. การพัฒนาการศึกษาในอนาคตในแนวทางการพัฒนาการศึกษาในอนาคต. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2537.

ประสพ ลีเหมือดภัย. ทฤษฎีวาดเขียน. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์, 2541.

ประสพ ลีเหมือดภัย. ศิลปะนิยม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2543.

ประหยัดศรี เดือนศิริ. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยมิชชั่น. วิทยานิพนธ์ วท.ม.(สาธาณสุขศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536. (อัครสำเนา)

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ, 2544.

ผดุง พรหมมูล. นักศึกษาศิลปะทัศนศิลป์ในการประชุมสัมมนาวิทยาลัยทัศนศาสตร์ครั้งที่ 1. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2538.

ผดุง พรหมมูล. ศิลปะการสร้างสรรค์ภาพประกอบ. กรุงเทพฯ : พิทักษ์อักษร, 2547.

ผุสดี ปัจจทมิตร. การศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอเมืองเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถิติประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นามมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์, 2546.

พนม ลัมอารีย์. การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2533.

พรทิพย์ คำชาย. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2543.

พรพรรณ สุทธานนท์. คุณลักษณะและวิธีการเข้าสู่ตำแหน่งของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลเมือง ในเขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2538.

พรณี ชูทัย เจนจิต. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ, 2545.

พฤตภา เอี่ยมสุภาชาติ. ความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษาในสถาบันสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

พักตร์วิภา โพธิ์ศรี. ผลกระทบของการคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยระบบใหม่ต่อการเตรียมตัวเพื่อสอบคัดเลือกของนักเรียนและการสอนของครูในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2543.

ไพฑูรย์ สีนลาวัฒน์. รายงานการวิจัย เรื่อง การกวดวิชาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545.

ภัทรธิดา วารินทร์. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อการศึกษาออกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนอุตสาหกรรมในจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎ์บัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2539.

มนชัย พิทยวราภรณ์. อาจารย์สอนศิลปะ สถาบัน ART OF ARTS. สัมภาษณ์, 21/1/2554.

มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. ศิลปศึกษา : ความเป็นมา ปรัชญา หลักการ วิวัฒนาการด้านหลักสูตร ทฤษฎีการเรียนการสอนและการค้นคว้าวิจัย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

มาลินี จุฑะระพ. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, 2542.

มิ่ง ศรีเจริญ. คุณลักษณะของผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดีที่พึงประสงค์ของสถาบันราชภัฏ : กรณีศึกษาสถาบันราชภัฏในกลุ่มรัตนโกสินทร์. ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2539.

ยนต์ ชุ่มจิต. ความเป็นครู. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2553.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมศัพท์ศิลปะอังกฤษ-ไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บริษัทเพื่อนพิมพ์ จำกัด, 2546.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง, 2546.

- ลลิตพรพรรณ ทองงาม. การเสริมสร้างศักยภาพด้านศิลปะศึกษาของนักเรียนกรุงเทพมหานคร. นนทบุรี : เอส อาร์ พรินติ้ง ลิมิตเต็ด พาร์มเนอริซิป, 2540.
- ลักขณา สริวัฒน์. การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2543.
- เลิศ อานันท์. ศิลปะในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กราฟิกอาร์ต, 2523.
- เลิศ อานันท์. แนวความคิดเกี่ยวกับศิลปะศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- วรรณิ ลิ้มอักษร. จิตวิทยาการศึกษา. ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. พิมพ์ครั้งที่ 4 : นำศิลป์โฆษณา จำกัด, 2551.
- วราภรณ์ วัควิชัย. การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐม. กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน. พิมพ์ครั้งที่ 1, 2535.
- วนิดา ขำเขียว. ประวัติศาสตร์ศิลป์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พรานนกการพิมพ์, 2543.
- วัชรีย์ ทรัพย์มี. การแนะแนวในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์, 2531.
- วัลนิภา ฉลากบาง. จิตวิทยาและการแนะแนวเด็กประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2535.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. ศิลปะเด็กสภาพปัจจุบันและอนาคต. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์, 2529.
- วิเชียร เกตุสิงห์. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา. ปรินซ์นิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. (อัดสำเนา)
- วิรุณ ตั้งเจริญ. ศิลปะศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2539.
- วิรัตน์ พิชญ์ไพบุญย์. กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ศิลปะศึกษา ในสู่มิตร คุณานุกร (บรรณาธิการ). หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521. ทัศนีย์และแนวปฏิบัติ, หน้า 163. กรุงเทพฯ : สารมวลชนการพิมพ์, 2520.
- วิไลลักษณ์ บุญเคลือบ และคณะ. ความคิดเห็นของบุคลากรเขตการศึกษา 8 เกี่ยวกับการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.
- วุฒิ วัฒนสิน. องค์ประกอบศิลป์. ปัตตานี : ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2539.
- ศรารวรรณ ศิริพันธุ์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโททางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศของบัณฑิตด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, 2544.
- ศรินทิพย์ พงษ์ศาวัต. ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาโดยวิธีสอบตรงของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2546.

- ศรีนครินทร์วิโรฒ,มหาวิทยาลัย คณะศิลปกรรม. หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาศิลปกรรมศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ 2547).
- ศึกษาศึกษา,กระทรวง. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2552.
- ศึกษาศึกษา,กระทรวง. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2552.
- ศักดิ์ศรี วีดิศิริศักดิ์. สาขาแห่งอนาคต. กรุงเทพฯ : โอ เอ็ดดูเคชั่นโซน, 2550.
- สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี,มหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์. หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา หลักสูตรปรับปรุง 2547.
- สถิต วงศ์สุวรรณ. จิตวิทยาแนะแนว. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บำรุงสาสน์, 2531.
- สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10, 2549.
- สมโภชน์ ทองแดง. การวิจารณ์ศิลปะ. วารสารครุศาสตร์ 22 (กรกฎาคม-กันยายน 2536) : 36-42.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ. วิสัยทัศน์ของการศึกษาในอนาคต. วารสารศรีปทุม. ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2541.)
- สันติ คุณประเสริฐ และสมใจ สิทธิชัย. ศิลปศึกษา ศึกษาศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- สัจจา จันทร์ทิม. อาจารย์สอนศิลปะ โรงเรียนศิลปะแหลมคม. สัมภาษณ์, 14/1/2554.
- ส่วนส่งเสริมและพัฒนาวิชาการ สำนักงานวิชาการ. คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. การกวดวิชาการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : หจก.ฟีนีพับบลิชซิง, 2527.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. รายงานผลการวิจัยผลการเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกับการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา/สกอ. กรุงเทพฯ, 2542.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. ระเบียบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2549.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. รายงานวิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้เพื่อกำกับติดตามการจัดการอุดมศึกษาตามกรอบมาตรฐานการอุดมศึกษาและกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565), 2552.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553 (ฉบับเดือนกรกฎาคม 2553), 2553.

- สำนักทดสอบกลาง. รายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การปรับปรุงระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบกลาง สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2544.
- สุกัญญา เกษศิลป์. การสำรวจทัศนคติเกี่ยวกับการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ตามระบบเดิมและระบบปัจจุบัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสถิติประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.
- สุชาติ เกาทอง. วาดเส้น. กรุงเทพมหานคร : โอเอส พรินติ้ง เฮ้าส์, 2536.
- สุชาติ เกาทอง. ศิลปวิจารณ์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์, 2537.
- สุนทร โคตรบรรเทา. การสำรวจความต้องการศึกษาต่อในระดับดุขฎีบัณฑิต สาขาวัตดกรรรม การบริหารจัดการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2529.
- สุพล ด้วยตั้งใจ (สุขศรีมั่งมี). คู่มือเตรียมสอบเข้ามหาวิทยาลัยคณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ : วัดแนวความเป็นครูและความถนัดทางวิชาชีพครู. สำนักพิมพ์ Science Center, ม.ป.ป.
- สุภาภรณ์ อุ้มเมตตาจิต. การศึกษาการสอนประวัติศาสตร์ศิลป์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- สุนนา พาณิช. การเตรียมความพร้อมเด็ก. โรงเรียนชุมชนเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี, 2531.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ, 2541.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 8. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ, 2552.
- สุลักษณ์ ศรีบุรี. การประเมินผลศิลปศึกษา. การอภิปรายเรื่องบนเส้นทางการพัฒนาศิลปศึกษา. ลพบุรี : ศูนย์การพิมพ์วิทยาลัยครูเทพสตรี, 2530.
- สุลักษณ์ ศรีบุรี. คุณค่าศิลปะจากทัศนะของบุคคลต่างๆ. วารสารครุศาสตร์. 22,1 (ก.ค.-ก.ย. 2536) : 51-63.
- สุโท เจริญสุข. ยุทธศาสตร์การสอนวิชาการแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2525.
- เสริมศรี ไชยสร. หลักเกณฑ์และรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรี. ทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ, 2543.
- อริยพร คุโรดะ. การพัฒนามาตรฐานหลักสูตรและการสอนสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ในประเทศไทย. ปริญญาวิทยานิพนธ์ดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชา

- นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.
- อรุณพร เนียมสุวรรณ. การเตรียมความพร้อมในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชวินิตบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2549.
- อรพินทร์ ชูชม, อัจฉรา สุซารมณ และทัศนากดี. การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจทางการศึกษา-อาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2541.
- อังคณา ยอดสร้อย. ความต้องการการศึกษานอกระบบโรงเรียนและแนวทางการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของแรงงานสตรีไทยในโรงงานอุตสาหกรรม เขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- อังสนา สารเชวตร. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนในคณะครุศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2547.
- อัจฉรา วัฒนานรงค์ และ อมรรัตน์ ภิญโญอนันตพงษ์. รายงานการวิจัยประเมินผลการรับบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ. พิมพ์การพิมพ์, 2550.
- อารี ทองสุกผล. จิตวิทยาการศึกษา 2. เอกสารประกอบการศึกษาวิชาการศึกษา รายวิชา กศ.313. วิทยาลัยครูเชียงใหม่, 2523.
- อารี พันธุ์มณี. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน. พิมพ์ครั้งที่ 1, 2534.
- อารี สัณห์หวี. การสอนเพื่อปัญญาความสำเร็จ. กรุงเทพฯ : เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า, 2545.
- อารี สุทธิพันธุ์. ศิลปนิพนธ์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ, โอเดียนสโตร์, 2535.
- อารี สุทธิพันธุ์. ศึกษาศิลปะและศิลปศึกษา. 60 ปี อารี สุทธิพันธุ์. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2535.

ภาษาอังกฤษ

- Allen, Janet and Holden, John. The Home Artist. London : Marshall Cavendish, 1979.
- Anderson. Defining and Structuring Art Criticism for Education. Studies in Art Education. 34 (1994) : 199-208
- Bell, Clive. Art Chatto & Windus Ltd.. London, and reprinted by Kind Permission of Chatto & Windus Ltd. And Mr. Quentin Bell and G.P. Putnam's sons, 1913.
- Bloom, B.S. Taxonomy of educational objectives : Handbook 1. Cognitive domain. New York : David Mckay Company, Inc, 1956.
- California State University, Chiho, The 1997-1999 University Catalog, 1997.
- Chact. Bernard. The Art of Drawing. USA : Holt. Rinchart and Winston, 1978.
- Chickering, Athur W., Education and Identity, San Francisco : Jossey Bass, 1974.
- Clark, G. and Zimmerman, E.D. Resources for educating artistically talented student. Bloomington. Indiana: A.R.T.S. Publishing Co., Inc. , 1987.
- Croce. Benedetto Aesthetic (2 nd ed.). Chapter 1. Translated by Douglas Ainslie. Reprinted by permission of Farras, straus & Giroux, New York : Peter Owen. Ltd : London and The Vision Press, Ltd., London, published, 1922.
- De Bono, E. Lateral Thinking : Creativity Step by Step (p. 117). New York : Harper & Row, 1970.
- Gadius. Y and Speivs, P. Contempory Issuse in Art Education. Pearson Education, Inc, New Jersey, 2002.
- Gonzalez, J.M.B and DesJardins, S.L. Artificial Neural Network : A New Approach to Predicting application Behavior. Journal of Research in Higher Education 43(2) : 235-258, 2002.
- Good, C.V. Dictionary of education. New York : McGraw-Hill Book Company, 1973.
- Herman, J.M. A Questionnaire Measure of Achievement Motivation. Journal of Applied Psychology. 56 (March, 1970) : 353-363.
- Hitt, W. Towards a two-factor theory of creativity. The Psychological Record, 15, 127-132, 1965.
- Jim Cromer. History, Theory, and Practice of Art Criticism in Art Education. National Art Education Association Reston, Virginia, 1990.
- John, D. Art as Experience. New york : Minton, Black & Co., 1934.

- Kauffman, J.E. Profile of College student. The Encyclopedia of education. U.S.A: MacMilan, 1971.
- Maryville University of Saint Louis 1996-1997 Catalog, 1996
- McClelland, and Others. The Achievement Motive. New York : Irvington, 1976.
- McConnell, James V. and Ronald P. Philipchalk. Understanding Human Behavior. 6th ed. Fort Worth : Holt Rinehart and Winston, 1989.
- Mittler, G. A. Art Criticism Paper present of the Conference of Visual Art Criticism at Rajaphat Institute, Suean Dusit, Bangkok; Thailand, 20-22, December, 1994.
- Munn, Norman, L. Dodge, L. Fernald and Peter, S. Fernald. Introduction to Psychology. Boston : Houghton Mifflin, 1969.
- National Art Education. Standards for Teacher Preparation. Programs Reston Virginia, 1976.
- Read, Herbert. The Meaning of Art London : Faber and Faber, 1977.
- Roger, F. Vision and design. Harmondsworth, Middlessex, Penguin Books, 1937.
- Smith, Karl U. and William M. Smith. The Behavior of Man : Introduction to Psychology. New Jersey : Holt, Rinehart and Wilston, 1968.
- Smith, R.A. The changing image of art education : Theoretical antecedents of discipline-based art education. Journal of Aesthetic Education 21(2) : 3-34, 1987.
- Stephen Mark Dobbs. The DBAE Handbook : An Overview of Discipline-Based Art Education. Santa Monica, CA : The Getty Institute for the Art, 1992.
- Tolstoy, Leo. Art-the Language of Emotion. Jerome Stalnitz (Copyright), pp. 41-49, Macmillan Publishing. New York, 1965.
- Webster's New Collegeate. Dictionary. Mass : G and C Merrian Co., 1961.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์สัญญา วงศ์อร่าม
อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์วุฒิ วัฒนสิน
อาจารย์ประจำแผนกวิชาศิลปศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
3. อ.ดร.ชนบพร วัฒนสุขชัย
อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. อาจารย์ธิติพร ธวัชสิน
หัวหน้าหมวดสาระการเรียนรู้ศิลปะ
โรงเรียนสารวิทยา
5. อาจารย์นิภา หวังหิรัญโชติ
ครูชำนาญการ คศ.2 ฝ่ายแนะแนวการศึกษา
โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามนิสิต/นักศึกษาปริญญาบัณฑิต
ในการทำวิจัยเรื่องการศึกษาการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา
ระดับปริญญาบัณฑิต

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต
2. เนื้อหาสาระในแบบสอบถามนี้ ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต
 - ตอนที่ 3 เป็นการสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

คำตอบของทุกท่านมีความสำคัญสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากทุกท่านในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ

นางสาวศรัญญา จันทรวง

ผู้วิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลและทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ ปี

3. แผนการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิทยาศาสตร์

ศิลป์-ทั่วไป

ศิลป์-คณิต

ศิลปกรรม

ศิลป์-ภาษา

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ศิลป์-สังคม

4. ผลการเรียนปัจจุบัน (เกรดเฉลี่ยสะสม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553

ต่ำกว่า 2.00

3.01 - 3.50

2.00 - 2.50

3.51 - 4.00

2.51 - 3.00

5. ผลการเรียนรายวิชาศิลปะของท่านในระดับชั้นมัธยมปลาย

มัธยมศึกษาปีที่ 4

เกรด 4 3 2 1

มัธยมศึกษาปีที่ 5

เกรด 4 3 2 1

มัธยมศึกษาปีที่ 6 (เทอม 1)

เกรด 4 3 2 1

6. ท่านสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษาโดยวิธีใด

สอบตรง (ถ้าเลือกข้อนี้ให้ตอบข้อ 7)

แอดมิชชั่นกลาง (ถ้าเลือกข้อนี้ให้ตอบข้อ 8)

โควตาจากทางมหาวิทยาลัย (ถ้าเลือกข้อนี้ให้ตอบข้อ 9)

7. (ตอบเฉพาะผู้ที่สอบตรง) ลำดับที่ของสาขาวิชาศิลปศึกษาที่ท่านเลือก

ลำดับที่ 1

ลำดับที่ 2

ลำดับที่ 3

ลำดับที่ 4

8. (ตอบเฉพาะผู้ที่สอบแอดมิชชันกลาง) ลำดับที่ของสาขาวิชาศิลปศึกษาที่ท่านเลือก

- ลำดับที่ 1 ลำดับที่ 2 ลำดับที่ 3 ลำดับที่ 4

9. ในการเตรียมตัวเพื่อสอบเข้าสาขาวิชาศิลปศึกษา ท่านเรียนกวดวิชาหรือไม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

เรียน (ถ้าเลือกข้อนี้ให้ตอบข้อ 10-11)

ช่วงระยะเวลาที่เรียน	☐ ม.4	☐ เทอมต้น	☐ เทอมปลาย
	☐ ม.5	☐ เทอมต้น	☐ เทอมปลาย
	☐ ม.6	☐ เทอมต้น	☐ เทอมปลาย

(โปรดระบุสถานที่เรียน)

1).....

2).....

3).....

(จำนวนชั่วโมงที่เรียนต่อสัปดาห์)

.....

ไม่เรียน (ถ้าเลือกข้อนี้ข้ามไปตอบข้อ 12-13)

ข้อ 10-11 ตอบเฉพาะผู้ที่เรียนกวดวิชา

10. ท่านเรียนกวดวิชาเพราะเหตุผลใด กรุณาใส่หมายเลขเรียงตามลำดับความคิดเห็นของท่าน

(เรียงตามลำดับมากที่สุดถึงน้อยที่สุด เช่น 1 หมายถึง มากที่สุด)

..... เวลาเรียนหรือชั่วโมงเรียนในโรงเรียนไม่เพียงพอ

..... เป็นการเพิ่มเติมความรู้ / ทบทวนความรู้นอกจากการเรียนในโรงเรียน

..... เพื่อสร้างความมั่นใจในการสอบคัดเลือก

..... ได้วิธีการและเทคนิคการคิด และการจำแบบหลากหลายช่วยในการทำข้อสอบ

..... ครูผู้สอนแนะนำให้เรียนกวดวิชา

..... อื่นๆ (โปรดระบุ).....

11. วิชาใดบ้างที่ท่านเรียนกวดวิชา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

วิชาหลักทั่วไป

☐ ภาษาไทย	☐ คณิตศาสตร์
☐ สังคมศึกษา	☐ วิทยาศาสตร์
☐ ภาษาอังกฤษ	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

วิชาเฉพาะ

☐ ทักษะธาตุ	☐ ประวัติศาสตร์ศิลป์
☐ หลักการออกแบบ	☐ ความถนัดทางศิลปะ-ศิลปศึกษา
☐ การจัดองค์ประกอบศิลป์	☐ ความถนัดทางวิชาชีพครู
☐ ทฤษฎีการวิจารณ์ศิลปะ	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

วิชาทักษะพื้นฐานทางศิลปะ

☐ การจัดองค์ประกอบศิลป์	☐ การเขียนแบบ
☐ การเขียนภาพคน	☐ การออกแบบ
☐ การเขียนภาพหุ่นนิ่ง	☐ การปฏิบัติทางด้านประติมากรรม
☐ การเขียนภาพทิวทัศน์	☐ การพิมพ์ภาพ
☐ การวาดภาพสีน้ำ	☐ การปฏิบัติทางด้านคอมพิวเตอร์กราฟฟิก
☐ การวาดภาพสีน้ำมัน	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
☐ การวาดภาพลายไทย	

ข้อ 12-13 ตอบเฉพาะผู้ที่ไม่เรียนกวดวิชา

12. ท่านไม่เรียนกวดวิชาเพราะเหตุผลใด กรุณาใส่หมายเลขเรียงตามลำดับความคิดเห็นของท่าน

(เช่น 1 หมายถึงมากที่สุด เรียงตามลำดับถึงน้อยที่สุด)

- คิดว่าไม่จำเป็น / หากตั้งใจเรียนในชั่วโมงเรียนก็ได้ความรู้เช่นกัน
- ไม่มีเวลาว่าง / ต้องทำงานอย่างอื่นจึงไม่มีเวลา
- ค่าใช้จ่ายในการเรียนกวดวิชาค่อนข้างสูงเป็นการสิ้นเปลือง
- สถานที่เรียนอยู่ไกล / เดินทางไม่สะดวก
- คิดว่าความรู้ความสามารถหาได้จากแหล่งอื่น เช่น ห้องสมุด, เว็บไซต์ ฯลฯ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

13. ท่านเตรียมตัวสอบเข้าสาขาวิชาศิลปศึกษาอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

อ่านหนังสือวิชาการทั่วไป

- ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์
 สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์
 ภาษาอังกฤษ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

อ่านหนังสือความรู้ทางด้านวิชาเฉพาะ

- ได้แก่ ทักษะธาตุ วาดเส้น
 หลักการออกแบบ จิตรกรรม
 การจัดองค์ประกอบศิลป์ ความถนัดทางศิลปะ-ศิลปศึกษา
 ทฤษฎีการวิจารณ์ศิลปะ ความถนัดทางวิชาชีพครู
 ประวัติศาสตร์ศิลป์ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

อ่านข้อสอบเก่าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษา

- ได้แก่ ข้อสอบเกี่ยวกับความรู้วิชาการทั่วไป
 ข้อสอบเกี่ยวกับความถนัดทางวิชาชีพครูหรือวัดแววความเป็นครู
 ข้อสอบเกี่ยวกับความรู้วิชาการทางศิลปะ-ศิลปศึกษา
 ข้อสอบเกี่ยวกับความรู้ความถนัดทางศิลปะ-ศิลปศึกษา
 ข้อสอบเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปทางด้านศิลปะ-ศิลปศึกษา
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ฝึกปฏิบัติทักษะพื้นฐานทางศิลปะ

- ได้แก่ การจัดองค์ประกอบศิลป์ การเขียนแบบ
 การเขียนภาพคน การออกแบบ
 การเขียนภาพหุ่นนิ่ง การปฏิบัติทางด้านประติมากรรม
 การเขียนภาพทิวทัศน์ การพิมพ์ภาพ
 การวาดภาพสีน้ำ การปฏิบัติทางด้านคอมพิวเตอร์กราฟฟิก
 การวาดภาพสีน้ำมัน อื่นๆ (โปรดระบุ).....
 การวาดภาพลายไทย
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

**ตอนที่ 2 : แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษา
สาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาตามค่าตัวเลขต่อไปนี้

- 5 แสดงว่า ท่านมีความคิดเห็นด้วยกับข้อความนั้น **มากที่สุด**
- 4 แสดงว่า ท่านมีความคิดเห็นด้วยกับข้อความนั้น **มาก**
- 3 แสดงว่า ท่านมีความคิดเห็นด้วยกับข้อความนั้น **ปานกลาง**
- 2 แสดงว่า ท่านมีความคิดเห็นด้วยกับข้อความนั้น **น้อย**
- 1 แสดงว่า ท่านมีความคิดเห็นด้วยกับข้อความนั้น **น้อยที่สุด**

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ในการเตรียมตัวเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา ท่านได้เตรียมความพร้อมในการสอบวิชาการทั่วไปต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด					
	1. ภาษาไทย					
	2. สังคมศึกษา					
	3. ภาษาอังกฤษ					
	4. คณิตศาสตร์					
	5. วิทยาศาสตร์					
	6. อื่นๆ					
2.	ในการเตรียมตัวเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา ท่านได้เตรียมความพร้อมในการสอบวิชาเฉพาะต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด					
	ความรู้ทางด้านสุนทรียศาสตร์					
	1. สุนทรียศาสตร์					
	2. ศิลปนิยม					
	3. ศิลปวิจิตร					
	4. อื่นๆ.....					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ความรู้ทางด้านศิลปวิจารณ์						
	5. ศิลปวิจารณ์					
	6. อื่นๆ					
ความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ศิลป์						
	7. ประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันออก					
	8. ประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก					
	9. ประวัติศาสตร์ศิลปะไทย					
	10. ประวัติศาสตร์ศิลปะพื้นบ้าน					
	11. ประวัติศาสตร์ศิลปะร่วมสมัย					
	12. อื่นๆ					
ความรู้ทางด้านศิลปะปฏิบัติ						
	13. การจัดองค์ประกอบศิลป์					
	14. การเขียนภาพคน					
	15. การเขียนภาพหุ่นนิ่ง					
	16. การเขียนภาพทิวทัศน์					
	17. การวาดภาพสีน้ำ					
	18. การวาดภาพสีน้ำมัน					
	19. การวาดภาพลายไทย					
	20. การเขียนแบบ					
	21. การออกแบบ					
	22. การปฏิบัติทางด้านประติมากรรม					
	23. การพิมพ์ภาพ					
	24. การปฏิบัติทางด้านคอมพิวเตอร์กราฟฟิก					
	25. อื่นๆ.....					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
3.	ในการเตรียมตัวเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา ท่านมีวิธีเตรียมความพร้อมดังต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด					
	1. ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสอบเข้าสาขาวิชาศิลปศึกษาจากห้องสมุด เว็บไซต์ หรือแหล่งความรู้อื่นๆ					
	2. ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียนในหลักสูตรศิลปศึกษาในมหาวิทยาลัยต่างๆ					
	3. เตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจก่อนการสอบคัดเลือก					
	4. ตั้งใจเรียนในโรงเรียนเพื่อให้ได้คะแนนสอบดี ๆ					
	5. วางแผนล่วงหน้าในการอ่านหนังสือก่อนการสอบคัดเลือก					
	6. ทบทวนความรู้วิชาการทั่วไปด้วยตนเอง					
	7. ทบทวนความรู้วิชาการทั่วไปกับเพื่อนๆ					
	8. ทบทวนความรู้วิชาการทั่วไปกับทางโรงเรียน					
	9. เรียนกวดวิชาการทั่วไปแบบกวดเดียว					
	10. เรียนกวดวิชาการทั่วไปตามโรงเรียนกวดวิชาแบบกลุ่ม					
	11. เรียนกวดวิชาการทั่วไปกับทางโรงเรียน					
	12. ฝึกปฏิบัติทักษะพื้นฐานทางศิลปะด้วยตนเอง					
	13. ฝึกปฏิบัติทักษะพื้นฐานทางศิลปะกับเพื่อนๆ					
	14. เรียนกวดวิชาเฉพาะทางศิลปะแบบกวดเดียว					
	15. เรียนกวดวิชาเฉพาะทางศิลปะตามโรงเรียนกวดวิชาแบบกลุ่ม					
	16. เรียนกวดวิชาเฉพาะทางศิลปะกับทางโรงเรียน					
	17. ฝึกทำข้อสอบเก่าจากคู่มือเตรียมสอบวิชาการทั่วไป					
	18. ฝึกทำข้อสอบเก่าจากคู่มือเตรียมสอบวิชาความถนัดทางวิชาชีพครู					
	19. เพิ่มเติมความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศิลปะ-ศิลปศึกษา					
	20. อื่นๆ.....					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชา
ศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

- ในการเตรียมตัวก่อนสอบเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา ท่านมีวิธีการเตรียมตัวสอบ
อย่างไรและแบ่งเวลาในการอ่านหนังสือหรือทบทวนความรู้เพิ่มเติมอย่างไร (โปรดระบุ
จำนวนเวลาต่อสัปดาห์)

.....

.....

.....

.....

.....

- ท่านคิดว่าการเรียนกวดวิชาเพิ่มเติมมีความจำเป็นหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

- ท่านมีวิธีสร้างความมั่นใจในการสอบหรือเทคนิคในการทำข้อสอบอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ท่านให้ความสำคัญมากน้อยเพียงใดกับวิชาความถนัดทางวิชาชีพครูและเพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

- ท่านให้ความสำคัญมากน้อยเพียงใดกับวิชาความรู้ความถนัดทางศิลปะ/ศิลปศึกษาและเพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

- ท่านคิดว่าเพราะเหตุใดจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนการสอบเข้าศึกษาต่อสาขาวิชาศิลปศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย

.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ค
แบบสั้มีภษณ้อจรรย้

ศูนย์วิทยทร้พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปะ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
 ในการทำวิจัยเรื่อง
 การศึกษาการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้รับการสัมภาษณ์

- ชื่อ - นามสกุล.....
- ตำแหน่ง.....สถาบัน.....
- ประสบการณ์ในการสอน.....
- วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์.....เวลา.....

ตอนที่ 2 : การสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษา
 สาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

แนวทางการเตรียมความพร้อมในการสอบวิชาการทั่วไป

- ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชา
 ศิลปศึกษา ระดับปริญญาบัณฑิตของผู้เรียนทางด้านการศึกษาทั่วไปต่อไปนี้และแต่ละวิชา
 ผู้เรียนควรมีความพร้อมมากน้อยเพียงใด

ภาษาไทย

.....

.....

.....

สังคมศึกษา

.....

.....

.....

ภาษาอังกฤษ

.....

.....

.....

คณิตศาสตร์

.....

.....

.....

วิทยาศาสตร์

.....

.....

.....

อื่นๆ

.....

.....

.....

แนวทางการเตรียมความพร้อมในการสอบวิชาเฉพาะ

- ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชา ศิลปศึกษา ระดับปริญญาบัณฑิตของผู้เรียนทางด้านการสอบวิชาเฉพาะทางศิลปะ/ศิลปศึกษา และท่านคิดว่าผู้เรียนควรมีความพร้อมมากน้อยเพียงใดในแต่ละแกนความรู้ต่อไปนี้

ด้านสุนทรียศาสตร์

.....

.....

.....

ด้านศิลปวิจารณ์

.....
.....
.....
.....

ด้านประวัติศาสตร์ศิลป์

.....
.....
.....
.....

ด้านศิลปะปฏิบัติ

.....
.....
.....
.....

แนวทางการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา

- ท่านคิดว่าคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา ควรจะมีคุณสมบัติอย่างไร ในด้านต่างๆต่อไปนี้

ด้านความรู้

.....
.....
.....
.....

ด้านทักษะความสามารถ

.....
.....
.....
.....

ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู

.....
.....
.....
.....

- เพื่อให้สอบเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาได้ ท่านคิดว่า การเตรียมความพร้อมในการสอบ ต้องเรียนวิชาอะไรบ้างและอย่างน้อยแค่ไหน

วิชาทางด้านทฤษฎี

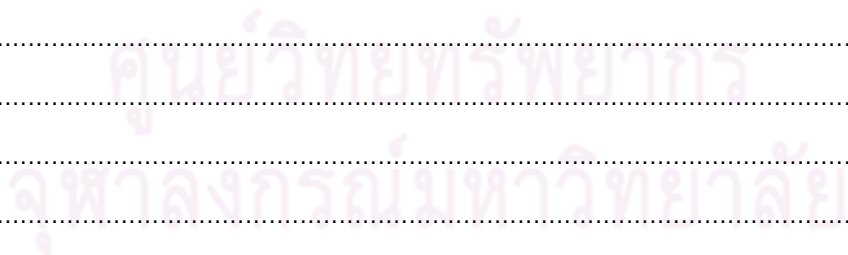
.....
.....
.....
.....

วิชาทางด้านปฏิบัติ

.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก ง
แบบสัปดาห์นักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์นักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
 ในการทำวิจัยเรื่อง
 การศึกษาการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้รับการสัมภาษณ์

- ชื่อ - นามสกุล.....
- อายุ.....โรงเรียน.....
- เบอร์โทรศัพท์.....
- วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์.....เวลา.....

ตอนที่ 2 : การสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษา
 สาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

- ในการเตรียมตัวก่อนสอบเข้าศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา ท่านมีวิธีแบ่งเวลาในการอ่านหนังสือหรือทบทวนความรู้เพิ่มเติมอย่างไร (โปรดระบุจำนวนเวลาต่อสัปดาห์)

.....

.....

.....

- ท่านคิดว่าการเรียนกวดวิชาเพิ่มเติมมีความจำเป็นหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

- ท่านมีวิธีสร้างความมั่นใจในการสอบหรือเทคนิคในการทำข้อสอบอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

- การเตรียมความพร้อมในการสอบวิชาการทั่วไป ท่านคิดว่าวิชาใดบ้างที่ควรให้ความสำคัญและเพราะเหตุใด (กรุณาเรียงลำดับวิชาที่ท่านคิดว่ามีความสำคัญมากที่สุดถึงน้อยที่สุด พร้อมระบุเหตุผล)

.....

.....

.....

.....

- การเตรียมความพร้อมในการสอบวิชาเฉพาะ ท่านคิดว่าควรฝึกปฏิบัติวิชาใดบ้าง (กรุณาเรียงลำดับวิชาที่ท่านคิดว่ามีความสำคัญมากที่สุดถึงน้อยที่สุด พร้อมระบุเหตุผลและจำนวนเวลาฝึกปฏิบัติต่อสัปดาห์)

.....

.....

.....

.....

- ท่านให้ความสำคัญมากน้อยเพียงใดกับวิชาความถนัดทางวิชาชีพครูและเพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

- ท่านให้ความสำคัญมากน้อยเพียงใดกับวิชาความรู้ความถนัดทางศิลปะ/ศิลปศึกษาและ
เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

- ท่านคิดว่าเพราะเหตุใดจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนการสอบเข้าศึกษาต่อ
สาขาวิชาศิลปศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย

.....

.....

.....

- ข้อเสนอแนะอื่นๆเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวศรัญญา จันทรวง เกิดวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ศิลปศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ในปีการศึกษา 2550 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2550

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย